

30K-3
2600

СФЛЕТАРЫ ІСІХ КРАІЦ, ЗДУЧАЙЦЕСІ!

БОЛЬШЭВІК БЕЛАРУСІ

№ 9

№ 9

ад. 05
18998

М Е Н С К

Выдавецтва ЦК КП(б)Б „ЗВЯЗДА“
1935

[Faint, illegible handwriting covering the majority of the page]

205 or 1000

ПРОЛЕТАРЫ ЎСІХ КРАІН, ЗЛУЧАЙЦЕСЯ!

БОЛЬШЭВІК БЕЛАРУСІ

300-2

2600

(500)

ПАЛІТЫКА-ЗКАНАМІЧНЫ
ШТОМЕСЯЧНІК
ОРГАН ЦК КП(б)Б

ГОД ВЫДАНИЯ IX

№ 9

Чэрвень 1935 г.

З М Е С Т

	Стар.
Пастанова ЦК ВКП(б)—Аб прапагандысцкай рабоце ў бліжэйшы час.	2
Н. Ф. Гікало—Вынікі чэрвеньскага пленума ЦК ВКП(б) і задачы большэвікоў Беларусі	4
Д. Конік—Асабліваю ўвагу—падрыхтоўцы і перападрыхтоўцы прапагандыстаў	20
К праекту плана падручніка па гісторыі КП(б)Б	27
С. Розін—З гісторыі барацьбы КП(б)Б з трацкіска-зіноўеўскай апазіцыяй	45
В. Задзернюк—Арганізацыя вывучэнне гісторыі партыі—баявая задача ўсіх партарганізацый	55
А. Зюзькоў—Падняць выкладанне гісторыі большэвізма на належную вышыню	64
А. Нірэў—Узняць ідэйна-палітычны ўзровень члена партыі	73
Х. Кроненберг—Аб вывучэнні гісторыі партыі	77
Г. Шмідт—За ўсваенне асноў марксізма-ленінізма	81
П. Хадасевіч—Партыйны сход—школа большэвізма	83
Н. Снорабагацько—Арганізацыйна-партыйную работу з камуністамі-адзіночкамі—на вышэйшую ступень	88
Е. Серабраноў—Некаторы вопыт работы з камуністамі-адзіночкамі вёскі	91
Левіт—Як мы працуем з камуністамі-адзіночкамі	97
М. Екельчык—Як партарганізацыя Медыцынскага інстытута перабудоўвае партмасавую работу	99
В. Бальзоўскі—Партработа ў цэнтры ўвагі	104
Э. Салавей—На шляху перабудовы	108
Я. Гінзбург—Аб рабоце партарганізацыі механічнага цэха зав. „Пролетарый“ імя Кірава	112
Н. Нізаўцаў—Да вынікаў веснавой сяўбы, догляд за пасевамі і ўборачнай кампаніяй	114
Кніжная паліца	124
Пастаковы ЦК ВКП(б)	127
Умовы прыёму ў аспірантуру Інстытута Гісторыі Партыі пры ЦК КП(б)Б	143

Адрэс рэдакцыі:

Менск, Чырвонаяармейская вул.
ЦК КП(б)Б, п. 105.
Тэлефон адказнага рэдактара па камуні-
татару 20 000 даб. 80; адк. сакратары—2.
гарадскі—2104

БІБЛІОТЕКА
КОМУНІСТЫЧЭСКОЙ
АКАДЕМІІ

Аб прапагандысцкай рабоце ў бліжэйшы час

Пастанова Цэнтральнага Камітэта ВКП(б)

ЦК ВКП(б) лічыць недапушчальнай тэндэнцыю некаторых партыйных арганізацый згарнуць на лета прапагандысцкую работу.

Палітыка-выхаваўчая работа партыі не можа насіць «сезоннага» характару, а павінна весціся сістэматычна, на працягу ўсяго года.

ЦК ВКП(б) прапануе партыйным арганізацыям, не ўстанаўляючы стандартных адзіных тэрмінаў заканчэння работы партыйных школ і гурткоў, не дапускаючы гонкі і папярова-фармальнага выканання плана, забяспечыць поўнае праходжанне праграмы школ і гурткоў палітграматы, гісторыі партыі і ленінізма. Партыйныя камітэты павінны арганізаваць у кожным гуртку, па сканчэнні ім сваёй работы, праверку таго, як члены гуртка засвоілі асноўныя пытанні праграмы і палітыкі партыі, ні ў якім разе не ператвараючы гэтай праверкі ў экзамены.

Для скончыўшых кандыдацкія школы неабходна ў летні перыяд арганізаваць гурткі для вывучэння асноўных этапаў гісторыі партыі, падрыхтоўваючы членаў гурткоў к далейшаму сістэматычнаму вывучэнню гісторыі партыі, а таксама гурткі па бягучай палітыцы і пытаннях міжнароднага становішча.

Для членаў партыі, прашоўшых сістэматычны курс гісторыі партыі, неабходна арганізаваць больш грунтоўнае вывучэнне тых этапаў гісторыі партыі, засваенне якіх неабходна членам партыі для разумення ўмоў і сродкаў перамогі нашай партыі.

Неабходна асабліва растлумачыць, што марксізм у нас вырас і ўмацаваўся ў барацьбе з народніцтвам (народавольніцтва і т. п.), як злейшым ворагам марксізма, і на аснове разгрому яго ідэйных палажэнняў, сродкаў і метадаў палітычнай барацьбы (індывідуальны тэрор, які выключае арганізацыю масавай партыі).

Неабходна дабіцца, каб члены партыі засвоілі, што марксізм-ленінізм вырас, умацаваўся і перамог перш за ўсё ў барацьбе са старымі народнікамі, а потым у барацьбе з меншавікамі і эсэрамі.

У асабліваці неабходна глыбокае засваенне важнейшых этапаў пасляокцябрскага перыяду і барацьбы партыі з трацкізмам, трацкісцка-зіноўеўскай групай, правым ухілам, «левымі» камуністамі і іншымі антыпартыйнымі групоўкамі. Гэта вывучэнне павінна адбывацца на падставе твораў Леніна—Сталіна, матар'ялаў з'езда, канфэрэнцый і пленумаў ЦК партыі.

Побач з гэтым ЦК ВКП(б) рэкамендуе стварэнне гурткоў па вывучэнню паасобных твораў класікаў марксізма-ленінізма.

У ходзе заняткаў усіх школ і гурткоў абавязкова праводзіць гутаркі з членамі гурткоў па пытаннях палітыкі партыі і міжнароднага

становішча, растлумачваючы членам гурткоў няясныя для іх або цікавячыя іх пытанні.

Для кандыдатаў, якія не праходзілі школ палітграматы, а таксама для спачуваючых неабходна стварыць гурткі, у якіх, у залежнасці ад узроўню падрыхтоўкі і ад граматычнасці членаў гуртка, павінна быць пастаўлена азнаямленне з асновамі партыйнай праграмы, арганізацыі і работы нашай партыі—або на аснове падручнікаў палітграматы, або шляхам правядзення вопытнымі прапагандыстамі спецыяльных гутарак аб тым, як пабудавана, як працуе і за што змагаецца наша партыя.

ЦК ВКП(б) прапануе крайкомам, абкомам і ЦК нацкомпартый, а таксама райкомам арганізаваць пры камітэтах актыў прапагандыстаў і агітатараў для вядзення прапагандысцкай і агітацыйнай работы па заданнях партыйных камітэтаў, сістэматычна інструктуючы і падрыхтоўваючы гэтыя актыў.

Ліквідацыя «сезоннасці» прапагандысцкай работы павінна пацягнуць за сабой і ліквідацыю сезоннасці ў падрыхтоўцы і перападрыхтоўцы прапагандыстаў і арганізацыю сістэматычнай падрыхтоўкі прапагандыстаў на працягу ўсяго года.

ЦК ВКП(б) перасцерагае супроць практыкі, што ўстанавілася ў партыйных арганізацыях, калі ўвесь асноўны кадр прапагандыстаў на працягу кароткага летняга перыяду адрываецца ад прапагандысцкай работы і прапускаецца праз наспех і неахайна арганізаваныя курсы з дрэнна падобраным складам выкладчыкаў, у выніку чаго прапагандысты не атрымліваюць належнай падрыхтоўкі.

У бліжэйшы час асаблівая ўвага партыйных арганізацый павінна быць звернута на падрыхтоўку і перападрыхтоўку прапагандыстаў па гісторыі партыі і па ленінізму.

Неабходна адабраць на гэтыя курсы правяраных прапагандыстаў і вылучыць для іх лепшых выкладчыкаў, маючы на ўвазе, што ад прапагандыста ў першую чаргу залежыць узровень палітыка-выхаваўчай работы ў партыйных школах і гуртках.

ЦК ВКП(б).

Вынікі чэрвеньскага пленума ЦК ВКП(б) і задачы большэвікоў Беларусі

*Даклад тав. Н. Ф. ГІКАЛО на менскім партыйным актыве
17—18 чэрвеня 1935 г.*)*

Таварышы! На чэрвеньскім пленуме ЦК ВКП(б) стаялі два пытанні: аб праполцы, уборцы і загатоўках і аб службовым апарате сакратарыята ЦВК СССР і Енукідзе.

У рашэннях пленума ЦК аб праполцы, уборцы і загатоўках вызначаны канкрэтыя задачы, якія перад намі стаяць у сувязі з другім, калі можна так выразіцца, і больш сур'ёзным турам сельскагаспадарчых работ гэтага года.

Нашы поспехі і недахопы ў сельскай гаспадарцы

Пленум ЦК праходзіў у перыяд, калі калгаснае сялянства пад кіраўніцтвам ленінскай партыі паспяхова закончыла сяўбу, даўшы значна больш высокія якасныя паказчыкі і больш сціслыя тэрміны сяўбы ў параўнанні з мінулымі гадамі. Гэтыя поспехі сталі магчымымі дзякуючы таму, што калгаснае сялянства пры дапамозе і пад кіраўніцтвам пролетарскай дзяржавы на справе ажыццяўляе ўказанні правадыра нашай партыі тав. Сталіна, з класічнай чоткасцю і яснасцю даныя ім у прынятым на II з'ездзе калгаснікаў-ударнікаў статуте сельскагаспадарчай арцелі.

План веснавой сяўбы ў асноўным па СССР быў закончан 25 мая замест 10 чэрвеня ў мінулым годзе.

Трэба асобна падкрэсліць, што рашэнні VII усесаюзнага з'езда саветаў, рашэнні II з'езда калгаснікаў-ударнікаў, прыняты на ім Прыкладны статут сельскагаспадарчай арцелі, у распрацоўцы якога прымаў непасрэдны ўдзел тав. Сталін, яшчэ больш натхнілі ўсю партыю, увесь рабочы клас, калгаснікаў, увесь савецкі народ на тое, каб не толькі выканаць, але і перавыканаць, не толькі колькасна, але і якасна, план вялікіх работ сацыялістычнага будаўніцтва.

Калі ахарактарызаваць 1935 год хоць-бы па першых выніках сяўбы, то можна сказаць, што 1935 год з'яўляецца годам далейшых выключных поспехаў у справе практычнай непасрэднай рэалізацыі сталінскіх указанняў. Выключныя поспехі мы маем і на іншых участках нашай сацыялістычнай будоўлі: у галіне прамысловасці, умацавання абароназдольнасці краіны і т. д. У будаўніцтве сацыялізма, у

*) Даклад друкуецца па скарачонай стэнаграме.

пабудаванні бяскласавага соцыялістычнага грамадства мы за гэтыя гады гіганцкі рушылі наперад.

Адстаючыя рэспублікі, краі і обласці, да якіх належала яшчэ ў пачатку 1934 г. і Савецкая Беларусь, ператварыліся ў перадавыя квітнеючыя соцыялістычныя рэспублікі, краі, обласці.

Мы ў БССР маем больш чым 75 процантаў калектывізацыі. Зразумела, работы яшчэ тут прадстаіць многа, але галоўнае—у тым, што калгасны лад і ў нас, у БССР, на граніцы з капіталістычным Захадам перамог канчаткова і беспаваротна. Звароту да ранейшай галечы, голаду і прыгнечання няма і быць не можа.

Наша партыя пад геніяльным кіраўніцтвам Сталіна заўсёды своечасова і правільна ўказвала працоўным масам шляхі далейшага паспяховага руху наперад.

Гістарычнае рашэнне ЦК партыі адносна ліквідацыі картак на хлеб і некаторыя іншыя прадукты, прынятае па ўказанню тав. Сталіна, яшчэ раз пацвердзіла моц, магутнасць, калі можна так сказаць, заможнасць нашага Савецкага саюза.

Калі мы возьмем хоць-бы такі адстаючы ўчастак, як соўгасы, якія, асабліва ў нас, у Беларусі, у сяўбе і хлебаздачы кожны год адставалі, то ў гэтым годзе ў соўгаснай сістэме мы маем значны пералом.

Зернавыя соўгасы па Саюзу закончылі сяўбу на 20—25 дзён раней мінулага года.

У БССР пераважна жывёлагадоўчыя соўгасы, і яны ў гэтым годзе закончылі сяўбу на 10—12 дзён раней мінулага года.

Тэхнічная база, машынная база соўгасаў, як і ўсёй сельскай гаспадаркі, непамерна вырасла ў параўнанні з папярэднімі гадамі.

У гэтым годзе намечана ўбраць камбайнамі па соўгасах сістэмы НКСоўгасаў СССР 90 проц. ураджаю. Гэта ўжо высока механізаваная гаспадарка. Гэта—важнейшая аснова для велізарнага ўздыму прадукцыйнасці працы, высокай якасці ўборкі і без страт, якой мы павінны дабіцца ў соўгасах ужо ў 1935 годзе.

Калі ўзяць даныя аб ураджайнасці ў нас, у БССР, то мы ў гэтым годзе маем паказчыкі лепшыя, чым калі-б там ні было за папярэднія гады. І галоўнае цяпер у тым, каб мы захавалі і своечасова і без страт сабралі хлеб, які спее на нашых палях, каб мы нашай большэвіцкай работай атрымалі ўраджай яшчэ большы, чым мяркуем зараз. А гэта можна зрабіць, калі мы выканаем ускладзеныя на нас ЦК ВКП(б) задачы—па-большэвіцку правядзем праполку і падрыхтоўку да ўборачнай кампаніі, скарыстаем поўнаасцю ўборачныя машыны і збярэм без страт увесь ураджай, які мы маем.

Вялікі ўраджай патрабуе велізарнай арганізацыі сіл, сродкаў, людзей, вялікай работы вакол гэтай справы. І іменна адказнасць наша сёння ў сувязі з перспектывай на добры ўраджай нязмерна павышаецца, і задачы нашы ўскладняюцца.

Мы ў гэтым годзе маем лепшыя віды на ўраджай па ўсіх абласцях, краях і рэспубліках таму, што мы лепш падрыхтаваліся да сяўбы і якасна правялі сяўбу ў самыя скарачаны і ўраджайныя адрэзак часу.

Трэба з усёй рэзкасцю падкрэсліць, што ў барацьбе за высокі ўраджай у параўнанні з нашымі магчымасцямі мы робім толькі першыя крокі.

Трэба з уласцівай большэвікам самакрытычнасцю прызнаць, што калі-б мы яшчэ лепш працавалі з пачатку сельскагаспадарчага года,

яшчэ лепш скарысталі сельскагаспадарчыя машыны і трактары, аддалі-б больш увагі падбору высокакаснага насення і радковай сяўбе, мы маглі-б дабіцца яшчэ больш высокага ўраджаю. Задача зараз заключаецца ў тым, каб па-большэвіцку забяспечыць праполку, змагацца за ўраджай сапраўды, як паложана большэвікам—перадавым людзям. Калі мы гэта зробім, то, безумоўна, ёсць усе магчымасці значна павысіць ураджайнасць.

Асобныя дырэктары соўгасаў і старшыні калгасаў імкнуцца ўтаіць ураджай, даючы няправільныя даныя аб ураджайнасці. У нас і на сёнешні дзень ускрываюцца ў паасобных МТС, соўгасах і калгасах спробы даць няправільныя даныя аб ураджайнасці, прыбядніцца, заявіць, што, вядома, віды на ўраджай добрыя, але ўсё-ж лепш, моў, застрахавацца. Па такіх антыдзяржаўных справах трэба моцна біць.

У нас, у Беларусі, віды на ўраджай, асабліва па яравых, лепшыя, чым у мінулым годзе.

Асобныя нашы калгасы ў 1934 г. дабіліся высокіх ураджаяў. Напрыклад, калгас «Чырвоны барацьбіт», Новадворскага сельсовета, Менскага раёна, атрымаў у 1934 г.: жыта азімага 13 цнт. з гектара, пшаніцы азімай 16 цнт. з гектара, аўса 15,5 цнт., пшаніцы яравой 17 цнт. Па ўсіх зернавых гэты калгас мае ў сярэднім 12,8 цнт. з гектара.

Калгас «Чырвоны», Сененскага сельсовета, Сененскага раёна, даў у сярэднім 13,5 цнт. зернавых з гектара.

Калгас імя Калініна, Пухавіцкага раёна, даў 13,8 цнт. азімага жыта з гектара.

Чаму ўсе калгасы Менскага, Сененскага, Пухавіцкага і іншых раёнаў не могуць наблізіцца да паказчыкаў гэтых калгасаў?

Я не лічу, што гэтыя калгасы па сваёй ураджайнасці з'яўляюцца выключна перадавымі ў Беларусі. Дзесяткі і сотні калгасаў паказалі ўжо большэвіцкія ўзоры барацьбы за высокі ўраджай. Я ўзяў сярэднякоў з перадавых, таму што мы маем па яравой пшаніцы ў Слуцкім раёне калгасы, якія даюць 22—23 цнт. з гектара. І работа павінна быць пастаўлена так, каб сярэдняя ўраджайнасць па БССР даганяла хоць-бы сярэднякоў з перадавых. Гэта мінімум, якога мы, большэвікі, павінны дасягнуць у найкарацейшы тэрмін.

Мы павінны ў гэтым годзе даць усёй сельскагаспадарчай прадукцыі больш і лепш па якасці, чым у мінулым годзе, не толькі па зярну, але і па ільну, бульбе, і іншых культурах.

Праполка і падрыхтоўка да ўборкі—баявыя задачы

Пленум Цэнтральнага Камітэта партыі своечасова, правільна і рашуча напярэдзіў усе партыйныя арганізацыі, што для таго, каб справіцца з праполкай і ўборкай ураджаю, мы перш за ўсё павінны пакончыць з настроямі самацёку. Мы павінны рашуча змагацца з малейшымі праяўленнямі самацёку, проціпаставіўшы ім нашу большэвіцкую волю, напорыстасць, пільнасць і арганізаванасць. Гэтага патрабуе ад нас партыя і вялікі Сталін. (Бурныя апладысменты).

Наша тэхнічная база ў сельскай гаспадарцы нязмерна вырасла. У нас, у Беларусі, у 1934 г. ва ўборачнай кампаніі мы мелі па сістэме Наркамзема трактарны парк у 2.433 трактары, а ў гэтым годзе мы маем к ўборачнай кампаніі 3.864 трактары—павелічэнне на

1.500 трактароў, больш чым на трэць усяго трактарнага парку. Апрача таго, трактарны парк па соўгасах павялічыўся на 171 трактар. Пры такой машынаўзброенасці нашай сельскай гаспадаркі мы павінны лепш, чым калі-б там ні было, правесці ўборку.

З падрыхтоўчымі работамі да ўборачнай у нас не ўсё добра. Данія аб рамонце ўборачных машын на 10 чэрвеня 1934 г. паказваюць: адрамантавана малатарань з механічнай цягай 43,1 проц., малатарань з коннай цягай—27,1 проц., снопавязалак коннай цягі—25,1 проц., жніярэ-лабагрэек—38,8 проц., конных грабель—46,2 проц. Па рамонту зернаачышчальных машын мы на 10 чэрвеня маем—0. Зернаўлавіцеляў устаноўлена—0. Гэтыя данія вельмі паказальны. Яны гавораць аб тым, што ў нас яшчэ вельмі і вельмі дрэнна ідзе падрыхтоўка да ўборкі.

Мы павінны па калгасах МТС убраць трактарнымі і коннымі снопавязалкамі 88 проц. усёй плошчы пад аўсом, ячменем, яравой пшаніцай і т. д. Мы маглі-б за 8 дзён убраць машынамі 454 тысячы гектараў азімых—каля поўмільёна гектараў, што складае 62 проц. азімага кліну. Між тым становішча з рамонтам машын сведчыць аб тым, як у нас не разумеюць, недаацэньваюць гэтай справы. У нас ёсць самасупакоенасць, думаюць, што мы можам уборку хлеба і хлебаздачу правесці на «ура». Ні ў якой меры гэта справа не выйдзе. Уборка ўраджаю без страт і хлебаздача патрабуюць поўнага і правільнага скарыстання ўсіх машын, падрыхтоўкі машын і людзей, асвоішых складаныя машыны. Аднак, становішча з рамонтам ўборачных машын і малатарань унушае сур'ёзную трывогу.

Трэба, каб уся КП(б)Б неадкладна і моцна ўзялася за гэту справу, інакш мы можам сарвацца ў добра пачатым сельскагаспадарчым годзе.

У нас, у Беларусі, ёсць недаацэнка праполачных работ на зернавых пасевах. Калі мы не возьмемся, як след, за тое, каб зламаць канчаткова і раз назаўсёды гэтыя апартуністычныя адносіны да праполкі зернавых пасеваў, якія існуюць у нас, у Беларусі, то мы добрых ураджаў не будзем збіраць.

Вясной гэтага года ў канцы сяўбы ў цэлым радзе раёнаў і нават дзе-ні-дзе ў рэспубліканскіх установах былі размовы аб тым, што ў гэтым годзе не абавязкова разгорнутая барацьба з пустазеллем, бо палі не засмечаны. Гаварылі, што ў нас у мінулым годзе восенню былі моцныя марозы і снягі, якія, нібыта, пабілі ўсё пустазелле, і што вясной гэтага года было такое пахаладанне, якое затрымала рост пустазелля. Гэтым апартуністычным тэорыям трэба даць рашучы адпор. Паглядзіце на яравыя, і вы ўбачыце, як жаўцее свірэпка. Яе так проста не вытравіш ні марозамі восенню, ні замаразкамі вясной. Трэба 5—6 і больш год засаб змагацца супроць свірэпкі, каб знішчыць яе. Увесь час трэба весці ўпартую барацьбу. А яравыя пасевы ў нас пакрыты зараз гэтай свірэпкай.

Аднак, праполка праходзіць вельмі і вельмі слаба. Мы маем такія адстаючыя раёны, у якіх на 15 чэрвеня праполата ўсяго, як напрыклад, у Камарынскім раёне—3,6, у Расонскім—6,3, у Мсціслаўскім—6,5 проц., у Чырвонапольскім—12, у Плешчаніцкім—14 процантаў пасеваў.

У нас ёсць раёны, якія па праполцы з'яўляюцца перадавымі, як напрыклад, Бабруйскі раён—80 проц., Чэрыкаўскі—72 проц., Гомельскі—77 проц., Багушэўскі—67 проц., Прапойскі—67 проц. і т. д.

Вось, тав. Рыскін, штосьці не відаць Менска ў перадавых раёнах па праполцы, напэўна, «памыліліся» з лічбай. (Смех.)

Ёсць рад калгасаў, якія па-большэвіцку ўзяліся за праполку, каб сапраўды дабіцца высокага ўраджаю. Вось у Лёзненскім раёне на 11 чэрвеня ў калгасе «Соцыялістычная бацькаўшчына» поўнасьцю закончана праполка ільну, праполата 8 гектараў ячменю, 12 гектараў пшаніцы, адрамантавана 28 калёс, 4 касілкі, 4 конных грабель, адным словам усё, што ў іх ёсць. Адрамантавана памяшканне для хавання хлеба, загатоўлена для сушкі 8 кубаметраў дроў. Як бачыце, у гэтым калгасе людзі не палагаюць, што лета і восень гэтага года будуць сухія, не будзе дажджоў. Яны правільна лічаць, што трэба рыхтавацца да горшага, і на выпадак, калі будуць дажджы і трэба будзе хлеб прасушыць, у іх ужо загатоўлена 8 кубаметраў дроў.

У калгасе «Сцяг працы», Чэрыкаўскага раёна, таксама нядрэнна працуюць калгаснікі. Мы маем цэлы рад і другіх калгасаў, дзе калгаснікі нядрэнна працуюць на праполцы.

Але ёсць калгасы, якія патрабуюць нашага большэвіцкага ўмяшання. Вось, напрыклад, у Магілёўскім раёне з 16.460 гектараў яравых не праполата ні аднаго гектара. У гэтым раёне адзін член сельсавета заявіў: «Нашы дзяды не палолі—і мы не будзем палоць».

Ну, калі дзяды не палолі і калі магілёўскія раённыя арганізацыі будуць раўняцца па дзядях, тады гэта не будзе большэвіцкі 1935 год барацьбы за высокую ўраджайнасць, а гэта будзе дзедаўскі год, які, бадай, не зробіць гонару кіраўнікам Магілёўскага раёна.

Трэба моцна падцягнуцца магілёўскім таварышам. Нельга цягнуць усю рэспубліку назад. А ў нас ёсць раёны, якія цягнуць назад усю рэспубліку.

Зараз цэлы рад іншых работ—ворыва папару, цаліны—ідзе слаба.

У радзе раёнаў яшчэ няма сапраўднай большэвіцкай барацьбы за высокі ўраджай 1935 і 1936 г.

Нам неабходна ўлічыць, што ў гэтым годзе больш, чым калі-небудзь, мы ў Беларусі будзем мець вялікую нагрузку работ на невялікім параўнаўча адрэзку часу.

Вясенняе пахаладанне і паследаваўшае затым хуткае наступленне цяпла, дажджы і т. д. прывялі да хуткага паспявання і азімых, і яравых. Таму ў гэтым годзе мы будзем мець становішча, калі ў нас адначасова будзе велізарны фронт работы: амаль адначасовае паспяванне і азімых і яравых, работа па сенаўборцы, па сеназдачы, работа па ільну, па праполцы, па церабленню, работа па хлебаздачы і т. д., і т. д., і ўсё гэта—на невялікім адрэзку часу, калі прадстаіць прарабіць велізарную колькасць працаёмкіх работ.

І наша падрыхтоўка сёння вырашае ўсё.

У нас асталося яшчэ ў Беларусі, прыкладна, 25 процантаў аднаасобнікаў. Большасць гэтых аднаасобнікаў—будучыя калгаснікі. Таму задача ўцягнення аднаасобнікаў у калгасы на аснове сталінскага статута сельскагаспадарчай арцелі павінна перад намі ўвесь час стаць. За апошні час, прыкладна, за два з паловай месяцы веснавой сяўбы мы маем некаторае аслабленне работы па калектывізацыі. Гэта—рэзультат некаторага аслаблення нашай палітычнай, масавай, арганізатарскай большэвіцкай работы на вёсцы.

Мы павінны правесці велізарную масавую палітычную работу сярод аднаасобнікаў.

Хлебапастаўкі трэба арганізаваць

Хлебапастаўкі трэба правесці па-баявому. Тут перад усёй КП(б)Б стаіць цэлы рад буйнейшых задач у бягучым годзе.

Ні ў якой меры нельга думаць, што 1935 год па хлебапастаўках у нас можа прайсці самацёкам, што можна абыйсціся без узмацнення нашай арганізатарскай і масавай палітычнай работы.

Нельга забываць, што класавы вораг пры тых велізарных поспехах, якія мы маем і па СССР, і ў нас, у БССР, будзе ісці на ўсё, каб папрабаваць падарваць нашу работу і нашу гаспадарку на тым ці іншым участку і, у асаблівае, па хлебапастаўках. Нельга забываць, што астаткі разбітага класавага ворага будуць аказваць шалёнае супраціўленне, будуць імкнуцца арганізаваць кулацкі сабатаж сярод адсталых часткі аднаасобнікаў і нават катгаснікаў на ўборцы і, у асаблівае, пры выкананні абавязацельстваў перад дзяржавай.

Таму мы павінны павысіць нашу большэвіцкую пільнасць, нашу арганізаванасць і ўсякім самацёчным апартуністычным настроям даць сакрушальны адпор.

Падрыхтоўка матар'яльнай базы для хлебапаставак у нас праходзіць як быццам не так дрэнна, але ўсё такі другая чарга складскага будаўніцтва зацягваецца. Дзе-ні-дзе ідуць яшчэ спрэчкі на месцах, чакаюць фондаў з рэспубліканскага цэнтра. «Вось, моў, павінны дошкі прыслаць для таго, каб навес пабудоваць». І чакаюць, пакуль дадуць разнарадку з СНК Беларусі, а каб мабілізаваць свае ўнутраныя рэсурсы, гэтага не робяць. Чакаюць і дачакаюцца, пакуль хлеб падмокне. А гэтага партыя не дапусціць і не даруе. Мы ў Беларусі не можам дапусціць гібелі хоць-бы аднаго кілограма хлеба.

Мы можам, абавязаны і павінны дабіцца такога становішча, каб наш хлеб быў лепшым па якасці, каб не загінуў ні адзін кілограм хлеба. Мы павінны для гэтага напружыць усе сілы.

Тут трэба моцна папрацаваць органам Заготзярна. Мясцовыя партыйна-савецкія арганізацыі дапамагаюць ім і будматар'яламі і людзьмі. Трэба ім самім значна лепш арганізавацца, добра ўзяцца за рамонт і за ачыстку ад кляшча старых складаў.

У нас ёсць усе ўмовы для паспяховага выканання работы па прыёме і хаванню хлеба.

Хлеб—гэта найвялікшая справа. Калі хто-небудзь дапусціць страту хоць-бы аднаго кілограма хлеба, за гэта трэба моцна караць. Тут мы не можам цягнуць ні малейшай расхлябанасці.

І калі мы пры вялікім ураджаі не справімся з хаваннем хлеба—гэта будзе антыпартыйная, антыдзяржаўная справа.

У мінулым годзе мы малацьбу расцягнулі на 2—3 месяцы. Гэта адбідзела і на тэрмінах выканання первейшай запаведзі абавязацельстваў перад дзяржавай, і на своєчасным разліку з катгаснікам па выпрацаваных ім працаднях. А гэта мае буйнейшае і палітычнае, і гаспадарчае значэнне.

Мы павінны за тэмы малацьбы ў гэтым годзе грунтоўна, па-большэвіцку змагацца. Мы можам малацьбу закончыць у 1—1¹ месяцы, калі як след паставім работу і поўнасю скарыстаем машыны.

Лепшых людзей трэба на малацьбу паставіць таму, што малацьба і звязаныя з ёю работы—выключна адказная справа.

Асабліва вялікую работу трэба правесці па ўборцы хлябоў без страт. У мінулым годзе было вельмі многа страт.

Рашэнні пленума ЦК партыі прама гавораць, што поле лічыцца

ўбраным толькі тады, калі яно адпаведнай камісіяй агляджана і падпісан акт аб тым, што поле ўбрана і зярнят на ім не асталося. А ў нас гэта справа часамі так пастаўлена, што і грабель не маюць, і няма падборкі каласоў, і няма зернаўлавіцеляў на ўборачных машынах і т. д.

Мы павінны забяспечыць падрыхтоўку кадраў, якія адначасова з добрай тэхнічнай работай па загагоўцы хлеба забяспечвалі-б нам і палітычную работу сярод хлебазатчыкаў. З кадрамі ў нас не ўсё добра, напрыклад, на барысаўскай базе Заготзярна працуе рахункавод Есюкоў—сын царскага турэмнага наглядача. Другі работнік у той-жа канторы загадчык оргуліку Ясінаў—былы афіцэр, які падтрымліваў і падтрымлівае сувязь з кулакамі.

Раённыя партыйныя арганізацыі і кіраўнікі Заготзярна павінны ўважліва правярыць кадры. Мы не можам цяпець таго, каб у 1935 г. пры найвялікшым уздыме, велізарнейшым энтузіязме, любові к партыі і савецкай уладзе з боку калгаснікаў у нашым загагоўчым апарате працавалі не нашы людзі. Тут павінна быць праведзена рашучая барацьба з пралезшымі туды чужакамі, ворагамі народу. Трэба камандзіраваць у апарат Заготзярна нашых лепшых людзей, трэба прасунуць у самым апарате Заготзярна здольных работнікаў.

Мы маем усе магчымасці быстра і добра выканаць задачы, ускладзеныя на нас партыяй і ўрадам у праполцы, уборцы без страт і выкананні абавязацельстваў перад дзяржавай па пастаўках.

Для гэтага трэба разгарнуць сапраўды большэвіцкую арганізатарскую палітычную масавую работу сярод насельніцтва ва ўсіх раёнах, калгасах, соўгасах, перамагчы самацёк, апаргуністычныя дабрадушныя адносіны да справы.

Нам ні ў якім выпадку нельга зазнавацца, супакойвацца на ранейшых поспехах.

Трэба пакончыць з пагардлівымі адносінамі да сельскагаспадарчых машын, да іх скарыстання, рамонту, да падбору людзей, умеючых, ведаючых, асвойшых гэтыя машыны. Трэба ўмець канкрэтна кіраваць людзьмі і работай.

Нам трэба разгарнуць работу за далейшую калектывізацыю, бо гэта работа ў нас, асабліва за апошнія месяцы, аслабела.

Трэба зразумець усю сілу і значэнне сталінскага статута сельскагаспадарчай арцелі. Цяпер, як ніколі, калгаснік моцна адчувае перавагі буйнай сацыялістычнай гаспадаркі, калгаснік ведае, што зямля яму аддана на вечнае карыстанне, калгаснік ведае—і гэта ён выражае хоць-бы ў сваіх адносінах да дзяржаўных абавязацельстваў, што ён гаспадар зямлі савецкай, гаспадар нашай вялікай савецкай радзімы. І таму элементы адміністравання ў адносінах калгаснікаў, навязванне сустрачных планаў па хлебапастаўках непатрэбнае дзёрганне і перакідкі людзей—нецярыімы і злачынны. Трэба моцна ўдарыць па руках тых, хто адважваецца не выконваць сталінскі статут сельскагаспадарчай арцелі—гэты непарушны закон.

Працаваць метадамі адміністравання, крыкам і шумам мы нікому не дазволім.

Мы спазняемся па пытаннях праполкі, падрыхтоўкі сельгасмашын, падрыхтоўкі да ўборкі, малацьбы і падрыхтоўкі да загатоўак. Таму асабліва неабходна ахапіць кожны адрэзак работы канкрэтным большэвіцкім кіраўніцтвам.

У нас людзі часта прывыкаюць к таму, каб рабіць вывады з сярэдніх лічбаў. Гэта няправільна. Ёсць наперадзе ідучыя і ёсць адстаючыя раёны. Такое-ж становішча ўнутры раёнаў. Мы не дазволім каму-б там ні было хавацца за спіной перадавікоў, за сярэднімі раёнамі або сярэднімі рэспубліканскімі лічбамі.

Мы павінны канкрэтна ў кожным выпадку правяраць усюды, кожны ўчастак работы. Зараз, як ніколі, неабходна ўзмацніць канкрэтнае кіраўніцтва, кіраўніцтва жывым чалавекам. Трэба ўмець канкрэтна кіраваць, уваходзіць у дэталі, у «дробязі», з веданнем справы.

Трэба правільна расстаўляць людзей, трэба так адносіцца к людзям, як вучыць нас тав. Сталін. Іменна цяпер пытанне аб чалавеку, клопаты аб чалавеку, асвойшым машыны, асвойваючым тую ці іншую справу, з усёй сілай устае перад намі. Гістарычны лозунг Сталіна «кадры вырашаюць усё» — гэта баявая праграма ўсёй нашай работы.

Указанні тав. Сталіна, што «жанчыны ў калгасах — вялікая сіла», патрабуюць ад нас велізарнай работы з чалавекам, стварэння неабходных умоў для работы жанчыны ў полі, у калгасе, вылучэння жанчын-калгасніц на кіруючую работу.

Паглядзіце на праполцы, на ўборцы, на ферме, па ільну ў асаблі-васці, на найбольш складаных працэсах апрацоўкі ільновалакна, большай часткай працуе жанчына. І работу сярод жанчын-калгасніц нам не трэба забываць ні ў якой меры. Пара больш энергічна праводзіць у жыццё рашэнні і ўказанні тав. Сталіна і ў гэтым пытанні.

Ордэнам Леніна ўзнагароджан рад рэспублік і абласцей. Зараз кожная обласць, кожная рэспубліка дабіваецца прашынства ў сацыялістычным спаборністве. І дрэнна будзе, калі мы, ордэнаносная рэспубліка, у такіх важных работах, як праполка, уборка і загатоўкі, будзем цягнуцца ў хвасце, будзем адставаць. Мы абавязаны ўсё зрабіць для таго, каб не адставаць, а выйсці і ў гэтым годзе на адно з перадавых месц у Савецкім саюзе.

Аб службовым апарате Сакратарыята ЦВК СССР і аб Енукідзе

Пераходжу да наступнага пытання парадку дня пленума — аб службовым апарате Сакратарыята ЦВК і Енукідзе.

Рашэнне пленума ЦК па гэтам пытанні мае выключна важнае палітычнае значэнне.

Тав. Сталін яшчэ ў 1933 г. на студзеньскім пленуме ЦК і ЦКК гаварыў:

«Трэба мець на ўвазе, што рост магутнасці савецкай дзяржавы будзе ўзмацняць супраціўленне апошніх астаткаў паміраючых класаў. Іменна таму, што яны паміраюць і дажываюць апошнія дні, яны будуць пераходзіць ад адных форм наскокаў да другіх, больш рэзкіх форм наскокаў, апелюючы да адсталых слаёў насельніцтва і мабілізуючы іх супроць савецкай улады. Няма такой пакасці і паклёпаў, якіх-бы гэтыя былыя людзі не ўзвялі на савецкую ўладу і вакол якіх не папрабавалі-б мабілізаваць адсталыя элементы. На гэтай глебе могуць ажыць і зашавяліцца разбітыя групы старых контррэвалюцыйных партый

эсэраў, меншавікоў, буржуазных нацыяналістаў цэнтра і акраін, могуць ажыць і зашавяліцца асколкі контррэвалюцыйных апазіцыйных элементаў з трацкістаў і правых ухліістаў. Гэта, вядома, не страшна. Але ўсё гэта трэба мець на ўвазе, калі мы хочам пакончыць з гэтымі элементамі быстра і без асаблівых афяр. Вось чаму рэвалюцыйная пільнасць з'яўляецца той самай якасцю, якая асабліва неабходна цяпер большэвікам».

Не так даўно мы, партыя, краіна, страцілі аднаго з любімейшых кіраўнікоў партыі, бліжэйшага саратніка тав. Сталіна—Сергея Міронавіча Кірава, загінуўшага ад зладзейскай рукі падлых падонкаў контррэвалюцыйнай зіноўеўска-трацкісцкай групы.

Гінучыя астаткі класавага ворага, бачачы сваю немінучую пагібель, ідуць на любую подласць, каб папрабаваць сарваць наша сацыялістычнае будаўніцтва, пахіснуць сталёвыя рады большэвікоў, выхаваных **Леніным—Сталіным**, унесці дэзарганізацыю ў нашы рады, адпомсціцца за найвялікшыя поспехі і перамогі сацыялізма.

Гэта забойства магло мець месца таму, што асобныя звенні нашых арганізацый і некаторыя камуністы страцілі неабходную пільнасць, страцілі настарожанасць, абавязковую для большэвіка.

Справа Енукідзе, становішча ў службовым апарце Сакратарыята ЦВК СССР зноў ставіць перад усёй партыяй выключна важнае пытанне аб неабходнасці ўзмацнення рэвалюцыйнай пільнасці.

Енукідзе не толькі не зрабіў для сябе вывадаў з папярэджанняў партыі і тав. Сталіна, але, наадварот, лічыў, што ён, знаходзячыся на высокім пасту, можа благадушастваваць і быць добрым дзядзенькай у адносінах да класавага ворага.

Енукідзе карыстаўся давер'ем партыі і ўрада, займаў адказны пост сакратара ЦВК СССР.

Енукідзе ў сваім апартуністычным дабрадушшы дапусціў пранікненне ў апарат ЦВК СССР чужых людзей, заклітых ворагаў партыі і рабочага класа, і аказваў прамое падтрыманне гэтым ворагам.

Енукідзе—гэта перараджэнец, які не толькі не апраўдаў давер'я партыі, але па сутнасці здрадзіў інтарэсам партыі і рабочага класа.

І пленум ЦК зрабіў зусім правільна, вывеўшы Енукідзе з ЦК і выключыўшы яго з партыі за палітычнае і бытавое разлажэнне. І такое рашэнне ЦК партыі сустрэне поўнае адobrэнне ўсёй партыі, усіх членаў партыі. (**Бурныя апладысменты.**)

Справа Енукідзе яшчэ раз паказвае, як мы павінны быць цяпер асабліва пільнымі, быць сапраўднымі большэвікамі, умець працаваць так, як нас вучыў **Ленін** і вучыць **Сталін**, апраўдаць велізарнейшае давер'е рабочага класа, калгаснікаў, усяго працоўнага народу савецкай краіны.

Енукідзе—гэта чалавек, які перарадзіўся, разлажыўся, споўз у балота абыватальшчыны, адзін з тых «вяльмож», якія, як гаварыў таварыш **Сталін**, «лічаць, што партыйныя і савецкія законы пісаны не для іх, а для дурняў», якія не бачаць розніцы паміж дзяржаўнымі грашымі і сваімі асабістымі.

І ў нас, у Беларусі, ёсць падобнага роду «вяльможы». Ёсць такі былы член партыі **Поппе**—кіраўнік трэста **Белдрэў**, чалавек, які знаходзіўся ў партыі з 1917 года.

За час работы ў трэсце, з мая 1934 г. па красавік 1935 г., **Поппе** раздаў аднаасабова групе работнікаў апарата трэста пад выглядам

палепшання соцыяльна-бытавых умоў каля 150 тысяч руб. Грошы гэтыя ён выдаваў строга сакрэтным парадкам штомесячна па 500—800 руб.

Вось, напрыклад, заява на імя Поппе: «Кіраўніку Белдрэва Поппе — начальніку сектара снабжэння Рубенчыка Працую ў сістэме Белдрэва 7 год, за гэты час ніякай матэрыяльнай дапамогі для палепшання сваёй жылой плошчы не атрымліваў».

Чаму ён павінен атрымліваць ад дзяржавы на палепшанне сваёй жылой плошчы — неяк не зразумела.

Далей ён піша ў заяве «Кватэра мая патрабуе капітальнага рамонту, па плане і каштарысу капітальны рамонт павінен абыйсціся ў тысяччу рублёў. Прашу аказаць дапамогу».

Поппе піша рэзалюцыю: «Выдаць за кошт сродкаў трэста 800 руб. на рамонт кватэры Рубенчыка».

Другая справа яшчэ больш цікавая Поппе піша записку: «Тав. Караткевіч, 4 жніўня г. г. вам пераведзена 500 руб. на дробныя расходы». (Смех.)

І яшчэ цэлы рад такіх дакументаў. Гэта асабіста Поппе распараджаўся. Ён добры дзядзенька. І ясная справа, калі праходзіла чыстка, яму хлопалі людзі, як-жа: «член партыі з 1917 г., адказны работнік, кіраўнік і ўсё такое іншае Пад яго кіраўніцтвам дабіліся поспехаў...» як гэта бывае ў нас, часта бывае, ведаецца. А ён «пад сваім уласным кіраўніцтвам» раздаў людзям дзяржаўныя грошы. Асабіста Поппе за гэты час, акрамя таго што выдаваў другім, сам атрымаў 14.150 рублёў за адзін год работы.

Вось разлажыўшыся чалавек, былы член партыі, адказны работнік.

Зразумела, што Поппе выключан з партыі і аддан пад суд, аб чым рашыла парткалегія і апублікавана ў газеце «Звязда». Гэта справа паказвае, па-першае, што ў нас у паасобных арганізацыях яшчэ няма сапраўднай рэвалюцыйнай пільнасці, і, па-другое, што ў нас часамі недастаткова ўважліва прыслухоўваюцца к голасу радавога камуніста. Кожная заява камуніста павінна быць разабрана і даведзена да канца. Аб дзеяннях Енукідзе многа было заяў радавых камуністаў і беспартыйных. Аб дзеяннях Поппе таксама было многа заяў радавых камуністаў і беспартыйных.

Некаторыя пытанні партыйнай работы

Партыйную работу мы павінны паставіць зараз на выключную вышыню. Трэба разгарнуць работу з нізавымі партыйнымі арганізацыямі, ахапіць усіх членаў партыі партыйнай работай, строга праводзіць унутрыпартыйную дэмакратыю. Партыйныя арганізацыі павінны ведаць, чым жыве і дыша камуніст. Сходы павінны праходзіць так, каб людзі маглі гаварыць тое, што яны ведаюць, уносіць свае прапановы, прымаць удзел у партыйным жыцці.

Кожны член партыі павінен ведаць, што яго заяву разбіраць і лаяць яго не будуць, калі ён праў. І ў той-жа час трэба справу ў партыі паставіць так, каб паклёпы на камуніста рашуча і моцна праследваліся.

Без рэвалюцыйнай пільнасці, без большавіцкай партыйнасці мы не зробім нашу партыйную арганізацыю моцнай, стойкай і маналітнай, адпавядаючай гістарычным задачам, пастаўленым перад намі.

Нам трэба навесці моцны парадак у нашым уласным партыйным доме.

Цэлы рад фактаў паказвае, што на справу пастаноўкі ўліку і хавання партыйных дакументаў часта падбіраліся людзі, не адпавядаючыя свайму назначэнню—або занадта маладыя па партыйнаму стажу, або, у горшым выпадку, беспартыйныя, або яшчэ горш—не нашы людзі. І ў рэзультате гэтага справа абстаяла надзвычай дрэнна.

І таму зусім зразумела, што ЦК ВКП(б) патрабаваў, каб асабіста сакратары райкомаў займаліся праверкай і выдачай партыйных білетаў.

Раней партыйнай тэхнікай займаліся самыя буйныя і правяраныя людзі партыі, а цяпер у выключна адказны перыяд нашай работы гэта справа перадавалася часта трэццеступенным асобам.

Гістарычнае ўказанне таварыша Сталіна аб тым, што кадры, людзі вырашаюць усё, для большэвікоў Беларусі мае выключна важнае значэнне.

Адносіны да людзей у нас павінны быць сапраўды большэвіцкімі, сапраўды сталінскімі.

Прыходзяць сакратары з раду раённых арганізацый і гавораць: вось актыў наш, актыў маленькі, чалавек 25—30, а калі пазнаёмішся з гэтымі людзьмі, аказваецца, што значная частка з іх маюць партыйныя спагнанні, даныя ім 4—5 год таму назад.

І вось чалавек носіць увесь час гэтыя вымовы. Ён паспеў ужо даказаць у сваёй рабоце, што ён аддан партыі, што ён вырас, заслужыў большэвіцкіх адносін да сябе. І ўсё ходзіць з гэтымі вымовамі.

Не ўмеем мы падыходзіць к людзям, к жывому чалавеку.

Трэба рэзка, карэнным чынам гэту справу змяніць.

Таварыш Сталін вучыць нас, як трэба, падбіраючы работнікаў, уважліва вывучаць людзей перш чым высоўваць на якую-небудзь работу. А ў нас часамі проста механічна людзей перасоўваюць. Сядзіць чалавек тры-чатыры месяцы на адной рабоце, глядзіш, а ён ужо на другой рабоце, праз пяць месяцаў—на трэцяй, і не ведаеш, што ён з сябе прадстаўляе, як ён ведае справу, як працуе, бо нідзе нельга яго праверыць, і сам ён пры такіх перасоўках работу не асвойвае.

Вывучэнне людзей, падбор людзей, партыйныя большэвіцкія адносіны да людзей—вось што нам цяпер трэба.

Мы ўстанавілі такі парадак, што ні аднаго чалавека не будзем караць у ЦК, калі не выклікаем яго ў ЦК, калі ён не будзе сам прысутнічаць на пасяджэнні і даваць тлумачэнні.

Нельга выносіць вымову завочна.

А ў нас часамі бывае так, што чалавек у раёне чэсна выконвае свой абавязак перад партыяй і краінай, працуе, скажам, на хлебазагатоўчай кампаніі, а ён сам—дырэктар прадпрыемства, і яму выносяць вымову за невыкананне промфінплана, выносяць завочна, тады, калі ён працуе на весцы, і даведваецца ён аб гэтым праз газету. І атрымліваецца нядобра. З гэтым трэба пакончыць.

Нам трэба заняцца кадрамі і з пункту погляду вылучэння людзей. У нас бяда ў тым, што мы часта вылучаем і прасоўваем людзей, якія больш на віду ў партыйных арганізацый. Гэта сведчыць аб тым, што мы мала ведаем людзей, не вывучаем людзей.

Я нядаўна папрасіў, каб мне далі прозвішчы беспартыйных, якіх можна вылучыць. Мне далі весткі аб адной жанчыне-бяднячцы, якая вырасла за апошнія гады,—гэта Архіпенка, баспартыйная бяднячка

працуе тры гады даяркай, з 1931 г. у адным калгасе Муралаўскага сельсовета.

За час работы яна выгадавала 65 цялят, адыходу не было. За ўвесь час калгас выконвае план мяса і малакопаставак. Яна—ударніца, некалькі раз прэміравана.

Бачыце, чалавек тры гады працуе на такім цяжкім участку і ні аднаго разу не было ў яе буйных памылак, беспартыйны і адданы душой савецкай уладзе чалавек.

Вось Мурзін Іван—беспартыйны, радавы калгаснік з 1930 г., брыгадзір калгаса «Полымя рэвалюцыі». Скончыў па-ўдарнаму калгасную школу. Добры арганізатар калгаснай вытворчасці. Яго брыгада першая скончыла веснавую сяўбу і яшчэ дапамагала другім калгасам. У гэту веснавую пасеўную кампанію калгас вышаў перадавым. Да ўступлення ў калгас быў сярэдняком. Можна быць вылучан старшынёй калгаса.

Я ўзяў брыгадзіра, даярку, радавых калгаснікаў для таго, каб паказаць, як гэтыя людзі растуць. А які рост за апошнія 2—3 гады мы маем сярод комуністаў на вёсцы, колькі ў нас вырасла актыва на прадпрыемствах і ў раёнах, колькі ў нас ёсць комуністаў, сапраўды паказаўшыя сябе на справе, у барацьбе супроць кулацтва, за выкананне абавязацельстваў перад дзяржавай, у барацьбе супроць нацдэмаў і вялікадзяржаўных шавіністаў, у барацьбе за промфінплан—людзей, адданных партыі да канца.

Колькі ў нас ёсць такіх людзей, колькі моцных актывістаў стварылася і вырасла, але мы іх дрэнна прасоўваем таму, што к людзям часта адносімся фармальна.

Тав. Сталін правільна патрабуе ад нас, каб мы рашуча выступалі і прасоўвалі лепшых людзей. Паглядзіце, колькі ў нас за гэты час вырасла і прасунулася дасканалых большэвікоў-беларусаў.

Вазьміце, напрыклад, тав. Валковіча, другога сакратара ЦК Гэта адзін з найлепшых большэвікоў, моцны большэвік. Нядаўна ён сядзеў у Бабруйскім раёне, дзе недахопаў і труднасцей было многа. ЦК вучыў, дапамагаў, і ён вырас у выдатнага большэвіка. Ён сур'ёзна хварэў, але дасканала працаваў і працуе, як моцны большэвік.

Паглядзіце, колькі вылучана ў раёнах сакратароў райкомаў, загадчыкаў аддзелаў, колькі людзей вылучана на гаспадарчую работу дырэктарамі прадпрыемстваў, колькі ў нас ёсць выдатных беларусаў—рабочых, цяперашніх дырэктароў прадпрыемстваў, якія добра спраўляюцца з работай і перавыконваюць промфінплан. А Беларусь—амаля не мела буйных прадпрыемстваў, а зараз у нас ёсць буйнейшыя прадпрыемствы, якімі трэба ўмець кіраваць.

А, з другога боку, вацьміце, напрыклад, Белкаапсаюз. Матар'ялы на Белкаапсаюзу гавораць, што якраз у Белкаапсаюзе беларускіх кадраў у нас вельмі мала. Чаму гэта? Не прасоўваюць людзей. На самой справе ў нас ёсць цэлы рад беларусаў-комуністаў, працуючых на гандлёвай рабоце, якія вельмі добра сябе праявілі, якіх можна і трэба прасоўваць.

Беларуская Савецкая Соцыялістычная Рэспубліка атрымала высокую ўзнагароду—ордэн Леніна. Гэты ордэн заваёван актывам КП(б)Б, актывам калгаснікаў, рабочых, якія, не пакладаючы рук, па-большэвіцку працавалі на прадпрыемствах, у калгасах. БССР атрымала ордэн Леніна, значыць—кіравалі і працавалі добра, але уся асноўная работа ляжала на плячах калгаснікаў і рабочых.

У 1935-жа годзе мы ўпаўнаважаных амаль нікуды не пасылалі. Людзі ўнізе, калгаснікі—беларусы, яўрэі, палякі, раённы актыў, працавалі і працуюць так, як належыць большэвікам працаваць.

Зразумела, у нас ёсць многа прарываў, ёсць яшчэ людзі, якіх мы недастаткова правярылі, якія дрэнна працуюць. Трэба ім дапамагчы і падцягнуць іх. Але трэба разумець і ведаць, што мы дабіліся поспехаў таму, што КП(б)Б у цэлым і актыў КП(б)Б пры падтрыманні і пры самым актыўным удзеле ў сацыялістычнай будовлі рабочых і калгаснікаў нашай Савецкай Беларусі працавалі па-ўдарнаму. Іменна дзякуючы гэтаму мы дабіліся найвялікшай ўзнагароды, якую ЦК партыі і ўрад далі Беларусі.

І мы цяпер сур'ёзна павінны змагацца за тое, каб ні ў якой меры не дапускаць момантаў дабрадушша, самацёку, папушчэння, каб была сапраўдная большэвіцкая баявая рэвалюцыйная работа і пільнасць, каб сапраўдныя большэвікі прасоўваліся і вылучаліся на кіруючую работу.

Гэтага можна лепш і хутчэй дабіцца, калі мы з вамі самі будзем вучыцца.

ЦК партыі і ў асаблівасці асабіста тав. Сталін сістэматычна займаецца пытаннямі вучобы і росту членаў партыі.

Маркс, Ленін, Сталін не раз указвалі, што без рэвалюцыйнай тэорыі не можа быць і рэвалюцыйнага руху, указвалі на велізарнае значэнне для партыі рэвалюцыйнай тэорыі, якая дае руху ўпэўненасць, сілу арыентаўкі і разуменне унутранай сувязі акружаючых падзей. Наша партыя адрознівалася тым, што яна заўсёды ўмела спалучаць тэорыю з практыкай. Наша партыя і ў тэорыі, і на практыцы разбіла ўсіх ворагаў і будзе іх разбіваць, бо яна мае ў сваіх руках магутную зброю ленінізма. І сёння, калі мы падыходзім да выключна адказнага перыяда гісторыі чалавецтва і нашай краіны, мы павінны сябе падкаваць мацней, чым калі-б там ні было.

А ў нас з партыйнай вучобай справа абстаіць дрэнна.

Прапагандысты ў нас часта слабенькія, з партыйным стажам з 1932—34 г. Больш 50 проц. прапагандыстаў, выкладчыкаў па гісторыі партыі, па пытаннях тэорыі—вельмі маладыя члены партыі. З пункту погляду граматычнасці 60 проц. з іх—людзі з ніжэйшай асветай, палітычнай і агульнай, і нават не атрымліваюшыя палітычнай асветы.

У нас да гэтага часу гэта важнейшая справа пастаўлена на кампанейску, сезонна. Выкладанне вядзецца часта так і такой мовай, што цяжка слухаць і мала што зразумееш.

Правільна ЦК партыі і тав. Сталін ставяць пытанне адносна таго, што нам трэба пытаннямі вучобы займацца моцна. Вылазкі контр-рэвалюцыйных трацкістаў і апартуністычныя скажэнні ў пытаннях тэорыі, меўшыя месца ў нас, у Беларусі, у асобных арганізацыях, школах і гуртках, патрабуюць большэвіцкай пільнасці ад кожнага з нас на фронце тэорыі, на фронце вучобы.

Беларуская акадэмія навук перакладае цэлы рад работ Маркса, Леніна, Сталіна. Гэта вялікая справа. Але калі гэтай справай займаюцца дрэнна, то так перакладаюць, што скажаюць геніяльныя выказванні асновапаложнікаў класікаў марксізма-ленінізма.

Возьмем справу Дунца. Працуючы намеснікам наркома асветы, ён накладваў сваю руку на рад пытанняў, на рад выданняў і працягнуў на яўрэйскай мове антысавецкую трацкісцкую кнігу.

Пытаннімі тэорыі, пытаннімі вучобы трэба моцна займацца, каб сапраўды падняцца на больш высокую ступень. Трэба моцна і моцна займацца. Нельга інакш. Нельга і таму, што задачы, якія стаяць перад намі, выключна вялікія і адказныя.

Для таго, каб узмацніць партыйную работу, палепшыць партыйную вучобу і лепш працаваць над павышэннем ідэйна-палітычнага ўзроўню камуністаў, у Менску ствараюцца тры раённыя камітэты партыі. Робатай гэтых райкомаў будзе кіраваць Менскі гарком КП(б)Б. Галоўная задача райкомаў — партыйная работа, арганізатарская, прапагандыцкая, агітацыйна-масавае работа, пытанні кадраў, прасоўвання, вылучэння, вывучэння партыйцаў і т. д.

Гэта справа вельмі вялікая і важная. Арганізацыя райкомаў будзе спрыяць узмацненню і ажыўленню партыйнай работы, павышэнню актыўнасці членаў партыі, лепшай арганізацыі актываў, партыйных сходаў і т. д.

Мы павінны праводзіць партыйныя сходы так, каб усё больш і больш на трыбуну выходзілі члены партыі, якія ніколі на актывах не выступалі. У нас ёсць цэлы рад такіх людзей, якія ніколі на актывах не выступаюць. Бывае, што таварыш у сябе ў партарганізацыі сцясняецца выступіць, а тым больш на актыве, баіцца, што заблытаецца, паглядзіць на таварышоў, адзін з другім загаварылі, усміхаюцца з якога-небудзь поваду, а ён думае, што гэта яго высмейваюць. (Смех). Трэба таварышу дапамагаць, у асаблівасці ўпершыню выступаючаму на актыве. Бо актыў-жа—гэта вялікая школа.

Трэба так арганізаваць справу, каб актывы сталі сапраўднай школай для кожнага актывіста і каб актывіст адчуў, што ён сапраўды з'яўляецца актыўным членам нашай партыйнай арганізацыі, калі ён нават не выступіў на актыве, але сваім галасаваннем, сваімі рэплікамі, прапановамі прымаў актыўны ўдзел на сходах і, прышоўшы на прадпрыемства, ва ўстанову, партарганізацыю мог ведаць і сказаць, што увесь партыйны актыв разам арганізоўваў, вырашаў справу.

Іменна так павінны праходзіць сходы актыва ў нас з пункту погляду выхавання камуніста, каб актыў узнімаў большэвіцкі дух, каб пасля актыва чалавек адчуваў, што ў яго ёсць што сказаць таварышам, якія паслалі яго на актыў, каб гэтым ён у сваю чаргу узнімаў камуністаў.

Таму нам трэба дабіцца і мы даб'ёмся таго, каб сходы актыва сталі сапраўды большэвіцкім традыцыйным актывам з пункту погляду і палітычнай вострасці, і сапраўднай большэвіцкай самакрытыкі, і вялікай прынцыповай ідэйна-палітычнай вышыні.

Мы павінны дабіцца таго, каб наш актыў быў так арганізаван, каб з кожным разам, калі ён будзе збірацца, ён даў-бы магчымасць усім удзельнікам актыва прайсці добрую большэвіцкую ленинскую сталінскую школу.

Мы даб'ёмся таго, каб на гэтых актывах і людзі правяраліся, каб да людзей прыглядаліся, каб людзей ведалі.

Мы цэлы рад нядрэнных работ выканалі, але недахопаў у нас многа ёсць. Гэтыя недахопы мы, зразумела, пераможам. Калі мы, большэвікі, адзін аднаму толькі прыемныя рэчы будзем гаварыць, будзем адзін аднаго толькі хваліць і т. д., то мы адзін раз сустрэнемся на сходзе, а другі раз надакучыць такая абстаноўка дабрадушша і адсутнасці большэвіцкай самакрытыкі.

Недахопаў у нас яшчэ многа, і калі мы будзем утойваць гэтыя недахопы, то нядобра ў нас атрымаецца і ў рабоце і ў адносінах

Калі самі сябе крытыкаваць не будзем, недахопаў і хвароб нашых не знішчым.

У нас атрымліваецца часамі, што мы крытыкай займаемся ад з'езда да з'езда, ад канферэнцыі да канферэнцыі. Часамі некаторыя таварышы так і думаюць—пачакаю наступнай канферэнцыі або пленума, там пакрытыкую як след. Гэта няправільна.

Калі актыў пакрытыкуе гарком партыі або ЦК КП(б)Б за тую ці іншую практычную работу, нічога страшнага не будзе, калі правільна будуць крытыкаваць, таму што мы гэта ўлічым, выправім, і справа будзе лепш ісці. Калі-ж мы будзем заўсёды гаварыць «вось добра», «вось дасканала», тады ўсе ўмовы будуць стварацца для таго, каб у нас былі небольшэвіцкія адносіны, супроць чаго рашуча папярэджваў нас тав. Сталін.

Ёсць такія камуністы, якія ў сваёй практычнай рабоце паддаюцца лесці і даюць сябе ёю падкупіць. Класавы вораг скарыстоўвае гэта, каб пралазіць у нашы ўстановы, на кіруючую работу, каб прабаваць падрываць наша соцыялістычнае будаўніцтва. І ў рэзультате атрымліваецца здрада соцыялізму, здрада справе партыі, справе рабочага класа.

Супроць лесці, супроць падхалімства, супроць алілуйства, нецярпimых у большэвіцкім асяроддзі, супроць чаго з асаблівай сілай змагаецца і заклікае партыю змагацца таварыш Сталін, павінны мы ўзняць нашу ярасць.

Мы, беларускія большэвікі, змагаліся супроць белапалякаў, змагаліся супроць контррэвалюцыйных апартуністычных наскокаў на партыю, змагаліся супроць шавіністычных і нацыяналістычных элементаў, за генеральную лінію партыі. Мы не будзем цярпець у сваіх радах і падхалімаў, двурушнікаў, апартуністаў, бяздзейнікаў, чужаедаў.

Мы даб'емся таго, каб нашы актывы, згодна ўказанням тав. Сталіна, праводзіліся ў адпаведнасці са старымі большэвіцкімі традыцыямі, каб на нашых актывах з большэвіцкай вострасцю і прамалінейнасцю абмяркоўваліся пастаўленыя пытанні, каб нашы актывы праходзілі на аснове большэвіцкай самакрытыкі і на высокім, прынцыповым палітычным і тэарэтычным узроўні, каб кожны таварыш, прышоўшы на актыў, ведаў, што ён карыстаецца вялікім давер'ем партыі.

Мы актыў збіраем, а не клапоцімся аб тым, каб актыў (а менскі-ж актыў—гэта рэспубліканскі актыў) адчуваў сябе культурна ўстроеным так, каб ён мог добра папрацаваць, падумаць, абмеркаваць у дзелавой абстаноўцы пытанні.

Актыў павінен быць тым ключом, які дасць нам магчымасць найбольш правільна, па-большэвіцку арганізоўваць і праводзіць у жыццё задачы, ускладзеныя на нас партыяй, мабілізоўваць партыйную арганізацыю для баявой большэвіцкай работы.

Большэвікі Беларусі даб'юцца і ў 1935 г. па гаспадарчых паказчыках і ў прамысловасці і ў сельскай гаспадарцы не толькі колькасных, але і высокіх якасных рэзультатаў.

Мы павінны сабраць ураджай без страт і ў найкарацейшы час, датэрмінова выканаць нашы абавязацельствы перад пролетарскай

85481
50
50

дзяржавай. Нашы калгаснікі ўжо ў 1935 годзе, як ніколі ў папярэднія гады, рушацца наперад к культурнаму, заможнаму жыццю.

КП(б)Б здолее дабіцца такога становішча, каб, улічыўшы ўрокі справы Енукідзе, перамагчы ўсякія элементы разлажэння, апартунізма, здрадніцтва інтарэсам партыі, адкуль-бы яны ні выходзілі.

Мы здолеем ачысціць рады нашай партыі ад усякіх элементаў зазнайства, гонару, абыватальшчыны і мяшчанства, якія ў паасобных звеннях КП(б)Б яшчэ ёсць.

Мы здолеем дабіцца таго, каб ідэйная ўзброенасць кожнага члена КП(б)Б была ўзнята на нязмерную вышыню. Партыя—гэта сталёвая кагорта, кіруемая вялікім Сталіным,—не можа цярпець у сваіх радах адсталых мяшчанствуючых членаў партыі.

Мы здолеем прывесці «партыйную гаспадарку» у парадак і ў такі парадак, каб КП(б)Б на гэтым участку, як і на другіх, заняла перадавое месца.

У адказ на вялікую ўзнагароду—ордэн Леніна—мы яшчэ мацней возьмемся за работу, яшчэ цясней згуртуем вакол ЦК ВКП(б) і нашага роднага вялікага Сталіна. (Бурныя апладысменты).

Таварышы! Наша партыя атрымала вялікія перамогі. Кожны на сваім участку ўкладваў сваю волю, сілу, энергію, каб камень за камнем будаваць сацыялістычнае грамадства. Партыю, усіх нас вёў і вядзе ад перамогі да перамогі наш вялікі правадыр і настаўнік, наш любімы і родны Сталін. (Бурныя апладысменты).

Геніяльная празорлівасць таварыша Сталіна, мудрае, спакойнае разуменне, што трэба рабіць на самых сур'ёзных этапах, сталёвая ўпэўненасць у сілы народаў Савецкага саюза, у сілы большавіцкай партыі забяспечылі нашы велізарныя поспехі.

Таварыш Сталін адстаяў вялікі сцяг Леніна ад шалёных наскокаў контррэвалюцыйных трацкістаў, зіноўеўцаў, «левых» і правых апартуністаў. Таварыш Сталін нясе гэты сцяг далей, узбагаціўшы і ўзбагачаючы скарбніцу марксізма-ленінізма.

Пад кіраўніцтвам Сталіна сацыялізм перамог на шостае частцы свету. Пад мудрым сталінскім кіраўніцтвам сацыялізм пераможа ва ўсім свеце! (Бурныя апладысменты, пераходзячыя ў авацыю. Усе ўстаюць. Крыкі: «Няхай жыве вялікі Сталін!»).

05. 05. 18458

Асаблівую ўвагу—падрыхтоўцы і перападрыхтоўцы прапагандыстаў

Пастаноўка марксісцка-ленінскай вучобы яшчэ далёка адстае ад пастаўленых партыяй патрабаванняў. Гэта адставанне з асобаю сілай было ўскрыта пры падвядзенні партарганізацыямі ўрокаў, звязаных са зладзейскім забойствам тав. Кірава. Абгаварэнне гэтых урокаў значна ўзняўшае не толькі актыўнасць і самакрытыку, але і ідэйную ўзброенасць партыйных мас, адначасова з усёй відавочнасцю паказала, што пастаноўка марксісцка-ленінскага выхавання і асабліва вывучэння гісторыі партыі пастаўлена недавальняюча.

Папярэднія вынікі па партасвеце за 1934-35 навучальны год сведчаць аб тым, што пытанні арганізацыі марксісцка-ленінскай вучобы ў гэтым годзе займалі ў рабоце гарадскіх, раённых і нізавых партарганізацый значна большае месца, чым у мінулыя гады. Але гэта яшчэ не гаворыць аб тым, што партарганізацыі ўзяліся як след за сапраўды большэвіцкае ажыццяўленне задач у галіне ідэйна-палітычнай работы, пастаўленых перад партыяй на XVII з'ездзе тав. Сталіным.

Прапагандысцкія кадры, якія па сутнасці вырашаюць поспех і якасць марксісцка-ленінскага выхавання камуністаў, не ўсюды былі ў цэнтры ўвагі партарганізацый. У радзе партарганізацый была выкрыта засмечанасць прапагандысцкіх кадраў чуждымі элементамі.

Рашаючым у сапраўды большэвіцкім кіраўніцтве партасветаў з'яўляецца непасрэдна ўдзел кіруючага партыйнага актыва ў прапагандысцкай рабоце. У апошні час намеціўся некаторы пералом у гэтым напрамку. Рад сакратароў райкомаў і парткомаў уключыліся ў прапагандысцкую работу. Віцебскі гарком КП(б)Б арганізаваў дзяжурства членаў бюро ГК пры доме партактыва для кансультацыі камуністаў. Сакратары гаркома тт. Жураўлёў і Башмачнікаў даюць кансультацыі па пытаннях партыйнага будаўніцтва, а іншыя таварышы—па пытаннях савецкага будаўніцтва і т. д.

З першых сакратароў райкомаў 21-го раёна 11 кіруюць групамі партактыва, пераважна па гісторыі партыі. На прадпрыемствах гор. Менска 19 сакратароў парткомаў вядуць прапагандысцкую работу і кіруюць тымі або іншымі гурткамі. Аднак гэтага далёка і далёка яшчэ недастаткова.

Па правяраных аддзелам культуры і прапаганды ленынізма ЦК КП(б)Б—21 раёну ў прапагандысцкай рабоце ўдзельнічае ўсяго 34 кіруючыя работнікі. Ёсць такія раёны, у якіх ні адзін член райкома партыі не вядзе прапагандысцкай работы.

У Менску 109 сакратароў парткомаў, а ў прапагандысцкай рабоце ўдзельнічаюць толькі 19 чалавек. Зусім недастаткова выкарыстоў-

ваюцца ў якасці прапагандыстаў падрыхтаваныя інструктары райкомаў і кіруючыя савецкія, прафесіянальныя і комсамольскія работнікі раёнаў.

Паводле даных 60 райпартарганізацый, прапагандыстамі працуе 2 030 чалавек, якія ў партшколах і гуртках навучаюць 29.573 комуністаў, што складае 93,1 % членаў і кандыдатаў партыі гэтых раёнаў. Прапагандыстамі ў гэтых 60 партарганізацыях працуюць пераважна маладыя па узросту і партыінаму стажу камуністы, якія не бачылі жыцця мінулага, не праходзілі школы грамадзянскай вайны, не маюць, к таму-ж, дастатковай падрыхтоўкі і вопыту прапагандысцкай работы. Калі ўлічыць усё гэта, дык стане зусім зразумелым, што, побач з далейшым прыцягненнем кіруючага актыва да прапагандысцкай работы, сістэматычная работа па ідэйнаму ўзбройванню і вырошчванню прапагандыстаў з'яўляецца асноўнай, рашаючай задачай усіх партарганізацый.

Правільная арганізацыя выкладання гісторыі партыі, асабліва пасляокцябрскага перыяда, з'яўляецца галоўным і рашаючым звязном у партыйнай прапагандзе.

Належная пастаноўка вывучэння гісторыі партыі ў секі партасветы—магутны сродак, які забяспечвае палітычную свядомасць членаў і кандыдатаў партыі, магутная сіла для павышэння рэвалюцыйнай пільнасці, вырошчвання і выхавання большэвіцкіх кадраў.

Майская прамова тав. Сталіна, у якой з агромнейшаю сілай прагучэў на ўсю краіну лозунг «**кадры вырашаюць усё**», з'яўляецца праграмаю нашай работы. Выкананню гэтай задачы павінна быць падначалена ўся сістэма партыйнай асветы. Партыйная асвета, у якой вядучае месца займае вывучэнне гісторыі ленинскай партыі, з'яўляецца адным з важнейшых сродкаў, пры дапамозе якога наша партыя вырошчвае, выхоўвае і ідэйна ўзбройвае шматлікія кадры большэвіцкіх арганізатараў, палітычных правадыроў народных мас, кіраўнікоў, прапагандыстаў, агітатараў. І вось, з гэтага пункту погляду вырошчвання і выхоўвання партыйных большэвіцкіх кадраў, трэба падыходзіць да задач партыйнай асветы, да арганізацыі палітычнай вучобы камуністаў у духу сталінскай непрымірымасці да ворагаў партыі і павышэння рэвалюцыйнай пільнасці і бяздольнасці члена партыі.

Некаторыя камуністы іншы раз забываюць свой свяшчэнны абавязак быць заўсёды крыштальна чэсным, добрасумленным, рэвалюцыйна-пільным. А забываючы пра гэта, яны часта пападаюць у абдымкі класавага ворага. Тыповым узорам такога роду разлажыўшыхся і перарадзіўшыхся, меншавіствующых «камуністаў» з'яўляецца А. С. Енукідзе, які за палітычнае і бытавое разлажэнне выведзен са складу Пленума ЦК ВКП(б) і выключан з партыі.

Выкарыстаўшы ініцы лібералізму і мяшчанскія паводзіны Енукідзе, класавы вораг канчаткова сцягнуў яго з партыйных рээк і ўцягнуў у балота махровай абыватальнічыны і распусці. Рашэнне пленума ЦК па справе Енукідзе ёсць узор сталінскай непрымірымасці, не гледзячы на асобы, да тых, хто ставіць асабістыя інтарэсы вышэй інтарэсаў партыі, хто страціў большэвіцкую пільнасць.

Пастанова ЦК ВКП(б) «Аб прапагандысцкай рабоце ў бліжэйшы час» ёсць агромнай палітычнай важнасці рашэнне, якое мабілізуе на яшчэ большае ўзмацненне нашай прапагандысцкай работы, на ўзмацненне барацьбы за ідэйную ўзброенасць камуністаў.

Гэта абавязвае ўсе партыйныя арганізацыі не толькі не аслабляць, а яшчэ больш ўзмацніць у наступіўшы летні перыяд барацьбу за

ўзорную пастаноўку марксісцкай асветы. Трэба цвёрда памятаць, што ў летні час партыйна-палітычная вучоба камуністаў не спыняецца і не аслабляецца. Патрабаванне партыйнага статута аб тым, што кожны камуніст абавязан з дня ў дзень працаваць над сваім ідэйным узбраеннем, з'яўляецца непакінутым партыйным законам. Гэту зусім відавочную для кожнага камуніста-большэвіка ісціну яшчэ і яшчэ раз прыходзіцца напамінаць, бо ў некаторых таварышоў, а часам нават і ў асабных партарганізацый, ёсць прыхільнасць да летніх «канікул».

«ЦК ВКП(б) лічыць недапушчальнай тэндэнцыю некаторых партыйных арганізацый згарнуць на лета прапагандысцкую работу.

Палітыка-выхаваўчая работа партыі не можа насіць «сезоннага» характару, а павінна весціся сістэматычна, на працягу ўсяго года» (з пастановы ЦК ВКП(б)).

Партарганізацыі павінны забяспечыць поўнае заканчэнне праграмы па гісторыі партыі на ўсёй сеці, ні ў якім разе не дапускаючы гонкі і павярхова-фармальнага праходжання праграмы.

Пасля таго як закончыцца прапрацоўка вучэбнага плана партыйных школ, трэба падвесці вынікі партыйнай вучобы, вывучыць наколькі засвоілі слухачы праграму, праверыць ідэйны рост кожнага камуніста, не дапускаючы ў гэтай справе момантаў аказвання, шкалярскіх метадаў праверкі (экзамены і т. д.).

Пры падвядзенні вынікаў партыйнай вучобы неабходна вывучыць і падсумаваць работу кожнага прапагандыста: яго ўменне па-большэвіцку выхоўваць і вырошчваць камуністаў, змагацца за ідэйную чыстату большэвіцкай прапаганды, яго веды і вывучэнне слухачоў партыйнай школы і гуртка.

Заканчэнне работы той ці іншай школы ні на адзін дзень не павінна прыпыніць вучобу камуністаў, якія ў данай школе займаліся.

У сваім рашэнні ЦК ВКП(б) за ісаў:

«Для скончыўшых кандыдацкія школы неабходна ў летні перыяд арганізаваць гурткі для вывучэння асноўных этапаў гісторыі партыі, падрыхтоўваючы членаў гурткоў к далейшаму сістэматычнаму вывучэнню гісторыі партыі, а таксама гурткі па бягучай палітыцы і пытаннях міжнароднага становішча.

Для членаў партыі, працоўных сістэматычны курс гісторыі партыі, неабходна арганізаваць больш дасканаласць вывучэнне тых этапаў гісторыі партыі, усваенне якіх неабходна членам партыі для разумення ўмоў і сродкаў перамогі нашай партыі».

«...Для кандыдатаў, якія не праходзілі школ палітграматы, а таксама для спачуваючых неабходна стварыць гурткі, у якіх, у залежнасці ад узроўню падрыхтоўкі і ад грамадзянскай членаў гуртка, павінна быць пастаўлена азначанае з асновамі партыйнай праграмы, арганізацыі і работы нашай партыі—або на аснове падручнікаў палітграматы, або шляхам правядзення вопытнымі прапагандыстамі спецыяльных гутарак аб тым, як пабудавана, як працуе і за што змагаецца наша партыя» (з пастановы ВКП(б)).

Партарганізацыі, якія закончылі партыйную вучобу па праграмах, павінны пераклучыць усю сець партасветы на вывучэнне

паасобных работ класікаў марксізма, паасобных этапаў гісторыі і пытанняў бягучай палітыкі нашай партыі.

Работа гэта павінна быць арганізавана такім чынам, каб даць магчымасць таварышам паглыбіць тыя веды, якія яны набылі за зіму. лепшым сродкам для гэтага з'яўляецца стварэнне гурткоў па вывучэнню паасобных этапаў партыйнай гісторыі, асабліва пасляокцябрскага яе перыяда.

У гэтым годзе трэба ў значна большых маштабах, чым у папярэднія, арганізаваць гурткі па вывучэнню паасобных пытанняў міжнароднага рэвалюцыйнага руху. Кітайская рэвалюцыя, германская барацьба германскіх камуністаў супроць фашызма выклікаюць вялікую зацікаўленасць у асяроддзі камуністаў. Стварэнне гурткоў па вывучэнню пытанняў міжнароднага рэвалюцыйнага руху і барацьбы брацкіх компартый—важнейшая задача партыйнай вучобы.

Па прыкладу мінулых год трэба шырока практыкаваць для камуністаў, комсамольцаў і беспартыйных таварышоў, асабліва для партыйнага актыва, цыкл даступных дакладаў і лекцый па асобных пытаннях марксізма-ленінізма, гісторыі партыі і бягучай палітыкі.

Натуральна, што ўся гэта работа патрабуе, каб усе ўстановы, якія абслугоўваюць партыйную вучобу (партгабінеты, бібліятэкі, кансультацыі, экскурсіі), знаходзіліся ўвесь час у стане баявой мабільізаванасці і ні ў якой меры не аслабілі сваёй работы.

На ўчастку партыйнай асветы, як і ўсюды, патрэбны чвласць, клапаціласць і ўвага да занатрабаванняў і патрэб людзей. Тут справа ідзе аб ідэйным выхаванні кадраў, аб тэарэтычным узбагачэнні іх свядомасці, аб шліфоўцы іх палітычнай думкі. Тут патрэбны асабліва клапацілівыя адносіны да кожнага паасобнага чалавека, улік разнастайнасці ідэйных запросаў, выключаючы які-б там ні было шаблон і трафарэт у падыходзе да людзей.

Гэта правіла павінна быць засвоена кожным партыйным кіраўніком і прапагандыстам пры арганізацыі партыйна-палітычнай вучобы камуністаў.

Адной з важнейшых задач, якая павінна быць зараз у цэнтры кіравання партыйнай прапагандай, з'яўляецца справа падрыхтоўкі і перападрыхтоўкі прапагандысцкіх кадраў. Прапагандыст вырашае поспех партыйнай асветы.

Вось кандыдацкая школа на «Профінтэрне» (Віцебскі раён). Кіраўнік—т. Брук, работніца, скончыла вячэрні комвуз. Яна ніколі не ідзе на заняткі не прапрацаваўшы тэмы на семінары прапагандыстаў. Пі раз у не прапусціла семінара, і грунтоўна прапрацоўвае матэрыял, які ёй параніць кіраўнік семінара. Акрамя падручніка, чытае яшчэ і класікаў марксізма—Сталіна, Леніна.

У яе слухач т. Веліканаў адзін час быў пасіўным і не цікавіўся вучобай. Тав. Брук ідзе да яго на дом і выясняе, чаму ён не займаецца і манкіруе вучобай. Яна указала Веліканаву і яго жонцы, што яе муж вучыцца дрэнна. Не абмежаваўшыся гэтым, т. Брук дапамагала яму працаваць над матэрыялам. Урэшце т. Веліканаў стаў адным з лепшых па паспяховасці, умела выкарыстоўвае з дапамогай сваёй жонкі вольны час на даму для работы над сабой.

Такіх прыкладаў, якія гавораць аб тым, што прапагандыст вырашае поспех ідэйна-палітычнага росту сваіх слухачоў, можна прывесці не мала. Але гэта тым больш патрабуе вялікай увагі і дапамогі далейшаму росту прапагандыста.

ЦК ВКП(б), надаючы выключнае значэнне падрыхтоўцы і перападрыхтоўцы прапагандысцкіх кадраў, паставіў гэту задачу як важнейшую ў рабоце ўсіх партарганізацый.

«Ліквідацыя «сезоннасці» прапагандысцкай работы павінна пацягнуць за сабою і ліквідацыю сезоннасці ў падрыхтоўцы і перападрыхтоўцы прапагандыстаў і арганізацыю сістэматычнай падрыхтоўкі прапагандыстаў на працягу ўсяго года».

ЦК КП(б)Б абавязаў кожны ГК і РК распрацаваць практычныя меры прыёмы, якія-б забяспечылі за летні перыяд перападрыхтоўку ўсіх наяўных прапагандыстаў нізавой секі. На прапагандысцкую работу трэба вылучаць лепшых, выраслых членаў партыі, забяспечыўшы падрыхтоўку іх праз летнія кароткатэрміновыя курсы.

За летні перыяд гэтага года толькі аддзелам культуры і прапаганды левінізма ЦК КП(б)Б праз Ленпартгарадок, Віцебскую, Гомельскую і Магілёўскую соўпартшколу будзе перападрыхтавана 1015 чалавек прапагандысцкіх кадраў, тады як летам 1934 года было перападрыхтавана толькі 166 чалавек. За лета будзе перападрыхтавана заг. партгабінетаі і райпрапагандыстаў 180 чалавек, кіраўнікоў пропсесмінараў 270 чалавек, прапагандыстаў школ 560 чал. у тым ліку 395 прапагандыстаў па гісторыі партыі.

Важнейшай і рашаючай прадпасылкаю лепшага выканання гэтага плана з'яўляецца правільны і сур'ёзны падыход кіраўніцтва партарганізацый да камплектавання прапагандысцкіх курсаў.

Трэба пакончыць з фармальным падыходам да вылучэння людзей на прапагандысцкую работу, адбіраць толькі сапраўды прыгодных да гэтай адказнай справы, сур'ёзна абдумаць і ўзважыць іх кандыдатуры. Гэтым самым будзе папярэджана цяжучасць прапагандысцкіх кадраў, палепшана справа падбору прапагандыстаў. З правяраных 19 партарганізацый за зімовы перыяд партыйнай вучобы знята, адхілена ад прапагандысцкай работы і выбыла па невядомых прычынах 121 прапагандыст з агульнай колькасці 351. Гэта значыць, што больш адной трэці прапагандыстаў было зменена толькі за зімовы перыяд партыйнай вучобы. Гэта ярка сведчыць аб неахайных, не-большэвіцкіх адносінах раду партарганізацый да падбору прапагандыстаў, што яшчэ мае сям-там месца і на сёнешні дзень.

На курсы прапагандыстаў трэба адбіраць таварышоў партыйна вытрыманых і палітычна развітых, неабходна ўлічваць таксама аўдаданне імі вуснай і пісьмовай мовай. Недахопы гэтага роду ў невялікіх ступені адбіваюцца на рабоце прапагандыста, на чоткасці і правільнасці яго выкладання. Не ганяцца за колькасцю «ахопленых» падрыхтоўкаю людзей, а адбіраць таварышоў, сапраўды здольных да прапагандысцкай работы.

Улічваючы велізарнейшы рост гурткоў па гісторыі партыі, усё ўзрастаючую патрэбнасць у прапагандыстах-выкладчыках гісторыі партыі, неабходна паклапаціцца ў першую чаргу аб падрыхтоўцы дастатковай колькасці гэтых кадраў праз секі курсаў на месцах. У рабоце гэтых курсаў прапагандыстаў асобы ўпор павінен быць зроблен на вывучэнне савецкага перыяда гісторыі партыі.

Важнейшая задача таксама—стварэнне курсаў па падрыхтоўцы прапагандыстаў кіраўнікоў гурткамі левінізма. У рабоце гэтых курсаў асобую ўвагу неабходна звярнуць на тое, каб у выкладанні левінізма не было схематыкі. Безумоўнае патрабаванне, прад'яўляемае да

выкладання, заключаецца ў тым, каб вывучэнне ленінізма вялося на базе гісторыі партыі з прыцягненнем адпаведных матар'ялаў і фактаў.

Неабходна ў той-жа час, каб на курсах падрыхтоўкі прапагандыстаў як па гісторыі партыі, так і па ленінізму была звернута ўвага на прапрацоўку асноўных задач другой пяцігодкі і важнейшых рашэнняў партыі ў галіне арганізацыйнага і ідэйна-палітычнага кіраўніцтва, як гэта прадугледжваецца рэкамендуемымі аддзеламі партыйнай прапаганды і агітацыі ЦК ВКП(б) вучэбнымі планами курсаў па падрыхтоўцы прапагандыстаў.

Робота курсаў падрыхтоўкі і перападрыхтоўкі прапагандыстаў павінна быць узорам таго, як трэба арганізаваць справу марксісцка-ленінскага ўзбраення камуністаў. Гэта асабліва трэба падкрэсліць, таму што ў сёці партыйнай асветы ўсё яшчэ не знішчан стандарт і шаблон.

Нярэдка факты, калі ўсе камуністы на прадпрыемствах, без уліку ўзроўню іх падрыхтаванасці, вывучаюць гісторыю партыі па адных і тых самых крыніцах (як правіла, па падручніку), па аднаму і таму-ж плану, разлічанаму на адзін і той-жа тэрмін. Здавалася-б ясна, што не можа быць аднаго і таго-ж плана для таварыша, які к заняткам ледзь адольвае 15—20 старонак падручніка і для таварыша, які можа паспяхова справіцца з больш фундаментальным матар'ялам і ў большай колькасці. Бо адна справа—профсаюзную, скажам, дыскусію вывучаць з таварышом, які ў той перыяд быў ужо ў партыі; другая справа—гэтую дыскусію вывучаць з таварышом, які ўпершыню даведваецца аб ёй.

Не дзіўна, што пры ігнараванні гэтых элементарных правіл сярод значнай масы гурткоўцаў наглядаецца незадаволенасць вучобай.

Зусім ясна, што пры такой пастаноўцы справы вывучэнне гісторыі партыі вядзецца надта павярхова і не забяспечваецца галоўная задача: на геніяльных узорах ленінска-сталінскай тактыкі барацьбы з антыпартыйнымі групамі выходзіць членаў партыі ў духу большэвіцкай рэвалюцыйнай пільнасці і ўзбройваць іх умением распазнаваць класавага ворага.

Ва многіх гуртках выкладанне гісторыі партыі вядзецца бяззуба, не ставіцца ў цэнтр увагі іменна вывучэнне тактыкі і прыёмаў барацьбы нашай партыі з усякімі антыпартыйнымі групамі—тактыкі і прыёмаў, якія далі нашай партыі магчымасць перамагчы і разбіць нагалаву гэтыя групы.

«Неабходна асабліва растлумачыць, што марксізм у нас вырас і акрэп у барацьбе з народніцтвам (народавольніцтва і т. п.), як злейшым ворагам марксізма і на аснове разгрому яго ідэйных палажэнняў, сродкаў і метадаў палітычнай барацьбы (індывідуальны тэрор, які выключае арганізацыю масавай партыі).

Неабходна дабіцца, каб члены партыі ўсвоілі, што марксізм-ленінізм вырас, акрэп і перамог перш за ўсё ў барацьбе са старымі народнікамі, а потым у барацьбе з меншавікамі. У асаблівае неабходна глыбокае ўсваенне важнейшых этапаў пасляокцябрскага перыяда і барацьбы партыі з трацкізмам, трацкісцка-зіноўеўскай групай, правым ухілам, «левымі» камуністамі і іншымі антыпартыйнымі групамі. Гэта вывучэнне павінна адбывацца на аснове твораў Леніна-Сталіна, матар'ялаў з'ездаў, канферэнцый і пленумаў ЦК партыі» (з пастановы ЦК ВКП(б)).

Баявая задача ўсіх партарганізацый—улічыць вынікі зімовай вучобы з тым, каб у летні перыяд унікнуць меўшыя месца недахопы.

Красавковы пленум ЦК КП(б)Б звярнуў выключную ўвагу на партыйную прапаганду, як магутны сродак ідэйнага, ўзбраення і росту камуністаў. Вызначыўшы рад практычных мерапрыемстваў па ўзняццю марксісцка-ленінскага выхавання на яшчэ вышэйшую ступень, пленум ЦК КП(б)Б з асобаю сілаі падкрэсліў выключную важнасць і значэнне беларусізацыі ў марксісцка-ленінскім выхаванні.

Пленум патрабаваў ад усіх партарганізацый сур'ёзнай практычнай работы ў справе сапраўды большэвіцкага правядзення беларусізацыі марксісцка-ленінскага выхавання.

Усе гэтыя пытанні павінны быць асабліва заостраны пры абгаварэнні вынікаў зімовай партвучобы. Вось чаму трэба падвергнуць шырокаму абгаварэнню і крытыцы работу, недахопы і слабасці кожнага гуртка, слухача, прапагандыста. Абгаварэнне, вывучэнне і крытыка вынікаў работы гурткоў і школ павінны праводзіцца на сходах слухачоў і прапагандыстаў кожнага паасобнага гуртка, на партыйных сходах. На гэтых сходах трэба не сярэдня лічбы выводзіць і не адзнакамі апераваць, а «рапартаваць аб тым, колькі людзей мы вырашцілі за такі-та перыяд і як мы дапамагалі людзям у тым, каб яны раслі і загартоўваліся ў рабоце» (Сталін).

Праведзеная рэарганізацыя Культпропа ЦК ВКП(б) стварае неабходныя прадпасылкі для больш сканцэнтраванай і дыферэнцыяванай увагі да надзвычай шматлікіх і разнастайных кадраў, якія працуюць у галіне культуры і прапаганды.

Гэта рэарганізацыя праведзена і для рашучага ўмацавання справы партыйнай прапаганды, для пастаноўкі на належную вышыню прапаганды ленінізма ў радах партыі і вывучэння імі гісторыі партыі. Іменна клопатамі аб павышэнні тэарэтычнага ўзроўню членаў і кандыдатаў партыі, іх ідэйнай узброенасці, іх выхавання ў духу ленінска-сталінскай прынцыповасці, партыйнасці і партыйнай пільнасці прадыхтавана стварэнне самастойнага аддзела партыйнай прапаганды і агітацыі.

Гэта пастанова Цэнтральнага Камітэта нашай партыі мабілізуе партыйныя арганізацыі на далейшае рашучае ўзмацненне партыйна-выхаваўчай работы, на далейшы ўздым ідэйна-палітычнага жыцця партыйнай арганізацыі, на павышэнне авангарднай ролі кожнага камуніста ў барацьбе з класавым ворагам і яго лазутчыкамі, за справу далейшага пераможнага будаўніцтва сацыялістычнага грамадства.

Трэба штодзённа вучыцца марксізму-ленінізму, трэба ўпарта і настойліва авалодваць гэтай сапраўды праўдзівай і адзінай навукай, бо яна, як гаварыў Сергей Міронавіч Кіраў, «вывучае супраціўленне супроцьстаячых нам класаў унутры краіны і за яе межамі, і гэта навука павінна займаць першае месца».

Марксізм-ленінізм асвятляе нам шлях у барацьбе за перамогу. Ён дае нам сілу арыентоўкі і ўпэўненасць у перамозе нашай справы. Ён вучыць нас быць заўжды і ўсюды ў баявой гатоўнасці, усяляючы ў нас новую энергію, волю, рэвалюцыйную зоркасць і стойкасць.

К праекту плана падручніка па гісторыі КП(б)Б

(ад Інстытута Гісторыі партыі пры ЦК КП(б)Б)

Зробім гісторыю партыі Леніна набыткам
кожнага камуніста, кожнага комсамольца, кожнага
барацьбіта за соцыялізм! На вопыце барацьбы
партыі з ворагамі партыі яшчэ мацней загартуем
нашу моладзь! За ідэйную ўзброенасць кожнага
камуніста тэорыяй Маркса, Энгельса, Леніна
(З першамайскіх лозунгаў ЦК ВКП(б)).

Гісторыя нашай партыі, партыі Леніна—Сталіна,—найвялікшая, багацейшая і найярчэйшая старонка ў гісторыі барацьбы працоўных усяго свету за вызваленне ад усякай эксплуатацыі, ад усякага прыгнечання. Наша партыя прарабіла велізарны вопыт барацьбы, пачынаючы ад падполля ва ўмовах лютага тэрора царызма да кіраўніцтва будаўніцтвам соцыялізма ў нашай вялікай краіне,—вопыт, які мае найвялікшае міжнароднае значэнне.

Дзесяткі год песцілі нашу партыю тт. Ленін і Сталін і выкавалі яе ў жорсткіх баях з усякімі ворагамі як унутры партыі, так і па-за ёю, у самую магутную, загартаваную партыю пролетарыята—партыю новага тыпу. Толькі наша партыя прывяла пролетарыят к перамозе, забяспечыўшы адзінства і згуртаванасць, пролетарскую жалезную дысцыпліну ў сваіх радах.

Пад кіраўніцтвам вялікага ленінца, правадыра нашай партыі—тав. СТАЛІНА—выкананы ленінскія заветы. Соцыялізм перамог у нашай краіне моцна і назаўсёды. З Расіі нэпаўскай СССР стаў краінай соцыялістычнай. Контррэвалюцыйная, падрыўная работа класавага ворага, які звіваецца ў апошніх сударгах, прыбягае да самых падлых агідных сродкаў барацьбы аж да тэрора, не ў стане расстроіць нашы згуртаваныя рады, не можа пахістаць вялікі будынак соцыялізма, пабудаваны пад кіраўніцтвам партыі Леніна—Сталіна.

Каб быць свядомым і актыўным удзельнікам гэтага вялікага соцыялістычнага будаўніцтва, неабходна ведаць вопыт барацьбы, вопыт будаўніцтва, які прарабіла наша партыя. Кожнаму члену партыі неабходна ведаць гісторыю нашай партыі і асабліва пасляокцябрскі яе перыяд, які з'яўляецца багацейшым перыядам у гісторыі большэвізма, маючым рашаючае значэнне ў жыцці і рабоце нашай партыі.

«Трэба, каб члены партыі былі знаёмы не толькі з тым, як партыя змагалася і перамагла кадэтаў, эсэраў, меншавікоў, анархістаў, але і з тым, як партыя змагалася і перамагла трацкістаў, «дэмакратычных цэнтралістаў», правых ухлістаў, права-лявацкіх уродаў і зіноўеўцаў, гэтай беспрыкладнай у гісторыі нашай партыі, групы, якая зрабіла двурушніцтва сваёй запаведдзю і скацілася ў балота контррэвалюцыйнага тэрарызма». (З пастановы ЦК КП(б)Б).

Вывучэнне і разуменне гісторыі партыі забяспечвае ўсваенне асноў марксізма-ленінізма, павышае ідэйную узброенасць членаў партыі. Без ведаў і разумення гісторыі партыі нельга павысіць і ўзмацніць рэвалюцыйную пільнасць членаў партыі. Гісторыя партыі з'яўляецца лепшаю зброяй выхавання большэвіцкіх кадраў. Асабліва належыць падкрэсліць ролю вывучэння і ўсваення гісторыі партыі ва ўмовах БССР, дзе нашы партыйныя кадры з'яўляюцца параўнаўча маладымі, дзе далейшы рост савецкіх беларускіх кадраў мае агромнае значэнне. У пастанове ЦК КП(б)Б «Аб задачах партыйна-арганізацыйнай і палітычна-выхаваўчай работы ў КП(б)Б» гаворыцца:

«Адзначаючы рост савецкіх беларускіх кадраў і вылучэнне іх на адказную работу ва ўсіх галінах народнай гаспадаркі і культуры, значнае павелічэнне праслойкі навуковых кадраў у нашых ВНУ, ВТНУ і тэхнікумах непасрэдна з рабочых і калгаснікаў і стварэнне беларускай інтэлегенцыі, да канца адданай справе сацыялізма, справе куністычнай партыі,— пленум ЦК КП(б)Б абавязвае ўсе партыйныя і савецкія арганізацыі яшчэ больш энергічна і смела адбіраць, рыхтаваць і вылучаць на адказную савецкую і партыйную работу кадры з рабочых-беларусаў, з перадавых людзей калгасаў, з беларускай савецкай інтэлігенцыі».

Важнейшым сродкам выхавання большэвіцкіх беларускіх кадраў з'яўляецца вывучэнне і ўсваенне гісторыі нашай партыі, гісторыі ВКП(б) і яе неадрыўнай часткі—КП(б)Б.

КП(б)Б мае вялікі і багаты вопыт барацьбы за рэалізацыю ў канкрэтных умовах Беларусі генеральнай лініі партыі, яе ленінскай нацыянальнай палітыкі, барацьбы супроць контррэвалюцыйнай зіноўеўска-трацкісцкай групы, правага ўхілу і т. д., беларускага нацыяналі-дэмакратызма і іншага роду шавінізма (яўрэйскага, польскага і т. д.), супроць ухілаў як у бок мясцовага нацыяналізма (беларускага, яўрэйскага, польскага і т. д.), так і ў бок вялікадзяржаўнага шавінізма.

Тым часам, КП(б)Б не мае яшчэ сваёй сістэматычна ўложанай, напісанай гісторыі.

ЦК КП(б)Б, на чале з тав. Гікало, даставілі перад Інстытутам гісторыі партыі БССР сур'ёзнейшую і адказнейшую задачу—стварыць падручнік па гісторыі КП(б)Б. Інстытут гісторыі партыі, прыступаючы да выканання гэтай задачы, склаў план, па якому будзе напісан першы падручнік па гісторыі КП(б)Б, прызначаемы ў першую чаргу для сеці партасветы. Гэты план друкуецца ніжэй для шырокага азнаямлення і абмеркавання яго членамі партыі, у першую чаргу партыйным актывам, выкладчыкамі гісторыі партыі і т. д.

Гэта і зразумела. Напісанне падручніка па гісторыі КП(б)Б—гэта справа ўсёй КП(б)Б. Толькі пры актыўнай дапамозе ўсёй партыйнай арганізацыі, партыйнага актыва, Інстытут гісторыі партыі, пад кіраўніцтвам ЦК КП(б)Б, справіцца з гэтай адказнай задачай. Большэвіцкая крытыка недахопаў і прабелаў, якія ёсць у плане, усякія ўказанні, заўвагі па чыстцы, адшліфоўкі і адточанасці фармулёвак, папаўнення прапушчаных момантаў па частцы пабудовы і ізлажэння канкрэтнай гісторыі КП(б)Б у падручніку—маюць велізарнейшае прынцыповае значэнне і дапамогуць стварыць сапраўды большэвіцкі, вытрыманы ў духу вучэння Маркса—Энгельса—Леніна—Сталіна падручнік гісторыі КП(б)Б.

У сваю чаргу Інстытут гісторыі партыі зварачае ўвагу таварышоў

на некаторыя моманты, якія падлягаюць шырокаму абмеркаванню. Пажадана, каб таварышы выказаліся па пытанню аб тым, наколькі ўкладальнікам плана ўдалося сканцэнтраваць найбольшую ўвагу на барацьбе партыі з антыпартыйнымі групамі, паказаць метады барацьбы апошніх з партыяй і як партыя выкрыла і разграміла гэтыя групы, а таксама паказаць агромную творчую работу партыі як у даокцябрскі, так і асабліва ў пасляокцябрскі перыяд. Наколькі, далей, план правільна вырашае пытанне аб элементах агульнай гісторыі ўсёй ВКП(б) у падручніку па гісторыі КП(б)Б, як адпраўных пунктаў для асвятлення тых-жа пытанняў у КП(б)Б, як непарыўнай часткі адзінай маналітнай ВКП(б). План выходзіць з таго, што пытанні развіцця КП(б)Б павінны асвятляцца з пункту погляду яе барацьбы за рэалізацыю і ажыццяўленне ў канкрэтных умовах Беларусі, як нацыянальнай рэспублікі, якая мае свае асаблівасці, рашэнняў з'ездаў, канферэнцый і пленумаў ЦК ВКП(б).

Далей трэба адзначыць, што, выходзячы з вышэй паданых-жа прынцыпаў, у плане праводзіцца тая-ж перыядызацыя КП(б)Б, як і ВКП(б) у цэлым. Толькі ў рамках гэтай асноўнай перыядызацыі адзначаецца рад момантаў у гісторыі КП(б)Б, выцякаючых з умоў яе дзейнасці ў перыяд грамадзянскай вайны (акупацыі, падполля і т. д.). Трэба таксама ўказаць на пераемнасць, якая ўстанаўляецца ў плане паміж КП(б)Б і большэвіцкімі арганізацыямі, якія існавалі і працавалі ў Беларусі да яе ўтварэння, як нацкомпартыя, і да ўтварэння БССР.

Зусім зразумела, што ў плане займае значнае месца нацыянальнае пытанне.

Прынцыповая ўстаноўка, якая праводзіцца ў плане, зводзіцца к таму, што «нацыянальнае пытанне ёсць частка агульнага пытання аб пролетарскай рэвалюцыі, частка пытання аб дыктатуры пролетарыята» (Сталін) і што толькі большэвікі ў барацьбе за перамогу дыктатуры пролетарыята, за пераможнае соцыялістычнае будаўніцтва, у барацьбе на два фронты супроць ухілу ў бок мясцовага нацыяналізма (беларускага, яўрэйскага, польскага і т. д.) і ў бок вялікадзяржаўнага шавінізма, адзіна правільна вырашылі і нацыянальнае пытанне і што таржаштва ленінска-сталінскай нацыянальнай палітыкі знаходзіць сваё выражэнне ў агульным уздыме і росквіце соцыялістычнага будаўніцтва ў цэлым, у тым ліку і беларускай савецкай культуры.

Сутнасць і дзейнасць контррэвалюцыйных дробна-буржуазных партый разглядаецца ў плане з пункту погляду выкрыцця, барацьбы і разгрому іх КП(б)Б.

У гэтым уступе к плану закранута толькі частка пытанняў, падлягаючых асвятленню. Мы не сумняваемся, што ў працэсе абмеркавання плана будзе ўзняты і рад новых пытанняў, якія дапамогуць Інстытуту дапоўніць і палепшыць увесь план у цэлым і сапраўды правільна пабольшэвіцку вырашыць некаторыя яшчэ не зусім выясленыя праблемы з гісторыі КП(б)Б.

Інстытут гісторыі партыі пры ЦК КП(б)Б зварачаецца да членаў партыі з просьбай прыняць актыўны ўдзел у абмеркаванні плана шляхам змяшчэння ў нашым друку артыкулаў, заматак, прапаноў, прысылкі сваіх заўваг і прапаноў у Інстытут і т. д. і т. п. Інстытут са свайго боку ў бліжэйшы час мяркуе арганізаваць абгаварэнне плана на шырокіх нарадах партыйнага актыва і выкладчыкаў гісторыі партыі ў буйнейшых цэнтрах БССР (Менск, Гомель, Віцебск і т. д.) і на ўсебеларускай нарадзе.

ІНСТЫТУТ ГІСТОРЫІ ПАРТЫІ І ОКЦЯБРСКАЙ РЭВОЛЮЦЫІ пры ЦК КП(б)Б

Праект

План падручніка па гісторыі КП(б)Б

У С Т У П

КП(б)Б—неразрыўная частка адзінай маналітнай ВКП(б)

Барацьба за генеральную лінію партыі і задача вывучэння гісторыі ВКП(б) і КП(б)Б. Гісторыя партыі—астрэйшая зброя партыі ў барацьбе супроць усякага роду апартунізма. Асабліва важнае значэнне вывучэння Пасляокцябрскага перыяда гісторыі партыі. Ленін і Сталін аб асаблівасцях эпохі фармавання большэвізма. Асаблівасці эканамічнага і палітычнага развіцця Расіі. Гістарычныя каранні большэвізма. Ленін—арганізатар партыі большэвікоў. Марксізм-ленінізм—ідэйная аснова партыі. Міжнародны характар большэвізма. ВКП(б)—партыя новага тыпу. Ленін—Сталін—правадыры новага тыпу, «выхавальнікі» партыі. Ленін і Сталін аб арганізацыйных прынцыпах большэвізма.

Маркс-Энгельс-Ленін-Сталін аб інтэрнацыянальным характары класовай барацьбы пролетарыята. Вучэнне марксізма-ленінізма аб нацыянальным пытанні, як падначаленым пытанню агульнай барацьбы пролетарыята за сваю дыктатуру, за сацыялізм. Нацыянальна-каланіяльнае пытанне ў эпоху імперыялізма і пролетарскай рэвалюцыі. Нацыянальна-каланіяльная палітыка царызма, у прыватнасці ў Беларусі. Сельская гаспадарка і прамысловасць у Беларусі. Класы і класавая барацьба ў Беларусі ў канцы XIX і пачатку XX стагоддзя. Многанацыянальны склад насельніцтва Беларусі. Нацыянальна-вызваленчы рух у Беларусі, яго сацыяльная база і гегемонія пролетарыята ў ім. Буржуазныя і дробна-буржуазныя партыі ў Беларусі (меншавікі, с-р., Бунд, БСГ і т. д.) і барацьба з імі большэвікоў. Рэвалюцыйны рух на тэрыторыі ўсёй б. Расійскай імперыі, як адзіны рэвалюцыйны працэс. Адзінства інтарэсаў пролетарыята і працоўных на тэрыторыі ўсёй Расіі на ўсіх этапах рэв. барацьбы. Рускі пролетарыят—барацьбіт супроць усякага прыгнечання, у тым ліку і нацыянальнага. Партыя большэвікоў—адзіная партыя пролетарыята ўсіх нацый б. Расіі. КП(б)Б—частка ВКП(б). Супроць контррэвалюцыйнай тэорыі двухкарэннасці. Барацьба КП(б)Б на два фронты ў нацпытанні.

ГЛАВА I

Узнікненне большэвіцкіх арганізацый у Беларусі
і іх дзейнасць да рэвалюцыі 1905—1907 гг.

§ 1. Рэвалюцыйны рух у Беларусі ў канцы XIX ст.

Народніцкі рух у Беларусі. Узнікненне і першыя крокі рабочага руху. Арганізацыя партыі «Пролетарыят». Развіццё рабочага руху ў 90-ыя гады і дзейнасць с.-д. арганізацый. Узнікненне дробна-буржуазных нацыянал-рэфармісцкіх арганізацый у Беларусі (ЛСД, Бунд, ППС) і барацьба рэвалюцыйных с.-д. супроць іх, СДПЛ і яе ўплыў у Беларусі. I-шы з'езд РСДРП і яго месца ў гісторыі партыі.

§ 2. Узнікненне большэвіцкіх арганізацый у Беларусі і іх барацьба з апаргунізмам у рабочым руху

Старая «Искра» і кіруючая роля ў ёй Леніна. Барацьба Леніна з эканамізмам. Зубатаўшчына і барацьба з ёю. Зубатаўскія арганізацыі ў Беларусі. «Искра» і дзейнасць іскраўцаў у Беларусі. Работа іскраўцаў у рабочых масах. Барацьба «Искры» з «Бундам». Ленінская ацэнка «Бунда». II з'езд партыі і яго месца ў гісторыі партыі і ў міжнародным рабочым руху. Узнікненне і развіццё большэвіцкіх арганізацый у Беларусі. Іх барацьба з меншавікамі ў арганізацыях РСДРП у Беларусі. Арганізацыйнае аб'яднанне соцьял-дэмакратычных груп у Беларусі і стварэнне Паўночна-заходняга і Палескага камітэтаў РСДРП. Барацьба большэвікоў за III з'езд партыі. Работа большэвікоў сярод рабочых, у вёсцы і іншых сляях насельніцтва.

ГЛАВА II

Большэвіцкія арганізацыі ў Беларусі ў рэвалюцыі 1905—07 гг.

Большэвіцкая ацэнка характару рэвалюцыі, яе рухаючых сіл і ленінскі план перарастання буржуазна-дэмакратычнай рэвалюцыі ў соцьялістычную. Барацьба супроць антыпролетарскай лініі меншэвікоў, Троцкага, эсэраў у рэвалюцыі 1905 г. Памылкі Р. Люксембург у пытаннях рэвалюцыі 1905 г. Нацыянальна-вызваленчая барацьба ў рэвалюцыі 1905 г. і гегемонія пролетарыята. Рэвалюцыя 1905 г. адзіны працэс на тэрыторыі ўсёй б. Расіі. Водгукі на 9-е студзеня 1905 г. у Беларусі. III з'езд партыі і барацьба за рэалізацыю яго рашэнняў. Масавы рух летам 1905 г. Окцябрская стачка. Арганізацыя профсаюзаў. Барацьба большэвікоў з меншавікамі, Бундам па пытанню аб партыінасці профсаюзаў. Хваля пагромаў і роля большэвікоў у арганізацыі самаабароны. Сісжаньскае паўстанне. Кіравніцтва большэвікоў рабочым і аграрным рухам у Беларусі. Работа большэвікоў на прадпрыемствах. Большэвіцкія арганізацыі ў вёсцы і іх кіравніцтва сялянскімі камітэтамі і арганізацыямі. Ваенна-баявая работа і работа ў арміі. Партыйнае жыццё і партыйнае будаўніцтва менскай і іншых арганізацый. Роля партыйнага друку. Барацьба большэвікоў з меншавікамі ў арганізацыях РСДРП у Беларусі па пытаннях партбудаўніцтва. Абласныя канферэнцыі і з'езды арганізацый РСДРП у

Беларусі. Стварэнне абласнога саюза РСДРП Літвы і Беларусі. IV і V з'езды партыі. Меншавіцкі і буржуазна-нацыяналістычны Бунд у рэвалюцыі 1905 г. Нацыянал-рэфармісцкая БСГ. Буржуазна-нацыяналістычныя і сіянісцкія групы. Барацьба з трацкісцка-меншавіцкай нацыяналістычнай фальсіфікацыяй у асветленні гісторыі рэвалюцыі 1905 г. у Беларусі.

Прычыны паражэння рэвалюцыі 1905-07 гг. Міжнароднае значэнне рэвалюцыі 1905 г.

ГЛАВА III

Большэвіцкія арганізацыі ў Беларусі паміж двума рэвалюцыямі

§ 1. Гады рэакцыі

Большэвіцкая ацэнка перыяда рэакцыі. Гады рэакцыі ў Беларусі. Сталыпіншчына і абвостранне класавай барацьбы ў вёсцы Беларусі. Узмацненне нацыяналізма. Буржуазна-кулацкая, нацыяналістычная сутнасць «Нашай нівы». Ленін-Сталін у барацьбе на два фронты за захаванне і ўзмацненне большэвіцкай партыі супроць ліквідатараў і адзавістаў, супроць Багданаўшчыны, Троцкага, апартуністычных хістанняў Каменева і інш. Барацьба Леніна ў гэты перыяд з нацыяналізмам і вялікадзяржаўным шавінізмам. Рабочы клас і рабочы рух у гады рэакцыі ў Беларусі. Стан партыйных арганізацый і барацьба з ліквідатарствам і адзавізмам у Беларусі. Барацьба Менскай групы супроць ліквідатарства, адзавізма і трацкізма. Рэвалюцыя Віленскай канферэнцыі супроць ліквідатарства і адзавізма. Аб кіраўніцтве партыі рабочым класам у перыяд рэакцыі. Канкрэтныя формы і метады работы і кіраўніцтва.

§ 2. Гады ўздыму

Уздым рабочага руху. Водгукі ў Беларусі на ленскія падзеі. Перамога большэвікоў ва ўсіх галінах рабочага руху. «Правда» і роля ў ёй Сталіна. Пастаноўка партыяй нацыянальнага пытання ў гады ўздыму. Значэнне работы Сталіна «Марксізм і нацыянальнае пытанне». Рабочы клас і рабочы рух у Беларусі. Разгортванне работы Палескай, Менскай, Віленскай, Дзвінскай і інш. большэвіцкіх арганізацый у Беларусі. «Правдистские группы» у Беларусі. Пражская канферэнцыя 1912 г. і яе значэнне для развіцця і работы большэвіцкіх арганізацый у Беларусі. Уплыў на работу партарганізацый Беларусі большэвіцкіх арганізацый у буйных пролетарскіх цэнтрах. Работа большэвіцкіх арганізацый у вёсцы Беларусі.

«Наша ніва» і яе шавіністычная буржуазна-кулацкая ідэалогія і тактыка. Буржуазна-нацыяналістычная і ліквідатарская пазіцыя Бунда. Бунд - актыўны ўдзельнік трацкісцкага ліквідатарскага жывеньскага блока.

§ 3. Імперыялістычная вайна

Ленінская ацэнка імперыялістычнай вайны. Лозунгі большэвікоў у гады імперыялістычнай вайны і іх міжнароднае значэнне. Барацьба Леніна з соцыял-шавіністамі і цэнтрыстамі ў Расіі і на міжнароднай

арэне. Барацьба з трацкізмам, як з найбольш тонкай і небяспечнай разнавіднасцю апартунізма. Ленінская тэорыя аб пабудове сацыялізма ў адной краіне. Беларусь у гады імперыялістычнай вайны. Адбітак вайны на прамысловасці і с.-г. у Беларусі. Становішча рабочага класа і рабочы рух. Сялянства і аграрны рух. Масавыя рэпрэсіі супроць большэвіцкіх арганізацый. Працэс над большэвіцкай фракцыяй IV дзяржаўнай думы. Здрадніцтва Каменева. Суд над членамі Палескага камітэта. Палескі камітэт у час імперыялістычнай вайны. Падпольная работа большэвікоў у Беларусі і на фронце. Уздым рабочага руху і рух у арміі (паўстанне ў Гомелі ў канцы 1916—пач. 1917 гг.). Беларускі нацдэмакратызм у гады вайны. Соцыял-шавінізм Бунда. Барацьба з фальсіфікацыямі гісторыі большэвіцкіх арганізацый у Беларусі паміж двума рэвалюцыямі.

ГЛАВА IV

Большэвіцкія арганізацыі ў Беларусі ў перыяд заваёвы дыктатуры пролетарыята.

(Люты—Окцябр)

§ 1. Большэвіцкія арганізацыі ад лютага да ліпенскіх дзён 1917 г.

Зваржэнне царызма. Двоеўладства. Партыя пасля лютаўскай рэвалюцыі. Ленін і Сталін аб перарастанні буржуазна-дэмакратычнай рэвалюцыі ў сацыялістычную. Барацьба партыі супроць правых (група Сеўрука, Вайцінскага, Каменева) і левых (Багдацьёў). Ход лютаўскай рэвалюцыі ў Беларусі. Аднаўленне і развіццё большэвіцкіх арганізацый у Беларусі. Гомельская арганізацыя большэвікоў. Аб'яднанне с.-д. арганізацый у Беларусі і памылковасць уваходжання большэвікоў у іх. Саветы ў Беларусі. Менскі савет і кіруючая роля большэвікоў у ім.

Значэнне красавіковых тэзісаў Леніна і пастаноў Усерасійскай красавіковай канферэнцыі. Барацьба большэвіцкай фракцыі з меншавікамі і бундаўцамі ўнутры «аб'яднанак». Лінія на раскол. Значэнне расколу «аб'яднанкі» у Менску для развіцця большэвіцкага руху ў Беларусі і на Заходнім фронце. Роля тав. Мяснікова. Сялянскі з'езд Менскай губерніі (красавік 1917 г.). Роля большэвікоў і т. Фрунзе ў разгортванні сялянскага руху. Першы франтовы з'езд Зах. фронту. Красавіковая дэманстрацыя. Барацьба большэвікоў супроць чэрвеньскага наступлення на фронце і супроць «Пазыкі свабоды». Барацьба з сацыял-зdraдніцкімі партыямі меншавікоў, эсэраў на фронце. Братанне на фронце. Рост стачачнага руху. Здрадніцкая роля меншавікоў і бундаўцаў. Рух с.-г. пролетарыята. Рост сялянскага і нацыянальнага вызваленчага руху. Рост партыйных арганізацый, партбудаўніцтва. Непасрэднае кіраўніцтва ЦК мясцовымі арганізацыямі. Большэвікі і нацыянальнае пытанне ў 1917 г. Барацьба з вялікадзяржалым шавінізмам. Нацыянальна вызваленчая барацьба ў Беларусі. Барацьба большэвікоў з буржуазным нацыяналізмам. «Бел. нац. камітэт» і «Цэнтральная рада бел. арганізацый». Барацьба з контррэвалюцыйнымі нацыяналістычнымі партыямі (БСГ, Бунд і інш.).

§ 2. Большэвіцкія арганізацыі ў Беларусі ў перыяд падрыхтоўкі ўзброенага паўстання

Партыя ў ліпеньскія дні. VI з'езд партыі і курс на ўзброенае паўстанне. Роля т. Сталіна на VI з'ездзе партыі. Большэвіцкія арганізацыі ў Беларусі ў барацьбе за выкананне пастановаў VI з'езда партыі і за мабілізацыю мас у гэтых мэтах. Тав. Кагановіч Л. М.—старшыня Палескага камітэта. Большэвікі—на чале барацьбы з карнілаўшчынай. Контррэвалюцыйная роля расійскіх дробна-буржуазных партый (меншавікі, эсэры) і мясцовых нацыяналістычных (БСГ, Бунд і т. д.) і барацьба з імі большэвікоў. Дэмакратычная нарада. Заваяванне большэвікамі большасці ў саветах і іншых масавых арганізацыях. Рост і роля большэвіцкага друку. Дапамога ЦК у выданні газеты «Звязда». Указанне Цэнтральным Камітэтам у лістах да мясцовых арганізацый Беларусі на неабходнасць абласнога і франтовага аб'яднання партыйных сіл. Наўночна-заходняя абласная і франтовая нарада РСДРП у Менску (верасень 1917 г.). Прыняцце статута ваенных арганізацый. Стварэнне Усебеларускага і франтовага партыйнага аб'яднання і роля т. Мяснікова. Першая і другая Паўночна-заходняя абласныя канферэнцыі РСДРП(б). Рашэнне ЦК аб паўстанні 10 (23) кастрычніка. Падрыхтоўка ўзброенага паўстання ў Беларусі. Падзеі штрэйкбрэхерства Каменева—Зіноўева. Барацьба большэвіцкіх арганізацый у Беларусі супроць Каменева—Зіноўева і іх паслядоўцаў (Грамашэўскі і інш.). Барацьба большэвіцкіх арганізацый у Беларусі за скліканне II з'езда Саветаў

§ 3. Окцябр у Беларусі

Окцябрскае паўстанне. Характар і рухаючыя сілы Окцябрскай соцыялістычнай пролетарскай рэвалюцыі. Ленін і Сталін—правадыры соцыялістычнай рэвалюцыі. Окцябрская рэвалюцыя—адзіны працэс на тэрыторыі ўсёй б. Расійскай імперыі. Большэвіцкія арганізацыі ў Беларусі супроць штрэйкбрэхерскай пазіцыі Каменева і Зіноўева і іх паслядоўцаў у Беларусі. Суадносіны сіл у Беларусі ў Окцябры і асаблівасці ўмоў барацьбы за пролетарскую рэвалюцыю ў Беларусі і на Заходнім фронце. Кіраўніцтва большэвікоў нацыянальна-вызваленчай барацьбою ў Беларусі. Велізарны рост рабочага і сялянскага руху ў Беларусі. Захват улады Саветам у Менску. Роля большэвіцкага Менскага Савета. Узброеныя сілы Менскага Камітэта РСДРП(б) і Менскага Савета. Роля армій Заходняга фронту ва ўзброеным паўстанні. Ліквідацыя органаў час. урада ў Беларусі і захват улады Саветамі рабочых і салдацкіх дэпутатаў. Стварэнне Ваенна-Рэвалюцыйнага камітэта заходняй абласці і фронту. Адзіны фронт расійскай вялікадзяржаўнай і мясцова-нацыяналістычнай контррэвалюцыі супроць пролетарскай рэвалюцыі. Магілёўская стаўка, як штаб усерасійскай контррэвалюцыі. Кіруючая роля і прамая, непасрэдная дапамога бачных пролетарскіх рэвалюцыйных цэнтраў нацыянальным акраінам Расіі, у прыватнасці Беларусі. Роля большэвіцкіх арганізацый і Саветаў Беларусі і Заходняга фронту ў садзейнічання перамозе пролетарыята ў сталіцах. Окцябр і вызваленне нацыянальнасцей. Міжнароднае значэнне Окцябрскай соцыялістычнай рэвалюцыі буржуазна-нацыяналістычных і трацкісцкіх фальсіфікацый ў асвятленні гісторыі Окцябра ў Беларусі.

ГЛАВА V

**Большэвіцкія арганізацыі ў Беларусі ў першы перыяд
савецкай улады****§ 1. Трыумфальнае шэсце савецкай улады**

Кіруючая роля партыі ў стварэнні і ўмацаванні дыктатуры пролетарыята і пролетарскай дзяржавы. Дэкрэты аб міры, аб зямлі. Рабочы кантроль. Нацыяналізацыя банкаў і буйных прамысловых прадпрыемстваў. Дэкларацыя праў народу. Арганізацыя і ўмацаванне савецкай улады на месцах у Беларусі. Барацьба большэвікоў за перахід на Заходнім фронце. Барацьба большэвікоў за разгром вярхоўнай стаўкі—цэнтра арганізацыі сіл контррэвалюцыі. Рэалізацыя дэкрэтаў аб рабочым кантролі і зямлі. 2-гі франтовы, 2-гі абласны з'езд саветаў і 3-ці сялянскі з'езд Меншчыны і Віленшчыны. Тав. Мяснікоў—галоўнакамандуючы Зах. фронтам. Арганізацыя абласных органаў савецкай улады. Магілёўскі з'езд саветаў. Выступленне на гэтым з'ездзе т. Кагановіча Л. М. Перамога большэвікоў на выбарах ва ўстаноўчы сход у Беларусі і на Зах. фронце.

§ 2. Барацьба з контррэвалюцыяй

Барацьба з унутранай контррэвалюцыяй у краіне Саветаў. Разгром першых выступленняў контррэвалюцыі. Стаўка контррэвалюцыі на разгром сов. улады шляхам адрыву ад Савецкай Расіі нацыянальных акраін.

Контррэвалюцыйны «1-ы ўсебеларускі кангрэс» (снежань 1917 г.) і яго разгон Саветам народных камісараў Зах. абласці і фронту. Контррэвалюцыйная дзейнасць «Беларускай Вайскавай Рады» і яе роспуск Соўнаркомам Зах. абласці і фронту. Выступленне белапольскага корпуса Даўбор-Мусніцкага. Арганізацыя партый узброеных сіл для адпору контррэвалюцыі. Барацьба з выступаўшымі са зброяй у руках супроць савецкай улады контррэвалюцыйнымі расійскімі (меншавікі, эсэры) і мясцова-нацыяналістычнымі (БСГ, Бунд і інш.) партыямі.

§ 3. Рост і работа партыйных арганізацый у Беларусі

Рост партыйных арганізацый і ўнутрыпартыйнае жыццё. Работа большэвікоў у профсаюзах і выцясненне з іх меншавікоў, бундаўцаў і эсэраў. Работа ў вёсцы і далейшае разгортванне там класвай барацьбы. 3-я паўночна-заходняя абласная канферэнцыя. Барацьба большэвіцкіх арганізацый у Беларусі за ажыццяўленне ленінскай нацыянальнай палітыкі.

§ 4. Барацьба супроць наступлення германскага імперыялізма

Барацьба партыі за ленінскую лінію ў пытанні аб міры. VII з'езд партыі. Барацьба большэвіцкіх арганізацый у Беларусі за рэалізацыю рашэнняў VII з'езда партыі. Барацьба супроць «левых» камуністаў у Беларусі. Большэвікі на чале барацьбы пролетарыята і працоўнага сялянства супроць наступлення нямецкага імперыялізма. Эвакуацыя

Сов. Зах. Абласнога камітэта большэвікоў і Соўнаркома Зах. Обл. і фронту з Менска ў Смаленск. Вынікі першага перыяда савецкай улады ў Беларусі. Барацьба супроць нацыяналістычных скажэнняў гісторыі першых ста дзён савецкай улады ў Беларусі.

ГЛАВА VI

КП(б)Б у перыяд грамадзянскай вайны. Партыя ў барацьбе з германскім імперыялізмам і стварэнне БССР. 1-шы з'езд КП(б)Б

§ 1. Работа большэвіцкіх арганізацый у неакупаванай частцы Беларусі

Барацьба партыі за ленінскі план сацыялістычнага будаўніцтва. Барацьба з «левым» камунізмам і «правымі». 4-ая паўночна-заходняя абласная канферэнцыя РКП(б) (чэрвень 1918 г.). Камітэты беднаты. Кулацка-эсэраўскія паўстанні ў Беларусі. Арганізацыя Бундам контррэвалюцыйных выступленняў у гарадах і яго падтрыманне кулацка-эсэраўскіх паўстанняў. Партыйныя арганізацыі на чале мас у барацьбе з контррэвалюцыяй. Стварэнне Заходняй Комуны.

Рост партыйных арганізацый і партбудаўніцтва. 5-ая паўночна-заходняя абласная канферэнцыя РКП(б). Стварэнне комсамола Зах. обласці.

§ 2. Большэвіцкія арганізацыі ў германскім падполлі

Нямецкая акупацыя. Нацыяналістычная і вялікадзяржаўная контррэвалюцыя на службе нямецкіх акупантаў.

Пераход партыйных арганізацый на нелегальнае становішча. Абстаноўка работы ў падполлі і перабудова партыйнай работы ў новых умовах. Кіраўніцтва большэвікоў стачачнай барацьбой. Чыгуначная забастоўка. Партыйныя арганізацыі на чале паўстанцка-партызанскай і нацыянальна-вызваленчай барацьбы. Работа партыйных арганізацый у германскай арміі. Рост партыйных арганізацый і ўнутрыпартыйная работа. Раённыя і краявыя канферэнцыі. Стварэнне Краёвога камітэта. Стварэнне ў падполлі компартыі Беларусі і Літвы. Барацьба з контррэвалюцыйнымі дробна-буржуазнымі партыямі.

§ 3. Стварэнне БССР і КП(б)Б

Міжнародная і ўнутраная абстаноўка Савецкай Расіі. Лістападаўская рэвалюцыя ў Германіі. Вызваленне Беларусі ад германскай акупцыі. Большэвікі ў барацьбе за савецкую ўладу ў Беларусі. 1-ы з'езд КСМ Зах. Комуны. Падрыхтоўка стварэння КП(б)Б і БССР у час нямецкай акупцыі. Барацьба партарганізацый на два фронты ў пытанні стварэння БССР і КП(б)Б і ажыццяўленне пад кіраўніцтвам ЦК РКП(б) і асабіста Леніна-Сталіна і Свердлова большэвіцкай лініі ў пытанні аб стварэнні КП(б)Б і БССР. 1-ы з'езд КП(б)Б. Стварэнне БССР. Нацыяналістычная пазіцыя групы Жылуновіча ў першым Рабоча-сялянскім ўрадзе. 1-ы ўсебеларускі з'езд саветаў і прыняцце ім інстытуцыі БССР. Барацьба з фальсіфікацыяй у асвятленні гісторыі стварэння КП(б)Б і БССР.

ГЛАВА VII

КП(б)Б у перыяд грамадзянскай вайны

(КП(б)Б у літбелаўскі перыяд)

§ 1. Стварэнне Літбелаўскай Совецкай Рэспублікі і компартыі Літвы і Беларусі

Эканамічная палітыка партыі ў перыяд грамадзянскай вайны. Палітыка васнага кунізма ў Беларусі. Аб'яднанне БССР з Сов. Літвой. I-ы аб'яднаны з'езд компартыі Літвы і Беларусі. II з'езд КП(б)Б. Стварэнне КПЛ і Б і выбары аб'яднанага ЦК VIII з'езд партыі. Барацьба КПЛ і Б за рэалізацыю рашэнняў VIII з'езда партыі. I-ы кангрэс Комінтэрна і ўдзел дэлегата КПЛ і Б на ім.

§ 2. Кіраўніцтва КПЛ і Б Совецкім будаўніцтвам

Развіццё КПЛ і Б. Кіраўніцтва КПЛ і Б савецкім будаўніцтвам Літ. Бел. Сов. Рэспублікі. Эканамічная палітыка КПЛ і Б. Палітыка ў зямельным пытанні. Барацьба супроць люксембургіянскіх памылак у арганізацыях КПЛ і Б па аграрнаму і нацыянальнаму пытаннях Снежаньская канферэнцыя РКП(б) 1919 г. і яе рашэнне па нацпытанню.

§ 3. Партыя ў барацьбе супроць наступлення белапалякаў

Абстаноўка на фронтах грамадзянскай вайны ў 1919 г. Белагвардзейскія паўстанні ўнутры Сов. Расіі. Стрэкапытаўшчына ў Гомелі. Наступленне белапалякаў на Савецкую Беларусь. Барацьба з наступленнем белапалякаў і абарона Менска. КПЛ і Б—арганізатар барацьбы з белапалякамі. Партыйныя і профсаюныя мабілізацыі Рост і ўмацаванне комсамола і яго ўдзел у барацьбе з белапалякамі. Акупацыя белапалякамі значнай часткі Беларусі. Вынікі літбелаўскага перыяда.

ГЛАВА VIII

КП(б)Б у перыяд грамадзянскай вайны

(КП(б)Б у барацьбе з белапольскай акупацыяй за канчатковае ўстанаўленне савецкай улады)

§ 1. КП(б)Б у белапольскім падполлі

Белапольскія акупанты ў Беларусі. Тэрор белапольскіх акупантаў супроць рабочага класа і яго рэвалюцыйных арганізацый, супроць працоўных сялян. Пераход партыйных арганізацый і комсамола на нелегальнае становішча. Разгортванне пад кіраўніцтвам большэвікоў партызанскага руху ў акупаванай белапалякамі Беларусі. Беларуская, яўрэйская і т. д. нацыяналістычная контррэвалюцыя на службе белапольскіх акупантаў. Барацьба КПЛ і Б з польскім імперыялізмам, з нацыяналістычнай контррэвалюцыяй, з контррэвалюцыйнымі дробнабуржуазнымі партыямі (бел. с.-р., Бунд, ПЦ і інш.). Выкрыццё сапраўднай ролі БКО. Компартыя і комсамол Польшчы ў барацьбе супроць польскага імперыялізма і акупацыі.

§ 2. Вызваленне БССР ад белапольскіх акупантаў і канчатковае ўстанаўленне савецкай улады

Становішча савецкіх рэспублік пасля ліквідацыі дзенікіншчыны. IX з'езд партыі. Барацьба з антыпартыйнымі групоўкамі і скажэннямі лініі партыі (дэцысты, Троцкі, Рыкаў, Томскі). Савецкае і партыйнае будаўніцтва ў неакупаваных частках Беларусі. Трэці паход Антанты. Вайна з белай Польшчай і Врангелем. Пераход Чырвонай арміі ў агульнае контрнаступленне. Захват Менска 11 ліпеня Чырвонай арміяй. Вызваленне БССР. Выхад арганізацый КП(б)Б з падполля. Рыжскі мір. Разгром Врангеля. Ліквідацыя ЦК КПЛЧіБ і стварэнне асобных партыйных цэнтраў компартыі Літвы і Беларусі. III з'езд КП(б)Б. Пераход да мірнага будаўніцтва ў БССР, ва ўмовах працягу «малой вайны» з белай Польшчай. Слуцкае кулацка-нацыяналістычнае паўстанне. Умацаванне савецкай улады ў Беларусі. Унутрыпартыйнае жыццё. Вынікі грамадзянскай вайны.

ГЛАВА IX

КП(б)Б у аднаўленчы перыяд

§ 1. КП(б)Б пры пераходзе к НЭП'у

Міжнароднае і ўнутранае становішча Савецкай Расіі напярэдадні пераходу к НЭП'у. Дыскусія аб профсаюзах. Ход дыскусіі аб профсаюзах у КП(б)Б. IV з'езд КП(б)Б аб выніках дыскусіі аб профсаюзах у КП(б)Б. IV з'езд аб гаспадарчым будаўніцтве. X з'езд РКП(б). Рэзалюцыя X з'езда аб адзінстве партыі. Рашэнні X з'езда па нацпытанню. Пераход ад прадразверсты к прадналогу. Пытанні партыйнага будаўніцтва ў КП(б)Б у новых умовах. Рэзультаты чысткі партыі ў арганізацыях КП(б)Б. V з'езд КП(б)Б аб шляхах рэалізацыі пастановаў X з'езда РКП ва ўмовах БССР. Заява «32-х» і яе нацыяналістычны характар. Спробы контррэвалюцыйных нацдэмаў сарваць пачатак гаспадарчага і культурнага будаўніцтва ў БССР. Барацьба КП(б)Б супроць нацыяналістаў усіх масцей і крах нацдэмаўскіх контррэвалюцыйных планаў. Ліквідацыя бандытызма ў Беларусі. Канчатковы разгром дробна-буржуазных партый.

§ 2. КП(б)Б у аднаўленчы перыяд

XI з'езд РКП(б) аб пераходзе к наступленню на аснове НЭП'а. VI з'езд КП(б)Б аб профсаюзах, аб партыйным будаўніцтве і аб рабоце комсамоча. Стварэнне СССР. VII з'езд КП(б)Б. Нацпытанне на VII з'ездзе. XII з'езд РКП(б). Даклад т. Сталіна па нацпытанню. 4-ая партыйная нацнарада пры ЦК РКП(б). Гаспадарчыя затrudненні 1923 г. і барацьба з трацкісцкай апазіцыяй.

Смерць В. І. Леніна. Ленінскі прызыў у КП(б)Б. XIII з'езд РКП(б) і барацьба КП(б)Б за рэалізацыю яго рашэнняў. VIII з'езд КП(б)Б і пытанні, звязаныя з першым узбуйненнем БССР. Ліпеньскі пленум ЦК КП(б)Б 1924 г. аб нацпалітыцы. Барацьба партыі з трацкізмам у гэты перыяд. «Урокі Окцябры» Троцкага. Студзеньскі і майскі пленумы ЦК КП(б)Б (1925 г.) аб выніках правядзення нац. палітыкі ў БССР і далейшых задачах у гэтай галіне.

ГЛАВА X

КП(б)Б пры пераходзе да рэканструкцыйнага перыяда

§ 1. КП(б)Б у барацьбе за індустрыялізацыю

14-ая партканфэрэнцыя. Пытанне аб пабудове сацыялізма ў адной краіне. Барацьба партыі супроць «новай апазіцыі». XIV з'езд партыі — з'езд індустрыялізацыі СССР. VIII з'езд КП(б)Б і пытанне аб індустрыялізацыі БССР. IX з'езд аб барацьбе з «новай апазіцыяй». IX з'езд аб правядзенні нацыянальнай палітыкі профсаюзаў. Барацьба партыі супроць трацкіска-зіноўеўскага апазіцыйнага блока. Барацьба КП(б)Б супроць апазіцыйнага блока Ліпеньскі (1926 г.) аб'яднаны пленум ЦК і ЦКК КП(б)Б аб чарговых задачах культурнага будаўніцтва. Другое ўзбуйненне БССР (1926 г.). X з'езд КП(б)Б аб гаспадарчым будаўніцтве ў БССР і пытаннях партыйнага будаўніцтва. X з'езд аб далейшых шляхах ажыццяўлення ленінскай нацыянальнай палітыкі.

XI з'езд КП(б)Б аб рабоце ў вёсцы. Аб задачах партыйнага будаўніцтва. XV з'езд ВКП(б) — з'езд калектывізацыі. Разгром трацкіскай апазіцыі. Барацьба КП(б)Б з двурушніцкай падпольнай работай трацкіска-зіноўеўскай групы.

§ 2. Барацьба КП(б)Б з контррэвалюцыйным нацдэмакратызмам

Класавая барацьба ў БССР пры пераходзе к рэканструкцыйнаму перыяду. Актывізацыя нацыяналістаў. Дзейнасць контррэвалюцыйнага СВБ. Лістападаўшчына. Прагатаванне нацдэмаў сваіх кадраў на розныя ўчасткі соц. будаўніцтва: Наркамзем (Прышчэпаў), Дзяржплан (Смоліч), Наркамасветы (Баліцкі), БАН (Ігнатоўскі), і інш. Адзіны фронт нацдэмаў, трацкістаў і вялікадзяржаўнікаў супроць дыктатуры пролетарыята і соц. будаўніцтва. Адзіны фронт нацдэмаў з нац. фанызмам у Зах. Беларусі. Ухілы на нацытанню ў КП(б)Б. КП(б)Б у барацьбе з нацыяналізмам і нацапартунізмам. Класавыя карэнні і класавая сутнасць нацдэмакратызма і нацапартунізма.

ГЛАВА XI

КП(б)Б у рэканструкцыйны перыяд

§ 1. КП(б)Б у барацьбе за сацыялістычную рэканструкцыю народнай гаспадаркі

Партыя на шляхах да разгорнутага сацыялістычнага настанавлення. Абвостранне класовай барацьбы ў краіне. Барацьба на хлебным фронце. Шкодніцтва. Апартуністычныя хістанні ў паасобных звеннях партыі. Правы ўхыл — галоўная небяспека. КП(б)Б у барацьбе з правам ухілам. Праваапартуністычныя скажэнні ў рабоце паасобных звенняў дзяржапарата. Змыканне правых апартуністаў у КП(б)Б з беларускімі контррэвалюцыйнымі нацдэмамі.

§ 2. План першай пяцігодкі БССР

16-ая канфэрэнцыя ВКП(б) і зацверджанне плана першай пяцігодкі. Зацверджанне XII зездам КП(б)Б кантрольных лічбаў першай пяцігодкі БССР. XII з'езд КП(б)Б аб урэгуляванні росту партыі і чыстцы

КП(б)Б. Аб рабоце профсаюзаў БССР. Чыстка КП(б)Б і яе роля ва ўмацаванні радоў партыі. Вераснеўскі пленум ЦК КП(б)Б (1929 г.) аб ўзмацненні барацьбы з правай ідэалогіяй і з праявай правага ўхілу на практыцы. Узмацненне ўвагі КП(б)Б да барацьбы з «лева»-апар-туністычнымі элементамі ў партыі і ў барацьбе з прымірэнцтвам. Вераснеўскі пленум аб кантрольных лічах нар. гасп. БССР на 1929-30 гг., гаспадарчым будаўніцтве і партбудаўніцтве. Унутрывыхаваўчая работа партыі. Работа партыі ў масах. Формы і метады гэтай работы. Год вялікага пералому.

ГЛАВА XII

КП(б)Б у перыяд соцыялістычнага наступлення па ўсяму фронту

§ 1. КП(б)Б у барацьбе за ажыццяўленне рашэння XVI з'езда ВКП(б)

Палітычныя і гаспадарчыя поспехі соцыялістычнага будаўніцтва. Пераход партыі ад палітыкі абмежавання і выцяснення капіталістычных элементаў да палітыкі ліквідацыі кулацтва як класа на аснове сцэльнай калектывізацыі. Формы і метады работы партыі па калектывізацыі. Барацьба партыі з перагібамі ў калгасным будаўніцтве. Гістарычнае значэнне артыкулаў т. Сталіна — «Галавакружэнне ад поспехаў» і «Адказ т. т. калгаснікам». Ход калектывізацыі ў БССР і барацьба КП(б)Б з перагібамі. XVI з'езд партыі — з'езд разгорнутага наступлення соцыялізма па ўсяму фронту. Правы ўхіл галоўная небяспека, кулацкая агентура ў партыі. XVI з'езд аб несумяшчальнасці поглядаў правай апазіцыі з прыналежнасцю да ВКП(б). XIII з'езд КП(б)Б аб ходзе выканання пяцігадовага плана развіцця прамысловасці ў БССР і аб задачах далейшага соцыялістычнага будаўніцтва. Абвастранне класавай барацьбы ў краіне ў сувязі з пераходам да разгорнутага соцыялістычнага наступлення па ўсяму фронту. Буржуазна-рэстаўрацыйная праграма бел. нац. дэмакратызма ў галіне развіцця с.-г. (прышчэпаўшчына) Выкрыццё і разгром партыйнай контррэвалюцыйнай прышчэпаўшчыны. Дасягненні БССР у галіне соцыялістычнай рэканструкцыі с.-г. XIII з'езд КП(б)Б аб памылках у калгасным руху ў БССР, іх выпраўленні і далейшых задачах калгаснага будаўніцтва. Разгром права-«лявацкага» блока Сырцова—Ламінадзе.

§ 2 Барацьба КП(б)Б за ленінскую нацыянальную палітыку

Перыяд соцыялістычнай рэканструкцыі ўсёй народнай гаспадаркі і паскарэнне тэмпаў ліквідацыі эканамічнай і культурнай адсталасці народаў СССР.

XVI з'езд ВКП(б) і XIII з'езд КП(б)Б аб задачах нацыянальнай палітыкі партыі ў перыяд соцыялістычнага наступлення па ўсяму фронту. Пospехі ленінскай нацыянальнай палітыкі ў БССР. Значэнне для КП(б)Б указанняў т. Сталіна на XVI з'ездзе аб ўхілах ад ленінскай нацыянальнай палітыкі. Окцябрскі пленум ЦК КП(б)Б (1930 г.) аб выніках правядзення нацыянальнай палітыкі партыі і далейшых задачах. Абвостранне класавай барацьбы ў БССР, актывізацыя рускіх вяшчакдзяржаўнікаў, беларускіх, лурэйскіх, польскіх і інш. нацыяналістаў і іх падрыўная работа. Выкрыццё і ліквідацыя контррэвалюцыйнага «СВБ». Адзіны фронт нацдэмаў з контррэвалюцыйным транкізмам, вяшчакдзяржаўніцкай контррэвалюцыяй, з польскім фашызмам, з беларускім, украінскім, лурэйскім нацыянал-фашызмам.

КП(б)Б у барацьбе з нацпартунізмам у радах партыі. Абвастрэнне класавай барацьбы на ідэалагічным фронце. Ліст тав. Сталіна «Аб некаторых пытаннях гісторыі большэвізма». Разгорнутая прапрацоўка ліста т. Сталіна ў КП(б)Б. Ускрыццё і выкрыццё трацкісцкай кантрабанды і раду грубых памылак і скажэнняў трацкісцкага, нацдэмаўскага, бундаўскага і т. п. характару ў асвятленні пытаннях гісторыі ВКП(б) і КП(б)Б.

§ 3. КП(б)Б у барацьбе за паспяховае завяршэнне першай пяцігодкі

Шэсць умоў т. Сталіна і барацьба КП(б)Б за іх ажыццяўленне ў БССР. XIV з'езд КП(б)Б аб выніках соцыялістычнага будаўніцтва БССР, росту матар'яльнага і культурнага ўзроўню рабочых і калгасных мас і ліквідацыі эканамічнай і культурнай адсталасці БССР. Пытанні партбудаўніцтва на XIV з'ездзе КП(б)Б. 17-ая канферэнцыя ВКП(б) аб 2-ой пяцігодцы, пяцігодцы пабудовы бяскласавага соцыялістычнага грамадства. 17-ая канферэнцыя ВКП(б) аб зжыванні ранейшай эканамічнай і культурнай адсталасці нацрэспублік і абласцей. Чэрвеньскі і снежаньскі пленумы ЦК КП(б)Б (1932 г.). Шалёнае супраціўленне недабітых рэштак капіталізма і контррэвалюцыйных элементаў соцыялістычнаму наступленню. Кулацкі сабатаж с.-г. заготовак у БССР. Пастанова ЦК ВКП(б) аб памылках, дапушчаных партыйнымі і савецкімі арганізацыямі БССР пры правядзенні заготовак і выпраўленне іх ЦК КП(б)Б. Злом кулацкага сабатажа, разгром партыйнай контррэвалюцыйных груп—паследышаў трацкісцкай і правай апазіцыі (група Руміна—Галкіна і група Смірнова—Эйсманта).

Мабілізацыя партыйнай мас на выкананне задач першай пяцігодкі. Разгортванне соцпаборніцтва і ўдарніцтва. Канкрэтнасць партыйнага кіраўніцтва. Брыгада—асноўная ячэйка ўдарнага руху. Гераізм пролетарыята ў барацьбе за соцыялізм. Барацьба за новабудоўлі ў БССР. Паспехі соцыялістычнага будаўніцтва.

ГЛАВА XIII

КП(б)Б у перыяд соцыялістычнага наступлення па ўсяму фронту

(Працяг)

§ 1. КП(б)Б у барацьбе за ажыццяўленне задач другой пяцігодкі

Вынікі першай пяцігодкі—пяцігодкі пабудовы фундамента соцыялістычнай эканомікі. Студзеньскі пленум ЦК ВКП(б) (1933 г.), даклад т. Сталіна «Аб выніках пяцігодкі» і прамова «Аб рабоце ў вёсцы». Вынікі першай пяцігодкі. Задачы другой пяцігодкі ў БССР ва ўсіх галінах соцыялістычнага будаўніцтва. Ход выканання задач другой пяцігодкі ў БССР. Класавая барацьба ў СССР і БССР на руоажы двух пяцігодак. Новая тактыка барацьбы класавага ворага «ціхаю сапай». Значэнне прамой тав. Сталіна на студзеньскім пленуме ЦК ВКП(б) (1933 г.) і на з'ездзе калгаснікаў-ударнікаў для ўскрыцця і выкрыцця новых манеўраў класавага ворага і ў справе барацьбы за ўмацаванне дыктатуры пролетарыята ў БССР. Рашэнне ЦК ВКП(б) па пытанню аб хлебазагатоўках у БССР і па пытанню аб справе Сцепуро. Значэнне гэтых рашэнняў для разгортвання работы КП(б)Б ва ўсіх галінах соцыялістычнага будаўніцтва. Барацьба з гнілым

лібералізмам. Узмацненне і ўмацаванне рэволюцыйнай пільнасці. Барацьба супроць контррэволюцыйных нацдэмаўскіх, бундаўскіх, вялікадзяржаўніцкіх і т. п. вылазак. Барацьба супроць рэшткі контррэволюцыйнага трацкізма. Абстаноўка чысткі КП(б)Б ў 1933 г. Яе роля і значэнне. Вынікі чысткі КП(б)Б. Ускрыцце ў час чысткі шкодніцкай контррэволюцыйнай дзейнасці нацдэмаўскіх, бундаўскіх і інш. нацыяналістычных элементаў. Значэнне лютаўскага і сакавіковага пленумаў КП(б)Б. Выкрыцце ў БССР контррэволюцыйнай шпіёнска-шкодніцкай нацдэмаўскай арганізацыі. БНЦ (Рак-Міхайлоўскі, Дварчанін, Мятла і інш.). Беларускі нацыяналізм, як галоўная небяспека на даным этапе ва ўмовах БССР і КП(б)Б. Снежаньскі (1933 г.) пленум ЦК КП(б)Б па нацыянальнаму пытанню.

§ 2. XVII з'езд ВКП(б) і XV з'езд КП(б)Б

Гістарычнае значэнне XVII з'езда ВКП(б). XVII з'езд—трыумф ленінскай генеральнай лініі, выкрысталізаванай і адточанай у барацьбе з усімі разнавіднасцямі апартунізма, абгрунтаванай і абароненай у баях т. Сталіным. XVII з'езд—з'езд сталёнага большэвіцкага адзінства адзінамыслячых, адзінадзеючых пролетарскіх рэволюцыянераў. Даклад т. Сталіна. Рашэнне XVII з'езда ВКП(б) і XV з'езда КП(б)Б.

Умацаванне міжнароднага становішча СССР. Дасягненні Савецкага саюза за два гады другой пяцігодкі. Адзінства партыі. Подлас забойства т. Кірава падонкамі трацкіска-зіноўеўскай апазіцыі. Выкрыцце і разгром зіноўеўскай групы,—самай подлай і здрадніцкай, самай ганебнай з усіх фракцыйных груп, групы, якая з'яўлялася замаскаванай формай белавардзейскай арганізацыі. Яшчэ большае згуртаванне ўсёй партыі, рабочага класа і працоўных вакол ЦК і свайго правадыра—т. Сталіна.

З'езды саветаў, пленум ЦК ВКП(б)—люты 1935 г. Змены ў канстытуцыі СССР як адлюстраванне найвялікшых перамог Савецкага саюза.

КП(б)Б на чале з т. Гікало ў барацьбе за ажыццяўленне рашэнняў з'ездаў партыі і ЦК ВКП(б) у галіне прамысловасці, сельскай гаспадаркі і культуры. Вынікі двух год другой пяцігодкі ў БССР.

Перабудова партыйных арганізацый у адпаведнасці з новымі велізарнейшымі задачамі. Майская прамова т. Сталіна. КП(б)Б у барацьбе за кадры. Пытанні беларусізацыі і задачы вырошчвання кадраў з мясцовых людзей. Значэнне вывучэння гісторыі партыі, асабліва савецкага перыяда барацьбы партыі з усімі апазіцыйнымі групамі, барацьбы за пабудову бяскласавага грамадства.

Таржаство ленінскай нацыянальнай палітыкі ў Беларусі. Узнагароджанне БССР і яе кіраўнікоў—т. Гікало і Галадзёда—орденам Леніна, як выражэнне ліквідацыі былой адсталасці, ператварэння БССР у перадавую індустрыяльна-аграрную рэспубліку СССР.

КАРОТКІ ПЛАН ПАДРУЧНІКА

У С Т У П

КП(б)Б—неразрыўная частка адзінай маналітнай ВКП(б)

ГЛАВА I

Узнікненне большэвіцкіх арганізацый у Беларусі і іх дзейнасць да рэвалюцыі 1905—07 г.г.

- § 1. Рэвалюцыйны рух у Беларусі ў канцы XIX ст.
- § 2. Узнікненне большэвіцкіх арганізацый у Беларусі і іх барацьба з апартунізмам у рабочым руху.

ГЛАВА II

Большэвіцкія арганізацыі ў Беларусі ў рэвалюцыі 1905—07 г.г.

ГЛАВА III

Большэвіцкія арганізацыі ў Беларусі паміж двума рэвалюцыямі

- § 1. Гады рэакцыі.
- § 2. Гады ўздыму.
- § 3. Імперыялістычная вайна.

ГЛАВА IV

Большэвіцкія арганізацыі ў Беларусі ў перыяд заваявання дыктатуры пролетарыята

(Люты—Окцябр).

- § 1. Большэвіцкія арганізацыі ад лютага да ліпеніскіх дзён 1917 г.
- § 2. Большэвіцкія арганізацыі ў Беларусі ў перыяд падрыхтоўкі ўзброенага паўстання.
- § 3. Окцябр у Беларусі.

ГЛАВА V.

Большэвіцкія арганізацыі ў Беларусі ў першы перыяд савецкай улады

- § 1. Трыумфальнае шэсце савецкай улады.
- § 2. Барацьба з контррэвалюцыяй.
- § 3. Рост і работа партыйных арганізацый у Беларусі.
- § 4. Барацьба супроць наступлення германскага імперыялізма.

ГЛАВА VI

КП(б)Б у перыяд грамадзянскай вайны

- § 1. Работа большэвіцкіх арганізацый у неакупаванай частцы Беларусі.
- § 2. Большэвіцкія арганізацыі ў германскім падполлі.
- § 3. Стварэнне БССР і КП(б)Б.

ГЛАВА VII

КП(б)Б у перыяд грамадзянскай вайны (працяг)

- § 1. Стварэнне Літбелаўскай Совецкай рэспублікі і КПЛіБ.
- § 2. Кіраўніцтва КПЛ і Б савецкім будаўніцтвам.
- § 3. Партыя ў барацьбе супроць наступлення белапалякаў.

ГЛАВА VIII

КП(б)Б у перыяд грамадзянскай вайны (працяг)

- § 1. КП(б)Б у белапольскім падполлі.
- § 2. Вызваленне БССР ад белапольскіх акупантаў і канчатковае ўстанаўленне савецкай улады.

ГЛАВА IX

КП(б)Б у аднаўленчы перыяд

- § 1. КП(б)Б пры пераходзе к НЭП'у.
- § 2. КП(б)Б у аднаўленчы перыяд.

ГЛАВА X

КП(б)Б пры пераходзе к рэканструкцыйнаму перыяду.

- § 1. КП(б)Б у барацьбе за індустрыялізацыю.
- § 2. Барацьба КП(б)Б з контррэвалюцыйным нацдэмакратызмам.

ГЛАВА XI

КП(б)Б у рэканструкцыйны перыяд

- § 1. КП(б)Б у барацьбе за соцыялістычную рэканструкцыю народнай гаспадаркі.
- § 2. План першай пяцігодкі БССР.

ГЛАВА XII

КП(б)Б у перыяд соцыялістычнага наступлення па ўсяму фронту

- § 1. КП(б)Б у барацьбе за ажыццяўленне раішэнняў XVI з'езда ВКП(б).
- § 2. Барацьба КП(б)Б за ленінскую нацыянальную палітыку.
- § 3. КП(б)Б у барацьбе за паспяховае завяршэнне першай пяцігодкі.

ГЛАВА XIII

КП(б)Б у перыяд соцыялістычнага наступлення па ўсяму фронту (працяг)

- § 1. КП(б)Б у барацьбе за ажыццяўленне задач другой пяцігодкі.
- § 2. XVII з'езд ВКП(б) і XV з'езд КП(б)Б.

С. Розін

З гісторыі барацьбы КП(б)Б з трацкіска-зіноўеўскай апазіцыяй

1925—1927 г.г.

(паводле матэрыялаў Інстытута Гісторыі Партыі)

Рабочы клас і працоўныя Савецкага саюза пад кіраўніцтвам камуністычнай партыі на чале з найвялікшым правадыром сусветнага пролетарыята і ўсяго працоўнага чалавечтва тав. Сталіным дабіліся велізарнейшых сусветна-гістарычнага значэння перамог у барацьбе за пабудову бяскласавага сацыялістычнага грамадства.

Класавы вораг і яго агентура, асуджаныя на немінучую пагібель, адчуваючы безнадзейнасць свайго становішча, хапаюцца за крайнія сродкі барацьбы супроць партыі і савецкай улады.

Зіноўеўская фракцыйная група—самая здрадніцкая і агідная з усіх фракцыйных груп у гісторыі нашай партыі, ашукваючы партыю на працягу раду гадоў, у канец абанкроціўшыся і пазбавіўшыся ўсякага падтрымання партыйных мас, зрабіўшы двуручніцтва сваёй асноўнай запаведдзю,—ператварылася ў белавардзейскую групу, арганізаваўшую забойства аднаго з лепшых сыноў нашай партыі—С. М. Кірава.

Зладзейскае забойства тав. Кірава падлымі падонкамі контррэвалюцыйнай зіноўеўскай групы з агромнай сілай пацвердзіла ўсю мудрасць неаднаразовых указанняў тав. Сталіна аб усямерным узмацненні рэвалюцыйнай пільнасці і бязлітаснай барацьбы з «апартуністычным дабрадушшам, якое зыходзіць з памылковага меркавання аб тым, што па меры росту нашых сіл вораг становіцца нібы ўсё больш ручным і бяскрыўдным».

Партыя з усёй вострасцю паставіла пытанне аб усямерным узмацненні рэвалюцыйнай пільнасці ўсіх членаў партыі, паставіла пытанне аб карэнным палепшанні ўсёй партыйнай работы, паставіла пытанне аб узмацненні работы па ідэйнаму ўзбраенню камуністаў, на падставе больш глыбокага вывучэння гісторыі барацьбы нашай партыі з усімі і ўсякімі антыпартыйнымі групоўкамі.

У 1925 г. пры пераходзе ад аднаўленчага да рэканструкцыйнага перыяда КП(б)Б, як неад'емная частка адзінай маналітнай ВКП(б), пад кіраўніцтвам ленінскага ЦК і яго правадыра тав. Сталіна з усёй

рашучасцю і непримірымасцю абрушылася на плацформу так званай ленинградскай зіноўеўскай апазіцыі і потым разам з усею партыяй нанесла руйнівуючы ўдар па трацкісцка-зіноўеўскаму блоку 1926 і 27 гг.

На сваім IX з'ездзе (12-15 снежня 1925 г.), прыядадні XIV усесаюзнага зезда. КП(б)Б рэзка выступіла супроць так званай «ленінградскай апазіцыі». IX з'езд КП(б)Б далучыўся да пастановы Маскоўскай губернскай партканферэнцыі, у якой гаварылася аб тым, што ЦК партыі цвёрда праводзіць «правільную лінію партыі на аснове ясных і чоткіх прынцыпаў ленінізма», што ЦК «цвёрда кіруе ўсёй партыяй, даючы адпор як тым унутрыпартыйным плыням, якія недаацэньваюць небяспекі бягучага моманту, так і тым, якія выражаюць сабой ліквідатарскае бязвер'е ў сілы пролетарыята і ў магчымасць соцыялістычнага будаўніцтва ў СССР».

На ўсіх этапах барацьбы з трацкісцка-зіноўеўскай апазіцыяй КП(б)Б і яе ЦК цвёрда і непакісна стаяла на партыйных пазіцыях, праводзячы агромную работу па выкрыццю меншавіцкай сутнасці плацформы апазіцыі.

ЦК КП(б)Б на сваім студзеньскім (1926 г.) пленуме па дакладу сакратара ЦК т. Крыніцкага аб выніках IV з'езда ВКП(б) адзначыў «з асобным задавальненнем... тое адзінадушша і большэвіцкую згуртаванасць, якімі з'езд даў рашучы адпор новай апазіцыі, спрабаваўшай сваім нечаканым выступленнем у форме судакладу па справаздачці ЦК парумыць адзінства партыі і сказаць яе ленинскую лінію ў рашучых асноўных пытаннях, вызначаючых шляхі далейшага развіцця соцыялістычнай гаспадаркі СССР». Пленум ЦК КП(б)Б выразіў «Непакісную рашучасць пад кіравніцтвам ЦК ВКП(б) ператварыць у жыццё ленинскую па свайму зместу і форме рашэнні XIV з'езда, якія забяспечваюць далейшае ўмацаванне і развіццё пролетарскай рэвалюцыі» (з рэзалюцыі пленума ЦК КП(б)Б, «Звязда» 7 студзеня 1926 г. № 5).

Аб'яднаны пленум ЦК КП(б)Б, які адбыўся 22-27 ліпеня 1926 года, рэзка асудзіў раскольніцкую фракцыйную падпольную дзейнасць па заданнях Зіноўева апазіцыянераў Лашэвіча, Грыг, Беленькага і інш. Пленум у сваёй пастанове зусім правільна сказаў, што «гэта фракцыйная група не знойдзе падтрымання ні ў адной арганізацыі КП(б)Б», што «гэта група ажажацца кучкай забытаўшыхся патітканстваючых фракцыянераў, ізаляваных ад усеі партыі» (з рэзалюцыі пленума). Пленум безагаворачна адобрыў вывад Зіноўева за фракцыйную работу са складу Палітбюро ЦК ВКП(б).

К. н.-ж апазіцыйны блок на чале з Зіноўевым, Каменевым, Троцкім зрабіў спробу павязань партыі новаю дыскусія і разам з тым пачаў ствараць свае членскія органы, стаўшы на прамы шлях расколу партыі. Окцябрскі (1926 г.) падыраны пленум ЦК КП(б)Б, сумесна з начальнікамі наладжываў карпусоў і дывізіі БВА, з цэнтральным партыйным актывам аднаголісна паграбаваў перасячы работу дэзарганізатараў, паграбаваў рашучых мер супроць Троцкага, Зіноўева, Каменева і іншых, якія «злосна парушаюць волю партыі, здзекваліся над рашэннем яе з'езда і яе ЦК» (з рэзалюцыі пленума).

Пленум ЦК заклікаў усю КП(б)Б да непримірымай барацьбы з раскольніцкімі спробамі апазіцыі, заклікаў да яшчэ большай згуртаванасці родаў партыі і ўзмацнення работы па соцыялістычнаму будаўніцтву.

«Напружаная будаўнічая работа і самакрытыка, ініцыятыва, большэвіцкая дысцыпліна, палкая барацьба супроць усякай спробы ска...

замазаць ленінскую лінію партыі—вось лозунг КП(б)Б у далейшай яе рабоце» (з пастановы пленума).

Лістападаўскі (1927 г.) аб'яднаны пленум ЦК і ЦКК КП(б)Б па дакладу т. Кнорына цалкам адобрыў меры, прынятыя супроць апазіцыі з боку ЦК ВКП(б), адобрыў вывад са складу ЦК Троцкага і Зіноўева і вынес пастанову, што «адстойванне ёю (апазіцыяй—С. Р.) сваіх ліквідатарскіх поглядаў несумяшчальна з прабываннем у радах большэвіцкай партыі».

XI з'езд КП(б)Б (22—29 лістапада 1927 г.), падводзячы вынікі барацьбы КП(б)Б за адзінства радыёў і за ленінскую лінію партыі, канстатаваў, што «прынцыповая лінія і практычная работа Цэнтральнага Камітэта забяспечылі ідэйна ленінскае згуртаванне радыёў КП(б)Б і прывялі да рашучага ідэйна-палітычнага разгрому трацкісцкай апазіцыі, якая атрымала таксама палітычнае асуджэнне ў шырокіх масах рабочага класа Беларусі» (з рэзалюцыі з'езда).

XI з'езд КП(б)Б вырашыў рад важнейшых пытанняў соцыялістычнага будаўніцтва. Рашэнні з'езда аб пяцігадовым плане развіцця народнай гаспадаркі СССР і БССР, аб рабоце ў вёсцы, аб нацыянальным культурным будаўніцтве вызначылі, наперакор карканню апазіцыі аб нашай пагібелі, найшырэйшую перспектыву далейшага бурнага росту савецкай соцыялістычнай гаспадаркі і соцыялістычнай культуры, перспектыву росквіту ва ўсіх галінах соцыялістычнага будаўніцтва БССР у вялікім Саюзе Савецкіх Соцыялістычных Рэспублік.

КП(б)Б і яе ЦК пад кіраўніцтвам ленінскага ЦК ВКП(б), пад геніяльным кіраўніцтвам тав. Сталіна цвёрда вялі пролетарыят і ўсіх працоўных Савецкай Беларусі па шляху, вызначанаму вялікімі настаўнікамі—Леніным і Сталіным—к соцыялізму.

Сакратар ЦК КП(б)Б тав. Кнорын у заключным слове пры закрыцці XI з'езда з усім правам мог заявіць:

«Наш з'езд прашоў пад знакам ленінскага адзінства і згуртаванасці нашых радыёў. Ні па аднаму з пытанняў абвесткі дня на з'ездзе не было ніякіх прынцыповых разнагалоссяў. Мы аднадушна асудзілі праграму і выступленні апазіцыі, як антыкомуністычныя і шкодныя справе соцыялістычнага будаўніцтва і міжнароднай пролетарскай рэвалюцыі. На з'ездзе ні адна рука не паднялася на абарону апазіцыі. З'езд вынес цвёрдую пэўную думку, што XV з'езд ВКП(б) павінен паставіць апазіцыю па-за радамі партыі, паказаць арганізатарам другой трацкісцкай партыі сваё месца... Наш з'езд прыняў рад галоўнейшых пастаноў у сувязі з абмеркаваннем пяцігадовага плана народнай гаспадаркі Беларусі. Мы выходзілі з таго, што ў нашай краіне мы будзем соцыялізм і нашымі ўнутранымі сіламі яго пабудуем. Ні ў каго з прысутных у гэтай залі не было і не магло быць у гэтым ніякіх сумненняў. Усю нашу практычную работу мы падпарадкаем гэтай галоўнейшай і рашаючай задачы» (XI з'езд КП(б)Б, стэнаграфічная справаздача, БДБ, Менск 1928 г.).

Наносячы сакрушальныя ўдары трацкісцка-зіноўеўскаму блоку, громячы разам з тым і ўсякія антыпартыйныя, контррэвалюцыйныя, нацыяналістычныя элементы, КП(б)Б і яе ЦК арганізавалі мільёны працоўных БССР на выкананне адказнейшай, сусветна-гістарычнага значэння, задачы—пабудовы фундамента соцыялізма ў нашай краіне, умацоўваючы гэтым магутнасць вялікага Савецкага саюза базу сусветнай пролетарскай рэвалюцыі.

Партыя ўзняла магутную хвалю энтузіязма рабочых у барацьбе за індустрыялізацыю. Партыя надае шырокі размах новым камуністычным метадам работы—соцспаборніцтву, ударніцтву і інш.

У барацьбе супроць кулака партыя ў гэты перыяд дабілася яшчэ большага ўмацавання саюза пролетарыята з сярэднім сялянствам пры апоры на беднату.

Перад кожным камуністам была пастаўлена задача быць перадавіком на прадпрыемстве, адыгрываць на прадпрыемстве авангардную ролю, весці за сабой беспартыйных рабочых на перамаганне ўсіх труднасцей нашага росту. І колькі выдатных узораў гераічнай работы ўдарных, «сквазных ударных» брыгад камуністаў і ідучых за імі комсамольцаў і беспартыйных перадавых рабочых мы мелі тады, таксама як маем і зараз на нашых прадпрыемствах.

Партыя ў гэты-ж час правяла агромную работу па палепшанню работы савецкага і гаспадарчага апарата, уцягнуўшы ў гэту важнейшую справу найшырэйшыя слаі працоўных, разгарнуўшы большэвіцкую самакрытыку не гледзячы на асобы, узяўшы пад агонь бязлітаснай крытыкі ўсе нашы недахопы ў практычнай рабоце. Сотні і тысячы рабочых ад станкоў вылучаны былі пад кіраўніцтвам партарганізацый у савецкі і гаспадарчы апарат на адказную работу.

Велізарную ўвагу партыя звярнула на работу вясковых партыйных і савецкіх арганізацый. Праведзеныя ў 1927 г. перавыбары саветаў прайшлі ў вёсцы пад знакам ўмацавання сельсаветаў і стварэння шырокага бядняцка-серадняцкага актыва вакол іх. Партыя шырока разгарнула работу з вясковай беднотай, арганізаваўшы групы беднаты пры ўсіх сельсаветах, пры камітэтах сялянскага таварыства ўзаемадапамогі, пры сельскай кааперацыі. Усе гэтыя мерапрыемствы партыі на вёсцы адыгралі агромнейшую ролю ў справе падрыхтоўкі калектывізацыі сельскай гаспадаркі, у справе ліквідацыі на аснове суцэльнай калектывізацыі апошняга капіталістычнага класа—кулацтва.

На фронце культурнай рэвалюцыі КП(б)Б забяспечыла таксама рашаючыя перамогі, у выніку чаго БССР адной з першых савецкіх рэспублік увяла ўсеагульнае абавязковае навучанне, паклаўшы гэтым канец праклятаму царскаму наследдзю—адвечнай цемры і няграматнасці працоўных Беларусі. Хутка вырасталі ў Беларусі сотні тэхнікумаў, ахапляючы дзесяткі тысяч дзяцей рабочых і бядняцка-серадняцкага сялянства. Тысячы рабочых і сялян пашлі ў ВНУ Беларусі.

Ва ўсіх галінах соцыялістычнага будаўніцтва КП(б)Б правяла агромную арганізуючую творчую работу.

У КП(б)Б, як і ва ўсёй партыі, трацкісцка-зіноўеўская апазіцыя прадстаўляла сабою мізэрную кучку. Ні адной фабрычна-заводскай і нават савецкай і вузаўскай ячэйкі апазіцыянерам не ўдалося павярнуць на свой, антыпартыйны шлях барацьбы супроць ленінскіх прынцыпаў партыйнага будаўніцтва і супроць тэорыі Леніна аб магчымасці пабудовы соцыялізма ў адной краіне.

Толькі ў ячэйцы саматужнай шавецкай майстэрні бабруйскага працкалектыва абутнікаў апазіцыянерам ўдалося на кароткі час захапіць кіраўніцтва і атрымаць на адным сходзе нязначную большасць галасоў. Ячэйка гэта па характарыстыцы акружка партыі заўсёды

была
і бунда
наў па
тыйны
нікі. У
бундаў
«трафе
Ва
рашуч
У д
ячэйка
свае г
суіро
ВКП(б

У
лезці
майстэ
імя М
групу
Але
Гольма
цыйнай
апазіц
цыі ў
най лі
цыямі
вала р
ганебн
ад заве
«Больш
Рыўлін
калодк
Нек
тыйнай
не хач
гэтых
былым
На
доўга
кана д
паюць
кімі д
Атрым
стапад
Вы
завода
праяўл
тыйнай
лення
калі п
Зіноўе

была недысцыплінавана, заражана мяшчанскай дробнабуржуазнай і бундаўскай ідэалогіяй, з нізкім узроўнем палітычнага развіцця членаў партыі. Па соцыяльнаму паходжанню члены ячэйкі (як і беспартыйныя рабочыя майстэрні) у большасці былі саматужнікі-рамеснікі. У ячэйцы была значная па сваёй удзельнай вазе група былых бундаўцаў, большасць якіх аказалася ў апазіцыі. Вось адзін-адзіны «трафей» апазіцыі ва ўсёй КП(б)Б.

Ва ўсіх партарганізацыях КП(б)Б апазіцыя атрымлівала нязменна рашучы адпор падаўляючай большасці пры кожнай сваёй вылазцы.

У лепшым для апазіцыянераў выпадку ім удавалася ў некаторых ячэйках схіліць на свой бок паасобных членаў партыі або ствараць свае групкі з 3—5 чалавек. Актыўна выступаючых і галасуючых супроць лініі партыі апазіцыя не сабрала ў КП(б)Б, як і ва ўсёй ВКП(б), і аднаго процанта.

* * *

У менскай партыйнай арганізацыі апазіцыянерам удалося пралезці ў некалькі ячэек: БДУ, Лесбела, завода «Большэвік», шавецкіх майстэрняў, Хлебпрадукта, Белдзяржбуда, Працасветы, завода імя Молатава і некаторых іншых. У БДУ апазіцыянеры скалацілі групу ў 16 чалавек, тады як у ячэйцы было 456 членаў.

Але асабліва ажывілася апазіцыйная дзейнасць з прыездам у БДУ Гольмана, Югава і Рыўліна. Яны былі найбольш актыўнымі ў фракцыйнай рабоце і з'яўляліся галоўнымі «вараціламі» сярод менскіх апазіцыянераў. Праз іх падтрымлівалася сувязь з кіраўнікамі апазіцыі ў Маскве, праз іх менскія апазіцыянеры снабжаліся фракцыйнай літаратурай. Гольман неаднакроць ездзіў у Маскву за інструкцыямі аб вядзенні фракцыйнай работы. Гэта тройка не раз спрабавала рабіць фракцыйныя вылазкі на менскія прадпрыемствы, але ганебна кожны раз правальвалася, атрымліваючы сакрушальны адпор ад заводскіх ячэек. Гольмана выгналі з партыйнага сходу на заводзе «Большэвік», не даўшы яму слова для паклёпніцкай агітацыі, а Рыўліна ў ячэйцы шавецкай майстэрні камуністы закідалі шавецкімі калодкамі і таксама выгналі са сходу.

Некалькі раз трацкісты спрабавалі выступаць са сваёй антыпартыйнай агітацыяй на заводзе «Большэвік». Але большэвікі завода не хацелі слухаць паклёпаў на партыю і гналі ў шыю кожны раз гэтых зіноўеўскіх гастралёраў. Толькі маленькая група на чале з былым бундаўцам падтрымлівала на «Большэвіку» апазіцыю.

На дрэваапрацоўчым заводзе імя Молатава апазіцыйная група доўга не выяўляла сябе адкрыта і толькі пасля Окцябра 1927 г. нечакана для парткіраўніцтва завода тры члены партыйнай ячэйкі выступаюць і галасуюць за апазіцыю на агульным сходзе ячэйкі. Некалькімі днямі пазней за апазіцыю выступаюць і галасуюць яшчэ двое. Атрымаўшы рашучы адпор ад партыйнай ячэйкі, гэтая група 18 лістапада заявіла аб сваім адыходзе ад апазіцыі.

Выпадкі позняга выкрыцця апартуністычнай работы на радзе заводаў сведчаць аб тым, што ў паасобных партыйных ячэйках не праяўлялася дастатковай партыйнай пільнасці ў барацьбе з антыпартыйнай дзейнасцю апазіцыі. Падобны выпадак «нечаканага» праяўлення апазіцыйных настрояў быў і ў парт'ячэйцы Комвуза Беларусі, калі пры галасаванні рэзалюцыі, ухваляючай выключэнне Троцкага, Зіноўева, Каменева і інш. з партыі, устрымаліся ад галасавання

12 студэнтаў камуністаў. У паасобных ячэйках Менска трацкісты-зіноўеўцы налічваліся адзінкамі або невялікімі групамі ў 3—5 чал. як, напрыклад, у ячэйцы Працасветы.

Рабочыя-камуністы менскіх прадпрыемстваў рашуча патрабавалі ад апазіцыі спынення іх спроб унесці дэзарганізацыю ў рады партыі, патрабавалі спынення хлусні і паклёпаў на партыю з боку зіноўеўцаў.

«Трэба ўжыць больш рашучыя меры. Партыя зрабіла ўсё, каб апазіцыя адмовілася ад сваіх памылак. Зараз досыць, больш не трэба цяпець ад апазіцыі, мы патрабуем, каб партыя з апазіцыяй зараз скончыла»—гаварыў рабочы на сходзе парт'ячэйкі Электрастанцыі ў кастрычніку 1927 г. Другі таварыш гаварыў: «Зараз кожны член ячэйкі добра ведае, што ў партыі з Троцкім, Зіноўевым і іншымі апазіцыянерамі не асабістыя спрэчкі. Зараз апазіцыя даказала, што яна не хоча ісці з партыяй, а ідзе супроць партыі».

Спрэчкі на гэтым сходзе, які абгаварваў пытанне аб антыпартыйнай фракцыйнай рабоце апазіцыі, праходзілі ў выключна вострай форме. Рабочыя з абурэннем выступалі супроць апазіцыянераў. Бралі слова па 2 і па 3 разы, выступалі горача за адзінства партыі, за ленінізм супроць трацкізма.

Моцныя большэвіцкія пастановы, безагаворачна асуджаючыя апазіцыянераў, былі прыняты ўсімі ячэйкамі Менска. Вось, напрыклад, пастанова сходу парткалектыва Заходняй чыгункі:

«Сход лічыць, што апазіцыянерам, якія сталі на шлях стварэння падпольных, накіраваных супроць партыі друкарняў, няма месца ў радах нашай партыі. Партыя не дазволіць апазіцыянерам сарваць лезавое партыйнае абгаварэнне пытанняў, якія стаяць у парадку дня XV партз'езда, і падарваць сталёвае ленінскае адзінства».

Пятая менская акруговая партыйная канферэнцыя па пытанню аб апазіцыі вынесла рашэнне, у якім са здавальненнем адзначала «дружны большэвіцкі адпор, які дала менская акруговая арганізацыя вылазкам апазіцыі».

«Канферэнцыя», гаварылася ў пастанове, «лічыць, што сцверджанне апазіцыі аб перараджэнні ВКП(б), аб нацыянальнай абмежаванасці і нацыянальным рэфармісцкім ухле нашай партыі—з'яўляецца паклёпам на партыю, здзекам над яе рашэннямі. Гэтыя сцверджанні фактычна набііжаюць правадыроў апазіцыі да соцьял-зdraднікаў—Кауцкага, Отто-Бауэра і інш.—і цалкам пацвярджаюць правільнасць адзінага 15-ай канферэнцыі ВКП(б) апазіцыі, як соцьял-дэмакратычнага ўхілу ў партыі».

* * *

У Віцебску з 4679 членаў і кандыдатаў партыі налічвалася ўсяго 15 актыўных апазіцыянераў, выступаўшых і галасаваўшых супроць партыі, і 34 чалавекі ўстрымаўшыхся. Фракцыйнай работай у Віцебску кіраваў наязжаўшы спецыяльна для гэтай мэты з Масквы актыўны трацкіст-зіноўвец.

Узмоцненую фракцыйную работу вялі трацкісты ў ячэйцы завода «Чырвоны металіст». Скарыстаўшы некаторую самасупакоенасць партыйнай ячэйкі і яе кіраўніцтва, трацкісты здолелі апрацаваць тут некалькі чалавек, якія пры выключэнні Троцкага і Зіноўеўца з партыі галасавалі супроць рэзалюцыі, ухваляўшай іх выключэнне. Але «трыумф» трацкістаў быў мімалётным. Пры абгаварэнні тэзісаў ЦК аб рабоце ў вёсцы і аб пяцігодцы, хістаўшыся члены ячэйкі, сустраўшы

рашучы адпор з боку ўсёй масы камуністаў, галасавалі за тэзісы ЦК партыі і ў хуткім часе заявілі аб сваім адмаўленні ад апазіцыйных поглядаў і асудзілі фракцыйную работу.

На фабрыцы «Профінтэрн» апрацоўцы апазіцыянераў падвяргалася таксама невялікая групка членаў партыйнай ячэйкі, якія аднак актыўна сябе не праяўлялі, устрымліваючыся пры галасаванні рэзалюцыяй за лінію партыі.

* * *

У Гомелі апазіцыянерам удалося скалаціць свой невялікі падпольны фракцыйны цэнтр, які ў хуткім часе быў выяўлены.

У Бабруйску прыезжым з Масквы студэнтам-апазіцыянерам удалося завербаваць на бок апазіцыі частку ячэйкі шавецкай майстэрні, аб якой упаміналася вышэй, і скалаціць невялічкую групку ў ячэйцы Бабрушвэя.

У Магілёве працавала невялікая група апазіцыянераў.

У астатніх гарадах і раёнах Беларусі кампактных арганізацый, колькі-небудзь значных апазіцыйных груп не было выяўлена. Былі паасобныя апазіцыянеры.

КП(б)Б і яе ЦК у непрымірымай барацьбе з трацкіска-зіноўеўскім блокам яшчэ няглыбей згуртавалі вакол партыі шырокія пролетарскія масы. Рабочыя фабрык і заводаў Беларусі адказалі на паклёпніцкія выпадкі апазіцыі супроць партыі масавым уступленнем у рады партыі. У дні Х гадавіны Окцябра было падана рабочымі заяў аб прыёме ў партыю: у Гомелі—596, у Барысаве—140, у Мазыры—111, у Полацку—80 і т. д.

Што-ж па свайму складу прадстаўлялі фракцыйныя групы?

Прыкладзем толькі некаторыя лічбы і факты, якія гавораць самі за сябе. З 36 актыўных фракцыянераў, выключаных з КП(б)Б к часу XI з'езда партыі, адзінаццаць выхадцаў з іншых партый, восем з іх былыя бундаўцы. Гавары фракцыянераў усе выхадцы з антыбольшэвіцкіх партый, у большасці выпадкаў з Бунда. Усе тры актывістаў-фракцыянераў Бабруйска—выхадцы з дробна-буржуазных контррэвалюцыйных арганізацый (двое з Югенд-Бунда).

У гэтым яшчэ раз сказалася кроўнае ідэйнае сваяцтва бундаўскай, меншэвіцкай ідэалогіі з палітычнай плацформай трацкіска-зіноўеўскага блока.

Фракцыянеры ў сваёй шалёнай барацьбе супроць партыі блакаваліся з усімі і ўсякага роду контррэвалюцыйнымі нацыяналістычнымі элементамі як з лагера вялікадзяржаўнікаў, так і з лагера мясцовых беларускіх нацыяналістаў. Напамнім хоць бы толькі адзін выпадак падтрымання трацкістам Югавым вялікадзяржаўніка Пічэты, які перакінуўся потым у лагер беларускіх контррэвалюцыйных нацыянал-дэмакратаў.

У якіх элементаў фракцыянеры знаходзілі спачуванне, ярка сведчыць прыклад падтрымання трацкіста трыма служачымі Магілёўскага трэста мясцовай прамысловасці. Гэта тройка складалася з аднаго былога палкоўніка, аднаго былога штабс-капітана і аднаго былога паручыка царскай арміі.

* * *

У барацьбе супроць партыі апазіцыя цярпела адны паражэнні за другімі. І чым безнадзейней рабілася становішча апазіцыі, тым да больш вострых, подлых метадаў у сваёй антыпартыйнай барацьбе яна пераходзіла. Паклёп на партыю, дэмагогія, дэзарганізацыя пар-

тыйных радоў з мэтай расколу партыі, ашуканства, двурушніцтва, крывадушша, спекуляцыя на часовых труднасцях нашага соцыялістычнага росту, здрадніцтва і нарэшце прамы заклік да гвалтоўнай барацьбы супроць кіраўніцтва партыі — вось арсенал іх зброі.

Гэтыя людзі па гнусных контррэвалюцыйных шпаргалках Троцкага і Зіноўева нашэптвалі адсталым рабочым, што партыя перараджаецца, што рабочыя ў партыю не ідуць, прарочылі пагібель пролетарскай рэвалюцыі. Яны спрабавалі апарочыць такія важнейшыя мерапрыемствы партыі і савецкай улады, як скарачэнне рабочага дня да 7 гадзін. Яны спрабавалі сарваць мерапрыемствы партыі і ўрада па соцыялістычнай рацыяналізацыі вытворчасці. Выстаўлялі дэмагагічныя паграбаванні бясперснага павышэння зароботнай платы і т. д. Яны паклёпнічалі на нашу слаўную Чырвоную армію і ўвесь рабочы клас і сялянства. Скрываючы ад партыі сваю фракцыйную работу, яны не хацелі даваць праўдзівых адказаў у партыйных кантрольных органах, стараліся апарочыць лепшых людзей партыі, якія вялі з імі неспрымальную барацьбу. Калі-ж партыя выкрывала іх, калі партыйныя масы з абурэннем адваргалі іх паклёпы на партыю і яе кіраўніцтва, тады яны, выконваючы прамую дырэктыву Зіноўева, пераходзілі да двурушніцтва, падавалі ашуканскія, крывадушныя заявы аб прызнанні сваіх «памылак», як зладзеі таіліся ў партыі «да лепшых дзён», каб зноў пры першай-жа малейшай труднасці партыі ў справе соцыялістычнага будаўніцтва пайсці на яшчэ больш гнусны прыём барацьбы супроць партыі.

Двое апазіцыянераў у сваёй заяве аб спыненні апазіцыйна-фракцыйнай работы адкрыта прызналіся, што яны як апазіцыянеры лічылі, што «усе сродкі, усе метады барацьбы з ЦК рэвалюцыйна-мэтазгодны» (Цэнтр. Партархіў, фонд ЦКК, справа № 54, стр. 155).

А другі «герой» апазіцыі у заяве сваёй выбоўтваў сапраўдныя намеры апазіцыі не спыняцца ў барацьбе супроць партыі перад самымі гнуснымі метадамі: «пакідаючы за сабой права адстойваць свае погляды ўсімі мерамі і сродкамі» (Цэнтр. Партархіў, фонд ЦКК, справа № 56, стар. 69).

Так ішло скатванне зіноўеўцаў у лагер контррэвалюцыі, падрыхтоўваўся пераход іх да зладзейскіх прыёмаў барацьбы белабандыцкага тэрора супроць партыі і яе кіраўніцтва. Так ішла падрыхтоўка «кадраў» гнусных забойц з-за вугла лепшых людзей партыі і савецкай радзімы.

* * *

На працягу апошніх год КП(б)Б і яе ЦК ні на мінуту не аслаблялі барацьбы супроць рэштак разбітых фракцыйных груп і рознага роду антысавецкіх контррэвалюцыйных арганізацый, спрабаваўшых зноў паднімаць галаву.

У 1932 годзе была выкрыта падпольная контррэвалюцыйная арганізацыя Руцінскага толку ў Мазыры. Адначасова была раскрыта і ліквідавана трацкісцкая група сярод аспірантаў Беларускай Акадэміі Навук. У гэты-ж перыяд была выкрыта трацкісцкая кантрабанда двурушніка Рыўліна, які не раз фальшыва каяўся ў сваіх «памылках». Гэта кантрабанда выразілася ў працягванні трацкісцкай тэорыі пераўзбраення большэвізма, тэорыі рассячэння ленынізма на да і пасля окцябры.

КП(б)Б дала аднадушны сакрушальны адпор правым ўхілістам і права-чывацкім уродам. Дзякуючы непасрэднай дапамозе ЦК ВКП(б) і асабіста тав. Сталіна, КП(б)Б зламала ў 1932-33 гг. кулацкі сабатаж

на вёсцы і ачысціла свае рады ад права-апартуністычных кулацкіх прыспешнікаў, а таксама элементаў, праявіўшых гнлы лібералізм у адносінах класавага ворага.

Нарэшце КП(б)Б ускрыла і разграміла рад контррэвалюцыйных нацыяналістычных арганізацый.

Зладзейскае забойства т. Кірава белабандыцкай шайкай зіноўеўскага ахвосця і прынятыя ў сувязі з гэтымі падзеямі мерапрыемствы партыі высока мабілізавалі пільнасць членаў партыі супроць ворагаў партыі і савецкай улады, аб чым сведчаць факты выяўлення і выкрыцця раду двурушнічаўшых былых актыўных членаў трацкіска-зіноўеўскай групы, пралезшых нават у склад ЦК і ўрада (Галендо, Фліор).

У выніку мабілізацыі партыйнай пільнасці, партыйныя арганізацыі Беларусі яшчэ больш умацаваліся і цясней згуртаваліся вакол ленінска-сталінскага ЦК ВКП(б), ачысціўшыся ад раду замаскаваўшыхся контррэвалюцыйных трацкісцкіх, нацыяналістычных і іншых антыпартыйных элементаў.

КП(б)Б адзіна і згуртавана, як ніколі.

Дзякуючы велізарнай дапамозе з боку партыі і ўрада Савецкага саюза, дзякуючы канкрэтнаму аперацыйнаму кіраўніцтву ленінска-сталінскага ЦК ВКП(б) і асабіста тав. Сталіна, КП(б)Б і яе большэвіцкае кіраўніцтва на чале з тав. Гікало забяспечыла рад рашаючых перамог рабочых і калгаснікаў Беларусі ў барацьбе за пабудову бяскласавага сацыялістычнага грамадства, вывела БССР у рады перадавых ордэнаносных савецкіх рэспублік, што яшчэ і яшчэ раз сведчыць аб таржастве беларускай савецкай нацыянальнай культуры, дасягнутым у выніку большэвіцкага правядзення ленінскай нацыянальнай палітыкі.

І адным з найбольш яркіх паказчыкаў уздыму савецкай нацыянальнай культуры Беларусі з'яўляецца той факт, што «іменна кадры большэвікоў з працоўных мясцовага карэннага насельніцтва з усёй большэвіцкай бязлітаснасцю білі і б'юць контррэвалюцыйнае трацкіска-зіноўеўскае ахвосце, правых апартуністаў і ўсякія іншыя антысавецкія і антыпартыйныя групы, білі і б'юць контррэвалюцыйныя беларускі і вялікарускі шавінізм... І зараз асабліва ясна, што КП(б)Б магла справіцца з задачай разгрому ўсіх гэтых антысавецкіх і антыпартыйных груп і груповак толькі дзякуючы правільнаму ажыццяўленню мудрых, празарлівых указанняў вялікага Сталіна» *).

Лозунг т. Сталіна «кадры вырашаюць усё» з усёй вострасцю ставіць перад усёй КП(б)Б пытанні вылучэння, вырошчвання новых кадраў большэвікоў-ленінцаў, «якія не баяцца труднасцей, якія не хаваюцца ад труднасцей, а наадварот ідуць насустрач труднасцям для таго, каб перамагчы і ліквідаваць іх. Толькі ў барацьбе з труднасцямі куюцца сапраўдныя кадры» (Сталін). Лозунг т. Сталіна адлюстроўвае той новы перыяд, у які мы ўступілі, новую паласу развіцця будаўніцтва сацыялізма ў нашай краіне. Барацьба за кадры павінна быць у цэнтры ўвагі ўсёй нашай работы.

Апошні пленум ЦК КП(б)Б, адзначыўшы велізарнейшыя дасягненні ў справе сацыялістычнага гаспадарчага і культурнага будаўніцтва ў Савецкай Беларусі, у той-жа час з усёй сілаю падкрэсліў неабходнасць заўсёды памятаць указанні партыі, указанні тав. Ста-

*) Гікало. «У барацьбе за сацыялізм», час. «Большевик» № 4. 1935 г.

ліна аб небяспецы апартуністычнага дабрадушша і самасупакоенасці ў радах партыі. Пленум даў ясную і цвёрдую дырэктыву ўсім арганізацыям КП(б)Б няўстанна павышаць рэволюцыйную пільнасць членаў партыі. Пленум патрабаваў ад усёй КП(б)Б настойлівай большэвіцкай работы па ажыццяўленню рашэнняў XVII з'езда ВКП(б) аб уздыме арганізацыйна-партыйнай работы да ўзроўню палітычнага кіраўніцтва. Пленум даў рад практычных канкрэтных указанняў аб далейшым палепшанні і ўсямерным узмацненні партыйна-арганізацыйнай, палітычна-масавай і ідэйна-выхаваўчай работы ў КП(б)Б. Пленум ЦК КП(б)Б надаў выключнае значэнне пытанню вывучэння гісторыі партыі і прама адзначыў, што сур'ёзнае палепшанне работы па марксісцка-ленінскаму выхаванню членаў партыі, асабліва па вывучэнню гісторыі партыі, з'яўляецца неабходнай умовай для ўздыму ўсёй партыйнай работы, для павышэння рэволюцыйнай пільнасці і боездольнасці членаў партыі, для ліквідацыі элементаў самасупакоенасці і дабрадушша ў паасобных звонках партарганізацый.

Не можа быць ні аднаго члена КП(б)Б, які-б не ведаў гісторыі нашай партыі, гісторыі барацьбы партыі за сацыялістычную рэволюцыю, за дыктатуру пролетарыята, за яе ўмацаванне, за пабудову бяс-класавага сацыялістычнага грамадства, супроць усякага роду антыпартыйных групавак, супроць контррэволюцыйнага трацкізма, правага апартунізма, буржуазнага нацыяналізма, супроць апартуністаў усіх масцей.

Глыбока вывучаць гісторыю нашай слаўнай большэвіцкай партыі, вывучаць па першакрыніцах, па творах Леніна і Сталіна, па матар'ялах з'ездаў і канферэнцый партыі, сканцэнтраваўшы асноўную ўвагу на вывучэнні барацьбы партыі супроць усіх і ўсякіх антыпартыйных групавак, асабліва ў пасляокцябрскі перыяд—вось задача, якая стаіць перад кожным членам партыі, задача, без вырашэння якой не можа быць цалкам забяспечана рэволюцыйная пільнасць членаў партыі.

Арганізаваць вывучэнне гісторыі партыі— баявая задача ўсіх партарганізацый

Соцыялізм перамог у нашай краіне цвёрда, беспаваротна. З Расіі нэпаўскай СССР стаў краінай соцыялістычнай.

У сваёй гістарычнай прамове на выпуску акадэмікаў Чырвонай арміі тав. Сталін, падводзячы вынікі нашых перамог, сказаў:

«Мы маем ужо магутную і першакласную прамысловасць, магутную і механізаваную сельскую гаспадарку, транспарт, які разгортваецца і ідзе ў гару, арганізаваную і дасканала аснашчоную Чырвоную армію».

Партыя дабілася гэтых перамог пад кіраўніцтвам свайго вялікага палкаводца, найвялікшага правадыра сусветнага пролетарыята, мудрага стратэга, геніяльнага зодчага бяскласавага соцыялістычнага грамадства—тав. Сталіна. Тав. Сталін безупынна ўзбройваў партыю ленінскім вучэннем, арганізоўваючы і мабілізуючы яе на выкананне ленінскіх заветаў, на барацьбу з усімі ворагамі партыі і рабочага класа.

Класавы вораг разгромлен, але жывы яшчэ яго недабітыя рэшткі, якія з ростам нашых поспехаў узмацняюць супраціўленне справе соцыялізма; яшчэ не спыніўся канчаткова працэс нараджэння новых капіталістычных элементаў. Мы яшчэ не перамаглі ўсіх перажыткаў капіталізма ў эканоміцы і тым больш у свядомасці людзей, а існуючае капіталістычнае акружэнне стараецца ажыўляць і падтрымліваць гэтыя перажыткі ў СССР. «Вось чаму нельга гаварыць, што барацьба скончана і няма больш неабходнасці ў палітыцы наступлення соцыялізма». (Сталін).

Класавы вораг прадаўжае і будзе прадаўжаць сваю падрыўную работу, ён адчайна супраціўляецца, карыстаючыся разнастайнымі метадамі і складанейшымі махінацыямі для маскіроўкі і прыкрыцця сваіх варожых дзеянняў.

У гэтых умовах для боездольнасці члена большэвіцкай партыі неабходна, як ніколі, велізарнейшая рэвалюцыйная пільнасць—уменне распазнаваць своечасова ворага, уменне выкрыць яго контр-рэвалюцыйную работу.

Астаткі недабітага класавага ворага імкнуцца пранікнуць са сваім варожым уплывам і ў асяроддзе моладзі, у нашы ВНУ і ВТНУ, скарыстоўваючы пры гэтым тое, што моладзь не заўсёды ў належнай меры ўзброена вопытам барацьбы з класавым ворагам. Для таго, каб забяспечыць рэвалюцыйную большэвіцкую загартаванасць усіх

членаў партыі і комсамольцаў, неабходна забяспечыць вывучэнне гісторыі партыі, асабліва яе пасляокцябрскага перыяда, бо «няма лепшага вопыту, няма лепшага сродку выхавання нашай моладзі ў духу марксізма-ленінізма, чым гісторыя нашай партыі» (Кагановіч).

Каб паспяхова вырашыць задачы другой пяцігодкі, каб не быць бездапаможнымі ў барацьбе супроць антыленінскіх элементаў, супроць двурушнікаў, якія яшчэ засталіся нявыкрытымі, члены партыі павінны ведаць гісторыю барацьбы партыі з усімі і ўсякімі антыпартыйнымі групамі, павінны вучыцца распазнаваць і выкрываць ворага на вопыце барацьбы Леніна і Сталіна з усімі ўхіламі і фракцыямі. Асколкі разбітых апазіцыйных груповак, вырадкі і здраднікі, парваўшыя з ленінізмам, у сваёй ненавісці супроць партыі даходзяць, як паказвае шлях праклятай і самай ганебнай правакатарскай трацкіска-зіноўеўскай групы, арганізаваўшай зладзейскае забойства т. Кірава, да белагвардзейшчыны становяцца на шлях фашыскага тэрору супроць правадыроў нашай партыі.

Рэвалюцыйная пільнасць—«якасць, якая асабліва неабходна цяпер большэвікам» (Сталін)—патрабуе паўсядзённага павышэння ідэйнай ўзброенасці камуніста, безупыннай барацьбы за ўсваенне вучэння Маркса—Энгельса—Леніна—Сталіна, ключом да якога з'яўляецца вывучэнне гісторыі партыі.

Асаблівае значэнне ў справе павышэння ідэйнай узброенасці і рэвалюцыйнай пільнасці камуністаў набывае вывучэнне пасляокцябрскага перыяда гісторыі партыі.

Вядома, што Ленін у 1921 годзе, параўноўваючы гісторыю нашай партыі з 4-х гадовым курсам вышэйшых навук, лічыў перыяд з 1917 па 1921 г. 3-м курсам. Ён гаварыў: «Цяпер мы трымалі пераходны экзамен з трэцяга на чацверты курс; а потым нам трэба добра прайсці ўвесь чацверты курс: тады мы будзем, сапраўды, непераможны». Пасля 1921 г. партыя добра прайшла ўжо чацверты курс, атрымала перамогу ў апошнім і рашаючым баі з капіталізмам унутры краіны, заваявала сусветна-гістарычны перамогі, даказаўшы на вопыце нашай краіны правільнасць ленінска-сталінскай тэорыі аб магчымасці перамогі сацыялізма ў адной краіне.

Для таго, каб дабіць рэшткі разгромленага класавага ворага, трэба ведаць новыя формы і ўмовы класаван барацьбы, з якімі партыя сустрэлася ў савецкі перыяд. За гэты перыяд партыя разграміла многа апартуністычных груповак, «левых» камуністаў, трацкістаў, трацкіска-зіноўеўскую групу, правых, правалявацкіх уродаў і інш.

Пленум ЦК КП(б)Б паставіў:

«Трэба паставіць на належную вышыню выкладанне гісторыі партыі сярод членаў партыі і ў першую чаргу сярод партыйнага актыва, вывучэнне ўсіх і ўсялякіх антыпартыйных груповак у гісторыі нашай партыі, іх прыёмаў барацьбы з лініяй партыі, іх тактыкі і тым больш вывучэнне тактыкі і прыёмаў барацьбы нашай партыі з антыпартыйнымі групоўкамі, тактыкі і прыёмаў, даўшых магчымасць перамагчы, разбіць на-галаву гэтыя групоўкі. Трэба, каб члены партыі былі знаёмы не толькі з тым, як партыя змагалася і перамагала кадэтаў, эсэраў, меншавікоў, анархістаў, але і з тым, як партыя змагалася і перамагала трацкістаў, «дэмакратычных цэнтралістаў», правых ухілістаў, права-

лявацкіх уродаў і зіноўеўцаў, гэтай бяспрыкладнай у гісторыі нашай партыі групы, якая зрабіла двурушніцтва сваёй заповеддзю і скацілася ў балота контррэвалюцыйнага тэрарызма».

Барацьба за рэалізацыю рашэнняў красавіковага пленума ЦК КП(б)Б—баявая задача ўсіх партарганізацый.

* * *

У пастаноўцы прапаганды ленінізма да гэтага часу не было належным чынам забяспечана вывучэнне гісторыі партыі, асабліва вывучэнне пасляокцябрскага перыяда, які мае рашаючае значэнне ў жыцці і рабоце партыі. Абгаварэнне падзей, звязаных са зладзейскім забойствам тав. Кірава, з асабліваю сілай ускрыла буйныя недахопы ў пастаноўцы ўсёй прапагандысцкай работы і адыграла агромную ролю ў справе разгортвання і ўздыму на больш высокую ступень прапагандысцкай работы і асабліва вывучэння гісторыі партыі.

Значна вырас колькасць ахоп членаў і кандыдатаў партыі секцыя партасветы і гурткамі па гісторыі партыі. Так, у 66 раёнах БССР у сакавіку 1935 года было ахоплены партвучобай 93% камуністаў, у студзені мінулага года ахоп вучобай камуністаў у 55 раёнах складаў толькі 68%.

Гурткамі па гісторыі партыі ў сакавіку 1935 г. па 66 раёнах было ахоплены 35% камуністаў. Праверка работы раду гурткоў па гісторыі партыі паказала, што сёлета ў іх рабоце ёсць некаторыя палепшанні.

Значным палепшаннем у рабоце секцыі партасветы з'яўляецца прыцягненне да непасрэднай прапагандысцкай работы (кіраўніцтва семінарамі прапагандыстаў, гурткамі па гісторыі партыі і інш.) раённага партыйнага актыва. Так, па 48 раёнах БССР у 1935 годзе прыцягнута да прапагандысцкай работы новых 365 чал., што складае 27% ад колькасці прапагандыстаў гэтых раёнаў к пачатку навучальнага года.

Зараз прапагандыстамі ў гэтых раёнах працуюць 28 сакратароў і нам. сакратара РК партыі, 60 інструктароў райкомаў, 14 начпаліт-аддзелаў, 23 помдырэктароў МТС па палітчасці і 36 сакратароў парткомаў.

У 1935 годзе ва ўсіх раёнах было арганізавана многа гурткоў па гісторыі партыі, а таксама пераклучаны на вывучэнне гісторыі партыі рад пачатковых школ ленінізма. Акрамя таго, у навучальныя планы кандыдацкіх школ уведзены дадатковыя заняткі па пасляокцябрскаму перыяду гісторыі партыі, а таксама арганізаван рад лекцый і дакладаў па гісторыі партыі для слухачоў партыйных школ.

Аднак, гэтыя некаторыя зрухі ў пастаноўцы прапаганды яшчэ зусім недастатковы. У рабоце партыйнай асветы ёсць яшчэ многа сур'ёзных недахопаў.

Асноўны недахоп у тым, што заняткі ва многіх партшколах і гуртках вядуцца суха, фармальна, адарвана ад баявых бягучых пытанняў партыйнага жыцця і жыццёвых запросаў камуністаў.

У некаторых гуртках спрабуюць прайсці гэты важнейшы перыяд гісторыі партыі—пасляокцябрскі перыяд—фарсаваным тэмпам, «галопам». Такая гонка немінуца прывядзе да папярова-фармальнага пра-

ходжання праграмы. Няма чаго і гаварыць аб тым, што гэта з'яўляецца шкаднайшаю справай і па сутнасці горшым паўтарэннем у завуалюванай форме памылак мінулых год.

Заняткі ў гуртках гісторыі партыі частаносяць характар фармальнай перадачы фактаў, без ускрыцця іх унутранай сувязі, без увязкі пытанняў гісторыі з бягучай палітыкай партыі, без сувязі з сёнешнім днём, з перспектывамі нашай рэвалюцыі. Такі падход да вывучэння гісторыі партыі немінуха параджае моманты зуброжкі, завучвання без разумення сутнасці справы.

Вось напрыклад, т. Мурах, кіраўнік пачатковай школы ленынізма (завод імя Молатава, Менск), прапрацаваўшы тэму «Аграрна-сялянскае пытанне», не мог у час гутаркі з прапагандыстам вытлумачыць, чаму ліквідацыя кулацтва як класа адбывалася на базе суцэльнай калектывізацыі.

Калі яму паставілі пытанне аб тым, ці могуць у СССР нараджацца хоць і ў нязначнай колькасці новыя капіталістычныя элементы, ён адказаў «не ведаю», а на пытанне, ці чытаў ён аб гэтым у перадавіцы «Правды», адказаў: «не памятаю». Такі вынік абстрактнай, адарванай ад сёнешняга дня прапрацоўкі важнейшай тэмы аб аграрна-сялянскім пытанні.

У комсамольскім гуртку па гісторыі партыі (завод імя Варашылава—Менск) прапрацоўвалася тэма «Партыя ў гады рэакцыі». У падручніку каротка гаварылася, што ў гэты перыяд агромную работу ў якасці прафесіянальнага рэвалюцыянера веў Я. М. Свердлоў. Прапагандысту трэба было паказаць, якую агромную ролю ў гісторыі партыі і савецкай улады, асабліва ў першы перыяд арганізацыі пролетарскай дзяржавы, адыграў тав. Свердлоў, будучы адным з лепшых правадыроў-арганізатараў, кіраўнікоў рэвалюцыйнага руху, «які згарэў на рабоце па будаўніцтву партыі і дзяржавы» (Сталін).

Ленін гаварыў аб тым, што «тав. Свердлову давялося ў ходзе нашай рэвалюцыі, у яе перамогах, выразіць паўней і больш цэльна, чым каму-б там ні было другому, самыя галоўныя і самыя істотныя рысы пролетарскай рэвалюцыі».

На прыкладзе тав. Свердлова трэба было паказаць комсамольцам узор адданасці рэвалюцыянера сваёй справе, узор сапраўднага большэвіка, да якога павінен імкнуцца кожны комуніст і комсомолец. Аднак, прапагандыст тав. Шулякоўскі нічога гэтага не зрабіў. У рэзультатае слухачы яго гуртка нічога не ведаюць аб ролі тав. Свердлова.

Прыводзім гутарку на гэту тэму з комсамолкаю з 1926 года—тав. Шэйн:

- Хто такі тав. Свердлоў?
- Па-мойму, тут не ўказваецца, кім ён быў, але ён большэвік.
- Якая яго роля ў партыі да Окцябра?
- Не памятаю.
- Што вы ведаеце пра Свердлова пасля рэвалюцыі?
- Не ведаю.

Вось усе «веды» гэтай комсамолкі пра тав. Свердлова.

Праверка работы раду гурткоў ускрыла наяўнасць элементаў фармалізма, «шкалярства», аказаньвання ў прапагандысцкай рабоце. У найбольш яркай форме выявіліся яны ў партарганізацыях ВНУ, дзе ў прапагандысцкую работу нярэдка цалкам пераносіць метады вучэбнай работы.

У мінулым годзе многія ВНУ не мелі самастойнай секі партасветы для камуністаў і комсамольцаў, а карысталіся адзінай агульнастудэнцкай.

На занятках партыйных школ ўсё яшчэ часта практыкуецца простая, сухая «чытка» падручніка, або доўгія выказванні самога прапагандыста. Абодва гэтыя «метады»—уродлівыя блізняцы—адсоўваюць на задні план гуртковыя метады і гутаркі, пры якіх самі слухачы праяўляюць максімальную актыўнасць.

Мясцамі сустракаюцца нават такія з'явы, калі прапагандыст практыкуе ў адносінах членаў партыі сістэму «адзнак» за паспяховасць. Напрыклад, у партшколе саўгаса «Палыковічы» (Магілёўскі раён) прапагандыст тав. Згібнёў пасля кожных заняткаў веў улік з адзнакамі. За прапрацоўку матэрыялаў па гісторыі партыі некаторыя слухачы атрымалі адзнаку «добра».

Некаторыя прапагандысты (напрыклад, т. Сталяроў—кіраўнік кандыдацкай школы ў саўгасе «Старыца», Капыльскага раёна) не толькі не прапрацавалі, але нават нічога не чулі, што сказана ў рашэннях пленума Ленінградскага гаркома аб метадах прапагандысцкай работы.

Многія прапагандысты вельмі мала скарыстоўваюць для заняткаў работы Леніна—Сталіна, рашэнні партыйных з'ездаў, канферэнцый і пленумаў, а яшчэ менш клапацяцца аб тым, каб прывучыць слухача чытаць і вывучаць работы Леніна—Сталіна, тым часам як гэта адна з сур'ёзнейшых задач прапагандыста. У кожным гуртку ёсць слухачы, якія могуць чытаць Леніна—Сталіна, многія камуністы маюць хатнія бібліятэчкі. Трэба толькі прапагандыстам як след узяцца за гэту справу.

Сур'ёзнейшым недахопам з'яўляецца недастатковая пільнасць пры падборы прапагандыстаў. Толькі гэтым можна wytлумачыць, што па 48 раёнах БССР—32 прапагандысты выключаны з партыі і 27 адхілены ад прапагандысцкай работы за скажэнне і нявытрыманасць у выкладанні. Быў рад выпадкаў, калі ў якасці «прапагандыстаў» падвізаліся ў гуртках па гісторыі партыі трацкіска-зіноўеўскія элементы, як, напрыклад, былы актыўны зіноўевец Руды (Менск) і інш. У Рагачове «прапагандыст» кандыдацкай школы Пташкоўскі сцвярджаў, што «сялянства ёсць рэакцыйная сіла, бо сяляне, апанутыя ў паліцэйскія і салдацкія шынелі, расстрэльвалі рабочых».

Нярэдка прапагандыстамі працавалі зусім непадрыхтаваныя таварышы. Замест большэвіцкага выхавання яны ўносілі блытаніну ў галаву слухача. Прапагандыст па гісторыі партыі Ласінскі (Дубровенскі раён) даваў такія тлумачэнні слухачам: на пытанне, хто высунуў лозунг «узбагачайцеся», адказаў: «Гэты лозунг высунут партыяй».

Нярэдка прапагандыстамі партыйных школ працуюць кандыдаты партыі і комсамольцы. Паводле даных на 15 мая 35 г. аб складзе прапагандыстаў па 48 раёнах, у 25-ці прапагандыстамі партыйных школ працуюць 49 кандыдатаў партыі і 19 комсамольцаў, у тым ліку: кіруюць гурткамі па гісторыі партыі 9 кандыдатаў і 4 комсамольцы, пачатковымі школамі ленінізма—10 кандыдатаў і 2 комсамольцы і кандыдацкімі школамі—25 кандыдатаў партыі і 10 комсамольцаў і т. д. У Гомелі прапагандыстамі партыйных школ працуюць 2 кандыдаты партыі і 5 комсамольцаў, у Шклоўскім раёне—4 кандыдаты і 4 комсамольцы, ва Ушацкім—3 кандыдаты і 3 комсамольцы, у Капыльскім—2 кандыдаты і 3 комсамольцы і т. д.

У паасобных выпадках выхаваннем камуністаў займаюцца нават беспартыйныя. Напрыклад, у гуртку адміністрацыйна-тэхнічнага персанала на фабрыцы «Окцябр» (Менск) выкладае гісторыю партыі беспартыйны прафесар, які ўжо другі год вядзе ў Менску гурткі па гісторыі партыі. У Халопеніцкім раёне кандыдацкай школай кіруе беспартыйны настаўнік тав. Чэпель.

Лозунг тав. Сталіна—«кадры вырашаюць усё»—з'яўляецца кіруючым і на ўчастку партыйнай прапаганды. Тым часам работа з прапагандысцкімі кадрамі пастаўлена ўсё яшчэ слаба. У Бешанковіцкім, Клічаўскім, Капыльскім і радзе іншых раёнаў прапагандысты прадастаўлены самі сабе, бо семінары прапагандыстаў зусім не працуюць, а ў частцы раёнаў працуюць нездавальняюча.

Склад прапагандысцкіх кадраў даволі слабы. З 2030 прапагандыстаў (па 60 раёнах БССР) 993 чал.—маладыя члены партыі, з партстажам 1928—1932 гг. 478 чал. скончылі толькі кароткатэрміновыя прапагандысцкія курсы, а 405 чал. нічога не скончылі; 1082 чал. працуюць прапагандыстамі толькі 1—2 гады. З 405 кіраўнікоў гурткоў па гісторыі партыі 38% (157 чал.)—маладыя члены партыі з 1928—1932 гг., 25% не маюць ніякай асветы.

Ёсць многа выпадкаў, калі з-за слабой тэарэтычнай падрыхтоўкі прапагандысты знімаюцца з работы. У гэтым годзе па 48 раёнах знята 60 чалавек.

Нарэшце трэба адзначыць агромную цяжучасць прапагандысцкага складу. Так, па 48 раёнах па розных прычынах выбыла 397 чал. або 30% першапачатковага складу прапагандыстаў. У некаторых гуртках (гурток гісторыі партыі на заводзе імя Кірава ў Менску) за адзін год змянілася па 4—6 прапагандыстаў. Барацьба за высокую якасць прапаганды, барацьба са «шкалярствам» і фармалізмам у палітычна-выхаваўчай рабоце патрабуе, каб прапагандыст адчуваў адказнасць за сваю работу і з выключнай увагай і клопатлівасцю адносіўся да кожнага слухача, гутарыў з ім, ведаў яго запросы, яго бытавыя ўмовы і т. д. Многія прапагандысты працуюць іменна так, што дае дасканалыя рэзультаты.

Тав. Брук, кіраўнік кандыдацкай школы (фабрыка «Профінтэрн» Віцебск), старанна рыхтуецца да заняткаў, чытае не толькі падручнік, але і работы Леніна, Сталіна, рэгулярна наведвае семінар прапагандыстаў. Калі слухач яе школы, камуніст Веліканаў, пачаў дрэнна вучыцца, пасіўна адносіцца да заняткаў, яна пашла да яго на кватэру і пагутарыла аб гэтым з ім і яго жонкай. Гэта зрабіла настолькі моцны ўплыў на т. Веліканава, што ён стаў адным з лепшых слухачоў школы.

Рад прапагандыстаў ведае сваіх слухачоў толькі па прозвішчу. Ва ўсім астатнім (як слухач працуе на вытворчасці, якія нясе і як выконвае партыйныя нагрузкі, ці мае хатнюю бібліятэчку і т. д.) слухач застаецца для прапагандыста «фігурай сакрэтнай».

З такімі фармальнымі, казённымі адносінамі прапагандыста да сваіх абавязкаў—прышоў, правёў заняткі, а якасць работы, ідэйны рост кожнага слухача мяне не датычыць,—трэба рашуча пакончыць. Кожны прапагандыст павінен усвядоміць усю сваю адказнасць за гэты ганаровы ўчастак работы, які даручае яму партыя.

* * *

Сець партыйных школ і гурткоў уступіла зараз у адказны перыяд работы. У гуртках па гісторыі партыі разгарнулася вывучэнне пасля-окцябрскага перыяда, пачынае разгортвацца работа па падрыхтоўцы і перападрыхтоўцы прапагандысцкіх кадраў. Неабходна забяспечыць паглыбленую прапрацоўку матэрыялу, не дапускаць гонкі і папярова-фармальнага праходжання курсу. Трэба рашуча ўдарыць па «летне-канікулярных» настроях, па спробах закончыць работу гурткоў на летні перыяд.

Некаторыя таварышы думаюць, што вывучэнне пасляокцябрскага перыяда—задача настолькі лёгкая, што яе можна вырашыць на працягу аднаго месяца. Гэта шкаднаейшыя антыпартыйныя настроі. Іншыя спрабуюць нават падвесці пад гэту апартуністычную ўстаноўку «тэарэтычную» базу. Так, тав. Гайсёнак,—кіраўнік гуртка па гісторыі партыі ў мястэчку Ула, Бешанковіцкага раёна, так думае закончыць сёлета праграму па гісторыі партыі: «Прайду самыя трудныя тэмы да лютаўскай рэвалюцыі, а астатнія тэмы дадуцца значна лягчэй, і іх можна будзе прапрацаваць за паўтара месяца».

Хіба гэта не яркі паказчык неразумення прапагандыстам сутнасці справы? У менскім Пед'інстытуце падобныя «гора-тэарэтыкі» разважалі, што гісторыя партыі ёсць «сума эканамічных і палітычных мерапрыемстваў», а паколькі эканомпалітыку ўжо вывучалі, то можна ўвесь савецкі перыяд прапрацаваць за 10 дзён, тым больш, што камуністы-студэнты з'яўляюцца сучаснікамі XVI і XVII з'ездаў партыі.

Па такіх разважаннях трэба рашуча ўдарыць, як і па спробах расцягнуць без патрэбы на доўгі тэрмін прапрацоўку тэм, намечаных праграмай.

Адною з умоў, якая ў бягучым навучальным годзе павінна забяспечыць вывучэнне пасляокцябрскага перыяда гісторыі партыі, з'яўляецца календарны план заняткаў школы. Такі план павінна скласці кожная партарганізацыя, каб не пусціць гэтую справу на самацёк. Культпроп ЦК КП(б)Б своечасова даў адпаведныя ўказанні. Аднак большасць гурткоў усё яшчэ не маюць календарных планаў і працуюць «без руля і без вятрыл».

Гурткі, якія закончылі праграму, павінны ў летні перыяд перайсці да больш паглыбленага вывучэння паасобных этапаў пасляокцябрскага перыяда гісторыі партыі, а таксама да вывучэння паасобных твораў Леніна—Сталіна.

І пры вывучэнні пасляокцябрскага перыяда, які мае рашаючае значэнне ў жыцці і рабоце нашай партыі, неабходна асабліва забяспечыць высокую якасць прапаганды.

Райкомы партыі павінны забяспечыць канкрэтнае кіраўніцтва работай кожнага гуртка, папярэдзіўшы якія-б там ні было скажэнні ў прапагандзе.

Таксама неабходна ўзмацніць барацьбу за беларусізацыю марксісцка-ленінскай асветы. Як паказвае праверка, некаторыя прапагандысты не зразумелі ўсёй важнасці рашэння ЦК КП(б)Б аб беларусізацыі марксісцка-ленінскай асветы.

Адной з важнейшых задач, якія стаяць перад партарганізацыямі, павінна быць падрыхтоўка і перападрыхтоўка прапагандысцкіх кадраў. Ад гэтага будзе залежаць поспех далейшай партыйнай вучобы.

Нам патрэбна будзе дадаткова агромная колькасць прапагандыстаў. У 914 кандыдацкіх школах (па 66 раёнах) вучыцца цяпер 8887 членаў і кандыдатаў партыі. Адсюль відаць, з якой напружанасцю павінны працаваць партарганізацыі ў галіне падрыхтоўкі і перападрыхтоўкі прапагандысцкіх кадраў. Тым часам рад раёнаў і прадпрыемстваў абьякава адносяцца да гэтай справы, вельмі неахвотна накіроўваюць таварышоў на прапагандысцкія курсы, няўважліва адбіраюць сярод іх сапраўды прыгодных для прапагандысцкай работы, мяркуючы часта, што калі з камандыраванага і «не выйдзе» прапагандыста, то ўсё-ж такі ён «падвучыцца», забываючы, што пры такім падыходзе да справы прапагандысцкія курсы трацяць сваё мэтавае прызначэнне.

Часам у раёнах ствараюцца 5—10-дзённыя курсы. Зусім ясна, што за такі тэрмін нельга ні падрыхтаваць, ні перападрыхтаваць прапагандыста. Для гэтага неабходна мінімум 1—2 месяцы. Паколькі некаторыя прапагандысты з партыйнага актыва па роду сваёй асноўнай работы не могуць быць адарваны на 1—2 месячныя курсы, для іх трэба стварыць прапагандысцкія гурткі. Гэта форма падрыхтоўкі прапагандыстаў павінна быць шырока выкарыстана партарганізацыямі.

ЦК ВКП(б) у сваім апошнім рашэнні рэзка асудзіў «сезоннасць» у прапагандысцкай рабоце:

«Ліквідацыя «сезоннасці» прапагандысцкай работы павінна пацягнуць за сабой і ліквідацыю сезоннасці ў падрыхтоўцы і перападрыхтоўцы прапагандыстаў і арганізацыю сістэматычнай падрыхтоўкі прапагандыстаў на працягу ўсяго года».

Курсы прапагандыстаў павінны працаваць па праграмах і навучальных планах аддзела партыйнай прапаганды і агітацыі ЦК ВКП(б). Курсам і гурткам па падрыхтоўцы і перападрыхтоўцы прапагандыстаў трэба аддаць максімум увагі.

Неабходна ўдзяліць значна большую ўвагу пытання падрыхтоўкі прапагандыстаў з больш старых камуністаў. Партарганізацыі павінны ўважлівей падыйсці да падрыхтоўкі культурных **рабочых** прапагандыстаў, а не выязджаць увесь час толькі на «прыходзячых» прапагандыстах са студэнтаў, навуковых работнікаў і т. д. Такія прапагандысты вельмі цяжучы, дрэнна ведаюць сваіх слухачоў, часта зрываюць заняткі партшкол.

Завод імя Кірава (Менск) не мае ніводнага рабочага прапагандыста і нікога не хоча пасылаць на летнія прапагандысцкія курсы. А ў гэты-ж час фабрыка «КІМ» (Менск), дзе партарганізацыя амаль у тры разы меншая, вырасіла сваіх рабочых прапагандыстаў, якія кіруюць усімі гурткамі фабрыкі. Адсюль ясна відаць уся бесклапотнасць партарганізацыі завода імя Кірава ў гэтай важнейшай справе.

Прапагандыстаў трэба клапаціваць, вырошчваць, следуючы ўказанню правадыра партыі тав. Сталіна:

«Лозунг «кадры вырашаюць усё» патрабуе, каб нашы кіраўнікі праяўлялі самыя клапацівыя адносіны да нашых работнікаў, да «малых» і «вялікіх», у якой-бы галіне яны ні працавалі, вырошчвалі іх клапаціва, дапамагалі ім, калі яны маюць патрэбу ў падтрыманні, заахвочвалі іх, калі яны паказваюць першыя поспехі, вылучалі іх уперад і т. д.»

Наша партыя заўсёды аддавала вялікую ўвагу пытанням партыйна-выхаваўчай работы. За апошні час гэта ўвага яшчэ больш узмацнілася.

Пастанова ЦК ВКП(б) аб рэарганізацыі культпропа ЦК ВКП(б) і стварэнні 5 аддзелаў, у тым ліку самастойнага аддзела партыйнай прапаганды і агітацыі, пастанова ЦК ВКП(б) «Аб прапагандысцкай рабоце ў бліжэйшы час» мабілізуе партыйныя арганізацыі на далейшае рашучае ўзмацненне партыйна-выхаваўчай работы.

Барацьба за далейшае пераможнае будаўніцтва соцыялістычнага грамадства патрабуе нястомнага ўзбраення камуністаў ведамі гісторыі партыі, бо

«Той, хто не ведае гісторыі партыі, не ведае гісторыі барацьбы з ухіламі, не ведае, як наша партыя выкоўвала ў барацьбе свае перамогі, не заўсёды можа правільна арыентавацца ў сёнешніх задачах партыі і правільна іх вырашаць» («Правда»).

А. Зюзькоў

Падняць выкладанне гісторыі большэвізма на належную вышыню

„Узняць пытанні гісторыі большэвізма на належную вышыню, паставіць справу вывучэння гісторыі нашай партыі на навуковыя, большэвіцкія рэйкі і завастрыць увагу супроць традзіцкіх і ўсякіх іншых фальсіфікатараў гісторыі нашай партыі, сістэматычна зрываючы з іх маскі* (Сталін).

Ва ўмовах небывалага вытворчага і культурнага ўздыму Савецкі саюз уступіў у трэці год другой пяцігодкі. Соцыялістычная прамысловасць нашай радзімы ідзе гіганцкімі крокамі ўперад, падымаючыся да вышынь самай перадавой у свеце тэхнікі, нябачанага росквіту дасягае соцыялістычная культура.

Савецкі саюз такіх нябачаных поспехаў здолеў дасягнуць толькі дзякуючы таму, што на чале нашай барацьбы і будаўніцтва стаіць выхаваная Леніным і Сталіным адзіная большэвіцкая партыя, стаяць людзі «асобага складу». Аб нашай партыі, аб камуністах, тав. Сталін у сваёй траурнай прамове, прысвечанай памяці Леніна, на II усесаюзным з'ездзе саветаў 26 студзеня 1924 года гаварыў:

«Мы, камуністы, людзі асобага складу. Мы скроены з асобага матар'ялу. Мы—тыя, якія складаем армію вялікага пролетарскага стратэга, армію тав. Леніна. Няма нічога вышэй, як гонар належаць да гэтай арміі. Няма нічога вышэй, як званне члена партыі, заснавальнікам і кіраўніком якой з'яўляецца тав. Ленін. Не ўсякаму дана быць членам такой партыі. Не ўсякаму дана вытрымаць няўзгоды і буры, звязаныя з членствам у такой партыі. Сыны рабочага класа, сыны галечы і барацьбы, сыны неймавернай нужды і гераічных намаганняў—вось хто, перш за ўсё, павінны быць членамі такой партыі. Вось чаму партыя ленинцаў, партыя камуністаў называецца разам з тым партыяй рабочага класа».

Наша партыя на ўсім працягу сваёй гісторыі высоўвала і стварала бясстрашных барацьбітоў ва ўмовах цёмнай царскай рэакцыі, бясстрашных барацьбітоў на фронтах грамадзянскай вайны, лепшых будаўнікоў нашага соцыялістычнага грамадства. Гэтых барацьбітоў наша партыя выхавала ў барацьбе з усякімі адхіленнямі ад лініі партыі, у барацьбе з апартунізмам справа і «злева», у барацьбе супроць усіх ворагаў рабочага класа. Пачаўшы з невялікай, але моцна згуртаванай групы, сільнай вучэннем Маркса—Энгельса—Леніна—Сталіна,

сільнай геніяльнасцю сваіх правадыроў—Леніна і Сталіна, сільнай сувяззю з масамі, наша партыя вырасла ў самую папулярную сярод працоўных мас усяго свету, у самую любімую пролетарыямі усіх краін партыю.

Пачаўшы работу ў перыяд глыбокага падполля, правёўшы на чале мас тры рэвалюцыі ў Расіі, наша партыя стала на чале першай у свеце соцыялістычнай дзяржавы, выкаваўшы і адабраўшы кадр моцных большэвікоў—сваіх кіраўнікоў. Гэты шлях, нябачаны ў гісторыі па свайму багаццю, партыя змагла прайсці згуртаванай і моцнай дзякуючы таму, што на чале яе стаялі такія правадыры як Ленін і Сталін, стаяў кадр тых большэвікоў, якія дзесяцігоддзямі ў барацьбе з усякім апартунізмам адбіраліся партыяй для свайго вярхоўнага штаба. У барацьбе супроць народнікаў і эканамістаў, супроць меншавікоў, трацкістаў, супроць ліквідатараў і адзавістаў, супроць нацыяналістаў усіх масцей загартоўвалася наша партыя і адбіраліся яе лепшыя кадры.

На ўсім працягу гісторыі нашай партыі мы выкідалі са сваіх радоў усіх тых, хто не мог «вытрымаць няўзгоды і буры, звязаныя з членствам у такой партыі» (Сталін), хто не мог насіць гэта пачэснае званне авангарда пролетарыята, хто скатваўся к апартунізму.

У перыяд паміж лютым і кастрычнікам 1917 года Ленін патрабаваў выключэння з партыі штрэйкбрэхераў і дэзертыраў Каменева і Зіноўева.

Мяснікоў і яго група, трацкісты, зіноўеўскія вырадкі, правыя перараджэнцы, права-лявацкія ўроды, нацыяналісты і інш.—вось тыя, хто былі выкінуты з нашай партыі, ад каго наша партыя ачысцілася. І за гэты-ж перыяд часу наша партыя старанна адбірала тых, хто ўсю сваю дзейнасць накіраваў на ажыццяўленне справы пролетарыята, справы Маркса-Энгельса-Леніна-Сталіна. Гэты кадр адабраных партыяй людзей на чале з яе правадыром і настаўнікам тав. Сталіным і забяспечыў стальное, большэвіцкае адзінства нашай партыі вакол ленінскага Цэнтральнага Камітэта.

Наша краіна дасягнула небывалых поспехаў. Разгромлен апошні капіталістычны клас—кулацтва. Але гісторыя апошніх год цалкам пацвярджае словы тав. Сталіна, што супраціўленне класавага ворага будзе ўзмацняцца па меры росту нашай магутнасці. Чым бліжэй вораг к сваёй пагібелі, тым шалёней яго супраціўленне. Вось чаму тав. Сталін гаварыў, што «рэвалюцыйная пільнасць з'яўляецца той самай якасцю, якая асабліва неабходна цяпер большэвікам».

Вораг прымяняе ўсякія метады для таго, каб змагацца супроць нашай партыі і савецкай дзяржавы. Двурушніцтва зрабілася сцягам тых, хто скаціўся ў балота белагвардзейшчыны, скаціўся к арганізацыі, прымяніўшай тэрарыстычныя акты супроць лепшых прадстаўнікоў і кіраўнікоў нашай партыі. Элементы фальшы, элементы двурушніцтва ўжо не раз прымяняліся тымі і іншымі фальсіфікатарамі ці апартуністычнымі групамі і ў мінулым. Як, напрыклад, назваць факт перагавораў Зіноўева за плячмі Леніна з цэнтрыстамі з польскай соцыял-дэмакратыі ў лістападзе 1909 года, перагаворы, накіраваныя супроць большэвікоў, супроць Леніна, як не двурушніцтвам? Хіба можна назваць інакш, чым двурушніцтвам, прымірэнчую палітыку Зіноўева разам са Шляпнікавым у перыяд імперыялістычнай вайны супроць Леніна ў адносінах да групы Бухарына і Радэка?

Такім-жа двурушніцтвам і здрадніцтвам адзначаны і іншыя вы.

ступленні Зіноўева і Каменева супроць нашай партыі і ў перыяд Окцябра і пасля Окцябра. Поўным двурушніцтвам і поўным абманам членаў ленинградскай арганізацыі былі паводзіны зіноўеўска-каменевскай групы на раённых і 22-й губернскай канферэнцыі ленинградскай партыйнай арганізацыі перад XIV з'ездам нашай партыі. Тады свае фракцыйныя выступленні Каменев і Зіноўев прыкрывалі абвінавачваннем кіраўніцтва партыі... у трацкізме!

І гэта было ў той час, калі Зіноўев і Каменев ужо ішлі на блок з Троцкім, калі яны рабілі ўжо не адну спробу блакіравацца з Троцкім у барацьбе супроць партыі. Як-жа можна назваць усе гэтыя паводзіны Каменева і Зіноўева, як не подлым двурушніцтвам?

Веданне ўсіх гэтых фактаў, веданне таго, як партыя выкрывала сваіх ворагаў, веданне багацейшай гісторыі нашай партыі дае магчымасць узброіцца супроць усіх і ўсялякіх адхіленняў ад лініі партыі, супроць усякага апартуніста. Гісторыя нашай партыі дае не толькі натхненне на самаадданую работу і на геройства ва ўмовах сацыялістычнага будаўніцтва, гісторыя нашай партыі дае і багацейшы вопыт барацьбы большэвікоў супроць усялякіх метадаў, якія прымяняліся апазіцыйнымі групамі. Вось чаму лепшым узбраеннем супроць ворага з'яўляецца веданне гісторыі нашай партыі.

Гэта тым больш неабходна, што ў нас растуць новыя кадры нашай моладзі, якія ўступілі ў актыўнае палітычнае жыццё ўжо ў апошні перыяд дзейнасці нашай партыі, ужо ў перыяд грандыёзнейшых перамог сацыялістычнага будаўніцтва. Цяпер, як ніколі, паўстае пытанне рэалізацыі гістарычнага ўказання тав. Сталіна аб тым, што «кадры вырашаюць усё». Выхаванне гэтых кадраў, моцная палітычная загартаванасць можа быць намі дасягнута шляхам засваення гісторыі нашай партыі.

Нам неабходна ведаць тую найбольш яркую і багатую старонку ў гісторыі чалавецтва, якою з'яўляюцца апошнія дзесяцігоддзі рэвалюцыйнага руху ў Расіі, якою з'яўляецца гісторыя нашай партыі.

Вось чаму тав. Кагановіч гаварыў:

«Няма лепшага вопыту, няма лепшай зброі выхавання нашай моладзі ў духу марксізма-ленінізма, чым гісторыя нашай партыі».

Гісторыя нашай партыі мае велізарнейшае міжнароднае значэнне. Вопыт савецкай дзяржавы, вопыт сацыялістычнага будаўніцтва, пра-рабляецца ў сусветнай гісторыі ўпершыню.

Таму зусім невыпадкова тая агромная ўвага, якую ўдзялялі і ўдзяляюць правадыры партыі Ленін і Сталін і ўся наша партыя пытанню вывучэння гісторыі большэвізма.

Красавіковы пленум ЦК КП(б)Б у рэзалюцыі «Аб задачах партыйна-арганізацыйнай і палітычна-выхаваўчай работы ў КП(б)Б» запісаў.

«Для таго, каб узяць усю партыйную работу на больш высокі ўзровень, павысіць рэвалюцыйную пільнасць і боездольнасць усіх членаў партыі, ліквідаваць элементы самасупакоенасці і дабрадушша ў паасобных звонках партыйных арганізацый, — пераважныя партыйныя арганізацыі, гаркомы і райкомы КП(б)Б павінны забяспечыць сур'ёзнае палепшанне работы па марксіска-ленінскаму выхаванню членаў партыі, у асаблівасці па вывучэнню гісторыі партыі».

Але трэба сказаць, што і ў гэтую галіну вораг імкнецца пралезці, працягнуць свае кадры.

У БССР за апошнія гады, пасля гістарычнага ліста тав. Сталіна ў часопіс «Пролетарская революция» «Аб некаторых пытаннях гісторыі большэвізма», а асабліва за апошнія месяцы, КП(б)Б не мала выкрыла двурушнікаў-трацкістаў, якія, пралезшы ў кадры выкладчыкаў гісторыі нашай партыі, імкнуліся гэту гісторыю фальсіфікаваць. Партыя выкрыла і выгнала двурушніка-трацкіста Югава, які здолеў прабрацца ў Інстытут гісторыі партыі. Партыя выкрыла трацкіста Рыліна, які, прабраўшыся ў Акадэмію Навук, прыстроіўся загадчыкам аддзела падрыхтоўкі кадраў, і ў апошнія месяцы партыя выкрыла рад трацкістаў у радах гісторыкаў партыі.

Даволі прывесці такі факт, як наяўнасць сярод выкладчыцкага калектыва гісторыкаў партыі такога ярага трацкіста, двурушніка, пятаўна выкрытага партыяй, як Руды, каб паказаць, што яшчэ не знішчана засмечанасць нашых кадраў гісторыкаў партыі.

Гаворачы аб кадрах выкладчыкаў гісторыі партыі, неабходна заўважыць, што часам выкладаць гісторыю партыі пасылаліся людзі, якія не спраўляліся з работай у іншых галінах, або яшчэ горш,—былі зняты з работы. Найлепшы прыклад: у Оршанскім гарадскім рабфаку выкладае гісторыю партыі т. Підарэнка. Тав. Підарэнка, яшчэ будучы студэнтам ВПІ, меў партыйнае спагнанне, а ў 1933 г. быў зняты з работы загадчыка оршанскай райАНА за страту класавай пільнасці, нерэагаванне на класава-варожыя вылазкі ў школах і т. д. і атрымаў вымову. Пасля гэтага Підарэнка быў накіраван у рабфак выкладчыкам гісторыі партыі!

Праўда, гэтыя асобы з'яўляюцца выключэннем сярод выхаванага партыяй цэлага раду моцных і большэвіцкі-вытрыманых выкладчыкаў гісторыі нашай партыі.

Тав. Гікало у сваім артыкуле «Большэвікі Беларусі ў барацьбе за соцыялізм» пісаў:

«Выходзячы з указання тав. Сталіна аб «спосабах вырошчвання і ўмацавання марксісцкіх кадраў з мясцовых людзей, кадраў, якія могуць служыць самым важным і, у канчатковым вышэй, рашаючым апіятам Совецкай улады на акраінах і ў нацрэспубліках», КП(б)Б стварыла моцны касцяк найлепшых большэвікоў беларусаў, яўрэяў, палякаў і інш. Гэтыя большэвікі выхаваліся і загартаваліся ў барацьбе з контррэвалюцыйнымі нацыяналістамі, трацкістамі, бундаўцамі, а таксама з элементамі, працягваючымі гнілы лібералізм у адносінах да невыконваючых дзяржаўныя абавязацельствы».

Гэтыя словы тав. Гікало цалкам адносяцца і да нашых прапагандысцкіх кадраў, у прыватнасці да гісторыкаў партыі. Сотні найлепшых, працуючых над сабою прапагандыстаў партыйнай сеці і нашых навучальных устаноў выхаваны партыяй. Клапатліва вырошчваюць гэтыя кадры, узнімаць вышэй іх тэарэтычны ўзровень—задача ўсіх партыйных арганізацый.

Тут вельмі дарэчы будзе напаміць, што вырошчванне гэтых прапагандыстаў патрабуе і ўважлівых адносін да тых або іншых зрываў, памылак, якія дапускаюць прапагандысты. Неабходна адрозніваць сістэму, лінію тых ці іншых двурушнікаў ад выпадковых памылак або зрываў нашых прапагандыстаў.

Разам з тым і рост нашых кадраў патрабуе бязлітаснай барацьбы, выкрыцця двурушнікаў, пралезшых у рады прапагандыстаў. Прыведзеныя вышэй факты гавораць аб тым, што яшчэ і яшчэ раз трэба паглядзець, каму даверана гэта велізарнай важнасці справа—справа ідэалагічнай большэвіцкай загартоўкі нашай моладзі.

У сувязі з гэтым неабходна ўзняць пытанне і аб падрыхтоўцы новых кадраў гісторыкаў нашай партыі. Увядзенне выкладання гісторыі нашай партыі ва ВНУ, ВТНУ і сярэдніх навучальных установах, агромная работа па паглыбленню вывучэння гісторыі нашай партыі ў сеці партыйнай асветы патрабуюць вялікай колькасці добра падрыхтаваных і большэвіцкі загартаваных выкладчыкаў.

Галоўнейшым недахопам выкладання гісторыі нашай партыі, асабліва ў сеці партыйнай асветы, з'яўляецца тое, што ў нас амаль кожны год курс гісторыі нашай партыі вывучаецца ў лепшым выпадку да Окцябрскай рэвалюцыі, пасляокцябрскі перыяд заставаўся з года ў год недасягаемым перыядам.

Праведзеная культпропам ЦК КП(б)Б праверка раду партыйных арганізацый (Лагойскай, Заслаўскай, Смалявіцкай, Осіповіцкай, Бялыніцкай і інш.) паказвае, што нават гурткі раённага партактыва ў сакавіку і пачатку красавіка сядзелі на тэмах рэвалюцыі 1905 года. А ў наступным годзе, як правіла, вывучэнне гісторыі партыі зноў пачалося з народнікаў, зноў праходзілі барацьбу нашай партыі з меншавікамі, эканамістамі, пакідаючы нявывучаным багацейшы вопыт гісторыі партыі ў пасляокцябрскі перыяд. Вядома, вывучэнне даокцябрскага перыяда гісторыі з'яўляецца вельмі важнаю часткай вывучэння ўсёй гісторыі нашай партыі, але ўсё-ж гэта толькі частка, а мы павінны ведаць усю гісторыю партыі.

Ленін звараचाў агромную ўвагу на вывучэнне гісторыі барацьбы нашай партыі ў перыяд дыктатуры пролетарыята. Якое агромнейшае значэнне прыдаваў Вадзімір Ільіч вывучэнню савецкага перыяда гісторыі нашай партыі, відаць з яго вядомага параўнання ўсяго пройдзенага шляху камуністычнай партыі з «чатырохгадовым курсам вышэйшых навук». Ленін указваў:

«Калі лічыць па курсах, то першы курс быў з 70-х гадоў мінулага стагоддзя да 1903 года, першапачатковы ўступны перыяд ад народавольніцтва, соцыял-дэмакратыі і 2-га Інтэрнацыянала да большэвізма. Гэта—першы курс.

Другі курс—з 1903 года па 1917 год, тут сур'ёзная падрыхтоўка да рэвалюцыі і першы вопыт рэвалюцыі 1905 года.

Трэці курс—з 1917 года па 1921 год, тут чатыры гады, якія па свайму зместу больш, чым першыя 40 год»*) (падкрэслена намі—А. З.).

Так, чатыры гады—з 1917 па 1921 г.—Ленін ацэньваў, як «па свайму зместу большыя», чым папярэднія 40 год барацьбы рускага пролетарыята і яго партыі. Але гады велізарнейшых перамог соцыялізма, гады, калі партыя практычна прарабіла вопыт пабудовы соцыялізма ў адной краіне, маюць яшчэ больш важнае значэнне. У гэтыя гады партыя разбіла ўсіх тых, хто выступаў супроць вучэння Леніна—Сталіна аб магчымасці пабудовы соцыялізма ў нашай краіне. У гэтыя гады партыя дабілася велізарнейшых перамог. Гісторыя гэтых год—

*) Ленін, т. XXVI, стар. 409.

гэта агромны вопыт барацьбы партыі супроць фракцый і груповак, супроць самай подлай з усіх апазіцый—трацкісцка-зіноўеўскай апазіцыі.

Гісторыя гэтых год—гэта грандыёзнейшы вопыт мабілізацыі мас на абарону сваёй слаўнай радзімы, на гераізм соцыялістычнага будаўніцтва, гэта вопыт выхавання новых кадраў, вопыт пераробкі людзей. Вось чаму вывучэнне гісторыі партыі гэтага перыяда з'яўляецца важнейшай часткай вывучэння ўсёй гісторыі нашай партыі. Вось чаму з усёй вострасцю павінна быць зараз пастаўлена задача вывучэння гісторыі ВКП(б) савецкага перыяда.

Пастанова пленума Ленінградскага гаркома ад 29/III—1935 года з усёй большэвіцкай рэзкасцю гаворыць:

«У пастаноўцы прапаганды ленінізма не было належным чынам забяспечана вывучэнне гісторыі партыі, якое з'яўляецца ключом да ўсваення вучэння Маркса—Энгельса—Леніна—Сталіна, і асабліва вывучэнне пасляокцябрскага перыяда дзейнасці нашай партыі, які мае рашаючае значэнне ў жыцці і рабоце партыі. Тым самым аказаўся пакінутым без вывучэння важнейшы перыяд барацьбы партыі, што не магло не прывесці да аслаблення ідэйнай узброенасці членаў партыйнай арганізацыі, не магло не затрудніць выкрыццё ворагаў партыі» (падкрэслена намі—А. З.).

Але вывучэнне і таго невялікага адрэзку курса гісторыі партыі, якога дасягалі ў кожным гуртку к вясне, усё-ж было звязана з вельмі павярховым, а вельмі часта скажоным выкладаннем гісторыі нашай партыі. Тут пытанне нельга, безумоўна, адрываць ад якасці і падрыхтаванасці саміх выкладчыкаў. Неабходна, каб на курс гісторыі партыі і ў школах і ў гуртках ставіліся правяраныя большэвікі, выганяючы ворагаў партыі з гэтай адказнай работай.

Але мы не мала мелі і маем усемагчымага спрашчэнства і скажэнняў і дзякуючы таму, што прапагандысты і выкладчыкі вельмі мала самі падрыхтаваны для вядзення гэтай дысцыпліны.

Узяць хоць-бы выкладанне гісторыі партыі ў оршанскім гарадскім рабфаку, прымацаваным да Горацкага сельскагаспадарчага інстытута. Там выкладае ўпомнены вышэй тав. Пидарэнка. Паводле водзываў камісіі, якая даследвала заняткі тав. Пидарэнка, апошні ў час сваіх заняткаў дапускаў «цэлы рад недакладных фармулёвак». У лекцыях няма большэвіцкай заостранасці, партыйнай насычанасці, пераважае голая схематыка ў выкладанні. У плане лекцый «Октябрьская революция і тактыка рускіх куністаў» адсутнічаюць галоўныя асноўныя пытанні гісторыі партыі гэтага перыяда. У плане зусім не гаварылася аб непрымірнай барацьбе партыі на два фронты вакол пытанняў магчымасці перамогі соцыялістычнай рэвалюцыі ў адной краіне. Ні слова не было сказана аб узброеным паўстанні і што гэта ўзброенае паўстанне ішло пад кіраўніцтвам адной большэвіцкай партыі за ўстаўленне дыктатуры пролетарыята. Адсюль зусім зразумела, што студэнты пры правярцы паказалі вельмі слабыя веды пройдзеных тэм па гісторыі партыі. Так, напыклад, на пытанне «якою была лютаўская рэвалюцыя па свайму соцыяльнаму характару», паследваў адказ—«пролетарская». Тав. Пидарэнка напавіў адказваючага студэнта,

што гэта была буржуазна-дэмакратычная рэволюцыя, і пытае далей «Чаму па свайму характару лютаская рэволюцыя была буржуазна-дэмакратычнай». Студэнт Раманоўскі адказвае: «Гэта была буржуазна-дэмакратычная рэволюцыя, бо нгарэсы рабочых схадзіліся з інтарэсамі буржуазіі па пытаннях захвату ўлады». Тав. Пидарэнка не напавіў студэнта, не растлумачыў яму ўсю няправільнасць яго адказу. Той-жа Раманоўскі перманентную рэволюцыю разумее як «паслядоўную».

Не лепш справа і ў некаторых менскіх навучальных установах. Узяць Зубаўрачэбны тэхнікум, дзе выкладае гісторыю партыі т. Фердэр — комсамалец. Сам ён працуе ў Наркамаховы здароўя ў сектары катрау. Фердэр скончыў Слуцкі педтэхнікум, быў на курсах выкладчыкаў агульнай гісторыі Наркамасветы. Да выкладання гісторыі партыі т. Фердэр зусім не падрыхтаваны. «Лекцыі тав. Фердэр прадстаўляюць агульныя разважанні аб рабочым, сялянскім, нацыянальна-вызваленчым руху, нават без асвятлення фактычнага матэрыялу... Лекцыя не толькі не дала адказаў на высунутыя з пачатку пытанні, але ў ёй шкодна талкаваўся цэлы рад пытанняў». У лекцыі Фердэра аб рэволюцыі 1905 года сапраўды цяжка разабрацца, не кажучы ўжо пра тое, што ў лекцыі барацьба Леніна (большэвікоў) супроць меншавікоў і трацкістаў зводзіцца да пытання аб «разыходжаньнях» паміж Леніным і Троцкім. Замест паказу сапраўднай барацьбы большэвікоў супроць меншавікоў і трацкістаў, выкрыцця большэвікамі апартунізма адных і другіх, замест паказаў барацьбы за масы, за разгортванне рэволюцыйных баёў, прыпадносяцца, з аднаго боку, «думка Леніна» на тэму ці іншаму пытанню, з другога боку, «думка меншавікоў і Троцкістаў». Але і гэта прыпадносяцца настолькі схематычна, што наўрад ці застаецца ў студэнтаў упэўненасць, што адна правільная і сапраўды магчымай лініяй рэволюцыі была лінія большэвікоў.

Важнейшыя пытанні гісторыі партыі ў перыяд рэволюцыі 1905 года ў лекцыі або выпадаюць, або т. Фердэр абмяжоўваецца некалькімі фразамі. Так, напрыклад, аб ленінскім плане перарастання буржуазна-дэмакратычнай рэволюцыі ў сацыялістычную, т. Фердэрам сказана літаральна толькі наступнае: «Аб перарастанні адной рэволюцыі ў другую быў распрацаваны Леніным план перарастання». Гэта было сказана ў канцы лекцыі між іншым, і на гэтым лекцыя была закончана.

Зразумела, што і тут студэнты праявілі поўнае няведанне гісторыі партыі. Напрыклад, на пытанне «калі ўзнік петраградскі «Саюз барацьбы за вызваленне рабочага класа», ніхто са студэнтаў адказаць не змог, а на пытанне, «хто-ж кіраваў Петраградскім саюзам барацьбы», паследваў адказ «Кіравалі Петраградскім саюзам барацьбы Іўскава, Пракановіч і Аксёлюрод». На пытанне, якія планы сацыял-дэмакратыі былі прадстаўлены на II з'ездзе партыі, паследваў адказ: «Былі эсэры, буржуазія, большэвікі, сацыял-дэмакраты і меншавікі».

Усё гэта прымушае востра паставіць пытанне аб якасці выкладання гісторыі партыі. Сродкам выхавання нашай моладзі гісторыя партыі можа стаць толькі тады, калі выкладальнік будзе партыйна вытрыманым і правяранным прапагандыстам, самі дастаткова добра падрыхтаваны для таго, каб выкладаць гісторыю большэвізма.

Даволі вялікі размах у БССР, як і ва ўсім Савецкім саюзе, набывае ў нас справа завочнага навучання, прычым асноўнае дысцыпліны, выкладаемай нашай сесію завочнага навучання, з'яўляецца гісторыя

партыі
(БІМЗ)
члена
БІМЗ

Пр
завоч
сторы
глухіх
Ленін
цыю
ваюць
ІМЗО
нікну
ваныя

Во
ІМЗО
выкла
нават
парты
квалі
каў. А
ахапі
шэнне
ліфіка
аргані
вочна

Тав
КП(б)
асветы

Гэт
вым п
востра

Зад
на бе
значэ
сельні

У
выхав
ным к
русі

Ад
КП(б)
Підру

ты і
ых ар
люцы
ніцтва
гістор
ле пне
Усе гэ
абвіна
лістаў

партыі. Беларускі інстытут масавага завочнага навучання партактыва (БІМЗО) ахапіў сваёй секцыю завочнага комвуза і С. П. Ш. звыш 700 членаў партыі, вывучаючых гісторыю партыі. Гэта толькі па секі БІМЗО, акрамя іншых устаноў завочнага навучання.

Пры дастатковай увазе, асабліва мясцовых партыйных арганізацый, завочнае навучанне павінна стаць важнейшым рычагом прапаганды гісторыі партыі. Гэта найбольш гібкая сістэма можа прымяняцца ў самых глухих, далёкіх кутках краіны, пры ўсякіх умовах. Не выпадкова Ленінградскаму ІМЗО абластком даручыў абслугоўваць партарганізацыю чыгункі, дзе раскіданасць і частыя раз'езды членаў партыі зрываюць стацыянарную вучобу. Не выпадкова таксама Ленінградскае ІМЗО абслугоўвае далёкія куткі Карэліі, куды месяцамі не можа пранікнуць добры дакладчык, але найлепш пранікаюць высокакваліфікаваныя лекцыі па радыё.

Вось чаму гэта справа патрабуе яшчэ большай увагі ў нас, у БССР. БІМЗО не можа пакуль што пахваліцца высокай кваліфікацыяй ні выкладчыкаў, якія праводзяць канферэнцыі завочнікаў на месцы, ні нават рэцэнзентаў. БІМЗО мае кадр адданных сваёй справе гісторыкаў партыі, але ім неабходна яшчэ вялікая работа па павышэнню сваёй кваліфікацыі, каб не адстаць ад узрослых запатрабаванняў завочнікаў. Аднак і гэтых кадраў недастаткова, каб планамерна і глыбока ахапіць усіх жадаючых завочна вывучаць курс гісторыі партыі. Павышэнне кваліфікацыі гісторыкаў партыі, павелічэнне іх колькасці кваліфікаванымі таварышамі, большы кантроль мясцовых партыйных арганізацый над завочнікам—вось што неабходна для таго, каб завочнае вывучэнне гісторыі партыі паставіць на належную вышыню.

Тав. Постышэў у сваёй прамове на пленуме Кіеўскага гаркома КП(б)У 26 лютага востра паставіў пытанне аб украінізацыі ўсёй партасветы і, у прыватнасці, выкладання гісторыі партыі.

Гэта-ж падкрэсліў і сакратар ЦК КП(б)Б т. Валковіч на красавіковым пленуме ЦК КП(б)Б па пытанню беларусізацыі. Тав. Валковіч востра паставіў пытанне аб беларусізацыі марксісцка-ленінскай асветы.

Задача партыйных арганізацый БССР—звярнуць сурэзную ўвагу на беларусізацыю выкладання гісторыі партыі. Гэта мае велізарнае значэнне ў справе выхавання партыйных кадраў з мясцовага насельніцтва БССР.

У нас ва ўмовах нацыянальнай рэспублікі агромнае значэнне для выхавання новых большэвіцкіх кадраў мае вывучэнне, побач з агульным курсам гісторыі большэвізма, таксама і гісторыі компартыі Беларусі. Але мы яшчэ да гэтага часу не маем напісанай гісторыі КП(б)Б.

Але тым адказней задача Інстытута гісторыі партыі, якому ЦК КП(б)Б даручыў справу напісання падручніка па гісторыі КП(б)Б. Падручнік па гісторыі КП(б)Б павінен азнаёміць членаў нашай партыі і беспартыйны актыў з гераічным мінулым барацьбы большэвіцкіх арганізацый Беларусі за ленінскую лінію ва ўсіх пытаннях рэвалюцыі, барацьбы КП(б)Б за выкананне плана сацыялістычнага будаўніцтва. Усе апазіцыйныя групы, усе фракцыі ў савецкі перыяд гісторыі нашай партыі выступалі супроць правільнага вырашэння ленінскай партыяй на чале з т. Сталіным нацыянальнага пытання. Усе гэтыя групы абвінавачвалі нашу партыю ў нацыяналізме, але, абвінавачваючы яе, стаялі самі на пазіцыях буржуазных нацыяналістаў.

Правільная большэвіцкая ленінска-сталінская лінія, якую праводзіць КП(б)Б, барацьба супроць усякіх груповак, супроць буржуазнага нацыяналізма прывяла БССР да грандыёзных перамог, нямыслімых ва ўмовах капіталістычнага грамадства. На чале гэтай барацьбы стаяла КП(б)Б, у гэтай барацьбе загартоўваліся кадры куністаў з мясцовага насельніцтва беларусаў, яўрэяў, палякаў.

Гісторыя барацьбы КП(б)Б на ўсім працягу яе існавання дапаможа і ў сучасны момант, побач з агульнай гісторыяй большэвізма, выхоўваць і загартоўваць новыя кадры барацьбітоў за справу пролетарыята, новых будаўнікоў сацыялістычнага грамадства. Вось чаму, ЦК нашай партыі, даручаючы Інстытуту гісторыі партыі напісанне падручніка па гісторыі КП(б)Б, падкрэсліў агромную важнасць хутчэйшага завяршэння гэтай работы. Работнікі Інстытута гісторыі партыі павінны ў тэрмін выканаць гэта важнейшае заданне нашага Цэнтральнага Камітэта.

Узн

Г.
ходэ
ў ра
рабо
З
парт
Я
ладж
ад п
палі
(бры
арат
калг
не а
нерэ
павь
П
ніст
сход
пада
парт
А
каза
сход
дыда
ваць
кое-
скай
Р
ліва
арган
рана
плек
грам
Б
парт
якія

А. Кіраеў

Нам. сакратара РК КП(б)Б—Смалевічы

Узняць ідэйна-палітычны ўзровень члена партыі

Прапрацоўка рашэнняў Ленінградскага гаркома і ЦК КП(б)Б праходзіла пры вялікай актыўнасці камуністаў; ускрываліся недахопы ў рабоце партарганізацыі, намячаліся канкрэтныя шляхі перабудовы работы як пярвічных арганізацый, так і бюро райкома.

Зараз ужо для кожнага ясна значнае палепшанне работы пярвічных партарганізацый, камуністаў-адзіночак і раённага камітэта партыі.

Яшчэ не так даўно сувязь з камуністамі, асабліва з адзіночкамі, наладжана была дрэнна. Паасобныя таварышы адчувалі сябе адарванымі ад партыйнага жыцця, не працавалі над павышэннем свайго ідэйна-палітычнага ўзроўню, бо не мелі належнай дапамогі ад РК. Стражук (брыгадзір калгаса «Авангард»), Шляпаў (старшыня калгаса «Чырвоны араты»), Фурсевіч (старшыня Пліскага сельпо), Пратасевіч (старшыня калгаса «Чырвоная зара»), Казлоўскі (старшыня калгаса імя Урыцкага) не адчувалі адказнасці за партыйную вучобу, партзаняткі наведвалі нерэгулярна, не выпісвалі і не чыталі газет. Іх лічылі няздольнымі павысіць свой палітычны ўзровень.

Партсходы склікаліся без грунтоўнай падрыхтоўкі, наспех. Камуністы даведваліся аб сходзе часта за поўгадзіны да пачатку. На партсходах у большасці разглядаліся пытанні, звязаныя з выкананнем гаспадарча-палітычных кампаній і зусім мала ўвагі ўдзялялася пытанням партжыцця і партработы.

Азняямленне з работай жодзінскай пярвічнай партарганізацыі паказала, што тут на працягу пяці месяцаў (да сакавіка 1935 года) на сходах не абмяркоўвалася ні аднаго пытання аб рабоце членаў і кандыдатаў партыі над сабою. Таксама не палічылі патрэбным прымацаваць да слаба падрыхтаваных палітычна граматных таварышоў. Такое-ж становішча ў слабодскай пярвічнай арганізацыі, верхменскай і інш.

Раённы камітэт партыі пасля рашэння Ленінградскага гаркома асабліва ўважліва працаваў над пытаннем перабудовы работы партыйных арганізацый і ў сувязі з гэтым—работы па партасвеце. У раёне створана дадаткова 12 гурткоў па вывучэнню гісторыі партыі. Пераўкамплектаваны партыйныя школы ў залежнасці ад узроўню палітычнай граматнасці членаў і кандыдатаў партыі на аснове вывучэння кожнага.

Бюро РК на паседжанні зацвердзіла размеркаванне камуністаў па партшколах і гуртках па вывучэнню гісторыі партыі. Рад таварышоў, якія не наведвалі заняткаў, не працавалі над сабой, пераведзены ў

ніжэйшы тып школ. Лапцёнак, Пятроўскі, Андрыянаў, Касценка пераведзены з партшколы па вывучэнню ленінізма ў кандыдацкую. З ніжэйшага тыпу партшколы пераведзены ў вышэйшы тт. Астапковіч, Канашонак, Пратасевіч, Сурба і інш.

Да рэарганізацыі секі партасветы склад прапагандыстаў не адпавядаў поўнасьцю свайму прызначэнню. Прапагандыст жодзінскай пярвічнай партарганізацыі Лабаноўскі—выкладчык гісторыі ў НСШ—палітычна малаграмацны, да заняткаў рыхтаваўся няўважліва, даваў слухачам незразумелыя і блытаныя тлумачэнні. На пытанне «У якім годзе і на якім з'ездзе партыя РСДРП(б) перайменавана ў РКП(б)» адказаў: «Зразумела, на XIV партыйным з'ездзе».

Прапагандыст клянцкай пярвічнай арганізацыі Казлоўскі (старшыня сельсовета) зусім палітычна няграмацны і не стараўся павысіць свой палітычны ўзровень. За чатары месяцы не правёў ні аднаго занятку ў партшколе.

У пярвічнай партарганізацыі МТС за паўгоддзе змянілася 4 прапагандысты. У сувязі з гэтым бюро РК аслабіла рад прапагандыстаў як няздольных праводзіць ускладзеную на іх работу і замяніла іх адказнымі работнікамі райпартактыва. Заменена і падобрана новых 12 прапагандыстаў. Зараз прапагандыстамі працуюць палітычна грамацныя члены партыі, адказныя работнікі: нам. старшыні райвыканкома тав. Сінякоў, райваенком т. Запроўскі, раёнпракурор т. Бохан, загадчык райфа т. Эльперын, старшыня райспажыўсаюза т. Богуш і інш.

Бюро РК распрацавала календарны план заняткаў, вызначыўшы пэўныя дні для партыйнай асветы. Партыйныя школы і гурткі па вывучэнню гісторыі партыі поўнасьцю забяспечаны падручнікамі, распрацавана праграма для заняткаў у партшколах. Прапагандысты карыстаюцца сістэматычнай кансультацыяй пры партгабінеце, а таксама наведваюць гурток па вывучэнню гісторыі партыі, якім кіруе Мельцэр.

Праведзеныя райкомам мерапрыемствы спрыялі карэннаму палепшэнню работы партасветы. Знішчаны зрывы заняткаў, значна ўзрос процант наведвання і паспяховасці, слухачы даволі актыўна і ўважліва рыхтуюцца да заняткаў. Пратасевіч, Сурба, Астапковіч і іншыя таварышы, якія раней не вучыліся, зараз прыходзяць на заняткі падрыхтаванымі.

У павышэнні палітычнага і культурнага ўзроўню куністаў адчуваецца зрух, яны прывучыліся да сістэматычнай чыткі газет і мастацкай літаратуры. Член партыі Шаршувскі (Жодзінская ветка) — вытворчы стаж 42 гады—прачытаў «Дрыгву» Я. Коласа, «Паднятую цаліну» Шотахана, цяпер чытае «Я люблю» Аўдзееўка. Яго прыкладу следуюць члены партыі і беспартыйныя рабочыя веткі. Член партыі Астапковіч гаворыць: «Раней я зусім не чытаў мастацкай літаратуры, а з пачатку гэтага года прачытаў ужо пяць твораў. Я цяпер цвёрда ўпэўнен, што буду сістэматычна чытаць мастацкую і палітычную літаратуру». Рад членаў і кандыдатаў партыі ўкамплектавалі дома бібліятэчкі з партыйна-масавага, мастацкай і сельскагаспадарчай літаратурай.

Пастановы Ленінградскага гаркома і ЦК КП(б)Б пакладлі пачатак барацьбе за павышэнне палітычнага і культурнага ўзроўню як членаў партыі, так і беспартыйных. За апошнія тры месяцы 70 калгасаў расна папоўнілі свае бібліятэчкі новымі кнігамі (кожны на суму ад 500 да 200 руб.). Укамплектавалі бібліятэкі торфзаводы: імя Геля,

«Чыр
чыта

Зн

1050

вырас

Белар

да 34

з 3200

Па

водзя

нага

сваю

Рабоч

быў

вучоб

газет

Ув

калгас

за кар

шэнні

Сп

лення

матна

Пя

сцяг»

чуваю

Рай

занят

ваючы

сваёй

Ар

тым, і

ўважл

выязд

месяц

і даво

непаср

нання

таксам

ратара

работ

праца

над га

няўваж

вельмі

Вы

наму

11 чал

пры п

Ува

ялі там

дні ра

ней. За

«Чырвоны сцяг» і Жодзінская ветка. «Пытанні ленинізма» Сталіна чытаюцца не толькі моладдзю, але старымі рабочымі і калгаснікамі.

Значна павялічылася падпіска на газеты. У студзені выпісвалася 1050 экз. «Звязды», а зараз 1152 экз., падпіска на газету «Рабочий» вырасла за гэты час з 380 экз. у студзені да 463 экз., на «Калгаснік Беларусі» — з 820 да 929 экз., на «Крестьянскую газету» — з 300 экз. да 342 экз., тираж раённай газеты «Шлях калектывізацыі» падняўся з 3200 экз. да 4000 экз.

Па пастанове бюро райкома партыі з 25 мая па 5 чэрвеня праводзяцца курсы комуністаў-адзіночак па павышэнню ідэйна-палітычнага ўзроўню. Па прыкладу членаў і кандыдатаў партыі павышаюць сваю палітычную граматынасць беспартыйныя рабочыя і калгаснікі. Рабочы торфзавода «Чырвоны сцяг» Міхаленка ў мінулым годзе быў малаграматым, уступіўшы ў спачуваючыя, сур'ёзна ўзяўся за вучобу, добра засвоіў статут і праграму партыі, выпісвае і чытае газеты, акуратна наведвае заняткі партшколы.

Уважліва працуе над сабою спачуваючы Чарняўскі (старшыня калгаса імя Кірава). Сам ён гаворыць, што вельмі многа атрымаў за кароткі час, бо партарганізацыя штодзенна дапамагае як у павышэнні палітычнай граматысці, так і ў вытворчых пытаннях.

Спачуваючы Курэйчык (старшыня калгаса «Святлана») да ўступлення ў спачуваючыя быў зусім няграматым, зараз ліквідаваў няграматынасць, чытае газеты і наведвае партыйныя заняткі.

Пярвічныя арганізацыі Жодзінскай веткі, торфзавода «Чырвоны сцяг» і імя Гея планава праводзяць работу па выхаванню спачуваючых.

Раённы камітэт партыі два разы склікаў спачуваючых у раён для заняткаў. Гэты метадапраўдвае сябе ў тых адносінах, што спачуваючы бліжэй звязваецца з РК, атрымлівае ўказанні і дапамогу ў сваёй рабоце.

Арганізацыя і правядзенне партыйных сходаў непараўналі з тым, што было два месяцы назад. Партыйныя сходы цяпер заўсёды ўважліва падрыхтоўваюцца, для дапамогі пярвічным арганізацыям выязджаюць інструктары РК. Праводзяцца сходы 9 і 29 чысла кожнага месяца. Парадак дня падрыхтоўваецца прыкладна за 5 дзён да сходу і даводзіцца да ведама ўсіх комуністаў. Пастановы выпрацоўваюцца непасрэдна на сходах на аснове разгорнутых спрэчак. Праверка выканання пастаноў праводзіцца сістэматычна праз інструктараў РК, а таксама паасобных работнікаў райпартактыва сакратаром і нам. сакратара РК. Інструктары райкома сістэматычна наведваюць месца работы комуніста, знаёмяцца з кватэрнымі ўмовамі, дапамагаюць распрацаваць незразумелыя пытанні і тэмы з гісторыі партыі, працаваць над газетай, кнігай. Бюро РК сістэматычна выклікае на паседжанні няўважлівых да партыйнай вучобы. Персанальныя выклікі на бюро вельмі дапамагаюць у разгортванні партвучобы.

Вывучэнне кожнага паасобнага комуніста дало магчымасць раённаму камітэту партыі вылучыць з радавых комуністаў рэзерв у 11 чалавек, з якімі тры разы ў месяц праводзяцца партыйныя заняткі пры партгабінеце.

Уважлівае вывучэнне людзей, своечасовая дапамога ў рабоце спрыялі таму, што пасеўная кампанія ў раёне закончана сёлета на чатыры дні раней чым летась, веснавая сяўба пачалася сёлета на 10 дзён пазней. За час пасеўнай кампаніі райком партыі не вынес ні аднаго пар-

тыйнага спагнання членам і кандыдатам партыі. Замест адміністравання шырока праводзілася масавая выхаваўчая работа.

План гадоўлі маладняка па раёну ў агульным выканан на 108 %. Калгасы, якія ў мінулым годзе адставалі, вышлі ў рады перадавых па веснавой сяўбе. Калгас «Чырвоны Окцябр» (старшыня Шакура), калгас «Гудок» (старшыня Казімірчык), калгас імя Варашылава (старшыня Красуцкі), калгас «Чырвоны сцяг» (старшыня Ліпневіч), калгас «Чырвоны ўдарнік» (старшыня Казлоўскі), калгас «Перамога» (старшыня Позняк), калгас «Полымя» (старшыня Мурашка) і рад іншых паказалі большэвіцкія ўзоры не толькі ў правядзенні веснавой пасеўнай, але і ў выкананні чарговых гаспадарча-палітычных кампаній.

Партыйная арганізацыя раёна мае безумоўныя поспехі ў перабудове работы, але разам з тым і істотныя недахопы, якія неабходна ў самы кароткі тэрмін выправіць. Пярвічная партарганізацыя торфарцелі «XVII з'езд» уважліва не рыхтуецца да партыйных сходаў і лічыць магчымым працаваць па-старому. Пярвічная партарганізацыя Слабодскага сельсовета замест дапамогі камуністу-адзіночцы Андрыянаву абвясціла вымову, на што нават не мае права. Пярвічная партарганізацыя Жодзінскай веткі выключыла з партыі т. Куцько за тое, што адмовіўся пайсці працаваць загадчыкам коннага абоза. Райком зацікавіўся гэтым пытаннем, і аказалася, што т. Куцько на працягу года чатыры разы перакідаўся партыйнай арганізацыяй з адной работы на другую. Райком адмяніў пастанову пярвічнай партарганізацыі, і зараз гэты таварыш нядрэнна працуе загадчыкам коннага абоза.

На торфзаводзе «Чырвоны сцяг» задумалі падмяніць штодзённую і ўпартую барацьбу з класава-варожымі элементамі кампанейшчынай і шуміхай. На партыйным сходзе дырэктару торфзавода тав. Хаскіну прапанавалі на працягу двух тыдняў поўнасю ачысціць завод ад класава-варожых і чуждых элементаў.

Вывучэнне людзей, чулыя адносіны да іх, сістэматычная дапамога ў рабоце забяспечылі раённай партыйнай арганізацыі поспехі ў правядзенні гаспадарча-палітычных кампаній. Але гэта ні ў якім разе не павінна нас супакоіць. Неабходна яшчэ больш дапамагчы кожнаму камуністу і спачуваючаму, сістэматычна выхоўваць кадры, здольныя перамагаць любыя труднасці, як таму вучыць нас любімы правадыр тав. Сталін.

Х. Кроненберг

Загадчык аддзела культпрапа
Віцебскага ГК КП(б)Б

Аб вывучэнні гісторыі партыі

Сістэматычнае і глыбокае вывучэнне гісторыі большэвізма з'яўляецца асноўным сродкам ідэйнага ўзбраення камуністаў, павышэння іх большэвіцкай пільнасці і непрымірамай барацьбы з класавым ворагам за пабудову бяскласавага соцыялістычнага грамадства.

Баявыя ўказанні нашага любімага правадыра тав. Сталіна, рашэнні ЦК ВКП(б) аб стварэнні аддзелаў кіруючых парткадраў, пастановы пленума Ленінградскага гаркома партыі і рашэнні красавіковага пленума ЦК КП(б)Б з усёй большэвіцкай сілай падкрэсліваюць задачы партыйна-арганізацыйнай і палітычна-выхаваўчай работы. Гэтыя сталінскія ўказанні і рашэнні пленумаў маюць выключна важнае значэнне для ўсяго жыцця партыі і краіны пролетарскай дыктатуры і забяспечваюць высокую якасць работы на ўсіх участках соцыялістычнага будаўніцтва.

Тав. Сталін—геніяльны прадаўжальнік вялікай справы Маркса—Леніна—заўсёды вучыць нас таму, што большэвіцкае ідэйнае ўзбраенне кожнага партыйца, ідэйная палітыка-выхаваўчая і арганізацыйна-партыйная работа кожнай партарганізацыі была і з'яўляецца прывейшай і важнейшай справай усёй партыі і кожнага камуніста, кожнага партыйнага работніка паасобку.

У сваім гістарычным дакладзе на XVII партыйным з'ездзе тав. Сталін даў разгорнутую праграму большэвіцкай дзейнасці, вызначыў галоўныя задачы нашай партыі ў галіне ідэйна-палітычнай работы:

«Нашы задачы ў галіне ідэйна-палітычнай работы:

- 1) Падняць тэарэтычны ўзровень партыі на належную вышыню;
- 2) Узмацніць ідэалагічную работу ва ўсіх звонках партыі;
- 3) Весці нястомную прапаганду ленінізма ў радах партыі;
- 4) Выхоўваць партарганізацыі і акружаючы іх беспартыйны актыў у духу ленінскага інтэрнацыяналізма;
- 5) Не замазваць, а крытыкаваць смела адхіленні некаторых таварышоў ад марксізма-ленінізма;
- 6) Сістэматычна выкрываць ідэалогію і рэшткі ідэалогіі варожых ленінізму плыней».

Уся партыя ўзялася за баявое большэвіцкае выкананне гэтых сталінскіх указанняў, прынятых XVII партыйным з'ездам, як закон для нашай партыі.

Рашэннем Ленінградскага пленума ГК і красавіковага пленума

ЦК КП(б)Б адзначана, што гэтыя сталінскія ўказанні яшчэ далёка не выкананы, асабліва ў справе ідэйна-палітычнай узброенасці камуністаў. У пастаноўцы прапаганды ленызма не было належным чынам забеспечана вывучэнне гісторыі партыі наогул, а тым больш—пасляокцябрскага перыяда, які мае рашаючае значэнне ў жыцці і рабоце партыі. Гэта не магло не прывесці да аслаблення ідэйнай узброенасці членаў партыі і арганізацыі, не магло не затрудніць выкрыцця ворагаў партыі.

Глыбокае і ўсебаковае вывучэнне гісторыі партыі ўзбройвае ленынска-сталінскай тэорыяй, дае магчымасць разабрацца ў бягучай палітыцы нашай партыі, вучыць па-большэвіцку выкрываць класавага ворага, якой-бы маскаю ён ні прыкрываўся.

Гісторыя нашай большэвіцкай партыі, як гаворыць Ленін, «па багатыню вопыту не мае сабе роўнай у свеце». Наша партыя з гонарам адстаяла ў напружанай барацьбе са шматлікімі ворагамі рабочага класа вялікі сцяг рэвалюцыйнага вучэння Маркса—Леніна—Сталіна і пранесла яго незаплямленым праз дзесяцігоддзі самай жорсткай класовай барацьбы. Іменна ў гэтай барацьбе выкоўвалася жалезная дысцыпліна і адзінства радоў партыі, мацнела воля к перамозе, адточвалася і загартоўвалася большэвіцкая класавая пільнасць, рэвалюцыйнасць і непрымірнасць супроць усіх ворагаў партыі і рабочага класа, супроць усіх відаў апартунізма.

Як-жа віцебская партыйная арганізацыя перабудавалася для глыбокага вывучэння гісторыі партыі?

З года ў год гурткі па гісторыі партыі, вячэрнія соўпартшколы на прадпрыемствах ніколі не канчалі праграмы. Па-першае, навучальны год пачынаўся ў кастрычніку-лістападзе, па-другое,—увесь час вывучэння гісторыі партыі аддавалі на перыяд адраджэння і афармлення большэвізма, партыя ў гады рэвалюцыі пятага года. На гэтым і канчаліся заняткі. К таму-ж у секі партыйнай асветы вельмі мала карысталіся вывучэннем гісторыі партыі па першакрыніцах, такім чынам выхаванне камуністаў было вельмі нізкае.

Пасля рашэння пленума Ленінградскага гаркома і красавіковага пленума ЦК КП(б)Б, мы перагледзелі ўсю работу партшкол.

Асноўная частка партшкол і гурткоў па вывучэнню гісторыі партыі к таму часу ўжо заканчвала па праграме перадоктэбрскага перыяд і прыступала да вывучэння пасляокцябрскага перыяда. Частка школ значна адставала. У сувязі з указаннямі пленума аб вывучэнні гісторыі партыі ўсе партшколы і гурткі былі пераведзены на вывучэнне пасляокцябрскага перыяда па першакрыніцах—творах Леніна—Сталіна. Такім чынам перабудавана была работа і пропсеминара.

Непасрэдным вывучэннем гісторыі партыі ахоплена па гораду і раёну каля 1500 чалавек, астатнія камуністы вучацца ў кандыдацкіх школах і зараз таксама пераходзяць да прапрацоўкі дадатковых тэм к падручніку па пытаннях гісторыі партыі. Кожная тэма перад заняткамі партшколы ці гуртка папярэдне прапрацоўваецца з прапагандыстамі на пропсеминарах.

Наколькі ўзнялася зацікаўленасць камуністаў у вывучэнні гісторыі партыі пасляокцябрскага перыяда па творах Леніна—Сталіна, можна меркаваць па водзых прапагандыстаў і слухачоў. Прапагандыст базавай вячэрняй соўпартшколы т. Хайкін гаворыць: «Перабудова партвучобы, згодна апошнім рашэнням нашай партыі, дапамагла нам лепш вывучыць гісторыю партыі, асабліва савецкага перыяда.

Бол
а ў
тэму
нізм
тав.
больш
палк
1930
пер
веда
тады
Лені

П
фраз
бурж
тым,
бурж
С.

гавор
проф
1921
проф
татур
ў но
Ленін
парт
ялы
ўзмон

Тр
насці
сторы
і г. д
недаа
глыбо
дзева
біраю
танця
танага
з мат
ўсе д
зразум

Пр
дзіць
узмац
туры
парты
Тэ
ведзе
паказа
тыўнас
ваецца
слухач
Рад

Большасць слухачоў звычайна вывучалі гісторыю партыі да 1905 года, а ў лепшым выпадку—да 1917. Зараз зусім іншае. Узяць, напрыклад, тэму «Большэвізм у перыяд грамадзянскай вайны і ваеннага камунізма». Многа часу мы аддалі прапрацоўцы і абгаварэнню ролі тав. Сталіна ў грамадзянскай вайне, гэта дапамагло слухачам яшчэ больш уявіць усю веліч правадыра нашай партыі, як найвялікшага палкаводца пролетарскай рэвалюцыі. Слухач Дусевіч (член партыі з 1930 г.) заявіў: «Да гэтага часу я не ведаў апартунізма «левых» у перыяд Брэста, зараз я ведаю нават соцыяльныя карэнні «левых», ведаю, што за аб'яўленне вайны германскаму імперыялізму стаялі тады «левыя» трацкісты, меншавікі, эсэры і буржуазія. Але партыя Леніна—Сталіна змагалася і перамагла хістанні «левых».

Прапрацоўку гэтай тэмы па артыкулах Леніна «О революционной фразе», «Странное и чудовищное» «О левом ребячестве и мелкобуржуазности», слухачы вельмі добра зразумелі і пераканаліся ў тым, што ідэалогія «левых»—гэта «ідэалогія дробнага ашалемага буржуа».

Слухач т. Даўганскі (пераведзены ў кандыдаты па чыстцы партыі) гаворыць: «Ленін—Сталін у барацьбе з трацкізмам у перыяд профсаюзнай дыскусіі лічылі, што профсаюзная дыскусія 1920, 1921 гг. адлюстроўвала не столькі разнагалоссі па пытаннях работы профсаюзаў, колькі гаварыла аб самым механізме, самай аснове дыктатуры пролетарыята, аб узаемаадносінах рабочага класа і сялянства ў новых умовах». Па гэтай тэме былі прапрацаваны артыкулы Леніна—«Яшчэ раз аб профсаюзах і аб бягучым моманце», «Крызіс партыі», «Нашы разнагалоссі», Сталіна «Аб апазіцыі». Гэтыя матэрыялы выклікалі выключную зацікаўленасць слухачоў. Тав. Даўганскі ўзмоцнена рыхтуецца да пераводу ў члены партыі.

Трэба адзначыць, што некаторыя прапагандысты недаацанілі важнасці вывучэння класікаў марксізма-ленінізма пры прапрацоўцы гісторыі партыі, моў «цяжка і недаступна будзе зразумець слухачам» і т. д. Няма чаго даказваць, што такія гора-прапагандысты у корані недаацэньваюць агромнае значэнне першакрыніц Леніна—Сталіна для глыбокага вывучэння гісторыі партыі. Работніца Белутыля т. Лебедзева (член партыі з 1932 г.) прышла у партшколу, вельмі слаба разбіраючыся не толькі ў гісторыі партыі, але нават у элементарных пытаннях палітграматы. Зараз яна значна ўзрасла. З паводу прапанаванага «Пытанні ленінізма» Сталіна, «Палітыка партыі на вёсцы», з матэрыялаў «Да вынікаў 17 партконференцыі» яна гаворыць, што ўсе добра засвоіла і многае з таго, чаго раней не ведала, цяпер стала зразумелым.

Пры вывучэнні савецкага перыяда перад слухачамі ярка праходзіць рад этапаў у гісторыі нашай партыі, становіцца ясна, чаму ўзмацнялася супраціўленне класавых ворагаў пролетарыята і іх агентуры і чаму «паварот небяспечны для тых, хто нямоцна сядзіць у партыйнай цялежцы» (Сталін).

Тэарэтычныя канферэнцыі, па вывучэнню гісторыі партыі, праведзеныя ў базавай соўпартшколе і буйных прадпрыемствах горада, паказалі вялікую зацікаўленасць слухачоў. Аб гэтым гаворыць іх актыўнасць. У базавай СПШ з 2-х груп выказалася 35 чалавек. Адчуваецца, што за час вучобы людзі палітычна выраслі, хоць большасць слухачоў базавай школы ўпершыню вывучаюць гісторыю партыі.

Рад слухачоў правільна адказалі на пастаўленыя ім вузлавыя пы-

танні. Член партії т. Кавалёў (трамвай) правільна расказаў аб трацкіска-зіноўеўскім блоку, які адлюстроўваў незадоволенасць і супраціўленне класава-варожых элементаў рэжыму пролетарскай дыктатуры.

Член партії т. Чэчык гаворыць: «Да гэтага часу я чуў, але не разумеу сутнасці контррэвалюцыйнай тэоры Троцкага «аб перманентнай рэвалюцыі». Цяпер я добра разбіраюся ў тым, што «перманентная рэвалюцыя» азначае не толькі недаацэнку рэвалюцыйнай сілы сялянства, але і здольнасці пролетарыята весці за сабою сялянства ў рэвалюцыю. Але-ж у нашай краіне перамог сацыялізм. Саюз рабочага класа і працоўнага сялянства мацнеў на ўсіх этапах рэвалюцыі пад кіраўніцтвам партыі і нашага правадыра тав. Сталіна. Цяпер мне таксама зусім ясна, чаму трацкізм стаў перадавым атрадам контррэвалюцыйнай буржуазіі».

Члены партыі тт. Пасылкін, Левін, Рубінштэйн (Швейпромсаюз) вучацца дрэнна, нерэгулярна наведваюць базавую СПШ, першакласніцы амаль не чытаюць, блытана адказваюць на пытанні.

Для кіраўніцтва новаарганізаванымі гурткамі рашэннем бюро гаркома прыцягнуты таварышы з кіруючага горпартактыва і іншыя кіруючыя работнікі, якія маюць дастатковую падрыхтоўку. Сакратар гаркома т. Жураўлёў будзе кансультаваць у доме партактыва прапагандыстаў і слухачоў па пытаннях гісторыі партыі і партбудаўніцтва. Зараз у нас пры доме партактыва рэгулярна тры разы ў месяц па 6 гадзін у дзень працуе шэсць гурткоў, дзе займаюцца дырэктары, сакратары парткомаў, парторгі паасобных прадпрыемстваў, старшыні фабкомаў і іншыя работнікі з горпартактыва.

Не гледзячы на станоўчыя прыклады ў пастаноўцы вывучэння гісторыі партыі («Профінтэрн», «Сцяг індустрыялізацыі», «Акулярная» і інш.), у радзе партшкол яшчэ ёсць рэшткі «шкалярства», нікому непатрэбнай «зуброжкі», няма належнага кантролю за работай школ і якасцю выкладання (Шчоткамбінат, Лесазавод № 13, Воднікі, «КІМ», «Дзвіна»), паасобныя сакратары парткомаў вельмі мала клапацяцца аб палепшанні ўмоў работы школ і забяспечанні большэвіцкай якасці ў вывучэнні гісторыі нашай партыі.

Гарком партыі моцна змагаецца з гэтымі недахопамі. Бюро заслухоўвае інфармацыі цэхпарторгаў, прапагандыстаў, спачуваючых аб іх рабоце. Гарком партыі прымае рад мер для палепшання работы па выхаванню і павышэнню авангарднай ролі куніста.

Г. Шмідт

Заг. парткабінета фанернага
завода Імя Кірава

За ўсваенне асноў марксізма-ленінізма

Рашэнне XVII партыйнага з'езда запісана новым пунктам у статуте нашай большэвіцкай партыі:

«Безустанна працаваць над павышэннем сваёй ідэйнай узброенасці, над усваеннем асноў марксізма-ленінізма, важнейшых палітычных і арганізацыйных рашэнняў партыі і раз'ясняць іх беспартыйным масам».

Партвучоба—адзін з асноўных відаў выхавання камуніста—была ў нас самым адсталым участкам. Члены і кандытаты партыі адсоўвалі яе на задні план і вышуквалі ўсякія прычыны, абы толькі не ісці на заняткі.

Парткамітэт займаўся партвучобай толькі спачатку арганізацыі і ўкамплектавання партшкол, а ў далейшым справа ішла самацёкам. Магчыма, што прычынай гэтага была частая змена на заводзе сакратароў парткомаў. За адзін толькі 1934 год змянілася трое сакратароў. Нельга прыпомніць выпадку, каб зрыўшчыкі партвучобы прыцягваліся да партыйнай адказнасці. Напрыклад, на парткоме не раз стаяла пытанне аб рабоце ЗРК, старшыня якога Рафцін мае спагнанне, пераведзен з членаў у кандытаты партыі, сістэматычна зрывае партвучобу. Аднак, справаздачы самога Рафціна не заслухоўвалі.

Трэба доўга пашукаць, каб знайсці камуніста, скончыўшага хоцьбы соўпартшколу. Тым часам у партарганізацыі ёсць партыйцы з 5—7-гадовым стажам. Але многія з іх топчуцца на адным месцы.

Камісія па чыстцы ў свой час указала на слабасць ідэйна-палітычнай узброенасці нашай партарганізацыі. У кандытаты было тады пераведзена 4 чал., у спачуваючыя—7 чал.

Пасля рашэнняў XVII партз'езда адчуваецца значны пералом. Упершыню пераведзены ў комвуз 14 чал. скончыўшых соўпартшколу, з кандыдацкай у соўпартшколу перашло 11 чал., кандыдацкаю школай ахоплена 32 чал. Соцпаборніцтва паміж камуністамі высунула ў рады выдатнікаў партвучобы такіх таварышоў, як Еліф, Малкін, Ляшкевіч, Балотнікаў, і інш. Гэтыя таварышы, на падставе ўказанняў XVII партз'езда аб усваенні асноў марксізма-ленінізма, палітычных і арганізацыйных рашэнняў партыі, абавязаліся перадаць свае веды беспартыйным масам. Яны-ж з'яўляюцца лепшымі паліт'інфарматарамі ў цэху сярод рабочых.

Арганізаваны на нашым заводзе партгабінет дапаможа яшчэ лепшаму выхаванню камуністаў, забяспечыць іх літаратурай. За апошні час праведзена праверка камуністаў на даму. Выяўлена, што 35 таварышоў набылі ў свае бібліятэчкі: гісторыю партыі ў 2-х частках, «Пытанні ленінізма», па 2—3 томы Леніна, матар'ялы XVII партз'езда і VII з'езда советаў, статут і праграму партыі і інш. літаратуру.

Адзін з галоўных недахопаў нашай работы—недастатковае засваенне пройдзеных тэм, слабая работа слухачоў па-за школай. Прычыны—адсутнасць патрэбнай колькасці дапаможнікаў («Палітграматы» Інгулава—4 экз. на 32 слухачоў). Бабруйскае аддзяленне ДВБ і ОГІЗ недастаткова забяспечваюць падручнікамі, хоць-бы па гісторыі партыі—Кіорына і інш.

Цяпер праз партгабінет мы здолеем лепш наладзіць справу падрыхтоўкі і выхавання камуністаў, арганізуючы кансультацыі і лекцыі на палітычныя тэмы.

Камуністы фанернага завода імя Кірава, узбройваючыся вучэннем Маркса Энгельса—Леніна—Сталіна, шырока разгарнуўшы тэхвучобу, соцпаборніцтва і ўдарніцтва, вывелі сёлетні свой завод у рады перадавых фанерных заводаў Беларусі ў выкананні промфінплана па ўсіх паказчыках.

Рост свядомасці рабочага класа патрабуе ад партарганізацыі завода безупынная работы над павышэннем ідэйна-палітычнага ўзроўню камуністаў, як авангарда працоўных мас.

П. Хадасевіч

Сакратар Менгаркома,
заг. аддзела парткадраў

Партыйны сход—школа большэвізма

Партыя не раз падкрэслівала выключна важнае палітычнае значэнне партыйных сходаў у справе большэвіцкага выхавання членаў і кандыдатаў партыі.

«Член партыі навучаецца і павінен навучацца на партыйных сходах большэвізму не менш, калі не больш, чым у партыйнай школе».

«Большэвік—не школьнік, ён выходзіць палітычна, яго школьная вучоба павінна спалучацца з палітыкай і практыкай штодзённай барацьбы. Яго трэба ідэйна ўзбройваць і ў школе і на партсходзе» (Кагановіч).

Каб добра падрыхтаваць і правесці партыйны сход, трэба загадзя прадумаць і падабраць абвестку дня, якая цікавіць членаў і кандыдатаў партыі, садзейнічае іх ідэйнаму росту і большэвіцкай загарванасці. Цэхавы партарганізатар, сакратар парткома павінен папярэдне пагутарыць з камуністамі і з унесенымі імі пытанняў выбраць найбольш важныя для абгаварэння на партсходзе.

Гэта, безумоўна, не значыць, што сакратар парткома і цэхавы партарганізатар павінны карыстацца выключна такімі метадамі падбору абвесткі дня. На партсходах трэба ставіць пытанні, якія выцякаюць з дырэктыў вышэйстаячых партыйных органаў, з кіруючых матар'ялаў партыйнага друку, прыстасоўна да ўмоў сваёй партыйнай арганізацыі.

Абвестку дня партыйнага сходу сакратар парткома, цэхпартор абавязан не пазней як за 4—5 дзён абвясціць кожнаму камуністу, канкрэтна указаўшы, як падрыхтавацца да сходу, дапамагчы падабраць неабходныя матар'ялы і літаратуру, даць пэўныя партыйныя даручэнні, улічваючы палітычнае развіццё і запатрабаванні кожнага дамага таварыша. Трэба дабівацца пры гэтым, каб кожны камуніст добра зразумеў змест абвесткі дня і сваю ролю ў падрыхтоўцы. Да партыйнага сходу павінна рыхтавацца ўся партыйная арганізацыя.

Трэба стварыць і культурныя ўмовы для правядзення партыйнага сходу. Можна падабраць добрую абвестку дня, правесці вялікую падрыхтоўчую работу, але не забяспечыць пры гэтым культурна абсталяванага памяшкання (чыстата, крэслы, вешалка, буфет, апал, асвятленне). Ясна, што пры такіх умовах трудна будзе праводзіць сход і атрымаць патрэбныя палітычныя вынікі. На жаль, такія факты яшчэ вельмі часты. Партыйныя сходы праводзяцца адразу пасля

работы ў брудным, неацеplеным памяшканні, няма дзе раздзецца і сесці, а сход бывае зацягваецца надоўга.

Большасць партыйных арганізацый, трэба сказаць, дабіліся значнага палепшання ў гэтай справе.

У парадку абмену падзелімся вопытам правядзення закрытых партыйных сходаў за апошні час.

Для прапрацоўкі рашэнняў пленума Ленінградскага гаркома ВКП(б) і красавіковага пленума ЦК КП(б)Б мы правялі закрытыя партыйныя сходы ва ўсіх пярвічных партарганізацыях.

Аддзел парткадраў склікаў інструкцыйную нараду сакратароў парткомаў і вылучыў групу кіруючага партыйнага актыва для дапамогі партыйным арганізацыям у падрыхтоўцы і правядзенні партдня.

Мы ўзялі ўстаноўку на тое, каб прапрацаваць рашэнні пленума з кожным членам і кандыдатам партыі. Найперш яны былі прапрацаваны ва ўсіх цэхавых і групавых партарганізацыях. Пасля гэтага, члены парткома і партарганізатары прапрацоўвалі з кожным камуністам, разбіўшы іх па групах у 5—7 чад. адпаведна з палітычным узроўнем кожнага.

У пярвічных партарганізацыях брыгады партыйцаў праводзілі праверку ўнутрыпартыйнай работы, арганізавалі збор канкрэтных прапановаў для яе перабудовы, выпусцілі спецыяльныя нумары насценных газет і шматтыражкі. Усё гэта забяспечыла ў большасці партарганізацый выключную актыўнасць, глыбокае і дзелавое абгаварэнне стану ўнутрыпартыйнай работы і прыманне канкрэтных прапановаў ва ўмовах кожнай нізавой партыйнай арганізацыі.

На заводзе «Большевик» у спрэчках запісалася 60 чалавек, выступіла 37, з якіх 8 раней не выступалі на агульназаводскіх партыйных сходах. Цікавы вопыт быў праведзен пры прыняцці рэзалюцыі. Да гэтага часу практыкаваўся метаd галасавання загадзя падрыхтаванай парткомам рэзалюцыі, якая звычайна прымалася без усякага абгаварэння. А на даным сходзе прэзідыум запісваў усе канкрэтныя прапановы выступаўшых у спрэчках і ў заключэнні галасаваў кожную паасобку. Такім чынам былі прыняты канкрэтныя прапановы, бо пры абгаварэнні пунктаў рэзалюцыі, кожны член партыі адчуваў адказнасць за свае прапановы, бачыў, што да іх уважліва прыслухоўваюцца.

На фабрыцы «КІМ» было сабрана 54 прапановы, на падставе якіх партком склаў праект пастановы партыйнага сходу.

У парадку падрыхтоўкі да партдня партком правёў спецыяльную нараду слухачоў партыйнай сеці па пытанню аб метадах выкладання і засваяемасці. На цэхавых партсходах і парткоме паасобныя члены і кандыдаты партыі інфармавалі аб тым, як яны рыхтуюцца да партдня.

На партсходзе праяўлена была выключная дзелавая актыўнасць—з 46 камуністаў выказалася 23. У спрэчках закраліся ўнутрыпартыйныя пытанні, а гаспадарчыя абгаварваліся з пункту погляду пастаноўкі партмасавай работы.

Да партыйнага сходу партком абслеdваў работу камуністаў над павышэннем свайго палітычнага ўзроўню, на падставе чаго дапамагае ім камплектаваць свае бібліятэчкі (у першую чаргу—статут і праграма партыі, «Пытанні ленінізма» Сталіна, кнігі па гісторыі партыі і некаторыя навінкі з мастацкай літаратуры). Такое-ж рашэнне прынята парткомам фабрыкі «Октябрь» і некаторымі іншымі партарганізацыя-

мі. Гэта мерапрыемства заслугоўвае асаблівай увагі ўсіх партыйных арганізацый.

Некаторыя пярвічныя партарганізацыі ўсё яшчэ не зразумелі палітычнага значэння апошніх рашэнняў партыі аб унутрыпартыйнай рабоце, фармальна аднесліся да падрыхтоўкі і правядзення партдня.

Вось як ацэньвае праведзены партдзень сакратар парткома Наркомунгаса тав. Лунец: «Не гледзячы на тое, што мы правялі папярэдняю работу з актывам, усё-ж сход паказаў, што патрэбных вынікаў мы не атрымалі. Актыўнасць на гэтым партсходзе была ніжэй, чым на папярэдніх (выказалася 7 чалавек). З прычыны выключна дрэннай падрыхтоўкі на самым партсходзе выступіла 7 «штатных» прамоўцаў, радавыя камуністы не былі падрыхтаваны. Замест канкрэтных прапаноў партсход даручыў прэзідыуму на аснове спрэчак скласці рэзалюцыю. Такім чынам, на самым сходзе ніякіх рашэнняў не было прынята. У дадатак, як потым выявілася, на сходзе пратаколу не вялі, і парткому прыйшлося наспех скласці агульную рэзалюцыю».

У партарганізацыі ЦВК партыйны сход правялі без усякай падрыхтоўкі, запрасіўшы комсамольцаў, курсантаў, якія не знаходзіліся на партыйным уліку.

На сходзе заняліся агульнымі размовамі, а рэзалюцыю даручылі скласці парткому. Некалькі членаў парткома склалі агульную дэкларацыйную рэзалюцыю і, не зацвердзіўшы, выдалі яе за дакумент агульнага партыйнага сходу. У сувязі з гэтым сакратарыят гаркома прымушан быў прызнаць падрыхтоўку і правядзенне партыйных сходаў у партарганізацыях Наркомунгаса і ЦВК нездавальняючымі і прапанаваў гэтым партарганізацыям прапрацаваць пытанні перабудовы партыйна-арганізацыйнай і палітычна-выхаваўчай работы ў другі раз.

Большасць партыйных арганізацый прынялі ў асноўным канкрэтныя пастановы на партсходах, але ўсё-ж не адмовіліся цалкам ад агульна-дэкларацыйных пунктаў.

Партарганізацыя фабрыкі імя Кагановіча прыняла такія прапановы:

«Сход адзначае выключную адказнасць кожнага камуніста за выкананне рашэнняў вышэйстаячых партыйных органаў, партсходаў і партгруп».

«Усім парторгам палепшыць пастаноўку работы са спачуваючымі, работы прымацаваных камуністаў да спачуваючых і т. д.»

«Парткому, парторгам шчыльна заняцца работай комсамольскай арганізацыі».

У партарганізацыі завода «Ланцугі Галля»:

«Парткому выявіць (?) прычыны дрэннай падрыхтоўкі паасобных таварышоў і да нежадаючых павысіць свой ідэйна-палітычны ўзровень прыняць суровыя меры».

«Лічыць, што на заводзе амаль няма членаў партыі, працуючых у цэхах, прасіць гарком аб умацаванні членамі партыі непасрэдна для работы ў цэху».

У партарганізацыі Электрастанцыі:

«Галоўным у рабоце партгруп лічыць: арганізацыю і наладжванне выхаваўчай работы з кожным камуністам, уцягненне ўсіх членаў і кандыдатаў партыі ў актыўную работу і т. д.» (замест таго, каб запісаць як, калі і што трэба зрабіць).

«Як у парткоме, так і ў партгрупам мець дакладны ўлік нагрузкі камуністаў».

«Комуністаў, якія не спраўляюцца з работай, як правіла, ставіць на нізавую работу, дапамагаючы ім засвоіць даную работу».

У партарганізацыі завода імя Кірава:

«Асноўны ўпор у рабоце парторгаў і парткома павінен быць зроблен на дыферэнцыяваную работу з кожным комуністам, і ў аснову плана работы парткома і парторгаў павінна быць пакладзена карэннае палепшанне справы вырошчвання і размеркавання партыйных кадраў».

Станоўчы вопыт у правядзенні партыйных дзён мае фабрыка «Окцябр».

Партарганізацыя 11 мая правяла ў цэхах партыйны дзень па розных унутрыпартыйных пытаннях.

У цэхавай партгрупе тав. Грыншпана парторг брыгады тав. Цукерман падрыхтавала даклад на тэму: «Як комуністы ў цэху працуюць са спачувальнымі», а другі парторг т. Шульман—«Як комуністы цэха чытаюць газеты і мастацкую літаратуру».

У цэхавай партгрупе т. Гольдберга парторг брыгады т. Фрыдберг зрабіў даклад аб тым, «Як комуністы цэха працуюць з беспартыйным актывам», а парторг брыгады т. Лось—«Як комуністы цэха працуюць над павышэннем свайго палітычнага ўзроўню».

У цэхавай партарганізацыі т. Каплан парторг брыгады т. Штэрн далажыў аб тым, «Як комуністы авалодваюць тэхнікай».

У партыйнай групе т. Бадзяліка парторг брыгады т. Альперовіч—«Як комуністы выходзяць камсамольцаў у цэху».

У падрыхтоўцы гэтага партыйнага дня прыняла ўдзел уся партыйная арганізацыя. Падрыхтоўка пачалася 25 красавіка. Былі абследваны кватэры, партыйныя школы, бібліятэкі, якімі карыстаюцца комуністы. У партыйнай групе тав. Грыншпана была арганізавана па групах калектыўная чытка мастацкай літаратуры: «Разгром» Фадзеева, «Неделя» Лебедзінскага і «Запіскі старога большэвіка».

За 4 дні да сходу партком склікае нараду ўсіх парторгаў брыгад і цэхаў, каб праверыць, як яны падрыхтаваліся.

Гэты партдзень прашоў вельмі актыўна. На 3-х цэхпартгруппах з 95 чалавек выказаліся 47. На гэтых сходах былі даны канкрэтныя ўказанні кожнаму комуністу.

Парторг Зеленко ў сваёй справаздачы адзначыла, што ўсе 9 комуністаў яе брыгады ахоплены партыйнай вучобай, але яшчэ недастаткова працуюць над павышэннем свайго палітычнага ўзроўню. Слаба рыхтуюцца да заняткаў і не чытаюць мастацкай літаратуры Глезер, Дворкіна, Астроўская. Газеты вынісваюць усе комуністы, кіно наведваюць таксама ўсе за выключэннем т. Глезера, які не быў у кіно з 1934 года. Тав. Зеленко, як парторг брыгады, знаёмілася з бытавымі ўмовамі комуністаў, пабывала ва ўсіх на кватэрах.

Парторг брыгады Кутман у сваёй справаздачы адзначае, што з 7 спачувальных яе брыгады да кожнага прымацаваны комуніст. У кожнага спачувальнага яна была дома для азнаямлення з бытавымі ўмовамі. Бывае ў школы, правярае, як спачувальныя засвойваюць заданні, чытаюць газеты, літаратуру. З спачувальных вучацца ў палітшколе. 4—у агульнаадукацыйнай. Паспяховасць здавальняючая. Тав. Кутман працуе зараз над кадравымі рабочымі Бенненсон, Сахаравай, Эльтэрман і інш. для ўцягнення іх у групу спачувальных.

У партыйнай групе т. Каплана комуністы слаба рэалізуюць паставленую пленума ЦК КП(б)Б аб павышэнні ідэйна-палітычнага ўзроўню

Аншэлевіч дрэнна рыхтуецца да партыйнай вучобы, не чытае мастацкай літаратуры, у тэатрах бывае вельмі рэдка. Ермакова не чытае мастацкай літаратуры, не працуе над сабой. Меламед працуе над сабой, да заняткаў рыхтуецца, за апошні час прачытаў «Человек меняет кожу», «Большой конвеер» і інш. Часта наведвае кіно і тэатр. Кацовіч, пасля сваёй індывідуальнай справаздачы пачала акуратна наведваць партыйную вучобу, працуе над сабой, у брыгадзе адчуваецца яе авангардная роля. Палойка не вучыцца, не гледзячы на тое, што скончыла вячэрні комвуз, не дапамагае іншым камуністам у іх паліт-культурным росце, мастацкай літаратуры таксама не чытае.

На паседжанні парткома падведзены былі вынікі партдня. Для дапамогі ў вучобе закуплены і разданы бібліятэчкі 60 камуністам. Да слабейшых таварышоў прымацаваны палітычна падрыхтаваныя. Пры партгабінеце арганізаван семінар для бяседчыкаў і кансультацыя для слухачоў палітшкол. Два разы ў месяц праводзіцца калектыўны паход у кіно і тэатр.

* * *

Інструктары аддзела парткадраў гаркома старанна вывучаюць усе матар'ялы і пратаколы партыйных сходаў, жывы матар'ял (паліт'інфармацыі) упіўнаважаных гаркома і пазаштатных інструктароў, што дае магчымасць своєчасова рэагаваць на недахопы. Гэты матар'ял таксама выкарыстоўваецца на занятках семінара, сакратароў парткомаў, цэхавых парторгаў, на нарадах работнікаў партыйнага апарата. Такім чынам забяспечваецца перанясенне вопыту партыйных сходаў усёй менскай партарганізацыі, значэнне партыйнага дня ўзнімаецца на ўзровень задач, пастаўленых апошнімі важнейшымі рашэннямі аб партыйна-арганізацыйнай і палітычна-выхаваўчай рабоце.

Н. Скоробагацько

Інструктор відділу керівних
парторганів ЦК КП(б)У

Організаційно-партийну роботу з комуністами-адзіночками—на вишэйшую ступень

VII пленум ЦК КП(б)У падкрэсліў выключную важнасць партыйна-арганізацыйнай і палітычна-выхаваўчай работы з комуністами-адзіночками:

«Пленум ЦК асабліва падкрэслівае важнасць палепшання і неадкладнага разгортвання работы з комуністами-адзіночками, у сувязі з тым, што пытанне аб арганізацыйна-партыйнай і палітычнай рабоце ў сельскіх партарганізацыях ёсць у асноўным пытанне аб рабоце з комуністами-адзіночками».

Комуністы-адзіночкі ў КП(б)У складаюць 35%, а ў паасобных партарганізацыях (Бялыніцкі, Гарадоцкі, Бягомельскі і інш. раёны) — 50% і больш. У 15 абследваных раёнах БССР налічваецца 4 604 члены і кандыдаты партыі, у тым ліку 1734 комуніста знаходзяцца ў адной толькі магілёўскай партыйнай арганізацыі. 3413 комуністаў аб'яднаны ў першых партыйных арганізацыях, а астатнія 1191 з'яўляюцца комуністами-адзіночкамі.

Удзельная вага комуністаў-адзіночак ў 14 раёнах за выключэннем магілёўскай партарганізацыі, складае 32,6%.

Па партыйнаму стажу комуністы-адзіночкі на 40% з'яўляюцца кандыдатамі партыі, астатнія-ж—члены партыі з 1931—32 гг. Большасць комуністаў-адзіночак—старшыні калгасаў і сельсоветаў. Так, па 9 правераных раёнах з 786 комуністаў-адзіночак 415 працуюць старшыннямі калгасаў, 118 старшыннямі сельсоветаў, 66 радавымі калгаснікамі і астатнія 187 чалавек брыгадзірамі, заг. фермамі, сакратарамі сельсоветаў і на іншых работах у калгасах і саўгасах.

Не гледзячы на тое, што ва ўсёй партыйнай арганізацыі пераважаюць комуністы-адзіночкі, якія ў дадатак з'яўляюцца маладымі членамі партыі або кандыдатамі, работа з імі пастаўлена незадавальняюча.

РК і інструктары вялікае месца адводзілі гаспадарчай рабоце, таму яны больш ведаюць комуніста-адзіночку, як старшыню калгаса, старшыню сельсовета, брыгадзіра, загадчыка фермай, але мала, а часам і зусім не ведаюць яго як комуніста, яго ідэйна-палітычны рост, авангардную і арганізуючую ролю, палітычныя запатрабаванні і настроі.

На бюро РК, куставых сходах рэдка ставіліся індывідуальныя справы задачы комуністаў-адзіночак па асобных відах партыйна-масвай работы. Недастатковая ўвага ўдзялялася вучобе комуніста-адзі-

ночкі. Не цікавіліся тым, ці чытае ён газеты, палітычныя часопісы, літаратуру і як наогул працуе над павышэннем свайго ўзроўню. Клімавіцкі, Дзержынскі, Магілёўскі, Парыцкі, Дрысенскі райкомы склікалі кароткатэрміновыя 3—5-дзённыя курсы для часткі камуністаў-адзіночак. Пасля гэтага работа з імі зноў замірала.

З 82 камуністаў-адзіночак Дзержынскай партарганізацыі чалавек 15 на працягу 2—3 месяцаў не бачылі інструктара РК тав. Кацнельсона. Старшыня калгаса «Працаўнік» т. Жукоўскі не толькі не бачыў, але і не ведаў прозвішча свайго інструктара. За ўвесь мінулы год і 3 месяцы гэтага года да яго адзін раз заехалі сакратар РК т. Дамброўскі і старшыня РВК т. Вансоўскі, што для калгаса было вялікай падзеяй.

Камуністы-адзіночкі—т. Шымановіч (старшыня калгаса імя Фрунзе), т. Касцюк (старшыня калгаса «Профінтэрн»), т. Вайцэхоўскі (старшыня калгаса імя Пакроўскага), т. Янчур (загадчык МТС калгаса імя Мархлеўскага) і рад іншых таварышоў не бачылі ў сябе работнікаў райкома партыі, не ведалі прозвішча інструктара. Аб сувязі райкома з камуністамі-адзіночкамі Дзержынскага раёна вельмі правільна адзначыў у сваім выступленні старшыня калгаса імя Чарвякова тав. Тіхановіч: «Калі пасылаюць на работу, то наабячаюць, што будуць прыязджаць, дапамагаць і т. д., а як толькі чалавек паехаў, то пра яго забываюць, пакуль не нарабіць якіх-небудзь памылак. Вось тут і пачынаецца «жывая сувязь». Аб тым-жа, каб дапамагчы камуністу-адзіночцы, не дапусціць яго да таго ці іншага ўчынку, у нас гэтага не пытай».

Палітычны ўзровень камуністаў-адзіночак Дзержынскага раёна выключна нізкі. Тт. Вайцэхоўскі, Жукоўскі, Касцюк, Шымановіч, Ананьеў, Галухіна і рад іншых не чыталі газет месяцы па 3—4, а то і больш, не ведаюць статута і праграмы партыі. Член партыі з 1927 года тав. Вайцэхоўскі няграматы, умее толькі механічна ставіць літару «В» і рад кручкоў.

Крыху лепш пастаўлена справа ў Клімавіцкім раёне. Інструктар райкома праз кожныя 10 дзён наведвае камуніста-адзіночку і практычна дапамагае яму працаваць. Аднак і тут гаспадарчая работа адцяняе арганізацыйна-партыйную і палітычна-выхаваўчую, таму ідэяна-палітычны рост камуніста-адзіночкі ідзе павольна. Камуністы-адзіночкі, якія лічыліся палітычна граматымі, на самай справе не могуць адказаць на элементарныя палітычныя пытанні. Старшыня калгаса «Чырвоны меліаратар» т. Губернатарав не ў курсе апошніх падзей міжнароднага і ўнутранага становішча СССР, не ведае, хто рабіў справаздачны даклад ураду на VII з'ездзе саветаў, якія змены прыняты з'ездам у канстытуцыі, не ведае нават, хто такі тав. Молатаў, Кагановіч, Орджанікідзе.

Сур'ёзнейшым недахопам работы Клімавіцкага РК з'яўляецца яшчэ і тое, што ні райком, ні інструктар не ўдзяляюць дастатковай увагі рабоце камуніста-адзіночкі ў масах, не вучаць яго самастойна арганізоўваць і праводзіць агульныя сходы калгаснікаў, актыва, брыгадзіраў, канюхоў, жанчын. Не толькі ў Клімавічах, але і ў радзе іншых раёнаў інструктары, бываючы ў калгасе, у сельсавеце, дзе працуе камуніст-адзіночка, самі арганізоўваюць і кіруюць сходамі, адцяняючы ад гэтай работы камуніста, чым тармозяць рост і змазваюць яго авангардную, арганізуючую ролю.

У Дубровенскім раёне за ўвесь 1934 год бюро райкома не заслухала ні адной індывідуальнай справаздачы камуніста аб яго рабоце

і вучобе і толькі 12 красавіка, абгаварваючы работу РК з камуністамі-адзіночкамі, бюро прызнала яе зусім незадавальняючай. Да апошняга часу інструктары выкарыстоўваліся ў якасці ўпаўнаважаных райкома і райвыканкома ў сельскіх саветах, дзе яны знаходзіліся па 10—15 дзён, будучы зусім адарванымі ад камуніста-адзіночкі.

Дрэнна пастаўлена работа з камуністамі-адзіночкамі і ў Смалявіцкім раёне. Ём не даюць ніякіх даручэнняў па партыйна-масавай і палітычна-выхаваўчай рабоце, не выклікаюць на нарады ў раён. Камуніст-адзіночка, старшыня калгаса «Чырвоная зорка», гаворыць: «Сёлета мяне не наведваў ні адзін з работнікаў райкома партыі. Пабыў раз выяздны прэзідыум Жодзінскага сельсавета, на якім прысутнічаў заг. райАІІА г. Абраменка. Аднак не толькі не даў мне практычнай парады, але нават не пацікавіўся, як я живу». Самі інструктары на нарадзе заявілі: «Наведваючы камуніста-адзіночку ў калгасе, мы больш увагі ўдзялялі гаспадарчай рабоце. Што-ж датычыць партыйнай работы, то, прызнацца, мы і самі не ведаем, у чым яна практычна павінна выражацца».

Інструктар Уваравіцкага райкома т. Маслянікоўскі працуе ў РК з 1934 года. У яго зоне 23 камуністы-адзіночкі, але ва ўвесь час сваёй работы ён паспеў наведваць толькі 10 чалавек.

Пры такой сувязі і кіраўніцтве камуністамі-адзіночкамі паасобныя няўстойлівыя таварышы падпадаюць пад уплыў класава-чуждых элементаў, прытупляюць класава-рэвалюцыйную пільнасць, п'янствуюць. Толькі за тры месяцы 1935 года рашэннем бюро Уваравіцкага райкома КП(б)Б выключана з партыі 10 камуністаў-адзіночак, з якіх 4 за п'янку, астатнія 6 чалавек за страту класавай пільнасці, парушэнне партдысцыпліны і іншыя ўчынкi. Дрэнна трымаюць сябе некаторыя камуністы-адзіночкі ў бытавых адносінах. Тімашэнка, напрыклад, часта збівае сваю жонку на вачах усіх калгаснікаў.

Член партыі з 1928 г. т. Пятроў (Гарадоцкі раён) працуе старшынёю калгаса два з паловай гады і за гэты час быў толькі на 4 партсходах, не наведвае партыйнай школы, над сабой не працуе, аднак райком даручыў яму кіраваць палітшколай калгаснага актыва:

Аб тым, наколькі дрэнна звязаны і недастаткова працуюць з камуністамі-адзіночкамі многія РК, гавораць такія факты:

Тав. Булыгін—старшыня калгаса «Кашалёва»—8 месяцаў не плаціў членскіх партыйных узносаў, Якубовіч—8 мес., Казырскі—6 мес. і Быкаў—5 месяцаў. Але ні райком ні інструктар аб гэтым нічога не ведалі.

У кандыдата партыі з 1932 года т. Чыган (старшыня калгаса «Чырвоны ўдарнік») паўтара года таму назад палітаддзел МТС адабраў кандыдацкую картку за адмаўленне ад работы. Аб гэтым РК таксама да апошняга часу не ведаў. Пераведзены з членаў у кандыдаты камісіяй па чыстцы за палітычную няграмаднасць старшыня Луначарскага сельсавета т. Капляюшнікаў, у сваёй асабістай бібліятэчцы меў контррэвалюцыйную літаратуру.

У Бягомельскай партарганізацыі лічаць, што ўсе камуністы-адзіночкі ахоплены партыйнай вучобай, фактычна-ж рад партыйных школ (Мсціжская, Глінская, Ветуціцкая) не працуюць. Раманенка, Ігнатавіч, Навіцкі, Потас, Дземідовіч і іншыя камуністы-адзіночкі за асенне-зімовы перыяд былі 1—2 разы на занятках. Кіраўнікі партыйных школ да заняткаў не рыхтуюцца, слабы па свайму палітычнаму ўзроўню, але райком не ўдзяляе дастатковай увагі праверцы іх ведаў.

Куставыя сходы комуністаў-адзіночак адбываюцца на тэрыторыі аднаго сельсовета, пры чым без усякай падрыхтоўкі. Прэзідыум, як правіла, не выбіраецца, ніякіх пратаколаў не вядзецца, сходам кіруе сам інструктар. Куставы партсход ператвараецца ўрэшце ў звычайную гутарку.

Большасць комуністаў-адзіночак Терахаўскай партыйнай арганізацыі не маюць каля сябе беспартыйнага калгаснага актыва, не праводзяць палітмасавай работы сярод калгаснікаў і такім чынам ім часам вельмі трудна правесці тое ці іншае мерапрыемства. Так, напрыклад, старшыня калгаса «Чырвоны рост», кандыдат партыі тав. Алампіева паставіла на агульным сходзе калгаснікаў пытанне аб разгортванні соцыялістычнага спаборніцтва, каб забяспечыць паспяховае выкананне вясенне-пасеўнай кампаніі 1935 года. Калгаснікі гэту прапанову не толькі не падтрымалі, а наадварот—палічылі яе «шкоднай», бо нібы пры соцыялістычным спаборніцтве можна заганыць коней і наогул нічога добрага соцспраборніцтва не дае.

З 1734 членаў партыі, якія ёсць у Магілёўскім раёне, 207—комуністаў-адзіночак (11,9%). Магілёўскі райком меў больш магчымасцей, чым які-небудзь іншы сельскі раён, лепш арганізаваць работу з комуністамі-адзіночкамі, але не выкарыстаў іх.

Было некалькі выпадкаў, калі на бюро РК слухалі комуністаў-адзіночак, але слухалі ўжо тады, калі іх трэба было або знімаць з работы, або выключаць з партыі.

11 сакавіка г. г. на бюро слухалі даклад старшыні калгаса «Пераможца» т. Волкава, члена КП(б)Б з 1926 года, па пытанню аб выкананні мясапаставак. Паколькі Волкаў заявіў на бюро, што ён забяспечыць здачу мяса да 20-III. то ў рашэнні бюро запісалі: «прыняць да ведама заяву Волкава». Роўна праз 20 дзён, г. зн. 1 красавіка, на бюро ў другі раз ставіцца даклад т. Волкава, даклад комуніста-адзіночкі гэтага-ж калгаса т. Соркіна і судаклад інструктара РК т. Зелічэнко аб падрыхтоўцы калгаса да веснавой сяўбы. На гэты раз бюро прымае рашэнне аб выключэнні Волкава з рады партыі за сістэматычную п'янку, зрыў падрыхтоўкі калгаса да веснавой сяўбы, дапушчэнне абязлічкі ва ўсіх галінах гаспадаркі, а т. Соркіну абвешчаецца вымова за нерэагаванне на бясчынствы Волкава. Гэты прыклад таварыць аб слабым кіраўніцтве і сувязі з комуністамі-адзіночкамі, няведанні адзіночак.

Не гледзячы на тое, што ў горадзе ёсць моцны партыйны актыв, РК не скарыстоўваў яго для індывідуальнага прымацавання да вясковых комуністаў-адзіночак. З-за дрэннага кіраўніцтва і адсутнасці дапамогі паасобныя комуністы-адзіночкі зусім адрываюцца ад партыйнага жыцця, становяцца пасіўнымі. Напрыклад тав. Залатароў ніколі не бывае на партсходах, не чытае газет, не прысутнічаў пры абгаварэнні падзей, звязаных са зладзейскім забойствам тав. Кірава.

У сувязі з апошнімі рашэннямі Ленінградскага гаркома і красавіковага пленума ЦК КП(б)Б аб арганізацыйна-партыйнай і палітычна-выхаваўчай рабоце ў раёнах заўважваецца некаторае палепшанне як усёй партработы, так і работы з комуністамі-адзіночкамі. У красавіку амаль ва ўсіх раёнах праведзены куставыя партыйныя сходы комуністаў-адзіночак, крыху палепшылася і сама падрыхтоўка да гэтых сходаў. Арганізаваны дадаткова дзесяткі партыйных школ па вывучэнню гісторыі партыі спецыяльна для комуністаў-адзіночак. Кіруюць школамі лепшыя прапагандысты з раённага партыйнага актыва. Многія бюро райкомаў у планах сваёй работы вызначылі індывідуальныя

справаздачы комуністаў-адзіночак. Так, Парыцкі РК у другім квартале намеццў індывідуальныя даклады 8 комуністаў-адзіночак і 8 партор-гаў. З 53 пытанняў, уключаных у план работы райкома, 33—выключна аб партрабоце.

Непараўнальна палепшыў партыйную вучобу комуністаў-адзіночак Клімавіцкі райком партыі. У красавіку дадаткова арганізаваны 17 партыйных школ па вывучэнню гісторыі партыі. Вучобай ахоплены ўсе комуністы-адзіночкі. Школы арганізаваны па кустах пры сельсоветах, куды на цэлы дзень прыязджае комуніст-адзіночка з калгаса. Усе слухачы забяспечаны падручнікам Кнорына па гісторыі партыі. Для кіраўніцтва школамі вылучаны лепшыя правяраныя палітычныя граматыныя прапагандысты з раённага партыйнага актыва: Шнейдэр (заг. партгабінета), Куляшоў (прапагандыст РК), Каган (рэдактар раённай газеты «Комуна»), Шульман (нам. дырэктара МТС па паліт-частцы), Рагінскі (нам. дырэктара МТС, скончыў ленинградскі комвуз), Пататурка і Карасёў (інструктары РК) і інш.

Кіраўнік гуртка па гісторыі партыі т. Каган, каб лепш уцягнуць слухачоў у самастойную работу, даручае 2—3 з іх падрыхтаваць па асобных пытаннях да чарговай тэмы і зрабіць даклад. Гэты метад значна павысіў якасць вучобы.

Прапагандыст райкома т. Куляшоў даў кожнаму слухачу месячны план работы над сабою дома. У гэтых персанальных заданнях прадугледжана чытка газет, часопісаў, мастацкай і палітычнай літаратуры, якою т. Куляшоў забяспечыў сам кожнага комуніста.

Добры вопыт падрыхтоўкі і правядзення адзінага партдня з комуністамі-адзіночкамі мае Дрысенскі райком партыі, які, акрамя дакладчыкаў на куставых сходах, вылучыў групу таварышоў з раённага партактыва і прымацаваў іх да паасобных комуністаў-адзіночак, каб загадзя прапрацаваць з імі рашэнні пленума Ленінградскага гаркома і падрыхтаваць да выступлення.

Тав. Сучкоў—адзін з удзельнікаў падрыхтоўкі да гэтага партдня — піша: «З'явіўся я а 7 гадзіне ўвечары да старшыні калгаса «Ленінскі шлях» кандыдата партыі т. Панічова. Сядзіць з сям'ёй, вячэрае. Пасля вячэры пытаецца: «Па якой справе з'явіўся? Па мабілізацыі сродкаў, ці па лесавывазках?» Я раскажаў яму ў чым справа. Ён проста здзівіўся. Было каля 2 гадзін ночы, калі мы закончылі прапрацоўку рашэнняў пленума Ленінградскага гаркома. Дасыта нагаварыўшыся і па іншых палітычных пытаннях, Панічоў перад сном заявіў: «А тым часам за 4 гады прабывання ў партыі са мною ніхто не гутарыў і ўжо больш года, як на партсходах я не бываў».

Гэты станоўчы вопыт прымацавання да комуністаў-адзіночак таварышоў з партыйнага раённага актыва трэба выкарыстаць усім РК як пры падрыхтоўцы да партсходаў, так і ў штодзённай рабоце з комуністамі-адзіночкамі (чытка газет, часопісаў, мастацкай літаратуры, палітгутаркі). Асабліва добрыя вынікі дае гэта форма работы, калі да палітычна слаба развітых комуністаў-адзіночак прымацоўваецца моцны, палітычна граматыны таварыш, які побач з інструктарам райкома павінен несці адказнасць перад бюро за павышэнне ідэйна-палітычнага ўзроўню комуніста-адзіночкі, за яго авангардную і арганізуючую ролю на тым участку, дзе ён працуе.

Пачатая перабудова партыйнай работы—толькі першы крок. Далейшая задача раённых камітэтаў партыі—усямерна паляпшаць кіраўніцтва комуністамі-адзіночкамі.

Інструктар РК, які больш чым хто-небудзь іншы звязан з комуністам-адзіночкай і адказвае за гэты ўчастак, павінен першым перабудаваць сваю работу і праводзіць яе па зацверджанаму бюро РК месячнаму плану.

Інструктар павінен не толькі бываць у кожнага з комуністаў сваёй зоны, але і ведаць яго палітычны ўзровень, палітычныя запатрабаванні, ведаць яго на рабоце, ведаць яго быт, ведаць, як ён выхоўвае гям'ю, дзяцей.

Інструктар павінен практычна дапамагаць комуністу-адзіночцы арганізаваць вакол сябе беспартыйны актыў і работу з ім, скласці план і правяраць яго выкананне. Асобую ўвагу трэба ўдзяліць палітычна слаба развітым комуністам-адзіночкам.

Райкомы КП(б)Б выключна вялікае месца павінны адвесці рабоце з комуністамі-адзіночкамі. Часцей заслухоўваць на бюро іх індывідуальныя справаздачы па асобных відах партыйнай работы з папярэднім яе абследваннем і судакладам інструктара. Не менш двух раз у месяц праводзіць куставыя закрытыя партсходы комуністаў-адзіночак, шырока практыкаваць скліканне пры РК галінных нарад комуністаў-адзіночак (канюхі, заг. МТФ, СТФ) па асобных пытаннях. Папулярываваць у друку добрыя ўзоры работы комуністаў-адзіночак.

Сакратар РК павінен праводзіць нарады інструктараў РК для абмену вопытам работы. Замацаваць зоны за інструктарамі і не перакідаць іх з адной зоны ў другую.

Работа з комуністамі-адзіночкамі павінна быць пастаўлена ўзорна.

Е. Серабракоў

Інструктар Віцебскага ГК КП(б)Б

Некаторы вопыт работы з камуністамі-адзіночкамі вёскі

„Інструктар абавязан весці асабістую работу па выхаванню кожнага камуніста-адзіночкі паасобку (растлумачэнне камуністу-адзіночцы рашэнняў партыі і ўрада, кіраўніцтва камуністам у чытанні газет і літаратуры, дапамога і інструктаж камуніста ў яго рабоце з актывам, правядзенні палітгутарак і т. д.“ *)

Віцебскі гарком КП(б)Б кіраўніцтва работай камуністаў-адзіночак вёскі праводзіць праз двух інструктараў па сельскай гаспадарцы, на якіх ускладзена адказнасць за гэту работу. Кожны з інструктараў прымацован тэрытарыяльна (сельсоветы зоны МТС і не абслугоўваемыя МТС) і праводзяць работу з 40—50 камуністамі-адзіночкамі.

У калгасах не зоны МТС 25 камуністаў з 42 працуюць старшынямі калгасаў, большасць астатніх—намеснікамі старшынь, брыгадзірамі.

Асноўны метады работы—жывая сувязь і канкрэтнае кіраўніцтва. Раз у месяц склікаюцца агульнараённы сход для абгульнення вопыту і абгаварэння далейшых задач практычнай работы камуністаў-адзіночак і адзін раз у месяц—куставы сход па пытаннях выхаваўчай работы.

Сходы камуністаў-адзіночак, як непасрэдная работа інструктараў з імі, праводзяцца планава. Кожны інструктар мае месячны план выездаў, дзе прадугледжан інструктаж камуніста-адзіночкі, азнаямленне з яго работай у калгасе, у масах і над сабою. План склікання сходаў камуністаў-адзіночак складаецца на два месяцы. У маі адбыліся такія сходы: 16-га—раённы сход аб выніках веснавой сяўбы і задачах камуністаў-адзіночак у падрыхтоўцы да ўборкі ўраджаю, 26, 27, 28 і 29—куставыя сходы па чатырох сельсоветах; на кожным сходзе пастаўлены былі самасправаздачы двух камуністаў аб іх рабоце ў калгасе, сярод калгаснікаў і над сабою, а таксама—судаклады інструктараў абследваўшых гэту работу; 30-га—раённы сход камуністаў-адзіночак для прапрацоўкі рашэнняў ЦК аб развіцці жывёлагадоўлі на 1935 год.

Сходы камуністаў-адзіночак падрыхтоўваюць інструктары, якія за 5—6 дзён праз тэхнічны апарат ГК абвешчаюць аб дні, месцы і часе сходу, характары пытанняў, папярэдне гутараць з паасобнымі камуністамі і правяраюць іх работу ў разрэзе пытанняў абвесткі дня.

*) З рашэнняў красавіковага пленума ЦК КП(б)Б

Такі метады, па-першае, забяспечвае поўную яку камуністаў, іх падрыхтаванасць і актыўнасць на сходзе і, па-другое, дае магчымасць інструктарам перадаваць вопыт работы і мабілізаваць камуністаў на барацьбу з недахопамі.

У рабоце з камуністамі-адзіночкамі, як і ва ўсёй партыйнай рабоце, неабходна своечасова ставіць перад камуністамі наспелыя пытанні партработы, якія выцякаюць з чарговых партыйных рашэнняў. Ужо 16 мая перад камуністамі-адзіночкамі вескі пастаўлена было пытанне аб падрыхтоўцы да ўборкі ўраджаю і выкананні пазыг т. Сталіна аб кадрах. Са сходу таварышы разехаліся ў калгасы падрыхтаванымі Яны ведалі, як і якую партыйную і палітычную работу праводзіць для выхавання і росту кадраў, для падрыхтоўкі свайго калгаса да ўборкі ўраджаю, добра ўсвядомлілі, чаму кожнаму камуністу-адзіночцы трэба працаваць над сабой, павышаць свае агра-тэхнічныя веды.

На гэтым сходзе кожны камуніст-адзіночка добра ўсвядоміў, што поспех яго работы будзе залежаць ад таго, наколькі правільна ён вырашыць задачу выхавання, росту і скалачвання калгаснага актыва вакол партыі, ўцягнення ў яе рады лепшых людзей калгаса, што толькі апраючыся на такія акты, ён па-большэвіцку справіцца са сваёй практычнай работай.

Падбор дакладчыка і падрыхтоўка к дакладу мае агромнае значэнне для разгортвання актыўнасці на сходах. У практыцы відэбскай арганізацыі дакладчыкамі на сходах камуністаў-адзіночак прыцягваюцца, як правіла, інструктары, якія маюць найбольшую магчымасць абагуліць вопыт работы камуністаў-адзіночак і завастрыць іх увагу на вузлавых пытаннях.

Жывая сувязь з камуністамі-адзіночкамі, іх выхаванне і вывучэнне, павышэнне авангарднай ролі, дапамога на месцы, паказ на жывым прыкладзе, як трэба арганізаваць партыйную работу, воль асноўныя задачы інструктара.

Планаванне знішчыла стыхійнасць у рабоце з камуністамі-адзіночкамі. Кожны інструктар працуе з імі не менш 15 дзён у месяц. Інструктары загадзя азнаямляюцца з практычнай работай кожнага камуніста, вывучаюць склад калгаснікаў, па іх пачатковую работу ў калгасе праглядаюць паседжаны і толькі пасля гэтага пачынаюць жывую гутарку і інструктаж камуніста-адзіночкі.

Такі метады работы даў многае.

Комуніст-адзіночка тав. Салтанаў у пачатку вясны быў абраны старшынёй калгаса «Новае жыццё», Рудніцкага сельсовета. Гэты калгас ужо некалькі год падрад не выходзіў з прарываў. З большавіцкай настойлівасцю т. Салтанаў, узяўся за работу, але ніяк не мог разабрацца ў тым, што робіцца ў калгасе. Азнаямленне інструктара са становішчам калгаса, а потым жывая гутарка з т. Салтанавым да яму магчымасці разабрацца ў недахопах работы калгаса і ўясніць свае задачы ў справе яго аздараўлення. У выніку калгас вышаў з прарыва ў вясняной сяўбе. Пасля жывой гутаркі з інструктарам т. Салтанаў стаў рэгулярна чытаць газеты, сістэматычна паводзіць партходзі і партвыбоды, арганізаваў вакол сябе беспартыйных актывістаў і зрабіў іх прыкладнымі калгаснікамі.

Комуніст-адзіночка старшыня калгаса т. Яскін пасля жывой з ім гутаркі змяніў свой настрой, што «сеяць яшчэ сыра», пачаў рэгулярна выпісваць і чытаць газеты, праводзіць чытку сярод калгасні-

каў, мабілізуючы іх на большэвіцкае высокажаснае правядзенне сяўбы.

Комуніст-адзіночка старшыня калгаса «Серп і молат» т. Краузе пасля гутаркі з ім перастаў выпіваць і забяспечыў здараўленне стада рагатай жывёлы.

Рад комуністаў-адзіночак пасля жывой гутаркі з імі акуратна плоцяць членскія ўзносы, пачалі работу па падрыхтоўцы лепшых лодзей калгаса ў спачуваючых.

Вельмі важна забяспечыць сістэматычную праверку выканання комуністамі-адзіночкамі як партыйных рашэнняў, так паасобных даручэнняў інструктароў. Вопыт такой работы паказаў, што ў комуністаў-адзіночак павысілася адказнасць за гэту справу і ўмацавалася партыйная дысцыпліна.

Комуністу ў калгасе, каб стаць буйнай палітычнай сілай, патрэбна вучыцца і вучыцца ў партыі. Тэарэтычнай вучобе комуністаў-адзіночак гарком партыі ўдзяляў вялікую ўвагу. З года ў год яны займаліся ў гуртках, але вучоба не шлі далей этапа развіцця і барацьбы партыі да 1917 г. Улічваючы гэта, гарком партыі вось ужо каля двух месяцаў як арганізаваў шырокую сець партыйных гурткоў, дзе комуністы-адзіночкі вывучаюць гісторыю партыі пасляокцябрскага перыяда. Гэтай вучобай ахоплены ўсе комуністы-адзіночкі вёскі.

Урокі веснавой сяўбы па Віцебскаму раёну паказалі, што паасобныя комуністы-адзіночкі праявлялі работу класавага ворага, які імкнуўся сарваць ўраджайнасць, дапусцілі выпадкі дрэннай апрацоўкі зямлі, не ўявілі сабе ў дастатковай меры ўсёй сутнасці новага калгаснага статута ў справе далейшага арганізацыйна-гаспадарчага ўмацавання калгасаў і росту заможнасці і культурнасці калгасных мас.

Задача інструктароў—выправіць гэтыя памылкі і ў сваёй далейшай рабоце сістэматычна павышаць рэвалюцыйную пільнасць кожнага комуніста-адзіночкі.

Лавіт

Інструктар Магілёўскага
райкома КП(б)Б

Як мы працуем з камуністамі-адзіночкамі

Да XVII з'езда партыі ў цэлы рад партыйных арганізацый Магілёва ўваходзілі камуністы розных устаноў, часам і абсалютна не звязаных паміж сабою. К прыкладу можна ўзяць ячэйку працасветы, куды ўваходзілі камуністы настаўнікі, работнікі тэатра, музея, архіва, дзіцячых садоў і інш., або ячэйку медработнікаў, куды ўваходзілі камуністы ўрачы, работнікі чырвонага крыжа, медтэхнікума, ясляў, профсаюза і інш.

Ясна, што пры такой пабудове арганізацыі не магло быць як след пастаўлена кіраўніцтва кожным камуністам паасобку, клопаты аб павышэнні яго палітычнага ўзроўню.

У рэзультате перабудовы быў арганізаван цэлы рад новых пярвічных партарганізацый пры ўстановах, дзе было не менш трох членаў партыі.

Праўда, спачатку была дапушчана памылка. Пры райаддзеле аховы здароўя і райАНА створаны былі партыйныя арганізацыі, куды ўваходзілі, акрамя асноўных работнікаў, паасобныя камуністы-адзіночкі, якія працавалі ў падведамственых установах (дыспансер, школа). Перабудова не была даведзена да канца.

Бюро ЦК КП(б)Б указала нам на гэта, камуністы-адзіночкі былі вылучаны асобна і кіраўніцтва імі ўскладзена на інструктара райкома.

Усяго такіх адзіночак-камуністаў аказалася 15 чал. Як-жа цяпер пастаўлена работа з імі, ці палепшылася работа кожнага камуніста сярод беспартыйных, як ажыццяўляецца вядучая роля камуніста, як камуністы працуюць над сабой? Гэтыя пытанні патрабуюць адказу тым больш, што пасля XVII з'езда партыі прашоў даволі значны час.

Возьмем асноўныя формы партыйнай работы.

Партдзень. Спачатку сходы камуністаў-адзіночак праводзіліся не сістэматычна, ад выпадку да выпадку, пытанні распрацоўваліся, так сказаць, у парадку нарады, добра не падрыхтоўваліся, рашэнні прымаліся на скорую руку. У апошні час партдзень камуністаў-адзіночак праводзіцца больш рэгулярна і падрыхтавана. Устаноўлены пэўныя дні партсходаў камуністаў-адзіночак. Яны ведаюць, што 10, 20 і 28 кожнага месяца абавязаны прыходзіць на партсход.

Большасць камуністаў-адзіночак—работнікі медыцыны. Першым пастаўлена было на сходзе камуністаў-адзіночак пытанне аб рэалізацыі рашэнняў ЦК ВКП(б) і СНК, бюро ЦК КП(б)Б і з'езда саветаў

аб ахове здароўя. Усім камуністам медустаноў даручана было распрацаваць гэтыя матар'ялы сярод медыцынскіх работнікаў, якія ўзялі цэлы рад абавязацельстваў па палепшанню медабслугоўвання працоўных. Рэзультаты ўжо ёсць.

На наступным сходзе гаварылі аб планах работы камуністаў-адзіночак. Загадзя было даручана кожнаму таварышу скласці план работы на два месяцы. У гэты план павінны былі ўвайсці пытанні масавай работы камуніста-адзіночкі сярод беспартыйных, а таксама работы над сабой.

Інструктар райкома дапамог скласці такі план камуністцы т. Гердзі. Гэты план, як прыкладны, абгаварваўся на сходзе камуністаў-адзіночак. Прапанавана было кожнаму мець свой план работы і на чарговым сходзе інфармаваць аб выкананні.

Што ўваходзіць у план работы камуніста-адзіночкі?

У план уключаны, прыкладна, такія пункты: арганізаваць галоўную чытку газет сярод беспартыйных работнікаў; арганізаваць палітгурток; прапрацаваць з беспартыйнымі артыкул у «Іравдс» аб выхаванні моладзі; праверыць праз профсаюз выкананне ўзятых сацабавязацельстваў і стан тэхнічнай вучобы; прачытаць «Лісты да таварышоў»—Леніна, «Паднятую цаліну»—Шолахава і паглядзець у тэатры «Платон Крэчэт».

Пры выкананні гэтага плана ўлічваюцца асаблівасці работы кожнага камуніста-адзіночкі.

На чарговым партыйным сходзе распрацавалі прамову тав. Сталіна, пасля чаго даручана было распрацаваць яе ў кожным калектыве і прыняць рад канкрэтных мер па ажыццяўленню ўказанняў тав. Сталіна аб кадрах.

На апошнім сходзе заслухалі даклад т. Махліна аб яго рабоце і ўзаемаадносінах з камуністамі, падначаленымі яму па другой лініі. Далі яму цэлы рад указанняў.

У працэсе работы выявілася, што некаторыя таварышы не наведваюць партвучобы (Меерсон, Горн, Махлін і інш.), пасля катэгарычнай прапановы яны палепшылі наведванне.

Недахоп маёй работы ў тым, што я яшчэ мала бываю на месцы работы камуніста-адзіночкі. У апошні час быў у тав. Яноўскага, які працуе дырэктарам школы на акраіне горада. Школа не з перадавых. Мы думаем заслухаць яго на бюро РК. Таксама будзем слухаць даклад т. Штэйман, якая паказвае лепшыя ўзоры работы.

Наша чарговая задача—часцей бываць на месцы работы і нават дома ў камуніста, каб сапраўды ўлічыць усе запатрабаванні і ўмовы работы кожнага таварыша. Да гэтай справы прыцягнем і пазаштатных інструктараў райкома КП(б)Б.

М. Екельчык

Як партарганізацыя Медыцынскага інстытута перабудуе партмасавую работу

Красавіковы пленум ЦК КП(б)Б у сваім рашэнні даў разгорнутую праграму палепшання партыйна-арганізацыйнай і палітычна-выхаваўчай работы.

Павышэнне партыйна-палітычнага і культурнага ўзроўню кожнага камуніста, уцягненне камуністаў у актыўную партыйную работу, павышэнне ролі камуністаў як палітычных кіраўнікоў і арганізатараў беспартыйных мас—вось асноўная задача парткома і пярвонай партарганізацыі.

Партарганізацыя Мед'інстытута налічвае 131 чал., з іх 29 кандыдатаў. Партыйны стаж большасці таварышоў з 1928 г. па 1932 г. Комсамольская арганізацыя налічвае 450 ч. Зразумела, што партмасавая работа ў такой партарганізацыі можа і павінна быць пастаўлена на адпаведную вышыню.

Партком за апошні час пачаў сур'ёзна займацца пытаннямі ідэйна-выхаваўчай работы сярод камуністаў.

Абмеркаванне ўрокаў, звязаных са зладзейскім забойствам тав. Кірава падлымі падонкамі зіноўеўскай контррэвалюцыйнай групы і разгорнутая партыйна-выхаваўчая работа значна ўзнялі рэвалюцыйную большэвіцкую пільнасць у партарганізацыі. Гэта дало магчымасць партыйнай арганізацыі правесці значную работу па ачыстцы ад чуждых і класава-варожых элементаў Інстытута—гэтага важнейшага ўчастка падрыхтоўкі кадраў для аховы здароўя працоўных.

На працягу доўгага часу ў Інстытуце займаліся сыны буйных гандляроў, лішэнцаў, якія пралезлі па фальшывых дакументах і да апошняга часу не былі выкрыты. Больш 22 чалавек чуждых класава-варожых элементаў выкрыта партыйнай арганізацыяй Мед'інстытута.

Пленум ЦК зусім выразна адзначыў, што для таго, каб павысіць рэвалюцыйную пільнасць і боездольнасць усіх членаў партыі, падняць усю партыйную работу на больш высокі ўзровень, ліквідаваць элементы самасупакоенасці і дабрадушша, пярвонай партарганізацыя павінна забяспечыць сур'ёзнае палепшанне марксісцка-ленінскага выхавання камуністаў, вывучэння імі гісторыі партыі, асабліва пасляокцябрскага перыяда, які мае рашаючае значэнне ў будаўніцтве сацыялізма.

Партарганізацыя Мед'інстытута арганізавала 4 партыйныя і 3 комсамольскія школы, але партком недастаткова займаўся якасцю і ідэйным зместам іх работы. Большасць гурткоў у мінулым годзе закончылі тэмай «1905 год». Трэба адзначыць, што партыйны камі-

тэт правільна паставіў пытанне аб неабходнасці вывучэння пасляокцябрскага перыяда гісторыі партыі і адпаведна з гэтым перабудоваў план работы партасветы; ужо прапрацаваны тэмы Люты—Окцябр, перыяд Брэста і ў паасобных школах—барацьба партыі з трацкізмам у гады ваеннага камунізма.

Аднак у гэтай галіне ёсць і недахопы. Студэнты V курса, як гэта паказала абследванне школы, якую кіруе т. Топаз, амаль усе займаюцца выключна па падручніку Яраслаўскага, не чытаюць і не прапрацоўваюць класікаў марксізма-ленінізма, на заняткі прыходзяць непадрыхтаванымі. Адсюль—адсутнасць глыбокай і сур'ёзнай прапрацоўкі тэм. Не дзіва, што паасобныя партыйцы дрэнна ведаюць пасляокцябрскі перыяд, дрэнна ведаюць барацьбу, якую правялі партыя з ворагамі ўнутры рабочага класа, з антыпартыйнымі групамі ў перыяд першай пяцігодкі, іх прыёмы і метады барацьбы і як партыя іх перамагла.

11 мая, загадзя праверыўшы работу гэтай школы, партком заслухаў інфармацыі прапагандыста т. Топаз, парторга т. Файнберг і слухачоў тт. Мацкевіч і Плевінскай.

Праверка паказала, што пры выкладанні гістарычных фактаў прапрацоўваліся фармальна, тэарэтычныя пытанні не ўвязваліся з бягучай палітыкай партыі. Тав. Топаз не ведае сваіх слухачоў і не мог адказаць, хто з іх больш адстае, каму патрэбна дапамога. У гутарцы са слухачамі выяснілася іх зусім слабая падрыхтаванасць. На пытанне аб сутнасці красавіковых тэзісаў, аб іх асноўных пунктах, слухачы не маглі даць адказу. На пытанне аб апазіцыі Каменева ў красавіку 1917 года з 12 чалавек прысутных ні адзін па сутнасці не адказаў. Толькі тав. Борц адзначыў, што Каменев быў супроць пераходу да пролетарскай рэвалюцыі, але не ўказаў канкрэтна, у чым-жа заключаліся перэччэнні Каменева супроць ланініскіх тэзісаў. На пытанне, чаму знялі лозунг «улада саветам», ніхто з прысутных не адказаў.

Надобных прыкладаў можна было-б прывесці многа. Усе яны пацвярджаюць, што школа не займалася глыбокім вывучэннем гісторыі партыі, бо т. Топаз выкладаў суха, лекцыйна, метадычна няправільна. Абстаноўка таксама не спрыяла заняткам. Слухачы сядзелі ў шапках, паліто, курылі на занятках.

Партгабінет Мед'інстытута не аказвае слухачам і прапагандыстам метадычнай дапамогі, не арганізуе сістэматычных кансультацый па раду важнейшых пытанняў партыйнага і гаспадарчага жыцця краіны. Кіраўнік партгабінета т. Шапіра не звязан з масамі студэнтаў, з прапагандыстамі, не ведае іх запросаў, не гледзячы на магчымасці, не забяспечвае твораў класікаў марксізма-ленінізма. Асноўная работа партыйнага габінета павінна заключацца ў сістэматычнай арганізацыі семінараў і кансультацый, падборы адпаведнай палітычнай і мастацкай літаратуры, памятаючы, што большэвіцкі абавязак кожнага камуніста—вывучаць гісторыю партыі, асабліва пасляокцябрскі перыяд, каб ведаць тактыку і прыёмы яе барацьбы з антыпартыйнымі групамі, тактыку і прыёмы, якія далі магчымасць перамагчы і разбіць на-голаву гэтыя групы.

Ідэйнае ўзбраенне камуністаў павінна заняць цэнтральнае месца ва ўсёй партыйнай рабоце. Камуніст-вузавец павінен ведаць, што якую-б работу ён ні выконваў, без сістэматычнага ідэйна-палітычнага і культурнага росту, без сур'ёзнага вывучэння асноў марксізма-

ленінізма, ён будзе адставаць ад вялікіх патрабаванняў соцыялістычнай эпохі.

Партком увёў цяпер, як правіла, справаздачы партарганізатараў, прапагандыстаў, слухачоў і нават паасобных камуністаў аб іх вучобе. Цяпер і сакратар парткома т. Бурніштэйн часта наведвае заняткі. Але гэтага мала. Трэба не толькі наведваць гурткі і школы, але добра знаёміцца з іх штодзённай работай, ведаць, як прапагандыст вядзе заняткі, як засвойваецца матэрыял, сістэматычна збіраць прапагандыстаў для інфармацыі і інструктажа па пытаннях бягучай палітыкі партыі, партыйнага і вучэбнага жыцця інстытута.

Асаблівае месца ў рабоце партарганізацыі ВНУ павінна займаць сапраўды большэвіцкая барацьба за ідэйнае ўзбраенне і авангардную ролю камуністаў у вучобе. Нажаль, многія слухачы-партыйцы не паказалі яшчэ сябе ў гэтай справе, акадэмічная паспяховасць камуністаў ніжэй чым беспартыйных студэнтаў. Палова ўсіх беспартыйных студэнтаў (49%) вучацца на вельмі добра і добра, тым часам як камуністаў з такою ацэнкай паспяховасці не больш 38%.

У гістарычнай прамове на выпуску акадэмікаў Чырвонай арміі тав. Сталін указаў:

«З усіх каштоўных капіталаў, якія ёсць у свеце, самым каштоўным і самым рашаючым капіталам з'яўляюцца людзі, кадры. Трэба зразумець, што пры нашых цяперашніх умовах «кадры вырашаюць усё». Будуць у нас добрыя і шматлікія кадры ў прамысловасці, у сельскай гаспадарцы, на транспарце, у арміі,—наша краіна будзе непераможна».

З усёй сілай тав. Сталін падкрэсліў значэнне клопату аб людзях, аб будаўніках соцыялізма, аб кадрах. Хіба выпадкова пастаўлена было пытанне аб кадрах для аховы здароўя працоўных—аб урачах? Яно пастаўлена ў выніку агромных клопатаў партыі і вялікага Сталіна аб кадрах для фронту аховы здароўя.

Партарганізацыя Мед'інстытута пры прапрацоўцы прамовы тав. Сталіна правільна паставіла пытанне аб вырашчванні новых савецкіх кваліфікаваных урачоў, аб дапамозе адстаючым камуністам.

Характэрны паказчыкі акадэмпаспяховасці студэнтаў-камуністаў I курса на 15 мая г.г.: з агульнай колькасці 36 чал. на вельмі добра вучацца 1 (2,8%), на добра 16 (44,4%) і на здавальняюча 11 (30,6%).

На курсавым партсходзе адзначана авангардная роля ў вучобе тт. Вашкевіча (рэдактар шматтыражкі), Кацнельсона і інш., якія на справе рэалізуюць указанне т. Сталіна аб барацьбе за кадры, аўладаўшыя тэхнікай. Да адстаючых у вучобе тт. Акімава, Волка, Анцылеўскага, Багадзяж сход рашыў прымацаваць групу камуністаў для дапамогі, лічачы гэту работу асноўнай нагрузкай, арганізаваць рад дадатковых кансультацый і лекцый і забяспечыць неабходнай літаратурай.

Дабіваючыся павышэння якасці выкладання марксізма-ленінізма, партком уцягнуў выкладчыкаў у арганізаваны для іх семінар, якім кіруе дырэктар Мед'інстытута праф. Манахаў. Першыя два заняткі семінара паказалі вялікую зацікаўленасць, аб чым сведчыць прысутнасць на занятках ад 50 да 60 чалавек. Гэта работа прыблізіла выкладчыкаў да партыйнай арганізацыі і забяспечыла павышэнне іх адказнасці за падрыхтоўку поўнацэнных высокакваліфікаваных медыцынскіх кадраў.

Задача парткома і ўсёй партарганізацыі Мед'інстытута — дабіцца, каб студэнты камуністы сталі вядучаю сілай у вучэбнай справе. Гэтага можна дабіцца, калі уважліва падыйсці да адстаючых таварышоў: ставіць іх справаздачы на парткоме і партсходах, арганізаваць сталую дапамогу.

Выключнае значэнне ў сістэме большэвіцкага выхавання маюць партыйныя сходы, якія на аснове разгорнутай большэвіцкай самакрытыкі і ўнутрыпартыйнай дэмакратыі павінны стаць баявою школай партыйнага жыцця, узнікаючы ідэйную і палітычную ўзброенасць камуністаў.

У рашэнні Ленінградскага гаркома партыі адзначана:

«Членум падкрэслівае выключнае значэнне партыйных сходаў у справе большэвіцкага выхавання членаў партыі і прапануе ўсім партыйным арганізацыям пакласці ў аснову іх работы пытанне арганізацыйна-партыйнай і ідэйна-выхаваўчай работы, забяспечыўшы, на аснове разгорнутай самакрытыкі дакладнае і ўсебаковае абмеркаванне пастаўленых пытанняў».

Раней у Мед'інстытуце слаба рыхтаваліся да партдня, але за апошні час гэту справу наладзілі не дрэнна. Асабліва добра прашлі партсходы, прысвечаныя прапрацоўцы рашэнняў Ленінградскага гаркома і рабоце комсамола. Падрыхтоўка да першага сходу праведзена была пабрыгадна з усімі камуністамі, што дало магчымасць улічыць для пастановы сходу ўсе іх прапановы і забяспечыць актыўнасць «маўчальнікаў» (Кулік, Круцько, Ралавец і Унгер).

Складанне прапаноў да партсходу аб рабоце комсамола перадаваў было ў камісію, якая працавала звыш 5 дзён, але аб выніках яе работы камуністы нічога не ведалі. Урэшце на партсходзе, які адбыўся 7 мая, прынята была пастанова, у якой адзначаўся рад буйнейшых недахопаў у рабоце комсамола, але не дана было разгорнутага канкрэтнага плана далейшай дзейнасці комсамола.

Нам патрэбны дзелавыя, практычныя, канкрэтныя пастановы, складзеныя на аснове папярэдняга дасканалага вывучэння пытання. Да праверкі і складання пастаноў трэба прыцягваць членаў партком. і іншых актыўных камуністаў, якія блізка стаяць да гэтай справы. Партком і партсход у сваіх пастановах павінны ўказаць не толькі, што патрэбна зрабіць, але і як зрабіць.

Заслугоўвае ўвагі работа парткома па пытаннях прыёму ў спачувальчыя. У групу спачувальчых падрыхтавана і прынята 18 найбольш актыўных таварышоў: навуковыя работнікі, дацэнт Голуб, асістэнты Энцін, Каровікаў, актывісты-студэнты Лысак, Герынг і іншыя.

Выносячы пастанову аб прыёме, партком адначасова арганізоўвае для спачувальчых гурткі па вывучэнню статута і гісторыі партыі. Улічваючы палітычны і культурны ўзровень спачувальчых, прымацоўваў да іх членаў партыі, даваў адпаведныя нагрузкі як па лініі партыйнай, так і профсаюзнай. Першыя заняткі на тэму «Гістарычнае падрыхтаванне большэвізма і барацьба Леніна за партыю новага тыпу» паказалі вялікую зацікаўленасць спачувальчых: Герынг, Голуб, Энцін і іншыя таварышы актыўна ўдзельнічалі ў прапрацоўцы гэтай тэмы.

Задача партарганізацыі Мед'інстытута — заняцца сістэматычным выхаваннем спачувальчых, правяраць, як выконваюць яны свае заданні і статут партыі, каб можна было адабраць сярод іх сапраўды падрыхтаваных, дастойных да ўступлення ў партыю.

Безадказныя, несур'ёзныя адносіны да партыйнай гаспадаркі выяўлены былі парткомам, калі ён сур'ёзна ўзяўся за гэту справу. Напрыклад: Бельская і Іванова самавольна выправілі ў партбілец імя і год нараджэння, Слабодчыкаў цэлы год трымаў у сябе партыйную ўліковую картку, Арцішэўскі, пераведзены камісіяй па чыстцы ў спачувваючыя, паўтара гады трымаў у сябе партбілет.

Вялікі партыйны актыў Мед'інстытута, 6 курсавых і 53 групавых парторга яўна недастаткова прыцягваліся да прапрацоўкі і падрыхтоўкі пытанняў, якія абмяркоўваліся на парткоме і партсходах. Наогул трэба сказаць, што сталай работы з актывам па павышэнню яго ідэйнага і палітычнага ўзроўню ўсё яшчэ не наладжана.

Заслугоўвае ўвагі работа парткома з камуністамі, пераведзенымі камісіяй па чыстцы з членаў партыі ў кандыдаты. Партком заслухаў справаздачы тт. Цырлінскага, Курзенка, Іванова, з якіх выснілася, што тав. Цырлінскі, не маючы дапамогі ад курсавой партарганізацыі, не падрыхтоваў для перадачы ў члены партыі. Партком прымацаваў да яго т. Хоціна, і зараз т. Цырлінскі ўзняў свой палітычны ўзровень.

Такім чынам, асноўную ўвагу партком павінен накіраваць на работу з кожным паасобным камуністам.

Партарганізацыя Інстытута павінна неадкладна і сур'ёзна заняцца справай беларусізацыі, памятаючы ўказанні пленума ЦК КП(б)Б:

«Асабліва важнае значэнне набывае пытанне беларусізацыі марксісцка-ленінскага выхавання, большэвіцкага правядзення беларусізацыі, выкладання на беларускай мове, вылучэння беларускіх кадраў, павелічэння беларусізаваных школ і гурткоў у секі партыйнай асветы, а таксама ўкаранення ў партыйную асвету гісторыі, эканомікі і культуры Беларусі».

Пленум ЦК КП(б)Б патрабуе ад усіх партарганізацый сур'ёзнай практычнай работы ў галіне сапраўднага большэвіцкага правядзення беларусізацыі марксісцка-ленінскага выхавання.

Партком і ўся партарганізацыя, рэалізуючы фашэнні пленума ЦК КП(б)Б, павінны дабіцца канкрэтнага палепшання ўсёй партыйна-выхаваўчай работы ў Інстытуце.

В. Бальзоўскі

Сакратар парткома будаўніцтва гідра-
лізнага завода—гор. Бабруйск

Партпраца ў цэнтры ўвагі

Былы чыноўніцка-абыватальскі горад Бабруйск, дзе ў «добры стары час» было каля дзесятка дробных саматужных прадпрыемстваў, за гады савецкай улады, дзякуючы перамозе ленінскай нацыянальнай палітыкі, паступова пакрываючыся сеццю сацыялістычных фабрык і заводаў, ператварыўся ў адзін з буйных пролетарскіх цэнтраў БССР.

Побач з лесакамбінатам імя X-годдзя Окцябрскай рэвалюцыі, фанерным заводам імя Кірава, з пачатку 1935 г. расце за горадам на пустыры новы гігант—гідролізны завод. Яго чырвоныя карпусы і рабочы пасёлак з дзесяткамі новых двухпавярховых дамоў—такія рэальныя рэчы, аб якіх яшчэ год таму назад Бабруйск і марыць не мог.

Зразумела, што будаўніцтва гідролізнага завода—вялікі фактар у далейшым гаспадарча-культурным развіцці горада Бабруйска.

Будаўніцтва гідролізнага завода—буйнае дасягненне не толькі для Бабруйска. Гэта вялікі ўклад у прамысловасць БССР, паколькі гідролізны завод будзеца ў БССР упершыню.

І зусім правільна зрабіў Бабруйскі райком КП(б)Б, высунаўшы на сходзе гарадскога актыва партыйнай арганізацыі лозунг «Будаваць Бабруйскі гідролізны завод так, як маскоўскія большэвікі будавалі метрапалітэн».

Гэты лозунг сакратара РК КП(б)Б тав. Чарнышова быў падхоплен усёй партарганізацыяй і ў першую чаргу партарганізацыяй будаўніцтва гідроліза.

У парадку рэалізацыі гэтага лозунга над будаўніцтвам узяла шэфства бабруйская комсамольская арганізацыя, якая вылучыла на ўзмацненне будаўніцтва 60 чалавек лепшых комсамольцаў-ударнікаў з іншых прадпрыемстваў горада. Комсамольцы на будаўніцтве працуюць па-ўдарнаму. Комсамольская брыгада тт. Малыгіна і Гардзіевіч заважвалі сталае месца на чырвоных дошках. Брыгада Малыгіна выканала план на 123 проц., брыгада Гардзіевіча—на 139 проц. (красавік). Комсамольскія брыгады карыстаюцца вялікім аўтарытэтам на будаўніцтве, па іх прыкладу пачалі працаваць і брыгады беспартыйных. Комсамольцы з'яўляюцца застрэльшчыкамі ў арганізацыі пазавога друку і прымаюць актыўны ўдзел у грамадскім жыцці будаўніцтва завода.

Па плану завод павінен быць пабудаван і асвоен к пуску к 1 студзеня 1936 г. Партарганізацыя будаўніцтва выкінула лозунг «Будаваць і асвоіць завод к 1 снежня 1935 г.»

На ажыццяўленне гэтай задачы мабілізаваны ўся партыйная і комсамольская арганізацыі, увесь актыў беспартыйных рабочых.

У аснову сваёй работы партарганізацыя будаўніцтва завода палажыла рашэнні пленума Ленінградскага гаркома ВКП(б) і красавіковага пленума ЦК КП(б)Б аб разгортванні партыйна-арганізацыйнай і палітычна-выхаваўчай работы.

Гэтыя рашэнні, даўшы выключна ясную і чоткую праграму партыйнай работы, былі распрацаваны з усімі камуністамі па групах і на закрытым партсходзе, дзе зацверджан план работы парткома і перагледжаны партнагрузкі.

Партарганізацыя будаўніцтва гідролізнага завода па свайму колькаснаму складу вельмі нязначная (22 члены і 6 кандыдатаў партыі). Загульнай колькасці камуністаў 5 чалавек вылучана ў якасці палітінфарматараў-бяседчыкаў. Яны сістэматычна, па заданню парткома, праводзяць палітгутаркі сярод беспартыйных рабочых, 8 таварышоў прымацаваны да аб'ектаў, цэхаў і брыгад і выконваюць заданні парткома па розных відах партмасавай работы.

Трое кандыдатаў партыі вызвалены ад усякіх партнагрузак з прычыны нізкага палітузроўню (двое з іх—Хаўкін і Падокшын—пераведзены ў кандыдацы пры чыстцы). Перад імі пастаўлена задача паспяхова працаваць над сабою; для дапамогі ў рабоце прымацавалі да іх больш моцных таварышоў.

Астатнія камуністы, акрамя трыкуніка, атрымалі стачыя партнагрузкі.

Добрыя прыклады ў выкананні партнагрузак падаюць тт. Жук, Мароз, Копелеў, Званковіч, Самашук. Яны карыстаюцца вялікім аўтарытэтам сярод беспартыйных рабочых. Паасобныя таварышы, як Шульман, Зарэчны, Новікава, недаацанілі ўсёй важнасці партыйнай работы і несур'ёзна адносяцца да партнагрузак, звязваючы іх з асноўнай работай па службе. Прымацаваны да комсамола Шульман ніякай работы там не правёў. Зарэчны не арганізаваў работы АСО, прымацаваная да інтэрната Новікава не праводзіць гутарак.

Адно з найбольш вузкіх месц у партпрабоце на будаўніцтве—гэта марксісцка-ленінскае выхаванне камуністаў. З 28 камуністаў да 15 красавіка было ахоплена партвучобай толькі 12 чалавек, якія наведвалі гарадскую партшколу. Астатнія 16 чалавек зусім не займаліся.

У красавіку партком арганізаваў на будаўніцтве дзве групы па вывучэнню гісторыі партыі. Першая група ахапіла кандыдатаў і менш падрыхтаваных членаў партыі (9 чал.), а другая—групу кіруючых работнікаў. Аднак, яшчэ не ўсе таварышы зразумелі, што выкананне адказнай задачы, якая стаіць перад нашай партарганізацыяй, немагчыма без уздыму на высокі ідэйна-прынцыповы ўзровень партыйнай асветы, а тым самым узмацнення партыйнай пільнасці членаў нашай партыі. Большэвіцкая пільнасць ва ўмовах будаўніцтва гідролізнага завода набывае надзвычайнае значэнне, бо ў нас працуе да 800 сезоннікаў, большасць якіх—людзі яшчэ неправераныя. Таму партарганізацыя ў цэлым і кожны камуніст паасобку павінны павысіць партыйную адказнасць, узняць класавую пільнасць, большэвіцкую наста-рожанасць.

Толькі неразуменнем гэтай ісціны тлумачацца частыя зрывы партзаняткаў у групе кіруючых работнікаў, якія імкнуцца апраўдацца «аб'ектыўнымі» прычынамі: не было часу, камандыроўкі і т. д.

Гістарычная прамова тав. Сталіна з яго лозунгам «кадры выра-

шаюць усё» патрабуе, каб партыйнае кіраўніцтва добра ведала кожнага члена партыі з усімі яго патрэбамі, востра хвалюючымі пытаннямі, дапамагла ў разгортванні практычнай работы, у выкананні партыйных нагрузак і т. д. Пакуль мы не выканаем гэтыя прасцейшыя мерапрыемствы, не можа быць і гутаркі аб добрай пастаноўцы партыйна-арганізацыйнай і выхаваўчай работы.

Партыйны камітэт будаўніцтва заслухаў індыўдуальныя справаздачы паасобных камуністаў. Тав. Падокшын у сувязі з дрэннымі сямейнымі і бытавымі ўмовамі паддаўся было упадніцкім настроям, перастаў наведваць партсходы і пакрыху адарваўся ад партжыцця. Яму адрамантавалі кватэру, дапамаглі адзець дзяцей і прымацавалі для дапамогі ў рабоце над сабой больш моцнага т. Копелева.

Пры вывучэнні партыйцаў мы ўстанавілі, што т. Хаўкін не прымае актыўнага ўдзелу ў партработе не таму, што не хоча працаваць, а таму, што хворы на 'сухоты. Тав. Хаўкіну прадастаўлена месца на курорт.

Устапоўлена, што тт. Вінакур і Чаропка зусім не працуюць над сабой і нават не чытаюць газет. Партком забяспечыў іх газетамі, неабходнай палітычнай і мастацкай літаратурай, стварыў спрыяючыя ўмовы для работы над сабой і будзе правяраць гэтых таварышоў.

Партком выявіў, што не ўсе камуністы акуратна плацяць членскія ўзносы. У спісах кандыдатаў партыі лічыўся Доўнар, які не толькі ўвесь час не плаціў членскіх узносаў, але не мае ні кандыдацкай, ні ўліковай карткі, бо трапіў у спісы выпадкова і прысутнічаў на закрытых партсходах.

Буйны недахоп нашай партмасавай работы—адсутнасць груп спачуваючых. На будаўніцтве працуюць сезоннікі, да афармлення якіх у групе спачуваючых трэба падыходзіць вельмі асцярожна. Цяпер мы штодзённа атрымліваем ад сельсоветаў характарыстыкі сацыяльнага становішча і паходжання паасобных рабочых-сезоннікаў, вывучаем атрыманыя праз паліт'інфарматараў-бяседчыкаў весткі аб палітычна-маральным стане рабочых. Такім чынам партком ужо пачынае ажыццяўляць пастаўленую перад ім задачу аб арганізацыі груп спачуваючых.

Партсходы, як правіла закрытыя, праходзяць у нас планава, тры разы ў месяц: 7, 17 і 27.

Кожны камуніст за 5 дзён атрымлівае абвестку, у якой указана, дзе і калі адбудзецца партсход, якія пытанні будуць разглядацца. Па найбольш прынцыповых пытаннях разам з абвесткаю рассылаецца неабходны мінімум пытанняў (выразкі з газет), або ўказваецца, што чытаць і дзе знайсці патрэбны матар'ял.

Так падрыхтоўваўся партсход па распрацоўцы матар'ялу аб партыйна-арганізацыйнай і палітвыхаваўчай рабоце.

На працягу месяца, з 10 красавіка, на закрытых партсходах распрацаваны наступныя пытанні:

аб мерапрыемствах па ўзмацненню партыйна-арганізацыйнай і партмасавай работы; аб падрыхтоўцы да святкавання 1 Мая і індыўдуальныя справаздачы камуністаў; аб рэагаванні на заметкі ў газеце; аб стане і рабоце бібліятэкі; аб правядзенні падпіскі на пазыку 3-ці год 2-й пяцігодкі, артыкул т. Яраслаўскага «Чаго патрабуе партыя ад камуніста ў асабістым быццё і грамадскай рабоце»; справаздачы паліт'інфарматараў-бяседчыкаў; рашэнне бюро райкома партыі па дакладу партгрупы будаўніцтва аб палітмасавай рабоце сярод рабочых.

Значна ўзнялася партыйная дысцыпліна і актыўнасць партыйцаў. На сход з'яўляюцца акуратна ўсе, за выключэннем камандзіраваных. «Маўчальнікаў» у нас цяпер мала. Выказваюцца на сходзе тыя, хто раней зусім не выступаў.

Наладжана работа друку. Рэгулярна, раз у дэкаду, выходзіць агульна-заводская насценгазета і 6 брыгадных пяцідзёнак. Скалочан газетны актыў. 11 мая (дзень друку) адбылася нарада рабкораўскага актыва. Дагаварыліся з рэдакцыяй раённай газеты «Комуніст» аб арганізацыі семінара рабкораў на будаўніцтве. Значна павысілася падпіска на газеты (ад 395 экз. у красавіку да 724 экз. у маі). Арганізавана вячэрняя агульна-адукацыйная школа па інтэрнатах. Інтэрнаты радыёфікаваны.

У рэзультате прыметна ўзнялася актыўнасць рабочых, павысілася працоўная дысцыпліна, што забяспечыла перавыкананне будаўнічай праграмы. План за першы квартал выканан па прамысловаму будаўніцтву на 105,7% і за красавік—на 144,8%; па комунальнаму—на 135,6 % і за красавік—на 149,8 %.

Падпіска на пазыку 3-га года 2-ой пяцігодкі рэалізавана на 129 тысяч рублёў (116 %).

Партком намеріў правесці сустрэчу камуністаў будаўніцтва гідролізнага завода з камуністамі фанернага завода імя Кірава. Зараз праводзіцца вялікая работа па падрыхтоўцы гэтай сустрэчы, якая павінна забяспечыць абмен вопытам і намеріць далейшыя мерапрыемствы па ўзмацненню партмасавай работы.

Пастаўленая перад партарганізацыяй задача датэрміновага заканчэння будаўніцтва і пуску гідролізнага завода к 1 снежня 1935 г. пры сталай дапамозе і ўвазе мясцовых партыйных і савецкіх арганізацый будзе выканана.

3. Салавей

Сакратар парткома го-
мельскага дрэўкамбіната
імя Гікало

На шляху перабудовы

У рашэннях ЦК ВКП(б) аб гомельскай партыйнай арганізацыі ўка-
зана на недастатковую ідэйную яе згуртаванасць, слабасць унутры-
партыйнай работы, замену сапраўднай перабудовы знадворна-паказ-
ною, шуміхай, вынясеннем агульна-дэкларацыйных рэзалюцый і
рашэнняў.

Гэтыя ўказанні цалкам адносяцца і да партыйнай арганізацыі
аднаго з буйнейшых прадпрыемстваў, дзецішча першай пяцігодкі—
Гомельскага дрэваапрацоўчага камбіната імя Гікало.

У выніку яўна недавальняючай пастаноўкі партыйна-масавай ра-
боты, работы па ідэйнаму згуртаванню ўсёй арганізацыі доўгі час пра-
водзіла контррэвалюцыйную работу трацкісцкае ахвосце. Гэтыя
контррэвалюцыйныя элементы ў 1925-26 гг. распаўсюджвалі трацкісц-
кую літаратуру ў лесацэху «Колпраца», вялі контррэвалюцыйную агі-
тацыю. На словах яны раззброіліся—на справе прадаўжалі двуруш-
нічаць, не пакідаючы сваёй агіднай справы. Партыйная арганізацыя
аднеслася па-абыватальску да гэтага, дапусціла мяшчанскае дабра-
душша, класавую палітычную слепату, не здолела ўскрыць двуруш-
ніцкую контррэвалюцыйную работу.

Дрэнна вывучаўся твар кожнага камуніста, партыйна-масавая ра-
бота не звязана была з выкананнем гаспадарчых задач. У партыйнай
работе пераважалі гаспадарчыя пытанні. Партыйны камітэт фак-
тычна ператварыўся ў гаспадарчы орган кіраўніцтва, адсунуўшы на
задні план сапраўды партыйную работу.

Усё гэта, бяспрэчна, сказалася і на выкананні промфінплана. План
1933 года выканан толькі на 67,1 проц., за 1934 год недадана дзяр-
жаве прадукцыі на суму 75.000 р.

Рашэнні Ленінградскага гаркома і красавіковага пленума ЦК
ВКП(б) пакладзены цяпер у аснову перабудовы ўсіх звенняў партый-
най работы на камбінаце.

Праўда, праробленае партарганізацыяй з'яўляецца толькі пачаткам
сур'ёзнай і вялікай работы, якая ўрэшце павінна зрабіць камбінат,
які носіць імя ордэнаносца, непахіснага кіраўніка большэвікоў Белар-
усі—Нікалая Фёдаравіча Гікало, перадавым прадпрыемствам ордэ-
наноснай рэспублікі.

На шляхах нашай перабудовы, на крупіцах вопыту партыйнай ра-
боты я і спынюся.

* *

Партдзень—школа ідэйна-палітычнага выхавання комуніста. Мы паставілі перад сабой задачу—дабіцца, каб кожны комуніст акуратна наведваў партыйныя сходы, дзе-б рос, загартоўваўся, усведамляючы свае задачы ў ажыццяўленні авангарднай ролі на любым участку работы.

Выбар абвесткі дня сходу мае вялікае значэнне. Абвесткі дня абгаварваюцца ў пярвічных партыйных арганізацыях, потым зацвярджаюцца партыйным камітэтам і нарэшце, за 5—10 дзён да сходу, спускаюцца ў цэхавыя арганізацыі, дзе даводзяцца да ведама ўсіх членаў партыі.

За 5 дзён да сходу вывешваюцца вялікія аб'явы. Для падрыхтоўкі кожнага пункту абвесткі дня загадзя вылучаюцца людзі. Рэзалюцыя, як правіла, канчаткова прымаецца на агульным сходзе, улічваючы ўказанні комуністаў, выступіўшых у спрэчках. Спрэчкі займаюць многа часу. Выступаюць усе жадаючыя без абмежавання. Заводская шматтыражка ўдзяляе вялікую ўвагу падрыхтоўцы партыйных сходаў, асвятляе пытанні партсходу, змяшчае выказванні комуністаў, кандыдатаў.

Партком распрацоўвае план падрыхтоўкі і правядзення партыйнага сходу. Гэты план абмяркоўваецца потым на інструкцыйнай нарадзе парторгаў, у цэхах вылучаюцца брыгады па падрыхтоўцы к партдню, якія таксама інструктуюцца. У рэзультаце такой падрыхтоўкі рэзка ўзнялася актыўнасць комуністаў. Раней пасіўныя таварышы, як Радчанка, Портар Х., Бас Х., выступаюць зараз на сходах зусім дзельна.

Партком сістэматычна правярае, як выконваюцца прынятыя паставы, аб чым дакладвае на чарговых сходах. Усе гэтыя мерапрыемствы выклікалі зацікаўленасць комуністаў у тым, каб як найлепш правесці партыйны сход. Бываюць часам выпадкі зрыву цэхавых партыйных сходаў. Так, 26 красавіка сарваўся сход арганізацыі мэблевай фабрыкі з-за няўкі комуністаў Цветкова, Куцака і Кавалеўскага. На заўтра-ж партыйная арганізацыя разабрала гэты факт і прыняла адпаведнае рашэнне.

* *

Страта класавай рэвалюцыйнай пільнасці, што прывяло да контр-рэвалюцыйнай дзейнасці трацкісцкіх элементаў на камбінаце, была рэзультатам слабой увагі партыйнай арганізацыі марксісцка-ленінскаму выхаванню. Паасобныя комуністы і кандыдаты партыі, як Бабкоў, Кацуба, Фрыдландэр, не разбіраюцца ў самых элементарных пытаннях палітыкі. Гэты буйнейшы прабел мы зараз ліквідуем.

На камбінаце рэгулярна працуе сець партыйнай вучобы: два курсы вячэрняга комвуза, аднагадовая школа, кандыдацкая школа, гурток гісторыі партыі пры партыйнай арганізацыі пажарнай каманды, гурток на прыгараднай гаспадарцы і школа для спачуючых.

Партыйнай сеццю ахоплены 77,7 проц. комуністаў і кандыдатаў партыі. Астатнія займаюцца завочна і ў розных гуртках пры доме партактыва. Камерцыйны дырэктар т. Дворкін, начальнік мэблевай фабрыкі член партыі з 1918 года, т. Цветкоў і загадчык планавага аддзела т. Шварц раней не вучыліся. Зараз ім даюцца заданні, якія потым прымае прапагандыст парткома.

З некалькімі таварышамі, якія не могуць займацца з-за хваробы

і слабога здароўя, прапагандыст праводзіць індывідуальныя гутаркі па бягучай палітыцы, раіць для чытання мастацкую літаратуру.

Якасць партыйнай вучобы і паспяховасць—сярэдняя. Адстаючым аказваецца ўсямерная дапамога (Табухаў, Гордзіна і інш.). Кожны адстаючы не менш аднаго разу ў пяцідзёнку абавязан па 2 гадзіны займацца ў партгабінеце. Тт. Барысенка, Папкоў, якія раней займаліся дрэнна, пасля індывідуальнай справаздачы на парткоме, забяспечанні літаратурай, аслабленню ад лішніх нагурузак нядрэнна паспяваюць у вучобе.

Сярод слухачоў наглядаецца ўзросшы інтарэс к таму, каб карыстацца пры вывучэнні гісторыі партыі першакрыніцамі—творамі Леніна-Сталіна.

Нядрэнна працуе аднагадовая партыйная школа. Прапагандыст т. Водзін выкладае жыва, у залежнасці ад тэмы і настрою слухачоў мяняе метады, удала выкарыстоўвае мастацкую літаратуру. Так, да тэмы «Вайна 1914 г.» зачытаў урывкі з твору Анры Барбюса «Агонь», Тіханава «Вайна», да тэмы «Лютаская рэвалюцыя» выкарыстаў успаміны слухачоў.

Адзін з недахопаў, які не мала тармозіць вучобу,—гэта недастатковая колькасць і разнароднасць падручнікаў па гісторыі партыі.

Наведванне школ за апошнія тры месяцы складае 83 проц., пропускі тлумачацца галоўным чынам зменнай работай.

* * *

Асобую ўвагу партком удзяліў масавай рабоце сярод беспартыйных рабочых і работніц. Для сталай і планавай палітычнай агітацыі сярод рабочых створан інстытут палітбяседчыкаў з 17 чалавек. Партком займаецца з імі па пытаннях бягучай палітыкі. Баязнь пасобных членаў партыі, што палітбяседчыкі сябе не апраўдаюць, абвергнута жыццём. Палітбяседчыкі ўжо нядрэнна вядуць работу. Партком паклапаціўся аслабіць іх ад лішніх нагурузак з тым, каб яны маглі больш працаваць над сабою.

К палітдню, прысвечанаму пытанням міжнароднага становішча, падана каля 300 пытанняў, якія сведчаць аб росце палітычнай свядомасці рабочых.

За апошнія тры месяцы па ўсіх пакоях інтэрната праведзена чытка газет і мастацкай літаратуры (Аўдзеенка «Я люблю», кніга «Белмёрстрой», «Паднятая цаліна»—Шолахава). Комуністамі і комсамольцамі прапрацаваны даклады і рашэнні XI усебеларускага і VII усесаюзнага з'езда саветаў.

Для праверкі работы комуністаў, прымацаваных да пакояў інтэрната, партком заслухаў іх індывідуальныя справаздачы.

Створан рэзерв з 7 чалавек парторгаў, з якімі вядзецца сістэматычная работа. Для старых парторгаў створан 3-месячны семінар, які працуе па пэўнай праграме. Удзяляецца значна больш увагі дробным цэхам, дзе налічваецца 2—3—4 комуністы.

Лепш асвятляецца партыйнае жыццё ў шматтыражцы камбіната. Патрэбен толькі больш шырокі размах і тэматыка.

Пытаннем работы друку ўдзяляецца многа ўвагі. Спецыяльна праведзен партдзень, да якога рыхтаваліся 14 дзён. Вынікі партдня заслуханы на парткоме. Работа друку значна ажывілася. Заводская шматтыражка вельмі дапамагла партыйнай арганізацыі ў выкрыцці і выкарчоўванні трацкісцкіх элементаў на прадпрыемстве. Галоўны

ўпор зроблен на партыйную групу. Праверан увесь склад груп парт-оргаў і наладжана сістэматычная работа з імі.

Члены парткома часта бываюць на кватэрах камуністаў. Многім аказана дапамога дрывамі. Парторг лесацэха т. Водзін пабываў амаль ва ўсіх камуністаў на-даму.

У выніку лепшай пастаноўкі партыйна-масавай работы сярод ударнікаў камбіната наглядаецца цяга ў групы спачувальных, дзе налічваецца ўжо 24 чалавекі. Тт. Шварцман, Шэйнкман, Асмалоўская, Малафееў ужо палітычна падрыхтаваны да ўступлення ў кандыдаты партыі.

Пытанні аб рабоце комсамола толькі за апошнія два месяцы стаялі два разы на парткоме. Перад гэтым праведзена была глыбокая праверка работы нізавых комсамольскіх арганізацый. Зараз працуюць дзве комсамольскія школы: адна па вывучэнню гісторыі партыі, другая па палітграмаце. Сярод моладзі праведзены чатыры гутаркі аб грамадзянскай вайне. Арганізавана выстаўка паліткатаржан, якую прагледзелі 800 чалавек моладзі. Праведзена 10 гутарак сярод моладзі з прапрацоўкай выступлення Аўдзеенкі на VII з'ездзе саветаў. Перадавіца «Правды» «Выхаванне моладзі—цэнтральная задача комсамола» прапрацавана сярод комсамола і беспартыйнай моладзі, пасля чаго пачалі працаваць фізкультурныя гурткі, два літаратурныя, устаноўлены валебольныя пляцоўкі, праводзіцца шахматна-шашачны турнір моладзі і інш.

Комсамольская арганізацыя пачала лепш працаваць, але няма яшчэ сталай планавасці. У газеце мала асвятляюцца дасягненні і недахопы работы комсамола.

* * *

Некаторае палепшанне ў пастаноўцы партыйнай работы на аснове рашэнняў ЦК ВКП(б), Ленінградскага гаркома і красавіковага пленума ЦК КП(б)Б дало нам магчымасць вывесці камбінат з ганебнага прарыву. План I квартала 1935 года выканан датэрмінова 25 сакавіка, красавіковы план выканалі 26-га.

Рэалізацыя пазыкі «3 год 2-й пяцігодкі» за 9 гадзін, пры 100-процантным ахопе рабочых на месячны аклад, сведчыць аб правільнай пастаноўцы палітычнага выхавання беспартыйных.

Самае небяспечнае, калі мы супакоімся на дасягнутых поспехах. Наша задача—замацаваць першыя крокі перабудовы партыйнай работы і ўпэўнена рухацца ўперад пад кіраўніцтвам ЦК КП(б)Б.

Я. Гінзбург

Інструктар аддзела парткадроў
Гомельскага ГК КП(б)Б

Аб рабоце партарганізацыі механічнага цэха завода „Пролетарый“ імя Кірава

Партарганізацыя завода «Пролетарый» імя Кірава адна з лепшых арганізацый Гомеля. Не адзін дзесятак чалавек дала яна на кіруючую партыйную, гаспадарчую і прафесіянальную работу.

Абгаварыўшы рашэнні Ленінградскага гаркома і пленума ЦК КП(б)Б, партарганізацыя завода пачала перабудову партработы непасрэдна з цэхавых арганізацый і груп, у адпаведнасці з рашэннямі XVII з'езда ВКП(б).

Вопыт вывучэння работы аднаго з буйнейшых цэхаў—механічнага, дзе сканцэнтравана трэцяя частка ўсёй партыйнай арганізацыі завода, лішні раз паказаў нам, што павышэнне ідэйна-палітычнага ўзроўню куністаў—першая і галоўнейшая задача. У гэтай справе партарганізацыя механічнага цэха дабілася сёлета адпаведных вынікаў: палепшылася наведванне і павялічыўся ахват школамi членаў і кандыдатаў партыі, многія з іх моцна ўзяліся за аўладанне вучэннем Маркса—Леніна—Сталіна. Тав. Турэцкі добра займаецца ў школе і рэгулярна чытае газеты, мастацкую літаратуру, наведвае кіно, тэатр, служыць узорам куніста. Тав. Пастухоў сістэматычна чытае «Правду» і іншыя газеты, набыў сабе творы Леніна. Тав. Гамбург нядрэнна займаецца ў вячэрнім Комвузе.

Праверка работы куністаў над павышэннем свайго тэарэтычнага ўзроўню стала ў цэнтры ўвагі і партыйнай арганізацыі цэха і парткома ў цэлым. Аднак у гэтай справе яшчэ вельмі многа недахопаў. Не зусім добра ўкамплектаваны школы. Тав. Гантман, пераведзены пры чыстцы ў кандыдаты, займаўся паводле сваёй прафесіі ў школе майстраў, дзе не змог узняць свой палітычны ўзровень і перайсці зноў у члены партыі.

Зусім на нізкім узроўні работа школ партасветы; ёсць рад неспяваючых таварышоў. Напрыклад, Лукомскі, Сяргеенка і парторгі груп Соркін, Ліўшыц, Малец нічога не ведаюць аб усходнім пакце, Сяргеенка не адказаў на пытанне, якую пасаду займае т. Калінін.

Не ўсе куністы чытаюць газеты і мастацкую літаратуру, зусім мала наведваюць кіно, тэатр. Тт. Лейкін, Кузнецоў, Малец, Мартэн зусім не наведваюць школы.

Наведванне куністаў на-даму паказала, што некаторыя таварышы кепска арганізуюць свой быт. Тав. Лукомскі атрымлівае звыш 300 руб. у месяц, а дома няма ні прымуса, ні самавара, грошы вы-

даткоўвае нерацыянальна. Партыйная група рашыла дапамагчы т. Лукомскаму лепш арганізаваць сваё жыццё.

Тав. Гармель жыве ў доме свайго бацькі—рэлігійнага старыка, у якога на дзверах пакою вісяць рэлігійныя атрыбугы. Цікава адзначыць, што т. Гармель з'яўляецца кіраўніком ячэйкі бязбожнікаў на заводзе.

У партарганізацыі механічнага цэха бываюць выпадкі, калі камуністы выпадаюць з поля зроку парторга цэха і ўсёй партарганізацыі. Узяць хоць-бы такі факт: кандыдат партыі стары кадравы рабочы т. Рэхнік 11 мес. не плаціў членскіх узносаў, аб чым не ведаў ні парторг Карытаў, ні партком, бо не лічылі патрэбным час ад часу заглядаць у ведамасці.

Некалькі слоў аб авангарднай ролі камуністаў на вытворчасці. Вазьму для прыкладу партгруппу брыгады па зборцы насосаў (парторг т. Эстрын). Партгруппа паставіла сваёй мэтай, каб усе камуністы здалі тэхнічны экзамен на «выдатна». Вакол гэтага пытання была праведзена вялікая работа, і ў выніку не толькі ўсе камуністы, а амаль уся брыгада здала на выдатна. Невыпадкава яна атрымала назву сталінскай брыгады. Зараз брыгада паставіла мэтай працаваць на выдатна. Партыйная група брыгады па зборцы насосаў зразумела сваю авангардную ролю на вытворчасці і не дрэнна з ёю спраўляецца.

У партгруппе токараў (парторг т. Соркін) камуністы здалі тэхэкзамен апошнімі. Сярод іх няма ні аднаго выдатніка, як і ва ўсёй брыгадзе. Якасць прадукцыі нізкая.

Дрэнна яшчэ пастаўлена работа па падрыхтоўцы кадраў, прасоўванню людзей на вышэйшую работу. Члены партыі Гамбург, Гармест, Сухаверын, Эстрын, Кажамякін, Жыткевіч і інш. па 8—10 год працуюць на заводзе і не атрымалі ніякай кваліфікацыі. За гэты час былі прыняты на работу розныя людзі, часта і выхадцы з класава-чуждага асяроддзя, якія скарысталі завод для сваіх асабістых інтарэсаў і, атрымаўшы добрую кваліфікацыю, пакінулі завод.

Нядрэнны склад спачуваючых у механічным цэху. Усяго прынята 8 рабочых: Гуральнікаў—слесар, рабочы, стаж 18 год; Блюмкін—рабочы стаж 15 год; Жолудава—8 год, Гетгофт—тэхнік.

Усе яны—лепшыя прыкладныя рабочыя, прымаюць актыўны ўдзел у грамадскай рабоце, нядрэнна займаюцца ў школах. Партгруппа цэха слаба працуе з беспартыйным актывам. Спачуваючых у механічным цэху можа быць значна больш, бо актыўных, адданных партыі кадравых рабочых у цэху многа, трэба толькі над імі працаваць.

12 мая партгруппа механічнага цэха адчитвалася на агульна-заводскім партыйным сходзе. Па справаздачы выказалася 13 чалавек. Гэты партыйны дзень рыхтавалі 15 таварышоў за 20 дзён да сходу. Брыгады дапамаглі цэхавай партарганізацыі лепш арганізаваць партработу ў цэху. Партгруппе прыдзецца яшчэ не мала працаваць над тым, каб партыйную работу і арганізатарскую ролю кожнага камуніста механічнага цэху ўзняць на ўзровень задач, пастаўленых сучасным перыядам.

«Мне здаецца, што я стаў горш працаваць, чым у мінулым годзе. Я-ж лічыў партработу механічнага цэха прама ідэальна, «без сучка і задорынка» заяўляе сакратар парткома тав. Брондзін пасля вывучэння работы цэха

Не, тав. Брондзін, працуеш ты не горш, а лепш, але патрабаванні да нас, партыйных работнікаў, неймаверна ўзраслі. Гэтага ні на мінуту нельга забываць.

Н. Нізаўцаў

Да вынікаў веснавой сяўбы, догляд за пасевамі і ўборачнай кампаніяй

Веснавая сяўба 1935 года ў БССР усіх яравых культур поўнасьцю закончана. На 1 чэрвеня, паводле зводкі Наркамзема БССР, усяго выканана плана сяўбы 2.630.542 га, у тым ліку зернавых 100,4 проц., у сектарыяльным разрэзе выкананне плана сяўбы на 30/V выразілася:

Соўгасы	Калгасы	Аднаасобнікі
205 623 = 102,3 %	1 881 404 = 109,1 %	543 612 = 76 %

Як відаць з прыведзеных лічбаў, аднаасобны сектар выканаў план сяўбы толькі на 76 проц., але частку гэтага недавыканання трэба, перш за ўсё, тлумачыць недакладнасьцю ўліку, бо ў сувязі з вялікім ростам калектывізацыі значная частка пасеваў, запланаваная па аднаасобнаму сектару, павінна па канчатковаму ўліку перайсці ў калгасны сектар, а астатняе прыпадае на пасеў позніх яравых—грэчкі, проса, якія займаюць вялікую ўдзельную вагу ў аднаасобным сектары. У цэлым па ўсіх сектарах мае месца не толькі выкананне панавага задання па пасеву, але і перавыкананне.

У абсалютных лічбах пасеў у 1935 годзе	ровен 2.661.754 га
„ „ 1934 „ „	2.605.800 га

Характэрнай асаблівасцю сёлетняй пасеўнай кампаніі з'явілася правядзенне сяўбы ў больш сціслыя тэрміны ў параўнанні з усімі папярэднімі гадамі.

	1935 г.	1934 г.	1933 г.	1932 г.
Пачатак сяўбы .	10—15 крас.	2—10	10—15	25—30
Сканчэнне сяўбы .	25 мая	25 мая	15 чэрвеня	30 чэрвеня

З прыведзеных даных відаць, што ў 1935 годзе сяўба пачалася пазней, прыкладна на 10 дзён, скончылася-ж у такія-ж тэрміны, як і ў 1934 годзе.

Яшчэ больш характэрныя паказчыкі атрымаем, калі прасочым ход сяўбы па пяціднёўках, у параўнанні з ходам сяўбы 1934 года:

Тэрмін сяўбы	Агульн. сяўба		У т. л. зернав.		Л ё н	
	1934 г.	1935 г.	1934 г.	1935 г.	1934 г.	1935 г.
10—15 красавіка	4,8	4,0	7,6	6,4	3,6	3,4
20	16,2	13,9	27,4	19,7	11,1	20,1
25	28,4	33,9	45,5	44,5	24,2	56,6
30	45,4	52,7	64,8	65,1	55,4	82,9
5 мая	59,0	65,8	77,3	77,3	74,0	92,0
10	73,6	79,4	87,6	85,2	87,1	98,6
15	85,9	88,6	97,1	89,5	94,0	100,6
20	95,3	94,3	105,5	92,7	97,2	101,5
25	101,0	97,9	99,5	102,0	105,9	94,7
30	—	99,6	—	100,4	—	102,2

Прыведзеныя лічбы поўнасьцю пацвярджаюць, што з прычыны недастаткова спрыяючых метэаралагічных умоў 1935 г. разгортванне масавай сяўбы пачалося з 20—25 красавіка. Калі да 20 красавіка было адстававанне ў тэмпах у параўнанні з 1934 годам, то з 20 красавіка, як відаць з прыведзеных лічбаў, мы маем больш шпаркі, дружны, усе нарастаючы ход сяўбы. Адстававанне ў пасеве пасля 10 мая, у асаблівасці па зернавых, тлумачыцца затрымкаю сяўбы позніх культур—грэчкі, проса, канпель, пасеў якіх быў спланаван пасля 20 мая, што з'яўляецца правільным і мэтазгодным мерапрыемствам. Пасеў гэтых культур у раннія тэрміны ў 1933 і 1934 гг рэзка адбіўся на паніжэнні ўраджаю і ў радзе выпадкаў веу да пагібелі пасеву, асабліва грэчкі. Асабліва грэба адзначаць паспяховы ход сяўбы у бягучым годзе лёну. Як відаць з прыведзеных лічбаў, сяўба лёну пачалася дзен на 15 пазней 1934 года, але дружнае разгортванне сяўбы ўсімi раёнамі гарантавала выкананне ўсяго пасеву амаль на 4 пяціднеўкі. Пачаткам масавай сяўбы трэба лічыць 15—20 красавіка і яе сканчэнне—5—10 мая, тым часам як у 1934 г. сяўба лёну цягнулася да 25/V, і план быў выканан.

Калі прасачыць ход сяўбы па асобных раёнах БССР, то ў адрозненне ад мінулых год мы па тэмпах сяўбы масм больш роўнамерны ход. Адставаўшыя у 33—34 гг. раёны (Гарадоцкі, Клімавіцкі, Талачынскі, Ушацкі, Лепельскі, Нараўлянскі і інш., за выключэннем Чырволапольскага, Мсціслаўскага і Пleshчаніцкага) у бягучым годзе здолелі паказаць значна лепшыя ўзоры ў рабоце, як па тэмпах сяўбы, так і па якасці.

Праведзенае абследаванне калгасаў адстаючых раёнаў з усёй відавочнасцю ўскрывае прычыны адставання іх.

Кіраўніцтва адстаючых раёнаў—Краснапольскага, Плешчаніцкага, Мсціслаўскага—не здолела мабілізаваць калгасы на барацьбу за раннія тэрміны сяўбы, не здолела арганізаваць штодзённае аперацыйнае кіраўніцтва сяўбой і давесці яго да кожнага паасобнага калгаса як у перыяд падрыхтоўкі да сяўбы, так і ў час сяўбы. У выніку значная частка калгасаў да сяўбы прышла непадрыхтаванай.

Па Мсціслаўскаму раёну з абследваных 12 калгасаў ні ў адным не аказалася сена і аўса. У большасці абследваных калгасаў канцэнтраваныя кармы амаль не засыпаліся.

У Краснапольскім раёне яшчэ 20—25 красавіка не было канчаткова ўрэгулявана пытанне забеспечання раду калгасаў насеннем. У апраўданне высоўваліся розныя тэорыі: «марозабоязнь», непадрыхтаванасць глебы з-за вільготнасці і інш. Негрунтоўнасць усіх гэтых довадаў не патрабуе каментарыяў. Раннія тэрміны сяўбы ў спадучэнні з добрай яе якасцю не толькі неабходны, але і абавязковы для ўсіх ранніх яравых як зернавых, так і тэхнічных культур.

У бягучым годзе ў цэлым па БССР сяўба праведзена значна лепш, чым летась.

Так, паводле паведамленняў МГК ураджайнасці, у цэнтральнай зоне (Менск, Бабруйск, Слуцк) засеяна па зябліву 86,6 проц. усіх ранніх яравых. У паўднёвай групе раёнаў (Гомель, Мазыр)—53,2 проц. пры 38 проц. у 1934 годзе. Якасць насеннага матэрыялу таксама вышэй за 1934 год. Некандыцыяванага насення была нязначная колькасць: аўса—2,9 проц., ячменю—7,4 проц., пшаніцы—10 проц., лёну—0,9%, г. зн., што амаль усе насенне было вышэй устаноўленай кандыцыі. У бягучым годзе насенне лепш ачышчана, лепш зараблялася пры пасеве, вывезена большая колькасць угнаення.

Усе гэтыя больш высокія паказчыкі сяўбы ёсць вынікі аперацыйнага кіраўніцтва ЦК КП(б)Б, партыйных і савецкіх арганізацый, далейшага росту і арганізацыйна-гаспадарчага ўмацавання калгасаў, узросшай палітычнай свядомасці шырокіх калгасных мас. БССР у веснавую сяўбу ўступіла пры 76 проц. калектывізацыі, а гэта значыць, што звыш 80 проц. усяго плана сяўбы ў бягучым годзе засявалася сацыялістычным сектарам—калгасамі, саўгасамі. Рашэнне 2 з'езда калгаснікаў-ударнікаў, прыняцце сталінскага статута сельскагаспадарчай арцелі і атрыманне БССР высокай узнагароды—ордэна Леніна—мабілізавалі працоўных БССР на далейшую барацьбу за працоўную дысцыпліну, за высокую якасць работы на падставе сацспаробніцтва і ударніцтва, за атрыманне высокага ўраджаю. Паводле папярэдняй ацэнкі, сёлета ёсць усе падставы чакаць больш высокага ўраджаю ў параўнанні з 1934 годам.

Аднак, было-б няправільным не адзначыць і раду адмоўных момантаў, якія ўплывалі на якасць сяўбы. Перш за ўсё, гэта—невыкананне плана радковай сяўбы. План у 250 тыс. га выканан не больш як на 35—40 проц., хоць у 1934 годзе радковым спосабам засеяна не больш 20—25 тыс. га, г. зн.—у некалькі разоў менш.

Барацьба МТС за радковую сяўбу поўнасьцю адлюстроўвае барацьбу і аса ў цэлым. МТС—арганізатары культурнай апрацоўкі нашых сацыялістычных палёў—павінны быць перадавымі ў барацьбе за радковую сяўбу, як важнейшы фактар павышэння ўраджаю.

У сапраўднасці-ж рад МТС яўна ігнаруюць радковую сяўбу. Да такіх МТС адносяцца:

Назва МТС	План	Выкананне	Процэнт выканання
Гарадоцкая	400 га	15 га	3,8
Дубровенская	600 „	67 „	11,2
Мсціслаўская	500 „	25 „	5,0
Чашніцкая	250 „	17 „	6,8
Шклоўская	400 „	8 „	2,0
Петрыкаўская	545 „	25 „	4,5
Оршанская	500 „	82 „	16,4
Віцебская	500 „	94 „	18,8
Сіроцінская	350 „	36 „	10,3

Такое выкананне плана радковай сяўбы не можа быць інакш кваліфікавана, як злачыннае ігнараванне барацьбы за ўраджай. Калі мы ад кожнага калгаса патрабуем добрай якасці сяўбы, то ад МТС мы павінны не толькі патрабаваць высокай якасці работы, але аказання калгасам сваёй зоны дапамогі ў барацьбе за высокі ўраджай. Кожны раён, калгас і МТС павінны вывучыць прычыны невыканання радковай сяўбы і зрабіць адпаведныя вывады, бо адставанне БССР у радковай сяўбе ў далейшым нецярпіма.

Другі недахоп у сёлетняй веснавой сяўбе—усё яшчэ нязжытае ў паасобных раёнах і калгасах очкаўцірацельства. Гэтае ашуканства выражаецца ў тым, што зводкі сяўбы падаюцца авансам на бліжэйшыя дні, або пяцідзёнкі і вельмі часта не выконваюцца ў намечаны тэрмін. Факты ашуканства, хоць-бы пад выглядам прыпіскі аднаго дня наперад, мелі месца ў радзе калгасаў.

Так, па Старобінскаму раёну, пасля праверкі раду калгасаў і сельсоветаў устаноўлена:

Калгасам «Чырвоны Окцябр» (старшыня т. Олехно), Чепелеўскага сельсовета, звесткі аб ходзе сяўбы, прадстаўленыя ў сельсовет, былі пераўвядзены к 20/IV на 50,1 га, к 25/IV на 122,1 га.

Калгасам «Чырвоны пуцілавец», гэтага-ж сельсовета (старшыня т. Краўцоў), пераўвядзены даныя фактычнага пасеву к 20 IV на 23,26 га, к 25/IV—на 99,3 га.

Калгас імя Варашылава, гэтага-ж сельсовета (старшыня т. Бабко), пераўвядзены звесткі к 20/IV на 62,3 га, к 25/IV—на 57,7 га.

Сам-жа Чепелеўскі сельсовет (старшыня сельсовета т. Кернажыцкая) да гэтых пераўвядзеных звестак у сваю чаргу дадала неіснуючы пасев к 20/IV па сельсовету на 229,78 га, к 25/IV—на 499 га.

Сістэматычнае пераўвядзенне зводак па 7 калгасах і 4 сельсоветах Старобінскага раёна, як устаноўлена абследваннем, складае на 20/IV усяго 909,13 га і на 25/IV—1482,5 га.

Аналагічныя факты очкаўцірацельства адзначаны ў радзе сельсоветаў і калгасаў Барысаўскага і Слуцкага раёнаў.

Ідучы на ашуканства, старшыні калгаса і сельсовета паказваюць прыклад усім, пачынаючы ад брыгадзіра і канчаючы радавым калгаснікам, безадказных адносін да справы.

Мы перавыхоўваем мільёны людзей, ствараем з учарайшых аднаасобнікаў адданных партыі і савецкай уладзе сумленных новых будаўнікоў сацыялістычнага грамадства, і ўсякая малейшая праява безадказных адносін кіраўніка к даручанай справе прыводзіць да няправільнага, неабольшэвіцкага выхавання кадраў.

У пагоні за тэмпамі некаторыя сельсоветы забылі дырэктыву ЦК КП(б)Б аб тым, што барацьба за якасць з'яўляецца цэнтральным пытаннем веснавой сяўбы. Яркім таму прыкладам служыць наступны факт:

Калгас «Юны творца», Пагілеўскага сельсовета, Оршанскага раёна, скончыў сяўбу па якасці на «выдатна» (што ўстаноўлена МГК ўраджайнасці) у нармальны тэрмін 6 мая, хоць і прыходзілася сеяць нярэдка ў нізінах. Сельсовет узнагародзіў гэты калгас... рагожным сцягам за адстаўанне ў сяўбе.

Прыведзены факт гаворыць аб бюракратычным падыходзе некаторых сельсоветаў да ацэнкі паказчыкаў, не ўлічваючы канкрэтных асаблівасцей і ўмоў работы таго ці іншага калгаса. Незаслужанае ахайванне кіраўнікоў калгаса не дапамагае іх выхаванню, не спрыяе і не мабілізуе на выпраўленне памылак і недахопаў. З такою практыкай трэба рашуча пакончыць і на справе рэалізаваць указанне тав. Сталіна аб чутым і ўважлівым падыходзе да кожнага работніка дапамагаючы, калі ён адчувае патрэбу ў падтрыманні, заахвочваючы, калі ў яго ёсць поспехі.

Барацьба за высокі ўраджай ні ў якім разе не абмяжоўваецца сяўбою. Добрая якасць сяўбы—толькі прадпасылка высокага ўраджаю. Не менш важным і рашаючым з'яўляецца перыяд паспявання і ўборкі ўраджаю.

«Замацаванне поспехаў веснавой сяўбы патрабуе неаслабнай барацьбы партыйных і савецкіх арганізацый, калгасаў і саўгасаў за збор высокага ўраджаю шляхам своечасовай праполкі пасеву для ліквідацыі пустазелля, знішчэння сельскагаспадарчых шкоднікаў і арганізацыі ўборкі без страт і ў найкарацейшыя тэрміны» (з пастановы чэрвеньскага пленума ЦК ВКП(б)—1935г.).

Як ужо гаварылася вышэй, дзякуючы добра праведзенай сяўбе, мы маем усе падставы атрымаць ураджай вышэй леташняга. На сёння, паводле даных МГК ўраджайнасці, а гаксама ацэнкі саміх раёнаў, віды на ўраджай наступныя:

	Азімья	% %	Яравыя	% %
Выдатны	72 910	6,2	17 257	16,1
Добры	261 202	22,2	510 465	45,7
Сярэдні	512 802	43,7	349 732	31,3
Ніжэй сярэдні	202 220	17,3	70 000	6,0

З прыведзенай табліцы пяпярэдняй ацэнкі ўраджаю відаць, што мы сёлета можам чакаць добры ўраджай, асабліва яравых.

Спрыяючыя метэаралагічныя ўмовы, дастатковая колькасць ападкаў па ўсёй БССР у апошнюю дэкаду мая і першую чэрвеня значна паляпшаюць стан яравых пасеваў і часткова азімых.

Рашаючым фактарам палепшання пасеваў за перыяд іх паспявання, побач са спрыяючымі метэаралагічнымі ўмовамі, з'яўляецца догляд: дасканалая праполка палёў, своєчасовае акучванне бульбы. Зацверджаны ЦІК БССР план праполкі азімай і яравой пшаніцы, ячменю, аўса, гародніх культур, лёну, проса, бульбы і іншых тэхнічных культур павінен быць цалкам выканан.

Асабліва вялікая ўвага павінна быць звернута на праполку лёну. Ліпеньскі пленум ЦК ВКП(б) даў дырэктыву правесці абавязкова двухкратную, а на асоба адстаючых участках і трохкратную праполку лёну, пры чым праполка павінна быць закончана за 10-16 дзен да пачатку цвіцення.

Калі ў мінулым годзе з-за нізкага процанта калектывізацыі ў радзе раёнаў праполка была звязана з труднасцямі яе арганізацыі, асабліва ў аднаасобным сектары, то сёлета малюнак іншы. Да 80 проц. усіх пасеваў знаходзіцца ў сацыялістычным сектары, працаздольных у калгасах звыш 1232921 чал. Такім чынам нагрузка на 1 чалавека—не звыш 2 га праполкі. Пры чым, як паказала ўжо сяўба, сёлета непараўнальна лепшая дысцыпліна і арганізацыя працы. Як бачым, у нас ёсць усе ўмовы для таго, каб добра дагледзець пасевы і ўнікнуць летаўшых памылак, калі ў пагоні за вялікім процантам выпрацоўкі часта з пустазеллем выпалвалі культурныя расліны (у калгасе «Пераможца», Менскага раёна, вырывалася да 15 проц. аўса, у саўгасе «Стрэлічава», Хойніцкага раёна, на полі № 5—да 28 проц. аўса і т. п.), або вырывалі больш прыметнае пустазелле—сурэпку, дзікую рэдзьку, пакідаючы нявыпалатымі не менш, а часта больш шкодныя расліны. У выніку яны заглушалі пасевы і не давалі ім поўнае развіццё.

Цэнтральнае месца ў праполачных работах павінна заняць правільная арганізацыя працы, асабліва ўстанаўленне нормы выпрацоўкі, выходзячы з засмечанасці таго ці іншага ўчастка. Для гэтага неабходна ўважліва даследваць участкі праполкі і давесці нормы дыферэнцыявана да кожнага звяна. Тым часам праўленні раду калгасаў даюць адну норму на цэлую брыгаду, не разбітую на звенні, што абязлічвае работу. Вялікую ўвагу трэба звярнуць на праверку якасці праробленай работы. Тут шырокае поле дзейнасці мае інспектар па якасці.

Праполка па БССР разгортваецца зусім недастаткова.

Паводле зводкі НКЗ, на 10 чэрвеня праполата: азімых і яравых зернавых 380.564 га (23,4%), лёну 112.469 га (46,3%), гародніх культур 3.148 га (14,9%).

Чэрвеньскі пленум ЦК ВКП(б) завастрыў увагу партыйных арганізацый вакол тэндэнцыі некаторых раёнаў недаацэньваць значэнне праполкі:

«Абавязаць усе партыйныя арганізацыі як раённыя, так і абласныя даваць рашучы адпор шкодным настроям сярод часткі работнікаў, якія выражаюцца ў тым, што пасля добра праведзеных прадпасеўных работ пустазелле стала быццам не небяспечна і закончыць у найкарацейшы тэрмін праполку ўсіх зернавых культур аж да поўнага знішчэння пустазелля ў пасевах».

Ва ўмовах БССР пры агромнай засмечанасці пасеваў праполкі мае рашаючае значэнне ў павышэнні ўраджайнасці.

Наступным этапам у барацьбе за высокі ўраджай з'яўляецца правільная і добра наладжаная ўборка, захаванне і барацьба са стратамі ўраджаю. Тут патрэбна асаблівая большэвіцкая пільнасць і чоткасць аперацыйнага кіраўніцтва. Чэрвеньскі пленум ЦК ВКП(б) паставіў перад усімі партыйнымі арганізацыямі задачу—убраць ураджай у максімальна сціслыя тэрміны, поўнасцю захваць яго і не дапускаць страт. Для БССР устаноўлены канчатковыя тэрміны ўборкі ранніх коласавых (жыта, пшаніца, авёс, ячмень)—17—20 дзён.

Церабленне лёну правесці на працягу 7—10 дзён у перыяд ранняй жоўтай спеласці, церабленне-ж селекцыйнага лёну, зменагадоўчых пасеваў—за 5—7 дзён.

БССР мае ўсе ўмовы для таго, каб правесці ўборку раней устаноўленых канчатковых тэрмінаў. Паводле даных НКЗ, адзін толькі калгасны сектар насычан наступнымі ўборачнымі машынамі:

Жнярак конных	12 920 шт.
Снопавязалак конных з 6 ф. захватам	675 "
Снопавязалак трактарных з 10 ф. захватам	250 "
Трактарных ільначерабілак	425 "
Ільначерабілак „Комсамолка“	1 301 "

Лічачы нагрузку за сезон на конную снопавязалку і жнярку 80 га, на трактарную снопавязалку 140 га, мы зможам убраць механізаваным спосабам 62 проц яравых, 82 проц. азімых і да 136% лёну. Такім чынам цягавай сілай мы забяспечаны поўнасцю, не будзе таксама недахопу ў рабочай сіле.

Усё залежыць ад арганізацыі і аперацыйнага кіраўніцтва раёнаў, МТС і соўгасаў, ад правільнай расстаноўкі сіл, максімальнага выкарыстання механізмаў, правільнай арганізацыі працы. Неабходна загадзя забяспечыць рамонт усіх машын ва ўстаноўленыя тэрміны, падрыхтаваць кваліфікаваныя кадры для догляду за імі, праверыць гатоўнасць людзей і машын да ўборачнай кампаніі. Трэба рэалізаваць рашэнні ЦК і Соўнаркома аб аплаце камбайнераў і працуючых на малатарнях з тым, каб правільная арганізацыя аплаты стымулявала павышэнне прадукцыйнасці працы.

Выходзячы з агульных задач ўборачнай кампаніі, кожны раён, соўгас, калгас павінен намеціць аперацыйны план яе правядзення.

Добрую якасць ўборкі вырашае барацьба са стратамі ўраджаю.

Чэрвеньскі пленум ЦК КП(б)Б у барацьбе за захаванне ўраджаю паставіў канкрэтныя задачы перад кожнай партыйнай арганізацыяй і кожным куністам, калгасам і соўгасам:

«У мэтах поўнага захавання ўраджаю і недапушчэння страт а) правесці вязку ў снапах усяго скошанага хлеба і яго капнаванне;

б) пачаць малацьбу хлябоў з трэцяга-пятага дня ад пачатку касавіцы і забяспечыць безупынную работу малатарняў, закончыўшы пабудову крытых навесаў на выпадак дажджу не пазней, як за пяць дзён да пачатку ўборкі;

в) пачаць скірдаванне хлябоў не пазней, як праз 8—10 дзён пасля пачатку касавіцы з тым, каб увесь хлеб быў поўнасцю заскірдован;

г) праводзіць суцэльнае зграбаванне каласоў коннымі граблямі

на ўбраным полі, а следам за вязкай і вывазкай хлеба ў скірды рабіць абавязковае падграбанне каласоў ручнымі граблямі;

д) устанавіць такі парадак, па якому поле лічыцца ўбраным толькі пасля прыёмкі яго ад брыгадзіра старшынёй калгаса, а ў саўгасах—кіраўніком аддзялення калгаса».

Гэтыя большэвіцкія ўказанні павінны быць канкрэтна распрацаваны і даведзены да кожнай брыгады, участка і калгасніка, поўнасьцю ўлічваючы памылкі і недахопы летаўняй уборкі.

У мінулым годзе, не гледзячы на выключна спрыяючае надвор'е ў час уборкі, страты па БССР, паводле скромных падлікаў, выражаліся ў сярэднім: пакінута жытніх каласоў у полі 32,4 кгр. і зярна пры абмалоце саломы, у полаве і азадках—20,3 кгр., а разам—52,7 кгр. на гектар; пакінута аўсяных каласоў у полі 35,2 кгр. зярна ў саломе, полаве і азадках—26,3 кгр., а разам 61 кгр. на га. Гэтыя лічбы прыведзены на аснове вывучэння кантрольных калгасаў і ні ў якім разе не пераўвялічаны, а на самай справе часта значна большыя.

Так, паводле даных магілёўскай МГК ураджайнасці, рад калгасаў панёс страты ад адных толькі пакінутых у полі каласоў:

Назва калгаса	Р а ё н	Культура	Вага страты зярна на га (у кг)
„1 Мая“	Клімавіцкі	ячмень	80
„Варашылава“	Касцюковіцкі	жыта	76
„Колас“	Крычаўскі	„	117
„Ударнік“	„	„	200

Аналагічныя прыклады злучынных адносін да захавання ўраджаю можна прывесці па значнай частцы раёнаў БССР.

Асноўнымі відамі страт (выключаючы выпадкі занадтага раскравання ўраджаю) з'яўляюцца:

1. пры касавіцы: а) дрэнная работа жніцарак, спопавязалак, ігнараванне зернаўтавіцеляў (у мінулым годзе скарыстана было не больш 40 проц., ды і тыя ў значнай частцы неахайна), адсюль сыпанне зярна; б) пакіданне скошанага хлеба ў волках, што асабліва практыкавалася саўгасамі і немінуча вяло да вялікіх страт зярна, в) пакіданне каласоў на полі пасля ўборкі.

2. пры малацьбе: неахайная перавозка і нядобраякасная малацьба хлеба. Вялікая адказнасць за абмалот ускладаецца на МТС, якая павінна свечасова правяркі малатарні, павінна паклапаціцца аб падрыхтоўцы для яе кадраў. У гэтым—галоўнае. За нядобраякасны абмалот МТС нясе поўную адказнасць.

3. Безадказныя адносіны да ўраджаю. У час ўборкі, як правіла, ідзе бескантрольна кармленне жывёлы, не запісваюцца азадкі і адходы, у якіх многа зярна. Наколькі вялік расход аўса, відаць хоцьбы з такой заявы калгасаў «К Лібкнехта» і «Чырвоны баец», Бабруйскага раёна: «Аўса мы расходвалі не менш, як па цэнтнеру з гектара, на кармленне коней. Па кнігах не прыходвалі і ў расход не спісвалі, бо коні-ж нашы і авёс наш».

Усім гэтым фактам растанжывання ўраджаю, разгільдзяйства і надбайнасці ў рабоце павінна быць абвешчана рашучая барацьба.

Усякая страта ўраджаю ёсць раскраванне нашай соцыялістычнай уласнасці. Чакаемы добры ўраджай павінен быць убран без страт.

Побач з правядзеннем уборкі ў максімальна сціслыя тэрміны і без страт, мы павінны яшчэ забяспечыць і захаванне ўраджаю ад усякага раскравання, псавання сельгаспадарчымі шкоднікамі, а таксама поўнаасцю выканаць ва ўстаноўленыя тэрміны планы паставак зярна, лёну і іншых сельгаспадарчых прадуктаў.

Чэрвеньскі пленум ЦК ВКП(б) даў разгорнутую праграму барацьбы за захаванне і рэалізацыю ўраджаю. Выходзячы з гэтых рашэнняў пленума, партыйныя і савецкія арганізацыі, МТС, соўгасы і калгасы павінны вызначыць і распрацаваць канкрэтныя аперацыйныя планы захавання і рэалізацыі ўраджаю. Падрыхтоўка ўсіх мерапрыемстваў у гэтым напрамку павінна ісці адначасова з падрыхтоўкай да ўборачнай кампаніі.

Ва ўмовах БССР трэба звярнуць асаблівую ўвагу на прывядзенне ў гатоўнасць наяўных складаў, а таксама на пабудову патрэбнай колькасці новых. Пленум абавязвае падрыхтаваць усе склады не пазней як за 10 дзён да пачатку ўборкі. У нашым распараджэнні вельмі кароткі час. Тым не менш, калі не лічыць дзяржаўнай складскай гаспадаркі Заготзярно, у нас амаль яшчэ не пачата работа па падрыхтоўцы складаў, зернахавальняў у калгасах і соўгасах. У сувязі з вялікім ростам калектывізацыі, складская гаспадарка ў калгасах набывае выключна вялікае значэнне. Нельга забываць, што акрамя пабудовы фарсіраваным тэмпам новых складаў, трэба выявіць і падрыхтаваць усе памяшканні, прыгодныя пад дадатковыя склады і зернахавальні.

Неабходна зараз-жа правесці, як калгасы разгарнулі гэту работу, вылучыць для іх магчымыя фонды лясных і іншых відаў будматэрыялаў.

Асабліва важна ў нашых умовах правесці ачыстку і дэзінфекцыю ўсёй складскай гаспадаркі. Вялікая заражанасць у мінулым годзе складаў і складскага інвентара кляшчом з'яўляецца сур'ёзнай пагрозай і ў бягучым годзе. Пленум ЦК ВКП(б) асобна прапанаваў усім партыйным арганізацыям, побач з прывядзеннем у гатоўнасць зернахавальняў, зрабіць у іх добрую дэзінфекцыю, а таксама «правесці суцэльную дэзінфекцыю сельгаспадарчага ўборачнага інвентара (зернаачышчальныя машыны, павозкі, малатарні) і не дапускаць абмалоту хлябоў на старых токах, без папярэдняга іх выпальвання».

У гэтай галіне амаль нічога яшчэ не зрабілі не толькі калгасы і соўгасы, але нават і дзяржаўныя склады. Органы Асоавіяхіма, пад кіраўніцтвам якіх праходзіць гэта важнейшая работа, павінны забяспечыць яе выкананне ва ўстаноўленыя рашэннямі пленума ЦК ВКП(б) тэрміны, а раённыя партыйныя арганізацыі—узяць яе пад неаслабны кантроль.

Важнейшая справа ў нашых умовах—захаваць ураджай, наладзіць правільны ўлік і справаздачнасць. У мінулым годзе было маса выпадкаў нядабайных адносін да ўліку ўраджаю. У сваім рашэнні пленум ЦК ВКП(б) асабліва падкрэсліў усю важнасць аховы ўраджаю і яго ўліку. ЦК ВКП(б) патрабуе ад усіх партыйных і савецкіх арганізацый, дырэктароў МТС, дырэктароў соўгасаў і працешных калгасаў найстражэйшай аховы ўраджаю ад раскравання і пажараў, для чаго:

а) адказнасць за захаванасць хлеба ўскласці ў кожнай брыгадзе на яе брыгадзіра;

б) устанавіць абавязковае ўзважванне хлеба непасрэдна ля малатарань і пры прыёмы хлеба ў свірны;

в) устанавіць у саўгасах і калгасах строгі ўлік атрыманага ўраджаю».

Выкананне пастановы ЦК ВКП(б) патрабуе, каб кожны раён і МТС безадкладна праверылі, як пастаўлены ўлік і справаздачнасць у калгасах, адначасова з гэтым праверылі кадры рахункаводаў, кла-даўшчыкоў і поўнасю падрыхтавалі к моманту ўборачнай неха-паючыя кадры. Барацьба за ўраджай далёка не вычэрпваецца тымі мерапрыемствамі, пра якія мы гаварылі. Задача кожнай партыйнай арганізацыі—змагацца за рэалізацыю ўсіх указанняў, якія даў чэр-веньскі пленум ЦК ВКП(б). Красавіковы пленум ЦК КП(б)Б паставіў перад усімі партарганізацыямі задачу—дабіцца ў бягучым годзе ўраджаю «не ніжэй 11 цнт. з га зернавых культур, 3 цнт. ільнава-лакна і 120 цнт. бульбы». Паспяховае правядзенне веснавой сяўбы як па тэмпах, так і па якасці з'яўляецца паказчыкам таго, што на першым этапе барацьбы за ўраджай партарганізацыя БССР атры-мала перамогу.

Задача сёнешняга дня, на падставе дасягнутых поспехаў у весна-вой сяўбе і большэвіцкай мабілізацыі вакол рашэнняў пленума ЦК працоўных мас,—забяспечыць рэалізацыю гэтых рашэнняў, дабіцца добрага ўраджаю і датэрмінова выканаць абавязацельствы перад пролетарскай дзяржавай.

КНИЖНАЯ ПАЛІЦА

ЛЕНИН И СТАЛИН. Избранные произведения. Под ред В. Адоратского, А. Стецкого, А. Косарева, В. Сороина и А. Иванова. Москва. Партиздат, 1935. С. 784.

Аднатомнік выбраных твораў Леніна і Сталіна разлічан на шырокія масы рабочай і калгаснай моладзі.

Зборнік пачынаецца артыкуламі т. Сталіна аб Леніне, у якіх выясненне роля Ільіча, як правадыра партыі і Комінтэрна і даецца азначэнне ленінізма, як марксізма эпохі імперыялізма і пролетарскіх рэволюцый. Прамова Леніна пры адкрыцці помніка Марксу і артыкул «Три источника и три составные части марксизма» даюць бліскучую характарыстыку асноў рэволюцыйнага вучэння Маркса. Далей ідуць выбраныя творы Леніна, распаложаныя па асноўных этапах гісторыі партыі (падрыхтоўка рэволюцыі 1905 г.; рэволюцыя 1905 г.; эпоха рэакцыі і новага ўздыму; імперыялістычная вайна; ад Лютага да Окцябра; Окцябрская рэволюцыя; грамадзянская вайна і ваенны камунізм; новая эканамічная палітыка).

Далей змешчаны гістарычныя работы т. Сталіна — «Октябрьская революция и тактика русских коммунистов»; вытрымкі з дакладаў на XIV, XV і XVI з'ездах ВКП(б) і даклад на XVII з'ездзе ВКП(б), «О правой опасности в ВКП(б)», «О задачах хозяйственников», «Новая обстановка—новые задачи хозяйственного строительства», «О работе в деревне», «Речь на I-м съезде колхозников-ударников» і інш.

Артыкулы Леніна і Сталіна, змешчаныя ў зборніку, даюць яркі малюнак таго, як вырастала магутная большэвіцкая партыя, як у бязлітаснай барацьбе з ворагамі рабочага класа выкоўвалася жалезная дысцыпліна, рэволюцыйная пільнасць і непарушнае адзінства яе радоў. Асабліва яркае ўяўленне дае зборнік аб барацьбе супроць меншавізма і яго трацкісцкай разнавіднасці, супроць здрадніцтва зіноўеўска-каменеўскай групы, якая скацілася ў лагер белавардзейшчыны.

Аднатомнік выбраных твораў Леніна і Сталіна з'явіцца настольнай кнігай кожнага комсамольца, кожнага рабочага і калгасніка па вывучэнню класікаў марксізма-ленінізма.

И. СТАЛИН. О правом уклоне в ВКП(б). Из речи на пленуме ЦК ВКП(б) в апреле 1929 г. Москва. Партиздат. 1935. Ц. 50 к.

У гістарычнай прамове т. Сталіна на пленуме ЦК ВКП(б) (красавік 1929 г.) падвергнуты аналізу карэнныя разнагалоссі, якія падзялялі нашу партыю з правымі ўхілістамі ў галіне тэорыі, унутранай палітыкі па лініі Комінтэрна. Крок за крокам разбіраючы антыленінскія ўстаноўкі правай апазіцыі, т. Сталін ускрывае сістэму апартуні-

стычных поглядаў групы Бухарына (тэорыя ўрастання кулака у сацыялізм, адмаўленне дыферэнцыяцыі сярод сялянства, пытанні калгаснага будаўніцтва, пытанні класавай барацьбы, поўнаархісцкія памылкі па пытанню аб дзяржаве і т. д.).

Паказаўшы, што правыя ўхілісты спрабуюць дэмабілізаваць партыю, разлажыць рабочы клас, прыстасаваць нашу палітыку да густаў «савецкай» буржуазіі,—тав. Сталін падкрэслівае, што без пераадалення правага ўхілу і прымірэнства да яго нельга перамагчы труднасці, якія стаяць перад партыяй, і дабіцца рашаючых поспехаў у справе сацыялістычнага будаўніцтва.

О задачах партийно-организационной и политически-воспитательной работы. Минск, Партиздат ЦК КП(б)Б. С. 51, Ц. 50.

У зборніку змешчаны артыкулы і пастановы па актуальнейшых пытаннях партыйнага будаўніцтва. У пачатку змешчана прамова т. Кагановіча на нарадзе загадчыкаў аддзелаў кіруючых партарганаў 3 верасня 1934 г. «Аб унутрыпартыйнай рабоце і аддзелах кіруючых партыйных органаў».

Далей ідуць перадавыя артыкулы «Правды»,—«Заботливо выращивать партийные кадры» (26/III 1935 г.), «Решительно улучшить партийную работу» (29/III г.г.), «Большевистский размах партийной работе» (31-III), «Против недооценки работы с сочувствующими» (27/III г.г.). Змешчана таксама пастанова ЦК ВКП(б) «О создании в горкомах ВКП(б) отделов парткадров»; пастанова пленума Ленгаркома ВКП(б) «О задачах партийно-организационной и политически-воспитательной работы»; пастанова бюро ЦК КП(б)Б «Аб арганізацыі аддзелаў парткадраў пры менскім і гомельскім ГК КП(б)Б» і тэлеграма сакратара ЦК КП(б)Б тав. Гікало ўсім горрайкампартам.

Зборнік павінен стаць настольнаю кнігай кожнага партыйнага работніка, бо ў ім шырока асветлены пытанні ўздыму арганізацыйна-партыйнай і ідэйна-палітычнай работы да ўзроўню палітычнага кіраўніцтва, што з'яўляецца цэнтральнаю задачай усіх партарганізацый.

Мопр—школа интернационального воспитания. Под ред. Стасовой, Шевелевой, Герцбаха. 1935. С. 419. Ц. 3 р.

Кніга з'яўляецца дапаможнікам па вывучэнню ролі, задач і зместу работы міжнароднай арганізацыі дапамогі барацьбітам рэвалюцыі.

У кнізе распрацаваны наступныя праблемы: міжнароднае становішча, рост рэвалюцыйнага руху і белы тэрор; роля Мопра, як арганізацыі міжнароднай пролетарскай салідарнасці і сродку правядзення адзнага фронту працоўных; асноўныя этапы развіцця Мопра; удзел Мопра ў сацыялістычным будаўніцтве; Мопр за межамі; інтэрнацыянальная сувязь і міжнародныя кампаніі; работа ў прамысловасці, на транспарце і ў сацыялістычным сектары вёскі; палітычная эміграцыя ды інш.

Багатыя фактычныя даныя аб белым тэроры і росце рэвалюцыйнага руху за мяжой, аб дзейнасці ўсесаюзнай і загранічных секцый Мопра, аб велізарнай дапамозе Мопра палітзняволеным робяць кнігу надзвычай каштоўнай. Яна змяшчае таксама падрабязны інструкцыйны матар'ял для дакладчыкаў, прапагандыстаў, практычных работнікаў мопраўскіх арганізацый.

С. ТУЛЬСКІ І ФЁДАРАЎ. Манчжурія—плацдарм для нападу на СССР. Перакл. з рускай мовы. Менск, выд. БВА. 1935. С. 76. Ц. 1 р. 25 к.

У брашурцы папулярна ізложана геаграфічнае, эканамічнае і палітычнае становішча Манчжуріі, паказана, як японскі імперыялізм падрыхтоўвае гэтую краіну ў якасці плацдарма для нападу на СССР.

У першым раздзеле, гаворачы аб значэнні акупацыі Манчжуріі, аўтары паказваюць, што барацьба імперыялістаў за Манчжурію з'яўляецца толькі часткай барацьбы за перадзел Кітая і непадзельнае панаванне на Ціхім акіяне. Другі раздзел змяшчае агульныя весткі аб Манчжуріі.

У кнізе падрабязна расказана аб арганізацыі і абучэнні японскімі афіцэрамі манчжурскай арміі, яе складзе, баявой падрыхтоўцы, стварэнні ваенна-прамысловай базы ў Манчжоў-Го і т. д. Аўтары прыводзяць шматлікія даныя аб выкарыстанні японцамі рускіх белагвардзейцаў і хунхузаў у падрыхтоўцы вайны супроць СССР.

ПАСТАНОВЫ ЦК ВКП(б) і ЦК КП(б)Б

Аб уборцы і загатоўках сельскагаспадарчых прадуктаў

Рэзалюцыя Пленума ЦК ВКП(б) на дэкларацыі т.т. Чэрнова, Калма-новіча і Клейнера, прынятая 7 чэрвеня 1935 года.

Рэзультаты веснавых сельскагаспадарчых работ 1935 года з асаблівай яркасцю пацвярджаюць поспехі калгаснага ладу. Скарачаныя тэрміны і лепшая ў параўнанні з усімі мінулымі гадамі якасць сяўбы ў калгасах і саўгасах стварылі ўсе магчымасці атрымаць добры ўраджай.

Замацаванне поспехаў веснавой сяўбы патрабуе неаслабнай барацьбы партыйных і савецкіх арганізацый, калгасаў і саўгасаў за збор высокага ўраджаю шляхам своечасовай праполкі пасеваў для ліквідацыі пустазелля, знішчэння сельскагаспадарчых шкоднікаў і арганізацыі ўборкі без страт і ў найкарацейшыя тэрміны.

Для забяспечання ўзорнай ўборкі ўраджаю бягучага года створаны ўсе неабходныя ўмовы. Калгасы і саўгасы к уборачнай кампаніі атрымліваюць дадаткова к таму, што яны мелі ва ўборачную кампанію мінулага года, 21 тыс. камбайнаў, 99 тыс. трактароў, у тым ліку 17 тыс. магутных сталінцаў, 30 тыс. аўтамабіляў і на 335 млн. рублёў астатніх сельскагаспадарчых машын. Створаны спрыяльныя ўмовы для замацавання кадраў трактарыстаў, машыністаў на мала-тарнях і камбайнераў у МТС і саўгасах і для павышэння іх зацікаўленасці ў лепшай рабоце па ўборцы.

Аднак, усе гэтыя ўмовы яшчэ не гарантуюць поўнага поспеху ўборачнай кампаніі. Пспех ўборкі вырашыць сістэматычнае і штодзённае кіраўніцтва партыйных арганізацый уборкай, уцягненне ўсёй масы калгаснікаў і рабочых саўгасаў у актыўную работу па ўборцы і скарыстанне поўнасцю ўсіх машын і асабліва камбайнаў.

Яшчэ больш сур'ёзнае значэнне маюць забяспечанне захаванасці ўбранага ўраджаю, ахова яго ад раскравання, чэснае выкананне ў тэрмін планаў заготовак і забяспечанне насенных фондаў добрай якасці, рашучая барацьба з разбазарваннем і раскраваннем убранага хлеба, які прадстаўляе грамадскую сацыялістычную ўласнасць, ліквідацыя перажыткаў кулацка-рвацкіх настрояў, накіраваных на падрыў заготовак і аслабленне іх тэмпаў, мабілізацыя калгасных мас і саўгасных рабочых на гэтай справе—такавы сродкі, якія забяспечваюць выкананне планаў заготовак і стварэнне насенных фондаў.

Пленум ЦК ВКП(б)—п а с т а н а ў л я е:

1

Аб доглядзе пасеваў і ўборцы ўраджаю

А. Зернавыя культуры і сланечнік

1. Абавязаць усе партыйныя арганізацыі як раённыя, так і абласныя даваць рашучы адпор шкодным настроям сярод часткі работнікаў, якія выражаюцца ў тым, што пасля добра праведзеных прадпа-

сеўных работ пустазелле стала быццам не небяспечна і закончыць у найкарацейшы тэрмін праполку ўсіх зернавых культур аж да поўнага знішчэння пустазелля ў пасевах.

Правесці да пачатку ўборкі хлябоў двухразовую, а ў выпадку невага з'яўлення пустазелля і шматразовую міжрадковую апрацоўку сланечніку і кукурузы.

2. Закончыць поўнасю рамонт і падрыхтоўку ўсіх уборачных машын па Крымскай АССР, Украінскай ССР, Паўночна-Каўказскаму, Азова-Чорнаморскаму і Сталінградскаму краях—к 15 чэрвеня; па Куйбышэўскаму краю, Орэнбургскай абласці, Варонежскай абласці і Курскай абласці, Саратаўскаму краю, Казакскай АССР—к 25 чэрвеня; па астатніх абласцях, краях і рэспубліках—к 10 ліпеня 1935 года.

Прапанаваць Наркамцяжпрому СССР на працягу ліпеня і першага палова жніўня здаць Наркамзему СССР, Наркамсоўгасаў і Наркамхарчпрому, а апошнім адправіць на месцы для забяспечання бесперабойнай работы запасныя часткі да ўборачных машын у размерах устаноўленай на другое паўгоддзе г. г. праграмы.

3. Прапанаваць Наркамзему СССР, Наркамсоўгасаў СССР, Наркамхарчпрому і ўсім партыйным арганізацыям закончыць будаўніцтва і прыстасаванне новых зернахавальнікаў, а таксама навесаў, рамонт і ачыстку ад сельскагаспадарчых шкоднікаў старых зернахавальнікаў як у соўгасах, так і ў калгасах, не пазней чым за 10 дзён да пачатку ўборкі хлябоў.

Паміма ачысткі складаў ад с.-г. шкоднікаў правесці суцэльную дэзінфекцыю сельскагаспадарчага ўборачнага інвентара (зернаачышчальныя машыны, павозкі, малатарні) і не дапускаць абмалоту хлябоў на старых токах без папярэдняга іх выпальвання.

4. Устаноўці, як гранічныя, наступныя тэрміны касавіцы рання каласавых культур (жыта, пшаніца, авёс, ячмень):

а) Крым, Одэская, Днепрапетроўская і Данецкая абласці, Азова-Чорнаморскі і Паўночна-Каўказскі краі, Малдавія, Узбекская, Туркменская рэспублікі і ЗСФСР—13—15 дзён;

б) астатнія абласці УССР (Кіеўская, Вінніцкая, Чэрнігаўская, Харкаўская), Саратаўскі, Сталінградскі, Куйбышэўскі краі, Орэнбургская, Варонежская абласці—15—17 дзён;

в) астатнія рэспублікі, краі і абласці СССР—17—20 дзён.

5. Прапанаваць дырэктарам соўгасаў і МТС:

а) вывезці ў поле ўсе камбайны не пазней чым за 5 дзён да пачатку ўборкі і правесці гатоўнасць іх да работы;

б) арганізаваць палявыя станы з тым, каб з моманту вываду камбайнаў у поле камбайнеры, іх памочнікі і трактарысты знаходзіліся ў станах;

в) разбіць у соўгасах палі на індывідуальныя загонкі для кожнага камбайна з разліку ўборкі камбайнамі ў 20 дзён і правесці да пачатку работы камбайнаў пракосы і абкосы вуглоў;

г) адабраць і адвесці ў калгасах плошчы пад ўборку камбайнамі з разліку ўборкі камбайнамі ў 20 дзён і скласці не пазней, чым за 5 дзён да пачатку ўборкі маршруты і заданні для кожнага камбайна на ўвесь уборачны перыяд з улікам скарыстання кожнага камбайна па групах суседніх калгасаў, не дапускаючы вялікіх халастых пробігаў, і замацаваць за кожным камбайнам коней і бестаркі для бесперабойнага прыёму зярна з камбайна.

6. У мэтах поўнага захавання ўраджаю і недапушчэння страт:

а) правесці вязку ў снапы ўсяго скошанага хлеба і яго капнаванне;
б) пачаць малацьбу хлябоў з 3—5 дня ад пачатку касавіцы і забяспечыць беспынную работу малатарань, закончыўшы пабудову крытых навесаў на выпадак дажджу не пазней, чым за 5 дзён да пачатку ўборкі;

в) пачаць скірдаванне хлябоў не пазней чым праз 8—10 дзён пасля пачатку касавіцы з тым, каб увесь хлеб быў поўнасцю заскірдован;

г) праводзіць суцэльнае зграбанне каласоў коннымі граблямі на ўбраным полі, а ўслед за вязкай і вывазкай хлеба ў скірды рабіць абавязковае падграбанне каласоў ручнымі граблямі;

д) устанавіць такі парадак, па якому поле лічыцца ўбраным толькі пасля прыёмкі яго ад брыгадзіра старшынёю калгаса, а ў саўгасах — кіраўніком аддзялення саўгаса.

7. У мэтах вызвалення рабочай сілы к пачатку ўборкі зернавых і забяспечання грубымі і сакаватымі кармамі жывёлагадоўлі закончыць у бягучым годзе ўборку і стагаванне сена да пачатку масавай ўборкі хлябоў і не пазней, чым у месячны тэрмін пасля пачатку сенакашэння.

Адначасова з правядзеннем сенаўборкі правесці да пачатку ўборкі сіласаванне пустазелля, дзікарастучых траў і ранніх сілосных пасеваў у размерах не менш 50 проц. гадавога плана.

8. ЦК ВКП(б) патрабуе ад усіх партыйных і савецкіх арганізацый, дырэктароў МТС, дырэктароў саўгасаў і праўленняў калгасаў найстражэйшай аховы ўраджаю ад раскравання і пажараў, для чаго:

а) адказнасць за захаванасць хлеба ўскласці ў кожнай брыгадзе на яе брыгадзіра;

б) устанавіць абавязковае ўзважванне хлеба непасрэдна пры малатарнях і пры прыёме хлеба ў свірны;

в) устанавіць у саўгасах і калгасах строгі ўлік атрыманага ўраджаю.

Б. Бавоўна

9. У паліўных раёнах закончыць другую апрацоўку бавоўны к 25 чэрвеня, трэцюю — к 15 ліпеня і чацвёртую — к 10 жніўня.

У новых баваўняных раёнах правесці другую летнюю апрацоўку (праполку і культывацыю) к 15 чэрвеня, трэцюю к 1 ліпеня і чацвёртую к 15 ліпеня 1935 года.

Забяспечыць, як правіла, стварэнне звенняў у брыгадах і замацаванне за імі ўчасткаў бавоўны на ўвесь перыяд паліваў, апрацоўкі і ўборкі бавоўны.

10. Лічыць зусім недапушчальным, што завезеныя ў баваўняныя раёны трактары «Універсал-І» на апрацоўцы бавоўны скарыстоўваюцца менш чым напалову, асабліва ў рэспубліках Сярэдняй Азіі і ў Казахстане.

Прапанаваць дырэктарам МТС у баваўняных раснах усе наяўныя прапашныя трактары і культыватары пусціць на апрацоўку бавоўны, а органам камісій партыйнага і савецкага кантроля на месцах прасачыць за выкананнем данай паставы.

11. Прапанаваць партыйным і савецкім органам у паліўных баваўняных раёнах:

а) умацаваць кіраўніцтва прыгарадных сістэм, забяспечыць спраўнае становішча і бесперабойную работу іх, устанавіць найстражэйшую водную дысцыпліну і рашуча змагацца з парушэннямі ўстаноўленых

планаў водакарыстання, даўсямесна ўвесці кругласутачны паліў, значна палепшыць тэхніку паліваў і суро́ва караць за раскраванне і разбазарванне вады;

б) ускласці на аграперсанал кіраўніцтва палівамі на калгасных і соўгасных палях і адказнасць за тэрміны і якасць паліваў.

в) забяспечыць падбор палівальшчыкаў з лепшых калгаснікаў, устанавіць налічэнне працадзён для іх за выпрацоўку дзённай нормы ў два працадні, адначасова прымяняючы прэміі за высокую якасць паліваў і эканомнае скарыстанне вады, у выглядзе надбавак да 20 проц к выпрацаваным на палівах працадням;

г) давесці месячную зарплату мірабаў у паліўных баваўняных раёнах да 140 рублёў, павышаючы яе да 200 рублёў для больш вопытных і акуратных мірабаў. Устанавіць для мірабаў выдачу прэміі ў размеры двухмесячнага акладу ў тых выпадках, калі па групе абслугоўваемых імі калгасаў выканан поўнасю план здачы баваўны дзяржаве.

12. Звярнуць увагу дырэктароў баваўняных соўгасаў на асабліва адказную задачу, якая ўскладзена на іх у гэтым годзе—даць дзяржаве 67 тыс. тон баваўны, замест зданых 38 тыс. тон у мінулым годзе, і абавязаць іх забяспечыць у тэрмін летнія палівы, апрацоўку і ўборку баваўны.

13. Не дапускаць псавання і пагібелі пасеваў баваўны ад саранчы і іншых шкоднікаў.

14. Для забяспечання загатоўкі пасеўнага насення для 1936 года прапанаваць Наркамзему СССР і Наркамлегпрому СССР правесці ў 1935 годзе дасканалую апрабацыю баваўнянага насення ў калгасах і соўгасах на плошчах, якія забяспечваюць загатоўку неабходнага насенфонда для 1936 года, прыцягваючы да апрабацыі баваўнянага насення шырокія масы вопытнікаў-калгаснікаў.

Прапанаваць Наркамзему СССР і Наркамлегпрому СССР не дапусціць змешвання насеннага матар'ялу пры зборы, загатоўцы, ачыстцы, захоўванні і транспартаванні і псавання пасеўнага насення ад няправільнага захоўвання.

15. Прапанаваць Наркамзему СССР своечасова падрыхтаваць усю сістэму мерапрыемстваў па арганізацыі ўборкі баваўны з тым, каб пытанні арганізацыі працы, нормы і расцэнкі, пытанні аплаты працы і разлікі з калгаснікамі, скарыстанне ўсіх матар'яльных выд і прамыя зацікаўленасць калгаснікаў у справе найлепшай арганізацыі ўборкі баваўны і павышэння якасці баваўны былі-б пастаўлены ў цэнтры арганізацыі ўборкі баваўны.

16. Побач з ручным зборам баваўны скарыстаць усе наяўныя механізмы з тым, каб фарсіраваць апошні збор баваўны.

В. Буракі

17. Адставаць з прарыўкай буракоў, якое наглядаецца ў большасці буракасеючых раёнаў, недавыкарыстанне прапашных трактароў на апрацоўцы, а месцамі наяўнасць прамога супраціўлення іх скарыстанню—аслабляюць поспехі сяўбы і ставяць пад пагрозу атриманне высокага ўраджаю цукровых буракоў.

Зварачаючы ўвагу на гэта партыйных і савецкіх арганізацый у буракасеючых раёнах, пленум ЦК ВКП(б) пастанаўляе:

а) закончыць прарыўку буракоў не менш двух дадатковых глыбокіх матываванняў міжраддзяў да пачатку ўборкі зернавых, забя-

спечыўшы правядзенне трэцяга глыбокага матыкавання і праполку ў перыяд уборкі зернавых;

б) поўнасю скарыстаць на апрацоўцы бурачных плантацый наяўныя праполачныя машыны, вылучыўшы для гэтай мэты пастаянны склад калгаснікаў, трактары і жывую цягу, без адрыву іх на іншыя работы на ўвесь перыяд апрацоўкі буракоў;

в) забяспечыць выпрацоўку на адзін трактар «Універсал-2» у сцэпе з двума культыватарамі на першым, другім і трэцім глыбокіх рыхленнях не менш як па 85 га на кожным міжрадным рыхленні ў тэрміны, устаноўленыя для кожнага рыхлення.

Матыкі, якія застаюцца пасля ўкамплектавання трактароў «Універсал-2», скарыстаць на коннай цязе, забяспечыўшы выпрацоўку на першым, другім і трэцім глыбокіх рыхленнях не менш, як па 35 га на адну матыку на кожным міжрадным глыбокім рыхленні ў тэрміны, устаноўленыя для кожнага рыхлення.

18. Сканцэнтраванне увагу на барацьбе са шкоднікамі цукровых буракоў і, у першую чаргу, з лугавым магільком і азімай соўкай, забяспечыўшы ва ўсіх калгасах і соўгасах неабходную колькасць вусняловак, брэдняў і карытцаў, усклаўшы поўную адказнасць за барацьбу са шкоднікамі на дырэктароў соўгасаў і МТС, а ў калгасах — на старшынь калгасаў, брыгадзіраў і звеннявых.

19. Прапанаваць Наркамзему СССР, Наркамхарчпрому СССР, абкомам і крайкомам буракасеючых раёнаў:

а) узяць пад асаблівы нагляд выкананне рашэння СНК СССР аб арганізацыі дарожных атрадаў МТС і дарожных брыгад буракасеючых калгасаў, устанавіўшы па кожнаму раёну, а ў раёне — па кожнай МТС і па кожнаму калгасу канкрэтныя заданні па будаўніцтву і рамонту дарог на перыяд чэрвень-верасень 1935 года.

б) забяспечыць скарыстанне на капанні ўсіх завазімых трактароў «Універсал-2», для чаго абавязаць Наркамцяжпром здаць к 15 верасня г. г. Наркамзему СССР дадаткова к устаноўленаму плану 3 тыс. штук трохрадных бурака-пад'ёмнікаў;

в) з пачатку ўборкі буракоў паставіць на вывазку буракоў неабходную колькасць коней і замацаваць увесь аўтатранспарт у буракасоўгасах і МТС на вывазцы буракоў, не дапускаючы яго скарыстання на іншых работах акрамя як для падвозкі гаручага;

г) звярнуць увагу дырэктароў і начальнікаў палітаддзелаў соўгасаў на іх асобную адказнасць за ўборку бурачнага насення

Г. Мел

20. Прапанаваць Наркамзему СССР і ўсім партыйным і савецкім арганізацыям ільнаводчых раёнаў уважліва правесці на ўсіх пасевах двухразовую праполку, а на асабліва засмечаных участках — і трохразовую праполку ільна з тым, каб дабіцца поўнага знішчэння пустазелля і закончыць апошняю праполку не пазней як за 10^е—15 дзён да пачатку цвіцення.

21. Забяспечыць у бягучым годзе церабленне ільна ў калгасах і соўгасах на працягу 7—10 дзён у перыяд ранняй жоўтай спеласці ільна. Церабленне селекцыйнага ільна насенаводчых пасеваў правесці ў тэрмін не больш 5—7 дзён у перыяд жоўтай спеласці ільна.

22. Закончыць рамонт усіх ільнацерабільных машын як шырока-

захватных, так і ільнацерабілак «Комсамолка», не пазней 1 ліпеня 1935 года.

23. Уважліва праверыць падрыхтаванасць вадзіцеляў ільнацерабільных машын і трактарыстаў, не дапускаючы для работы на машынах асоб некваліфікаваных.

24. Забяспечыць выпрацоўку на кожную шыроказахватную ільнацерабілку не менш 50 га ў сезон.

25. Устанавіць налічэнне працадзён калгаснікамі на трапанні ільна па кіло-нумарах.

26. Правесці ўвесь расціл (мочыва) ільна ў раннія тэрміны не пазней чым праз 7—10 дзён пасля цераблення; выбраць лепшыя месцы для расцілу і арганізаваць пільны нагляд за лежкай (мочкай) ільна з тым, каб атрымаць трасту сапраўды высокай якасці.

27. Закончыць будаўніцтва мяльнатрапальных пунктаў і ільняных сушылак, рамонт існуючых пунктаў, сушылак, ёвень, асецей, выраб і рамонт ільнаапрацоўчых машын і інвентара не пазней 1 жніўня г. г.

Д Табак і махорка

28. Прапанаваць Наркамзему СССР, Наркамхарчпрому СССР, партыйным і савецкім арганізацыям:

а) забяспечыць высокую якасць апрацоўкі табачна-махорачных культур, правёўшы не менш 2—3 праполак;

б) закончыць уборку махоркі не пазней 1 верасня па ўсіх раёнах, за выключэннем Омскай абласці, Заходне-Сібірскага, Краснаярскага, Усходне-Сібірскага краёў, дзе закончыць не пазней 15 верасня, і ўборку жоўтых табакоў не пазней 15 верасня;

Забараніць перакідку табачных брыгад і звенняў у калгасах на іншыя работы;

в) закончыць рамонт і новае будаўніцтва табачных і махорачных сушылак і сараяў не пазней 1 жніўня г. г.

г) правесці ўборку табаку па меры паспявання паасобных ярусаў; арганізаваць сартаванне лісцяў у адпаведнасці з патрабаваннямі стандарта, пачынаючы з моманту нізкі на працягу ўсяго перыяда сушкі і апрацоўкі табакоў.

II

Аб загатоўках сельскагаспадарчых прадуктаў

А. Па зернавых прадуктах і сланечніку

1. Прапанаваць партыйным і савецкім арганізацыям, дырэктарам МТС і саўгасаў, старшыням калгасаў:

а) арганізаваць здачу зярна і сланечніку дзяржаве непасрэдна з-пад малагарань і камбайнаў з захаваннем устаноўленых кандыцый;

б) забяспечыць дакладнае захаванне тэрмінаў пастаўкі зярна і сланечніку, устаноўленых пастановаю СНК СССР і ЦК ВКП(б) ад 3 сакавіка 1935 года;

в) закончыць здачу поўнаасцю зярна і сланечніку па звароту ссуд у тэрміны, устаноўленыя для паставак зярна і сланечніку;

г) забяспечыць здачу зярна і сланечніку калгасамі па натуроплаце работ МТС у месячны тэрмін пасля пачатку ўборкі па ўсіх работах, праведзеных да пачатку ўборкі, і не пазней 15 дзён пасля тэрмінаў.

устаноўленых па пастаўках, за ўсе работы па ўборцы і малацьбе, праведзеныя на гэта чысло;

д) закончыць выкананне планаў хлебаздачы соўгасамі ў наступныя тэрміны:

не пазней 1 кастрычніка па Узбекістану, Туркменіі, Таджыкістану, Закаўказзю, Сталінградскаму краю, Крымскай, Украінскай ССР, Паўднёвай і Алма-Ацінскай абласцях Казакстана;

не пазней 15 кастрычніка па Паўночна-Каўказскаму і Азова-Чорнаморскаму краях;

не пазней 1 лістапада—па ўсіх астатніх абласцях, краях і рэспубліках;

е) забяспечыць ачыстку зярна і сланечніку ад смецця непасрэдна на токах калгасаў і соўгасаў, прасушку вільготнага і сырога зярна з тым, каб на загатоўчыя пункты калгасы, соўгасы і аднаасобныя гаспадаркі здавалі толькі добраякаснае зярно.

2. Устанавіць, як цвёрдае правіла, прыёмку калгасамі здачу МТС праведзеных работ па актах і забяспечыць праз кожныя 5 дзён выписку машынатрактарнай станцыяй рахункаў калгасам за праведзеныя работы ў адпаведнасці з актамі прыёмкі і здачы.

3. Пацвердзіць на 1935 г. устаноўлены пастановаю СНК СССР ад 1 ліпеня 1934 года парадак, па якому аднясенне калгасаў да той ці іншай групы па ўраджайнасці робіцца раённымі камісіямі з зацверджаннем міжраённай дзяржаўнай камісіі па ўраджайнасці.

Устанавіць, што аднясенне калгасаў да той ці іншай групы па ўраджайнасці робіцца па становішчу ўраджайнасці ўсіх зернавых культур, акрамя кукурузы, з тым, каб аплата праведзеных МТС работ у калгасах па кукурузе натурай праводзілася асобна ў адпаведнасці з ураджайнасцю гэтай культуры.

Прапанаваць дзяржаўным міжраённым камісіям па ўраджайнасці закончыць аднясенне калгасаў да той ці іншай групы па ўраджайнасці для вызначэння размераў натураплаты па зернавых культурах: па паўднёвых раёнах—к 15 жніўня, а па ўсіх астатніх краях, абласцях і рэспубліках—к 5 верасня; па сланечніку—к 15 верасня 1935 года.

4. Адлічэнне зярна на ўнутрыкалгасныя патрэбы (для выдачы авансаў калгаснікам, для корму жывёлы і інш.) ад колькасці намалочанага зярна захаваць у размерах, устаноўленых у 1934 годзе, г. зн. 10 проц. ад колькасці фактычна намалочанага зярна з павышэннем да 15 проц. для перадавых, добра працуючых калгасаў.

5. Прапанаваць партыйным і савецкім арганізацыям узяць пад непасрэды нагляд справу палепшання абслугоўвання калгаснікаў памолам зярна, у тым ліку сартовага памолу, і забяспечыць выкананне планаў гарцавага збору, для чаго закончыць рамонт усіх сельскагаспадарчых млыноў да 1 жніўня 1935 года, арганізаваць здачу млынамі гарцавага збору на загатоўчыя пункты без якіх-небудзь затрыманняў.

6. Дазволіць калгасам і соўгасам для стварэння насенных фондаў пакідаць з пачатку малацьбы ў працэсе хлебаздачы лепшае зярно ў размеры 30 проц. ад колькасці намалочанага зярна пры ўмове акуратнага выканання імі сваіх абавязацельстваў па здачы зярна і сланечніку ва ўстаноўленыя тэрміны.

7. Спыніць калгасны і індывідуальны сялянскі гандаль хлебам і сланечнікам, а таксама закупку зярна і сланечніку спажывааперацыяй і Заготзярно па рэспубліках Сярэдняй Азіі і Закаўказзю, Паўночна-Каўказскаму, Азова-Чорнаморскаму і Сталінградскаму краях, Курскай абласці, Крымскай АССР, Украінскай ССР, Паўднёвай і Алма-

Ацинскай абласцях Казакстана з 1 ліпеня 1935 года, а па астатніх абласцях, краях і рэспубліках (за выключэннем ДУК і ўсходняй часткі Усходне-Сібірскага краю) з 15 ліпеня 1935 года. Пацвердзіць, што калгасы і індывідуальна-сялянскі гандаль хлебам і сланечнікамі будзе дазволена толькі пасля выканання краем, абласцю ці рэспублікай у цэлым устаноўленага плана паставак зярна і сланечніку, звароту ссуд і здачы натураплаты работ МТС, а таксама засыпкі калгасамі поўнаасцю насенных і мінімальнах фуражных фондаў.

Устанавіць, што прадажа зярна кааперацыі і Заготзярно будзе дазваляцца кожнаму калгасу паасобку пасля выканання ім устаноўленага плана паставак зярна і звароту ссуд, а таксама пасля здачы імі зярна і сланечніку ў парадку натураплаты работ МТС у адпаведнасці з уручанымі МТС рахункамі.

8. Забараніць усім без выключэння партыйным і савецкім, у тым ліку загатоўчым, арганізацыям устанаўляць для калгасаў і аднаасобных гаспадарак сустрэчныя планы па зернапастаўках паміма ўручаных ім абавязанстваў, прыцягваючы да крымінальнай адказнасці асоб, вінаватых у дачы сустрэчных планаў.

Б. Па бавоўне

9. Прапанаваць партыйным і савецкім арганізацыям баваўняных раёнаў арганізаваць задачу кожным соўгасам, кожным калгасам і аднаасобнай гаспадаркай бавоўны неадкладна пасля пачатку раскрыцця каробачак.

10. Прапанаваць партыйным і савецкім арганізацыям Одэскай і Днепропетровскай абласцей УССР, Крымскай АССР, Азова-Чорнаморскага, Паўночна-Кавказскага і Стаўградскага краёў забяспечыць выкананне планаў загатовак бавоўны нароўні з выкананнем планаў загатовак зернавых культур.

11. Партыйным і савецкім арганізацыям баваўняных раёнаў, дырэктарам соўгасаў і МТС і старшыням калгасаў:

- а) забяспечыць неадкладную задачу ўсёй сабранай на працягу дня бавоўны на загатоўчыя пункты без якіх-небудзь затрыманняў,
- б) арганізаваць улік загатовак бавоўны ад кожнага паасобку калгаса і аднаасобнай гаспадаркі для выдачы прэмія-надбавак за перавыкананне планаў здачы бавоўны па кантрактацыі.

12. Наркамлегпрому арганізаваць штодзённую барацьбу на загатоўчых пунктах і баваўнаачышчальных заводах са стратамі, раскраваннем і псаваннем бавоўны, а таксама з нядбайнай прыёмкай і захоўваннем бавоўны, змяшчэннем сартоў, прыцягваючы да найстражэйшай адказнасці ўсіх вінаватых у псаванні, раскраванні і змяшчэнні сартоў бавоўны. Абавязаць Наркамлегпром прыняць усе меры супроцьпажарнай аховы на загатоўчых пунктах і баваўнаачышчальных заводах.

13. Пашырыць устаноўленыя пастановай ЦК ВКП(б) і СНК СССР ад 3 сакавіка прэмія-надбавкі за перавыкананне планаў здачы бавоўны па кантрактацыі так і на баваўняныя соўгасы, якія перавыконваюць устаноўленыя для іх цвёрдыя планы здачы бавоўны дзяржаве.

В. Па бураках

14. Прапанаваць партыйным і савецкім арганізацыям, органам Наркамзема і Наркамхарчпрома ўстанавіць пэўнае заданне па вывазцы буракоў для кожнага раёна, МТС, калгаса і соўгаса з такім

разлікам, каб забяспечыць кожны завод к пачатку пуску не менш чым 10-дзённым запасам цукровых буракоў.

Устанавіць пачатак капання буракоў не пазней 5 верасня ў раёнах заводаў з раннім пачаткам вытворчасці і разгарнуць масавае капанне буракоў па ўсіх раёнах з 10-15 верасня. Возку буракоў пачаць ва ўсіх раёнах неадкладна пасля пачатку капання з тым, каб капанне і возку буракоў закончыць у наступныя гранічныя тэрміны:

Рэспублікі, краі і абласці	Тэрмін сканчэння капання	Тэрмін сканчэння вывазкі
1 Украіна, акрамя Чэрнігаўскай абласці, Азова-Чорнаморскі край, Казакстан, Кіргізія, ЗСФСР	1/XI	10 XI
2. Варонежская, Курская, Чэрнігаўская абласці, Саратаўскі, Куйбышэўскі краі, Д'К, Маскоўская і Заходняя абласці	20/X	1 XI
3 Заходні Сібір	1 X	15 X

15. Прапанаваць Наркамхарчпрому СССР забяспечыць пуск не пазней 10 верасня не менш 35 цукровых заводаў, і не пазней 1 кастрычніка ўсіх астатніх заводаў.

16. Прапанаваць партыйным і савецкім арганізацыям буракасеючых раёнаў, дырэктарам МТС, буракасоедгасаў і цукровых заводаў, старшыням калгасаў арганізаваных барацьбы са стратамі, раскраваннем, псаваннем і дрэнным захаваннем буракоў, дабіўшыся своечасовай вывазкі і здачы ўсяго ўраджаю буракоў без страт ва ўстаноўленыя тэрміны.

Г. Па ільну і пяньцы

17. Прапанаваць партыйным і савецкім арганізацыям ільняных і канпельных раёнаў, органам Наркамзема і Камітэтам па Загатоўках устанавіць для кожнага калгаса і сельсавета па аднаасобных гаспадарках 5-дзённую заданую здачы прадукцыі ільня і пянькі на загатоўчыя пункты і трасты—на заводы пярвічнай апрацоўкі.

18. Лічыць планам заготовак ільня і пянькі, а таксама ільнянага і канпельнага насення як па колькасці, так і па сорту, для кожнага паасобку калгаса і аднаасобнай гаспадаркі заключаныя з ім кантракцыйныя дагаворы.

19. Прапанаваць Камітэту па Заготовках забяспечыць правільнасць вызначэння сортнасці і якасці ільня і пянькі як на загатоўчых пунктах, так і на заводах пярвічнай апрацоўкі, і правядзенне са здатчыкамі разлікаў у дакладнай адпаведнасці з сапраўднай якасцю зданага імі сырца.

20. Партыйным і савецкім арганізацыям ільняных раёнаў забяспечыць засыпку насенных фондаў ільня і канпель у ураджаю 1935 года не пазней 10—15 дзён пасля сканчэння цераблення ільня з тым, каб кожны калгас і кожная аднаасобная гаспадарка поўнаасцю забяспечылі сябе ўласным добраякасным насеннем ільня і канпель.

21. Прапанаваць Наркамлегпрому забяспечыць палепшанне работы заводаў па пярвочнай апрацоўцы і ў першую чаргу павышэнне выхаду доўгага валакна.

Д. Па бульбе

22. Прапанаваць партыйным і савецкім арганізацыям:

а) зацвердзіць па кожнаму калгасу і сельсовету планы капання і падвозкі бульбы на спіртовыя і крухмала-патачныя заводы і загатоўчыя пункты;

б) забяспечыць выкананне планаў здачы бульбы кожным паасобку калгасам, калгаснікам і аднаасобнай гаспадаркай і сканчэнне поўнасцю заготовак, перавозак і складанне на зімняе захаванне бульбы па краю, обласці і рэспубліцы да наступлення халадоў.

23. Прапанаваць партыйным і савецкім арганізацыям:

а) забяспечыць поўнае выкананне заключаных МТС з калгасамі дагавароў па абслугоўванню бульбяных пасеваў;

б) у выпадку, калі МТС абслугоўвае нязначную частку бульбяных пасеваў калгасаў, устанавіць для гэтых калгасаў норму здачы бульбы па пастаўках, як для калгасаў, не абслугоўваемых МТС.

24. Дазволіць калгасам і калгаснікам, якія акуратна выконваюць устаноўленыя для іх абавязацельствы па здачы бульбы дзяржаве прадажу маючыхся ў іх лішкаў бульбы дзяржаўным і кааперацыйным загатоўшчыкам па канвенцыйных цэнах.

Е. Па табаку і махорцы

25. Прапанаваць партыйным і савецкім арганізацыям забяспечыць безумоўнае выкананне плана загатоўкі табаку і махоркі, у асаблівасці павелічэнне заготовак высокіх сартоў табаку.

Устанавіць гранічныя тэрміны загатоўкі:

а) жоўтых табакоў—15 лютага па ўсіх раёнах СССР, акрамя Абхазіі, а па Абхазіі—15 сакавіка 1936 года;

б) па махорцы—1 снежня 1935 года, за выключэннем Заходне-Сібірскага, Усходне-Сібірскага, Краснаярскага краёў, Чэлябінскай і Омскай абласцей, у якіх загатоўкі махоркі павінны быць закончаны не пазней 1 студзеня.

26. Прапанаваць Наркамхарчпрому забяспечыць своєчасную ачыстку і рамонт складаў, забаранішы заняцце табачных і махорачных складаў пад іншыя культуры.

27. Устанавіць, што заключаныя загатоўчымі арганізацыямі кантракцыйныя дагавары з калгасамі і аднаасобнымі гаспадаркамі па кантракцыйні бавоўны, буракоў, льна, канпель, табаку, клешчавіны і махоркі маюць сілу закона, абавязковага к дакладнаму і безумоўнаму выкананню як калгасамі і аднаасобнымі гаспадаркамі, так і загатоўчымі арганізацыямі, і ніякія парушэнні абавязацельстваў па дагавору ні з боку калгасаў і аднаасобных гаспадарак, ні з боку загатоўчых арганізацый не павінны быць дапушчаны ні пад якім выглядам.

Ж. Па арганізацыі вывазкі зярна і інш. сельскагаспадарчых прадуктаў

28. Забяспечыць з самага пачатку ўборкі выдзяленне ў кожным калгасе для падвозкі зярна і іншых сельскагаспадарчых прадуктаў неабходнай колькасці цягавай сілы і падвод, у першую чаргу бястарак, у адпаведнасці з планам задачы.

29. Скарыстаць аўтатранспарт МТС і соўгасаў поўнасю для вывазу зярна і іншых сельскагаспадарчых прадуктаў на загатоўчыя пункты, закончыўшы рамонт аўтатранспарта к 1 ліпеня па ўсіх абласцях, краях і рэспубліках, акрамя Чэлябінскай, Свердлоўскай, Омскай абласцей, Заходне-Сібірскага, Усходне-Сібірскага, Краснаярскага, Далёка-Усходняга краёў і паўночных абласцей Казакстана, якім закончыць рамонт машын к 1 жніўня.

30. Устанавіць пільную ахову зярна і іншых сельскагаспадарчых прадуктаў пры перавозках у дарозе і сурова караць вінаватых у раскрадванні зярна і іншых сельскагаспадарчых прадуктаў пры перавозках.

31. Прапанаваць раённым, краевым і абласным выканкомам саветаў закончыць да пачатку загатовак рамонт дарог, мастоў і пад'ездаў к загатоўчым пунктам.

32. Прапанаваць НКШЗ, Наркамводу і Камітэту Загатовак падрыхтаваць к 1 ліпеня план перавозак хлеба па чыгунках і воднаму транспарту на ліпень, жнівень, верасень і кастрычнік, не дапускаючы пры гэтым меўшых месца ў мінулым годзе сустрэчных перавозак і скарачаючы дальнасць прабегу.

33. НКШЗ і Наркамводу арганізаваць бесперабойную перавозку хлеба, забяспечыўшы сканчэнне ва ўстаноўленыя тэрміны рамонту і ачыстку вагонаў і барж для хлебных перавозак.

34. Камітэту Загатовак і Наркамхарчпрому скараціць прастоі пад пагрузкай і выгрузкай, падрыхтаваўшы і ачысціўшы склады для захоўвання зярна, буракоў, бульбы і гародніны.

35. Прапанаваць партыйным і савецкім арганізацыям праверыць на месцы ход падрыхтоўкі да перавозкі хлеба і буракоў і аказаць усямерную дапамогу чыгункам і воднаму транспарту ў падрыхтоўцы і арганізацыі бесперабойных хлебных перавозак і перавозак буракоў.

3. Па тэхнічнай базе і кадрах загатоўчых пунктаў

36. Прапанаваць Камітэту па Загатоўках і яго ўпаўнаважаным на месцах, а таксама Наркамлегпрому, Наркамхарчпрому і Наркамунтргандлю:

а) ліквідаваць усё яшчэ маючыся на загатоўчых пунктах вялікія страты зярна, сланечніку, бавоўны, ільна, буракоў, бульбы і інш. культур як пры прыёме, так і пры захаванні і адгрузцы;

б) арганізаваць пільную ахову загатоўленых дзяржаваю сельскагаспадарчых прадуктаў (зярно, бульба, бавоўна і інш.) на загатоўчых пунктах;

в) закончыць будаўніцтва новых складаў, рамонт старых складскіх памяшканняў, абсталяванне загатоўчых пунктаў вагавым і лабараторным інвентаром, дэзінфекцыю і ачыстку складаў ад свірnavых шкоднікаў і смецця, падрыхтоўку тары і брэзентаў не пазней 1 ліпеня па Украіне, Закаўказзю, Крыме, Узбекістане, Таджыкістане, Туркменіі, Паўночна-Каўказскаму, Азова-Чорнаморскаму, Сталінградскаму краях; к 1 жніўня—па ўсіх астатніх краях, абласцях і рэспубліках;

г) скончыць будаўніцтва сушылак не пазней 15 жніўня.

37. Прапанаваць мясцовым партыйным і савецкім арганізацыям аказваць штодзённую дапамогу работнікам загатоўчага апарата і ўпаўнаважаным Камітэта па Загатоўках у выкананні ўскладзеных на іх партыяй і ўрадам важнейшых абавязкаў.

Пленум ЦК ВКП(б) перасцерагае партыйныя і савецкія арганізацыі ад недаацэнкі труднасцей надыходзячай уборачнай і загатоўчай кампаніі і захаплення дасягнутымі ў веснавой пасеўнай кампаніі поспехамі і папярэджвае ўсе партыйныя і савецкія арганізацыі, Наркамзем СССР, Наркамсоўгасаў і Камітэт па Загатоўках, што іх работа будзе ацэньвацца па рэзультатах уборачных работ і выкананню планаў заготовак сельскагаспадарчых прадуктаў.

Пленум ЦК ВКП(б) напамінае, што планы заготовак будуць выкананы поўнасю і ў тэрмін толькі ў тым выпадку, калі будзе забяспечана належная ахова ўбранага хлеба ад разбазарвання і раскравання, калі будуць мабілізаваны калгасныя масы і соўгасныя рабочыя на барацьбу з кулацка-рвацкімі настроямі, накіраванымі на падрыў справы заготовак, калі будзе выгнан з практыкі заготовак так званы самцёк, калі загатоўкі будуць арганізаваны па-сапраўднаму, па-большэвіцку.

**Аб службовым апарате Сакратарыята ЦВК СССР
і таварышу А. Енукідзе**

*Рэзалюцыя пленума ЦК ВКП(б) па дакладу тав. Ежова,
прынятая 7 чэрвеня 1935 г.*

**АБ СЛУЖБОВЫМ АПАРАЦЕ САКРАТАРЫЯТА ЦВК СССР І ТА-
ВАРЫШУ А. ЕНУКІДЗЕ**

Рэзалюцыя пленума ЦК ВКП(б) па дакладу тав. ЕЖОВА, прынятая
7 чэрвеня 1935 г.

1. Адобрыць мерапрыемствы кантрольных органаў па праверцы і
палепшанню службовага апарата Сакратарыята ЦВК Саюза ССР.

2. За палітычнае і бытавое разлажэнне быўшага сакратара ЦВК
Саюза ССР тав. А. Енукідзе вывесці яго са складу, ЦК ВКП(б) і вы-
ключыць з радоў ВКП(б).

Аб уліку пасеўных плошчаў у 1935 годзе

Пастанова Савета Народных Камісараў БССР і Цэнтральнага Камітэта КП(б)Б

Далейшы рост калектывізацыі, прыняцце новага сталінскага калгаснага статута, які з'яўляецца фактарам далейшага ўпарадкавання першапачатковага ўліку ў калгасах, а таксама неабходнасць паскарэння выдачы дзяржаўных актаў на карыстанне зямлёй калгасам навечна і пастаўленыя партыяй і ўрадам задачы планамернага пераходу на пастаянныя севазвароты патрабуюць палепшання пастаноўкі ўліку пасеўных плошчаў. Выходзячы з гэтага, Совет Народных Камісараў БССР і ЦК КП(б)Б лічаць неабходным пасля сканчэння веснавой сяўбы 1935 года правесці поўны ўлік усіх пасеваў як па соўгасах і калгасна-сялянскаму сектару, так і па дзяржаўных і кааперацыйных арганізацыях і размеркаванні іх па соцсектарах і катэгорыях гаспадарак.

У сувязі з гэтым Совет Народных Камісараў БССР і ЦК КП(б)Б пастанаўляюць:

1. Абавязаць кіраўніцтва народна-гаспадарчага ўліку БССР і яго раённую і ўчастковую інспектуру на месцах у адпаведнасці з праграмай ЦУНХУ Дзяржплана СССР, на падставе заключнай справаздачы сельсовета па пасеўных плошчах індывідуальнага карыстання і пасевах дзяржкааперацыйных устаноў і арганізацый, таксама калгасаў, соўгасаў, каапгасаў і ОРС'аў устанавіць дакладны размер пасеўнай плошчы яравых пасеву 1935 года і плошчы азімых пасеву восені 1934 года ў разрэзе сельсаветаў па катэгорыях гаспадарак, згодна оргплану і інструкцыі ЦУНХУ Дзяржплана СССР.

2. Абавязаць Наркамзем, Упоўнаркамсоўгасаў, Белкаапсаюз, Упоўнаркамлес, а таксама іншыя наркаматы, ведамствы і арганізацыі даць падпарадкаваным ім гаспадаркам, якія маюць пасеўныя плошчы, указанне аб прадстаўленні па ўстаноўленай форме не пазней пяці дзён пасля сканчэння пасеўнай кампаніі яравых органам народна-гаспадарчага ўліку на месцах заключнай справаздачы аб пасеўных плошчах азімых і яравых.

3. Ускласці адказнасць за прадстаўленне ва ўстаноўлены тэрмін заключнай справаздачы, аб пасеўных плошчах:

а) па гаспадарках аднаасобнікаў, прысядзібных пасевах калгаснікаў, рабочых і служачых, а таксама пасеўных плошчаў дзяржкааперацыйных устаноў і арганізацый на сельсоветы праз упавнаважаных сельсоветаў адпаведным участковым інспектарам наргасуліку;

б) па аграмаджаных пасевах калгасаў—на старшынь калгасаў адпаведным участковым інспектарам наргасуліку;

в) па соўгасах, каапгасах і ОРС'ах—на дырэктароў гэтых гаспадарак—непасрэдна адпаведным раённым інспектарам наргасуліку

4. У мэтах грамадскай праверкі правільнасці даных аб пасеўных плошчах аднаасобнага карыстання абавязаць РВК і сельсоветы абгаварыць заключныя справаздачы па гэтых гаспадарках на прэзідыумах сельсоветаў і шырокіх сходах працоўных аднаасобнікаў і калгаснікаў.

5. Папярэдзіць дырэктароў соўгасаў, каапгасаў, ОРС'аў, леспрамгасаў, старшынь калгасаў, кіраўнікоў дзяржаўных, кааперацыйных устаноў і арганізацый, маючых пасеўныя плошчы, а таксама старшынь сельсоветаў, што яны нясуць персанальную адказнасць за своечасовае прадстаўленне і правільнасць даных аб пасеўных плошчах іх гаспадарак.

6. Даручыць органам народна-гаспадарчага ўліку і міжраённым камісіям па ўраджайнасці ў тых выпадках, калі праверкай асобных аб'ектаў (калгасаў, устаноў, арганізацый, зямельных таварыстваў, сельсоветаў у цэлым) будзе выяўлена заблытанасць справаздачных даных, а таксама ў тых выпадках, калі заблытанасць становішча землекарыстання або ўліку не дае магчымасці правільна вызначыць размеры пасеўных плошчаў адпаведных аб'ектаў,—патрабаваць ад райвыканкомаў правядзення выбарачных інструментальных абмераў. Указаныя абмеры павінны быць забяспечаны райвыканкамамі неабходным інструментарыем, кадрамі і належным арганізацыйна-палітычным кіраўніцтвам, з аднясеннем выдаткаў па абмеру пасеваў калгасна-сялянскага сектара на райвыканкомы, а па пасевах соўгасаў і устаноў—на кошт апошніх.

7. Абавязаць Наркамзем: а) поўнасю забяспечыць бланкамі заключнай справаздачнасці: калгасы—формай № 4 (калгаснай справаздачнасці), сельсоветы для калгаснікаў—формай № 17-а (сельсовецкага ўліку) і па гаспадарках устаноў і арганізацый, рабочых і служачых сельскіх мясцовасцей і іншага насельніцтва, неабкладаемага сельска-гаспадарчым падаткам, і аднаасобнікаў—формай № 17-б (сельсовецкага ўліку); б) забяспечыць у кожным калгасе работу кантрольна-ўліковых камісій па прыёмы работы з абавязковым складаннем актаў пасля сканчэння сяўбы калгаса па форме № 28 нізавога ўліку калгасаў.

8. Устанавіць, што асобы, не прадставіўшыя ва ўстаноўлены тэрмін заключных справаздач, а таксама прадставіўшыя няправільныя даныя аб размерах фактычна засеянай плошчы яравых 1935 года, плошчы азімых пасеву восені 1934 года (за вылікам пацярпеўшай ад стыхійных бядот, згодна актам Дзяржстраха) і плошчы шматгадовых траў пасеву мінулых гадоў, прыцягваюцца да крымінальнай адказнасці.

Старшыня СНК БССР ГАЛАДЗЕД.

Сакратар ЦК КП(б)Б ГІКАЛО.

Уп. Галоўлітбел № 3308

Тыраж 10.342

482.800 друк. зл. (9 арк.)

Здава ў набор 10/VI—35 г.

Падпісана па друку 23/VI—35 г.

Рэдкалегія { К. Мінкін (адк. рэдактар)
Д. Конік
Г. Рубінштэйн

Друкарня ім. Сталіна, Менск, Энгельса, 2. Зак. № 610

УМ ІНС

1. І
ставіць
гісторы

2. І
ючыя т
і маючы
або пед

3. І
для раб

4. І
5
мі, ды

6. І
роўку
ячэйкі,
верану
скавага

7. І
сня За
зарпла

8. І
інтэрна

9. І
Гісторы

па тэа

Л Е

С Т А

УМОВЫ ПРЫЁМА Ў АСПІРАНТУРУ ІНСТЫТУТА ГІСТОРЫІ ПАРТЫІ пры ЦК КП(б)Б

1. Інстытут Гісторыі Партыі пры ЦК КП(б)Б абвешчае прыём аспірантуры, якая ставіць сваёй задачай падрыхтоўку высокакваліфікаваных марксісцка-вытрыманых гісторыкаў партыі для навукова-даследчай і педагогічнай работы.

2. У аспірантуру Інстытута прымаюцца члены КП(б)Б пераважна рабочыя, уладуючы тэарэтычнай падрыхтоўкаю ў аб'ёме камвуза або соцыяльна-гістарычнай ВНУ і маючыя не менш пяцігадовага стажу кіруючай партыйнай, савецкай, профсаюзнай або педагогічнай работы для служачых і калгаснікаў і 3-х год для рабочых.

3. Для паступаючых у аспірантуру ўстанаўляецца наступны партыйны стаж: 5 год для рабочых, 6 год для калгаснікаў і для служачых 7 год.

З А Ў В А Г А: Членам ЛКСМ, маючым не менш пяцігадовага комсамольскага стажу і 3-х гадовага стажу кіруючай комсамольскай работы, патрабаванне стажу можа быць зніжана да 3-х год, па хадайніцтву ЦК ЛКСМБ.

4. Узрост паступаючых не павінен перавышаць 37 год.

5. Паступаючыя ў аспірантуру трымаюць іспыты па гісторыі партыі, палітэканоміі, дыялектычнаму матэрыялізму.

6. Паступаючыя павінны прадставіць наступныя дакументы: а) заяву; б) камандыроўку ЦК або РК КП(б)Б; в) кароткую біяграфію; г) падрабязную характарыстыку ячэйкі, зацверджаную ЦК або РК КП(б)Б; д) дакументы аб асвеце (калі ёсць); е) зацверджаную спраўку аб партстажы, соцыяльным паходжанні і становішчы; ж) копію вайсковага дакумента, спраўку аб стане здароўя.

7. Заявы прымаюцца да 25 чэрвеня. Прыёмныя іспыты будуць праходзіць з 1 верасня. Зацверджаныя мандатнай камісіяй атрымліваюць двухмесячны водпуск, з захаваннем зарплаты па месцу работы, для падрыхтоўкі к іспытам.

8. Таварышы, залічаныя ў аспірантуру Інстытута Гісторыі Партыі, забяспечваюцца ітэрнатам і стыпендыяй у размеры 300 руб.

9. Заявы накіроўваюць па адрасу: Мінск, вул. Карла Маркса, 16, Інстытут Гісторыі Партыі.

Ад паступаючых у аспірантуру Гістпарта патрабуюцца веды;
па тэарэтычнай эканоміі—Маркс „Капітал“ т. I, па філасофіі—Энгельс „Анты-Дзюрынг“

Грунтоўнае знаёмства з асноўнымі работамі Леніна і Сталіна

Л Е Н І Н—„Што такое прыцелі народу“.

„Ад якой спадчыны мы адмаўляемся“

„Развіццё капіталізма ў Расіі“.

„Крок уперад, два назад“.

„Дзве тактыкі соцыял-дэмакратыі ў дэмакратычнай рэвалюцыі“.

„Што рабіць“.

„Аграрная праграма с.-д. у першай рускай рэвалюцыі“.

„Імперыялізм як навішны этап капіталізма“

„Дзяржава і рэвалюцыя“.

„Дзіцячая хвароба „лэвізны“ у кунунізме“ і інш.

С Т А Л І Н—„Пытанні ланінізма“.

„Марксізм і нац.-каланіяльнае пытанне“.

„Пра соцыял-дэмакратычны ўхл у нашай партыі“ (беларускае выданне)

Заг. аддз. культуры і прапаганды
ЦК КП(б)Б—КОНІК

Дырэнтар Інстытута Гісторыі Партыі
пры ЦК КП(б)Б—ПОССЕ

БИБЛИОТЕКА
ИМПЕРАТОРСКОЙ
АКАДЕМИИ

2

1

ЦАНА 40 кат.

0000000 13925 12